

புநீ குருப்யோ நம:

முன்னுரை

ஆஸ்திக ஷட்தர்ஷணங்களில் ஒன்றான **பதஞ்சலி மகரிஷியின் யோக** சாஸ்திரமானது வேதாந்த பொருளை தெளிவாக நிச்சயிக்க அவசியமாகும் ஏகாகிரகத்தினை கொடுக்கவல்ல சாதனைகளை விளக்குவதால் அதன் ஞானம் இன்றியமையாததாகின்றது அதற்க்கு **பகவான் வியாசர்** எழுதிய **பாஷ்யத்துடன்** சமஸ்கிருதம் அறியாதவர்களும் கற்றியும் பொருட்டு **யோகலஹரி** எனும் இந்த உரையானது எழுதப்பட்டது

இந்த கிரந்தம் வெளிவர உதவிய எல்லோருக்கும் இறைவனின் பரிபூர்ண ஆசிகள் உண்டாகட்டும். ஆஸ்திக அன்பர்கள் இதனை முறையாக படிக்க முயற்சிசிக்க வேண்டும் என்று வேண்டுகின்றோம்.

ரிஷிகேஷ்
தியாக தினம்
15-03-2006

ஆசிரியர்

ஸ்ரீ குருப்யோ நம:

‘திராவிடாசாரியார்’ என்று அறியப்படும் ஸ்ரீ இராமகிருஷ்ணன் ஸ்வாமிஜீ அவர்கள் 1972 ம் ஆண்டு தமிழ்நாட்டில் திண்டுக்கலில் அவதரித்தார். ஸ்ரீ ஸ்வாமிஜீ வளர்ந்தது, படித்தது கணிப்பொறி நிறுவனத்தினை நடத்தியதும் சென்னையில் என்று இருந்த நிலையில் ஆன்மீக நாட்டத்தால் 1997 ம் ஆண்டு மார்ச் மாதம் இமாலயத்திற்கு வந்தார். அதன்பின்னர் வேறு எங்கும் செல்லாது முழு மூச்சாக யோகீஷ்வரரான ஸ்ரீ சாந்தி தர்மானந்த சரஸ்வதி ஸ்வாமிகளிடம் சமஸ்கிருத வியாகரணம், சாங்கியம், யோகம், நியாயம், வைசேஷிகம், பூர்வ மீமாம்ஸை, காஷ்மீர சைவ சித்தாந்தம் மற்றும் வேதாந்தத்தின் பிருகத் பிரஸ்தான த்ரயத்தையும் (சித்சுகி , அத்வைதசித்தி, கண்டனகண்டகாத்யம்) , அன்னாரது சிஷ்யர் விரக்த சிரோமணி ஸ்ரீ சர்வேஷானந்த சரஸ்வதி ஸ்வாமிகளிடம் பிரஸ்தான த்ரயத்தையும் (பகவத் கீதை, உபநிஷத், பிரம்ம சூத்திரம்) கசடற கற்றார். ஸ்ரீ ஸ்வாமிஜீ பல மொழிகளில் தேர்ச்சி பெற்றவரும் ஆவார். கற்று தருவதில் எந்த நாட்டமும் இல்லாத ஸ்ரீ ஸ்வாமிஜீ குருவின் ஆணைக்கிணங்கி சாஸ்திரங்களை, தமிழ் நாட்டிலும் கூட முறையாக இல்லாத நிலையில், ரிஷிகேசத்தில் கிரமமாக தமிழில் போதிக்கின்றார். அதுமட்டுமல்லாது , எளிய தமிழில் எல்லா சாஸ்திரத்திற்க்கும் உண்டான அடிப்படையான நூலினை தெளிவாக விளக்கியருளியிருக்கிறார். குருந்தட்டிலும் படிப்பிக்கும் முறையில் பதிவாக்கி வெளியிட்டுள்ளார்.

ஸ்ரீ குருப்யோ நம:

ஸ்ரீ ஸ்வாமிஜீ தமிழில் இயற்றிய நூல்கள் -

1. **வியாகரணம்** (இலக்கணம்) - ஸ்ரீ வரதராஜரின் லகுசித்தாந்த கௌமுதி லகுலஹரி விளக்கவுரையுடன்
2. **சாங்கியம்** - ஸ்ரீ ஈஷ்வர கிருஷ்ணரின் காரிகைகளும் கௌடபாத பாஷ்யமும், சாங்கிய லஹரி விளக்கவுரையுடன்
3. **யோகம்** - ஸ்ரீ பதஞ்சலி முனிவரின் சூத்திரங்களும் வியாச பாஷ்யமும் யோக லஹரி விளக்கவுரையுடன்
4. **தர்க்கம்** - ஸ்ரீ அன்னம்பட்டரின் தருக்க சங்கிரகமும் ஸ்ரீ சந்திரஜ சிங்கரின் பதகிருத்யமும், தர்க்க லஹரி விளக்கவுரையுடன்
5. **பூர்வமீமாம்ஸை** - ஸ்ரீ லௌகாக்ஷி பாஸ்கரரின் அர்த்த சங்கிரகம் அர்த்த லஹரி விளக்கவுரையுடன்
6. **சிவ பஞ்சாக்ஷரி பாஷ்யம்** - ஸ்ரீ சுரேஷ்வராச்சாரியாரின் பாஷ்யம்
7. **வேதாந்தம்**
 - ஸ்ரீ சுரேஷ்வராச்சாரியாரின் நைஷ்கர்ம்யசித்தி சித்தி லஹரி உரையுடன்
 - ஸ்ரீ கங்காதரேந்திர சரஸ்வதிகளின் சுவாராஜ்யசித்தி த்வீதீய சித்தி லஹரி உரையுடன்
 - ஸ்ரீ தர்மராஜ அத்வீந்திரரின் வேதாந்த பரிபாஷை வேதாந்த லஹரி விளக்கத்துடன்.
 - ஸ்ரீ சங்கராச்சாரியாரின் சாதனா பஞ்சகம் சாதனோபதேஷ லஹரி விளக்கத்துடன்.
 - ஸ்ரீ சங்கராச்சாரியாரின் சாந்தோகிய உபநிஷத் பாஷ்யம் முதல் அத்யாயம்

புநீ குருப்யோ நம:

பதிப்பு - 2006

கிடைக்குமிடம்

ஷாஸ்திர நேத்திராலயா
நெ 1. ஆத்ம விஞ்ஞான பவன்
பாபா காளி கம்பளி
ராம் நகர்
பசுலோக் போஸ்ட்
ரிஷிகேஷ், இமயமலை

Shasthra Nethralaya
No 1. Atma Vigyana Bhavan
Baba Kali Kambli
Ram Nagar
Pasulok Post
Rishikesh, Himalayas

புநீ குருப்யோ நம:

(ஆச்சாரியவான் புருஷோ வேத –
குருவை உடையவர் ஞானத்தை அடைகின்றார்)

யோக சூத்திரம்

समाधिपादः

சமாதி பாதம்

**அருணாசலேஷ்வர யோகம் வினா ஞானம் நைவ லித்யதி |
தஸ்மாத தஸ்ய வை ஞானம் ப்ராப்னுயாத் யோக அவாப்தயே ||**

அருணாசலேஷ்வரரின் யோகம், சம்பந்தம் (யுஜிர் யோகே, சேர்க்கையில்) இல்லாமல் ஞானமானது நிச்சயமாக உண்டாகாது. ஆதனால் அவரை பற்றிய அறிவை அடையவேண்டும். பதஞ்சலி மகரிஷியின் யோகத்தினை, (யுஜ சமாதென, சமாதியில்) சமாதியினை அடைவதற்கு.

अथ योगानुशासनम् || १.१ ||

இப்பொழுது யோக சாஸ்திரமானது ஆரம்பிக்கின்றது.

अथेत्ययमधिकारार्थः। योगानुशासनं शास्त्रमधिकृतं वेदितव्यम्। योगः समाधिः। स च सार्वभौमश्चित्तस्य धर्मः। क्षिप्तं मूढं विक्षिप्तमेकाग्रं निरुद्धमिति चित्तभूमयः। तत्र विक्षिप्ते चेतसि विक्षेपोपसर्जनीभूतः समाधिर्न योगपक्षे वर्तते। यस्त्वेकाग्रे चेतसि सद्भूतमर्थं प्रद्योतयति क्षिणोति च क्लेशान्कर्मबन्धनानि श्लथयति निरोधमभिमुखं करोति स संप्रज्ञातो योग इत्याख्यायते। स च वितर्कानुगतो विचारानुगत आनन्दानुगतोऽस्मितानुगत इत्युपरिष्ठात्प्रवेदयिष्यामः। सर्ववृत्तिनिरोधे त्वसंप्रज्ञातः समाधिः। तस्य लक्षणाभिधित्सयेदं सूत्रं प्रवर्तते --

இங்கு **அத** என்னும் சொல்லானது அதிகாரத்தினை (துவக்கத்தினை) குறிப்பது. **யோகானுஷாஸனம்** என்றால் யோகஷாஸ்திரம் துவங்கியுள்ளது என்றறிய வேண்டும். யோகம் என்றால் **சமாதி** என்று பொருள். இந்த சமாதி சித்தத்தின் எல்லா பூமியிலும் (நிலைகளிலும்) இருக்கும் சித்தத்தின் தர்மமாகும். **க்ஷிப்தம், மூடம், விக்ஷிப்தம், ஏகாக்ரம் மற்றும் நிருத்தம்** ஆகிய ஐந்தும் சித்தத்தின் பூமிகள் ஆகும். இங்கு விக்ஷிப்த பூமியின் சித்தத்தில் விக்ஷேபம் உள்ளதால், யோக சமாதியானது உண்டாவதில்லை . எவருடைய ஏகாக்ரமான சித்தத்தில் உண்டாகும் சமாதியானது அங்கு புத்தியில் இருக்கும் விஷயத்தினை முழுவதுமாக பிராகாசிக்கின்றது. **க்லேஷங்களையும்** அழிக்கின்றது, கர்ம சம்ஸம்காரங்களை கார்யமாகும் தன்மையற்றதாக செய்கின்றது. **அசம்பிரஞ்ஞானமானது** யோகம் என்று அழைக்கப்படுகின்றது. இது **விதர்கானுகதம், விசாரானுகதம், ஆனந்தானுகதம் மற்றும் அஸ்மிதானுகதம்** என்ற நான்கு வகையாகின்றது என்பது மேலே விளக்கமாக கூறப்படும். எல்லா விருத்திகளும் (எண்ண அலைகளும்) நிரோதிக்கப்பட்ட நிலையிலோ அசம்பிரஞ்ஞாத சமாதி உண்டாகின்றது. -1-

योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः || १.२ ||

யோகமாவது எண்ண அலைகளின் நிரோதமேயாகும்.

सर्वशब्दाग्रहणात्संप्रज्ञातोऽपि योग इत्याख्यायते। चित्तं हि प्रख्याप्रवृत्तिस्थितिशीलत्वात् त्रिगुणम्। प्रख्यारूपं हि चित्तसत्त्वं रजस्तमोभ्यां संसृष्टमैश्वर्यविषयप्रियं भवति। तदेव तमसाऽनुविद्धमधर्माज्ञानावैराग्यानैश्वर्योपगं भवति। तदेव प्रक्षीणमोहावरणं सर्वतः प्रद्योतमानमनुविद्धरजोमात्रया धर्मज्ञानवैराग्यैश्वर्योपगं भवति। तदेव रजोलेशमलापेतं स्वरूपप्रतिष्ठं सत्त्वपुरुषान्यताख्यातिमात्रं धर्ममेघध्यानोपगं भवति। तत्परं प्रसंख्यानमित्याचक्षते ध्यायिनः। चित्तिशक्तिपरिणामिन्यप्रतिसंक्रमा दर्शितविषया शुद्धा चानन्ता च सत्त्वगुणात्मिका चेयमतो विपरीता विवेकख्यातिरिति। अतस्तस्यां विरक्तं चित्तं तामपि ख्यातिं निरुणद्धि। तदवस्थं संस्कारोपगं भवति। स निर्बीजः समाधिः। न तत्र किञ्चित्संप्रज्ञायत इत्यसंप्रज्ञातः। द्विविधः स योगश्चित्तवृत्तिनिरोध इति। तदवस्थे चेतसि

विषयाभावाद् बुद्धिबोधात्मा पुरुषः किंस्वभाव इति --

அதனின் லக்ஷணத்தினை கூற ஆசையுடன் இந்த சூத்திரம் பிரவிருத்திகின்றது. **சர்வம்** (எல்லாம்) என்கிற சொல்லானது உபயோகப்படுத்தப்படாததால் **சம்பிரஞ்ஞாத** சமாதியும் யோகம் என்றழைக்கப்படுகின்றது. சித்தமானது பிராகாசிப்பதாகவும், செயல்படுத்துவதாகவும், சம்மா இருப்பதாகவும் இருப்பதால் முக்குணமுடையதாகும். பிராகாசிப்பதாக இருக்கும் சித்தமானது சத்வ குணம் அதிகமுடையதாகவும் ரஜோ மற்றும் தமோ குணத்தினால் சேர்ந்ததாக இருந்து விஷயங்கள் மற்றும் ஐஸ்வரியத்தினை அடைய ஆசையுள்ளதாக இருக்கின்றது. அதுவே, தமோ குணம் அதிகமுடையதாக இருக்கையில் அதர்மம், அஞ்ஞானம், அநைஷ்வர்யம் மற்றும் அவைராக்கியம் உடையதாக ஆகின்றது. இப்படிப்பட்ட தமோகுண மோகத்தினால் மூடப்படாமல் எல்லா பக்கங்களிலும் பிராகாசிப்பதாக இருந்து ரஜோ குணத்தினை அதிகமாக அடையும்போது தர்மம், ஞானம், ஐஷ்வர்யம் மற்றும் வைராக்கியம் அடைய முயர்ச்சிப்பதாக ஆகின்றது. இந்த ரஜோ குண ஆதிக்கத்தில்ருந்தும் சித்தமானது சம்பந்தப்படாமல் இருக்கும்போது, தன்னுடைய சுத்தமான சாத்வீக நிலையில் பிரதிஷ்டையடைகின்றது. அதுமட்டுமல்லாமல் புருஷன் மற்றும் புத்தியின் வேறுவேறான நிலையில் விவேக ஞான ரூபமாக இருக்கின்றது. இதுவே தர்மமேக சமாதியை அடைவதாக இருக்கின்றது. இதனையே யோகிகள் **பர்ப்ரசங்க்யானம்** என்கின்றனர். இந்த புருஷ தத்துவமானது மாற்றமில்லாததாக, செயலற்றதாக, த்ரஷ்டாவாக, சுத்தமாக மற்றும் அனந்தாமகவும் இருக்கின்றது. அதனால் இதனை குறித்தும் விரக்தியை அடைந்த சித்தமானது விவேக கியாதியையும் நிராகிரிக்கின்றது. (அடக்குகின்றது). இந்த நிலையை அடைந்த சித்தமானது நிரோத சம்ஸ்காரம் மட்டும் உள்ளதாக இருக்கின்றது. இதுவே **நிர்பீஜ** சமாதி ஆகும். இந்த நிலையில் எந்த விஷயத்தினை குறித்தும் ஞானமானது தோன்றாது என்பதால் இதனை அசம்பிரஞ்ஞாதம் என்கின்றனர். இதனால் சித்தத்தின் விருத்திகளை (எண்ண அலைகளை) அடக்கும் தன்மையுடைய இந்த யோகமானது சம்பிரஞ்ஞாதம் மற்றும் அசம்பிரஞ்ஞாதம் என்று இருவகை ஆகின்றது. -2-

இந்த கூறப்பட்ட நிலையில் உள்ள சித்தத்தில் விஷயங்கள் இல்லாத நிலையில் புத்தியை அறிகின்ற புருஷனானவர் எந்த சுவரூபமாக இருப்பார், என்றால்,

तदा द्रष्टुः स्वरूपेऽवस्थानम् ॥१३॥

அப்பொழுது த்ருஷ்ய தன்னுடைய சுவரூபத்தில் நிலைபெறுகின்றனர்.

स्वरूपप्रतिष्ठा तदानीं चितिशक्तिर्यथा कैवल्ये। व्युत्थानचित्ते तु सति तथाऽपि भवन्ति न तथा। कथं तर्हि, दर्शितविषयत्वात् --

அந்த நிலையில் (அசம்பிரஞ்ஞாத யோகத்தில்) புருஷன் தன்னுடைய ரூபத்திலேயே பிரதிஷ்டையடைகின்றார். கைவல்யமாக மோகக்ஷ நிலையில் இருப்பதுபோல, வியுக்கதான காலத்தில் (மற்ற எல்லா நிலைகளிலும்) சித்தமானது தன்னுடைய ரூபத்தில் பிரதிஷ்டையடைந்த போதிலும் அப்படியுள்ளதாக அறியப்படுவது இல்லை. -3-

பின் எவ்வாறு (எந்த ரூபத்தில்) என்றால் புத்தியினால் காண்பிக்கப்படும் விஷயங்களை அறிபவராக

वृत्तिसारूप्यमितरत्र ॥१४॥

மற்ற நிலைகளில் எண்ண அலைகளினை ஒத்ததாக தோன்றுகிறது.

व्युत्थाने याश्चित्तवृत्तयस्तदविशिष्टवृत्तिः पुरुषः। तथा च सूत्रम् -- 'एकमेव दर्शनं ख्यातिरेव दर्शनम्' इति। चित्तमयस्कान्तमणिकल्पं संनिधिमात्रोपकारि दृश्यत्वे स्वं भवति पुरुषस्य स्वामिनः। तस्माच्चित्तवृत्तिबोधे पुरुषस्यानादिः संबन्धो हेतुः। ताः पुनर्निरोद्धव्या बहुत्वे सति चित्तस्य --

வியுத்தானகாலத்தில் எந்த வகையில் சித்த விருத்தியானது உண்டாகின்றதோ, அதுபோலவே

புருஷனும் அறியப்படுகிறார். இதுவே கூறப்பட்டுள்ளது இந்த (பஞ்சசிகாசாரியாரின்) சூத்திரமும் கூறுகின்றது. புருஷன் மற்றும் புத்தியில் தர்ஷனமானது ஒரே ரூபத்தில் இருக்கின்றது . இந்த தர்ஷணமும் புத்தியில் விருத்தியாகவே இருக்கின்றது. என்று சித்தமானது காந்தத்தினைபோல அதன் இருத்தல் மாத்திரத்தினாலேயே செயலை செய்கின்றது. சுவாமியான (எஜமானன்) புருஷனிற் றுக்கு திருஷ்யமாக ஆகி அவரின் சொத்தாக ஆகின்றது. இதனால் புருஷனிற் றுக்கு உண்டாகும் சித்தவிருத்தி ஞானமாதிற்கு புருஷனின் (புத்தியுடன்) அனாதி சம்பந்தமே காரணமாகிறது. -4-

அடக்குவதற்கு யோக்கியமான (தகுதியான) அவை பலவாக ஆனபோதிலும் -

वृत्तयः पञ्चतयः क्लिष्टाक्लिष्टाः ॥१५॥

க்லிஷ்டம் மற்றும் அகிலிஷ்டமான எண்ண அலைகள் ஐந்து வகைப்படுகிறது.

क्लेशहेतुकाः कर्माशयप्रचये क्षेत्रीभूताः क्लिष्टाः। ख्यातिविषया गुणाधिकारविरोधिन्योऽक्लिष्टाः। क्लिष्टप्रवाहपतिता अप्यक्लिष्टाः। क्लिष्टच्छिद्रेष्वप्यक्लिष्टा भवन्ति। अक्लिष्टच्छिद्रेषु क्लिष्टा इति। तथाजातीयकाः संस्कारा वृत्तिभिरेव क्रियन्ते संस्कारैश्च वृत्तय इति। वं वृत्तिसंस्कारचक्रमनिशमावर्तते। तदेवंभूतं चित्तमवसिताधिकारमात्मकल्पेन व्यवतिष्ठते प्रलयं वा गच्छतीति। ताः क्लिष्टाश्चाक्लिष्टाश्च पञ्चधा वृत्तयः।

க்லேசத்தினால் (அவித்யா முதலியவை) உண்டாவதும் சம்ஸ்காரத்தினை உண்டு செய்வதாகவும் உள்ளது. விருத்திகள் கிலிஷ்டம் ஆகும். விவேக்கியாதி விஷயமான குணங்களின் காரியத்தினை நிராகரிக்கும் விருத்திகள் அகிலிஷ்டம் ஆகும். இவை கிலிஷ்ட விருத்திகளின் பிராவாகத்தில் இருந்தபோதிலும் அகிலிஷ்டமே ஆகும். கிலிஷ்ட விருத்திகளின் நிராகரிக்கும் நிலையில் இருப்பதினால் இவை (பிலிஷ்டவிருத்தி) அகிலிஷ்டமே ஆகின்றது. இதுபோலவே, அகிலிஷ்ட விருத்தியின் பிராவாகத்தில் இருந்தபோதிலும் கிலிஷ்ட விருத்திகள் கிலிஷ்டமாகவே இருக்கும். அகிலிஷ்டம் ஆவதில்லை. இந்த விருத்திகளால் சம்ஸ்காரம் உத்பத்தி ஆகின்றது.. சம்ஸ்காரத்தினால் விருத்திகள் உண்டாகின்றது. இப்படி, இந்த சம்ஸ்காரம் மற்றும் விருத்திகள் சக்கரமானது எப்பொழுதும் ஓடிக்கொண்டே இருக்கின்றது. இந்த சித்தமானது அடையவேண்டியதினை (செய்யவேண்டியதினை) அடைந்ததாக (செய்ததாக) ஆகும் போது சிதிசக்தியான முக்குணத்தினும் மேலெம்பியோ அல்லது அவ்வியக்தத்தில் லீனமடைந்தோ போகின்றது. இந்த கிலிஷ்ட மற்றும் அகிலிஷ்ட விருத்திகள் ஐந்து வகைப்படுகின்றது. -5-

प्रमाणविपर्ययविकल्पनिद्रास्मृतयः ॥१६॥

பிரமாண, விபர்யய, விகல்ப, நித்ரா மற்றும் ஸ்மிருதி எண்ண அலைகள் ஆகும்.

(விருத்திகள் ஐந்து வகைப்படுகின்றது பிரமாண, விபர்யய, விகல்ப, நித்ரா மற்றும் ஸ்மிருதி)

இந்த (பிரமாண, விபர்யய, விகல்ப, நித்ரா மற்றும் ஸ்மிருதி) விருத்திகளின் இடையில் -

प्रत्यक्षानुमानागमाः प्रमाणानि ॥१७॥

பிரத்யக்ஷம், அனுமானம் மற்றும் ஆகமம் பிரமாணங்கள் ஆகும்.

इन्द्रियप्रणालिकया चित्तस्य बाह्यवस्तुपरागातद्विषया सामान्यविशेषात्मनोऽर्थस्य विशेषावधारणप्रधाना वृत्तिः प्रत्यक्षं प्रमाणम्। फलमविशिष्टः पौरुषेयश्चित्तवृत्तिबोधः। प्रतिसंवेदी पुरुष इत्युपरिष्टादुपपादयिष्यामः। अनुमेयस्य तुल्यजातीयेष्वनुवृत्तो भिन्नजातीयेभ्यो व्यावृत्तः संबन्धो यस्तद्विषया सामान्यावधारणप्रधाना वृत्तिरनुमानम्। यथा देशान्तरप्राप्तेर्गतिमच्चन्द्रतारकं चैत्रवत्, विन्ध्यश्चाप्राप्तिरगतिः। आप्तेन दृष्टोऽनुमितो वाऽर्थः परत्र स्वबोधसंक्रान्तये शब्देनोपदिश्यते, शब्दात्तदर्थविषया वृत्तिः श्रोतुरागमः। यस्याश्रद्धेयार्थो वक्ता न दृष्टानुमितार्थः। स आगमः प्लवते। मूलवक्तरि तु दृष्टानुमितार्थं निर्विप्लवः स्यात्।

இந்திரிய ஓடைவழியாக சித்தமானது வெளிவிஷயங்களில் சம்பந்தப்பதினால் அந்த

விஷயமானதாக, **சாமான்யம் மற்றும் விசேஷம்** ஆகியதான பொருட்களிலுள்ள விசேஷமான அம்சத்தில் முக்கியமாக நிச்சயம் உள்ளதாக இருக்கும் சித்தத்தின் விருத்தியானது **பிரத்யக்ஷம்** என்கிற பிரமாணம் ஆகின்றது. அந்த பிரமாணத்தினை போன்ற சித்தத்தின் விருத்தியானது புருஷனுக்கு உண்டாவதே அதன் பலனாகும். புருஷணானவன் புத்தியினை அறிபவராக இருக்கிறார் என்பது பிறகு நிரூபிக்கப்படும். **அனுமேயத்தின்** சமான ஜாதியில் இருப்பதும் விரோதமான ஜாதியில் இல்லாததுமான எந்த விங்கமோ அதன் மூலமாகவும், சாமான்ய அம்சத்தினை முக்கியமாக ஏற்பதுமான சித்தவிருத்தியானது அனுமானம் எனப்படுகின்றது. உதாரணத்திற்கு, நிலவும் நகடித்திரங்களுமும் செல்லும்தன்மை உடையதாக இருக்கின்றது. வேறுவேறு தேசத்தில் அவை காணப்படுவதால் (செல்லுவதால்), எவையவை வெவ்வேறு தேசத்தினை அடைகின்றனவோ, அவையவை செல்லும் தன்மையுடையதாகின்றது. எப்படி, விந்தியம் முதலிய மலைகளோ.

ஆப்தபுருஷனால் பிரத்யக்ஷமானதோ அல்லது அனுமானம் செய்யப்பட்டதான விஷயம், வேறு ஒருவரினால் அறிவினை அடையும்பொருட்டு சொற்க்கள் மூலமாக உபதேசிக்கப்படுகையில் அந்த சொற்க்கள் கேட்டதினால் அதன் விஷயத்தினை அறியும் சித்தவிருத்தியானது உண்டாகும்போது அது **ஆகமம்** எனப்படுகின்றது. எந்த ஆகமத்தில் கூறப்பட்டது நம்பிக்கை வைக்க தக்கதாகவோ, பொருளின் பிரத்யக்ஷமோ அனுமானமோ ஆகாததாக இருக்கின்றதோ அந்த ஆகமம் பிரமாணமில்லாததாக ஆகிறது. ஆகமத்தினை கூறியவரின் பார்த்தப்பட்ட அல்லது அனுமானிக்கப்பட்ட விஷயங்கள் நம்மால் அடையப்பட்டால் அது பிரமாணமாகின்றது. - 7 -

அவை எதனால் பிரமாணமற்றதாக ஆகின்றது.

विपर्ययो मिथ्याज्ञानमतद्रूपप्रतिष्ठम् ॥१.८॥

வேறு வகையான நிலைபாடான மித்யாஞானம் விபர்யயம் ஆகும்.

स कस्मात् प्रमाणम् । यतः प्रमाणेन बाध्यते । भूतार्थविषयत्वात्प्रमाणस्य । तत्र प्रमाणेन बाधनमप्रमाणस्य दृष्टम् । तद्यथा -- द्विचन्द्रदर्शनं सद्विषयेणैकचन्द्रदर्शनेन बाध्यत इति । सेयं पञ्चपर्वा भवत्यविद्या, अविद्यास्मितारागद्वेषाभिनिवेशाः क्लेशा इति । त व स्वसंज्ञाभिस्तमो मोहो महामोहस्तामिस्रोऽन्धतामिस्र इति । ते चित्तमलप्रसङ्गेनाभिधास्यन्ते ।

ஏனென்றால் அஞ்ஞானமானது பிரமாணத்தினால் நிராகரிக்கப்படுவதாக ஆவதால், பிரமாணமானது ஒரு பொருளினான குறித்ததாக இருப்பதால். பிரமாணமில்லாத ஞானமானது பிரமாண ஞானத்தினால் நிராகரிப்பது காணப்படுவதே ஆகம். உதாரணம் - இரண்டு சந்திரன்கள் காணப்படுவது, பிரத்யக்ஷபிராமாணத்தினால் அறியப்பட்ட ஒரு சந்திரனால் எப்பொழுதும் நிராகரிக்கப்படுவதாக ஆகின்றது. இந்த வபர்யயமானது ஐந்து பாகமுடையதாகின்றது. அவை **அவித்யா, அஸ்மிதா, ராகம், துவேசம், அபிநிவேசம்** (இரக்க ஆசை) ஆகும். இவை **தமல், மோகம், மகாமோகம், தாமிஸ்ரம், மற்றும் அந்ததாமிஸ்ரம்** என்றழைக்கப்படுகின்றது. சித்த மலத்தினை விவரிக்கையில் இவை விளக்கப்படும் -8-

शब्दज्ञानानुपाती वस्तुशून्यो विकल्पः ॥१.९॥

சொல்லின் ஞானத்தால் உண்டாகும் பொருளற்ற விஷயம் விகல்பம் ஆகும்.

स न प्रमाणोपारोही । न विपर्ययोपारोही च । वस्तुशून्यत्वेऽपि शब्दज्ञानमाहात्म्यनिबन्धनो व्यवहारो दृश्यते । तद्यथा -- चैतन्यं पुरुषस्य स्वरूपमिति । यदा चित्तिरेव पुरुषस्तदा किमत्र केन व्यपदिश्यते । भवति च व्यपदेशे वृत्तिः । यथा चैत्रस्य गौरिति । तथा प्रतिषिद्धवस्तुधर्मो निष्क्रियः पुरुषः, तिष्ठति बाणः स्थास्यति स्थित इति, यतिनिवृत्तौ धात्वर्थमात्रं गम्यते । तथाऽनुत्पत्तिधर्मा पुरुष इति -- उत्पत्तिधर्मस्याभावमात्रमवगम्यते न पुरुषान्वयी धर्मः । तस्माद्विकल्पितः स धर्मस्तेन चास्ति व्यवहार इति ।

இந்த விகல்பமானது பிராமாணத்திலேயோ அல்லது விபர்யத்தினிலேயோ சேர்க்கப்படமுடியாது.

பொருளற்றதாக இருந்தபோதிலும் சொல்லின் ஞானத்தின் பெருமையால் வியவகாரமானது உண்டாவது காணப்படுகின்றது. உதாரணத்திற்க்கு, சைத்தன்யமானது புருஷனின் சுவரூபம் என்ற வாக்கியம். சைத்தன்யமே புருஷன் என்றால் எது எதனால் போற்றி கூறப்படுகின்றது. அதுமட்டுமல்லாமல் இப்படி கூறப்பட்டதும் சித்தத்தில் ஒருவகை ஞானமானது உண்டாவது காணப்படுகின்றது. உதாரணத்திற்க்கு, சைத்திரனின் மாடு எனும்போது உண்டாவதுபோல இங்கும் உண்டாகும் வஸ்துவின் தர்மமில்லாத புருஷன் செயலற்றவனாக இருப்பதால். பானன் இருக்கிறான். (கிடக்கின்றது). இருப்பான் (கிடக்கும்) இருந்தான் (கிடந்தது). முதலியவற்றில் செல்லுதல் . இல்லாத (நின்ற) வேர்ச்சொல்லின் பொருளே அறியப்படுகின்றது. அதுபோலவே உத்பத்தி ஆகும் தன்மையற்றவன் புருஷன் எனும் போது, உத்பத்தியாகும் தன்மையின் இல்லாமையே போதிக்கப்படுகின்றது. இது புருஷனில் இருக்கும் தர்மம்மல்ல. இதனால் இந்த இல்லாமையாகிய தர்மமானது கற்பனையாக ஏற்க்கப்பட்டதே என்றாலும் வியவகாரமானது நடக்கின்றது . -9-

अभावप्रत्ययालम्बना वृत्तिर्निद्रा ।।१.१० ।।

இன்மைக்கு காரணமான தமோகுணத்தினை விஷயமாக்கும் எண்ண அலைகள் நித்ரா ஆகும்.

सा च संप्रबोधे प्रत्यवमर्शात्प्रत्ययविशेषः। कथं, सुखमहमस्वाप्सम्। प्रसन्नं मे मनः प्रज्ञां मे विशारदी करोति। दुःखमहमस्वाप्सं स्त्यानं मे मनो भ्रमत्यनवस्थितम्। गाढं मूढोऽहमस्वाप्सम्। गुरुणि मे गात्राणि। क्लान्तं मे चित्तम्। अलसं मुषितमिव तिष्ठतीति। स खल्वयं प्रबुद्धस्य प्रत्यवमर्शो न स्यादसति प्रत्ययानुभवे तदाश्रिताः स्मृतयश्च तद्विषया न स्युः। तस्मात्प्रत्ययविशेषो निद्रा। सा च समाधावितरप्रत्ययवन्निरोद्धव्येति।

அந்த நித்திரை விருத்தியானது விழிக்கும்போது நினைவு உண்டாவதால் ஒரு வகையான ஞானமே ஆகிறது. ஏனென்றால், 'நான் ஆனந்தமாக தூங்கினேன், என் மனது சந்தோஷமாக இருக்கின்றது. என் புத்தியானதும் தூய்மையாக ஆக்ருகின்றது', என்றோ 'நான் நிம்மதியாக உறங்கவில்லை, என் மனது நிலையற்றதாக இருக்கின்றது. அதனால் பிரமத்தினை அடைகின்றதாக உள்ளது'. என்றோ, 'நான் ஆழ்ந்த உறக்கத்தினை அனுபவித்தேன், என்னுடைய உடல் மிகவும் பாரமுடையதாக ஆகின்றது. என்னுடைய சித்தமோ சேர்ந்து உள்ளது, சோம்பலாக உள்ளது மட்டுமல்லாமல் எதையோ இழந்தது போல உள்ளது' என்றோ, இதுபோன்ற நினைவுகள் விழிக்கும்போது ஒரு மனிதருக்கு உண்டாவது அனுபவமின்றி ஆகுதல் இயலாது. இந்த அனுபவத்தினை சார்ந்து இருக்கும் **ஸ்மிருதி** (நினைவு) ஆனது இதன் விஷயத்தில் இருத்தல் முடியாது (கூடாது). இதனால் தூக்கமானது ஒரு விசேஷ வகையான ஞானம் ஆகும். இதுவும் மற்ற விருத்திகளைபோல் சமாதியில் தடைசெய்யப்படவேண்டும். -10-

अनुभूतविषयासंप्रमोषः स्मृतिः ।।१.११ ।।

அனுபவிக்கப்பட்ட விஷயமானது சித்தத்தில் தோன்றுவதே ஸ்மிருதியாகும்.

किं प्रत्ययस्य चित्तं स्मरति आहोस्विद्विषयस्येति। ग्राह्योपरक्तः प्रत्ययो ग्राह्यग्रहणोभयाकारनिर्भासस्तज्जातीयकं संस्कारमारभते। स संस्कारः स्वव्यञ्जनकाञ्चनस्तदाकारमेव ग्राह्यग्रहणोभयात्मिकां स्मृतिं जनयति। तत्र ग्रहणाकारपूर्वा बुद्धिः। ग्राह्याकारपूर्वा स्मृतिः। सा च द्वयी -- भावितस्मर्तव्या चाभावितस्मर्तव्या च। स्वप्ने भावितस्मर्तव्या। जाग्रत्समये त्वभावितस्मर्तव्येति। सर्वाश्चैताः स्मृतयः प्रमाणविपर्ययविकल्पनिद्रास्मृतीनामनुभवात्प्रभवन्ति। सर्वाश्चैता वृत्तयः सुखदुःखमोहात्मिकाः। सुखदुःखमोहाश्च क्लेशेषु व्याख्येयाः। सुखानुशयी रागः। दुःखानुशयी द्वेषः। मोहः पुनरविद्येति। ताः सर्वा वृत्तयो निरोद्धव्याः। आसां निरोधे संप्रज्ञातो वा समाधिर्भवत्यसंप्रज्ञातो वेति। अथाऽऽसां निरोधे क उपाय इति --

சித்தமானது ஞானத்தினையா அல்லது விஷயத்தையா எதனை நினைவு கூறுகின்றது. அடையப்படும் விஷயத்தினால் கூடியதாக, அடையப்படும் விஷயம் மற்றும் ஞானத்தினுடைய உருவத்தில் பிராகாசிக்கும் விஷயத்தின் அனுபவம் அதே வகையான சம்ஸ்காரத்தினை உண்டாக்குகின்றது. தன்னுடைய விஷயத்தினால் அது தூண்டப்பட்டதாக அந்த சம்ஸ்காரமானதும் அனுபவமானதுமான இருவகை நினைவினை அது உண்டாக்குகின்றது. அதனில் ஞானரூபமான

முக்கிய அம்சமானது அனுபவம் ஆகும். அனுபவித்த விஷயரூபமான முக்கிய அம்சமானது நினைவு (ஸ்மிருதி) ஆகும். இந்த நினைவானது இருவகைப்படுகின்றது. கற்பனை செய்யப்பட்டவகையும், யதார்த்தவகையும். தூக்கத்தில் கற்பனை செய்யப்பட்ட நினைவுகளான விஷயம் ஆகின்றது.. விழிப்பு நிலையிலோ யதார்த்த நினைவு விஷயம் ஆகின்றது. அந்த எல்லாவாக நினைவுகளும், பிராமாணம், விபர்யயம், விகல்பம், நித்ரா மற்றும் ஸ்மிருதியின் அனுபவத்தினால் உண்டாகிறது. இதன் விருத்திகள் எல்லாமும் இன்ப, துன்ப மற்றும் மோகத்தினை தரக்கூடியது ஆகும். இந்த இன்ப, துன்ப மற்றும் மோகமானது கிலேசத்தினை விளக்கும் போது விவரிக்கப்படும். இன்பத்திற்கு காரணமாக **ராகம்** (விருப்பு), துன்பத்திற்கு, **த்வேஷம்** (வெறுப்பு) மோகத்திற்க்கோ **அவித்யையே** ஆகும். இந்த விருத்திகள் எல்லாம் தடைசெய்யப்படவேண்டும். இவை தடைசெய்யப்பட்டாலே சம்பிரஞ்சாதம் அல்லது அசம்பிரஞ்சாத சமாதியானது உண்டாகும். -11-

அதனை தடைசெய்ய என்ன வழி என்றால்

अभ्यासवैराग्याभ्यां तन्निरोधः।।१.१२।।

முயர்ச்சி மற்றும் விருப்பின்மையால் அவை தடை செய்யப்படுகின்றன.

चित्तनदी नामोभयतोवाहिनी वहति कल्याणाय वहति पापाय च। या तु कैवल्यप्राग्भारा विवेकविषयनिम्ना सा कल्याणवहा। संसारप्राग्भाराऽविवेकविषयनिम्ना पापवहा। तत्र वैराग्येण विषयस्रोतः खिली क्रियते। विवेकदर्शनाभ्यासेन विवेकस्रोत उद्घाटयत इत्युभयाधीनश्चित्तवृत्तिनिरोधः।

சித்தமென்கிற நதியானது இருவழியாக பிரவாகிப்பது.. நன்மைக்காகவும் பாபத்திற்காவும் என்று. எந்த பிரவாகமானது மோகத்தினை பொருட்டும் விவேகவிஷயமாகவும் இருக்கின்றதோ அது கல்யாணத்திற்கு (நன்மைக்கு) ஆகும். எது கம்சாரத்தின் பொருட்டும் விவேகமில்லாத விஷயங்களாகவும் இருக்கின்றதோ அது பாபத்திற்கு (தீமைக்கு) ஆகும். அதில் வைராக்கியத்தினால் விஷயத்தின் தாரையானது குறைவாக்கப்படுகின்றது. விவேகதர்ஷணத்தின் அப்யாசத்தால் விவேகதாரையானது வலுவடைய செய்யப்படுகின்றது. இதுபோல சித்தத்தின் விருத்திகளின் தடையானது வைராக்கியம் மற்றும் அப்யாசத்தின் அதீனமாக (அடங்கியதாக) இருக்கிறது.. -12-

तत्र स्थितौ यत्नोऽभ्यासः।।१.१३।।

அவைகளில் ஸ்திதிக்கு செய்யப்படும் முயர்ச்சியே அப்யாசம் ஆகும்.

चित्तस्यावृत्तिकस्य प्रशान्तवाहिता स्थितिः। तदर्थः प्रयत्नो वीर्यमुत्साहः। तत्संपिपादयिषया तत्साधनानुष्ठानमभ्यासः।

விருத்திகளில்லாமல் சித்தமானது அவைகளில்லாத நதியைபோல சாந்தமாக பிரவாகிப்பது சித்தத்தின் இயல்பு நிலையாகும் . அதற்க்காக செய்யப்படும் முயர்ச்சியே மனதினால் செய்யப்படுவதான உற்சாகம். அந்த இயல்புநிலையை அடையும் பொருட்டுள்ள ஆசையினால் செய்யப்படும் சாதனைகளே **அப்யாசம்** எனப்படுகின்றது. - 13-

स तु दीर्घकालनैरन्तर्यसत्कारासेवितो दृढभूमिः।।१.१४।।

அதுவும் வெகுகாலம் வரையில், நிரந்தரமாக மற்றும் சத்காரத்துடனும் செய்யும்போது த்ருட டூமியாகின்றது.

दीर्घकालासेवितो निरन्तरासेवितः सत्कारासेवितः। तपसा ब्रह्मचर्येण विद्यया श्रद्धया च संपादितः सत्कारवान्दृढभूमिर्भवति। व्युत्थानसंस्कारेण द्रागित्येवानभिभूतविषयः इत्यर्थः।

வெகுகாலமாக செய்யப்பட்டது, இடைவிடாமல் செய்யப்பட்டது மற்றும் தபஸ், பிரம்மசரியம், வித்யை மற்றும் சிரத்தையால் செய்யப்பட்டது ஆகிய சத்காரத்தினால் திடமான நிலை

அடையப்படுகின்றது. **வ்யுத்தான** சம்ஸ்காரத்தினால் எளிதில் அடையப்படாமல் (தடைப்படாமல்) ஆகிறது. -14-

दृष्टानुश्रविकविषयवितृष्णस्य वशीकारसंज्ञा वैराग्यम् ।। १५ ।।

இந்த உலகத்திலும் வேறு உலகத்திலும் உள்ள விஷயங்களில் பற்றின்மையே வசீகாரம் எனப்படும் வைராக்கியமாகும்.

स्त्रियोऽन्नपानमैश्वर्यमिति दृष्टविषये वितृष्णस्य स्वर्गवैदेह्यप्रकृतिलयत्वप्राप्तवानुश्रविकविषये वितृष्णस्य दिव्यादिव्यविषयसंयोगेऽपि चित्तस्य विषयदोषदर्शिनः प्रसंख्यानबलादनाभोगात्मिका हेयोपादेयशून्या वशीकारसंज्ञा वैराग्यम् ।

பெண, உண்பது, அருந்துவதும் மற்றும் மற்றைய போகத்திலும் ஆசையின்மை மற்றும் சுவர்கம், விதேக நிலை, பிரகிருதிலயத்தினை அமைவதான வேதத்தில் கூறப்பட்ட விஷயங்கள் விருப்பின்மை, இங்கு அடையப்படுவதிலும், வேறு உலகங்களிலும் அடையப்படுவதிலும் ஆன விஷயத்தில் அதனை அடைந்தாலும் அதிலுள்ள தோஷங்களை காணும் சித்தமானது விவேகத்தின் பலத்தினால், போகத்தின் அபாவத்தன்மையான தியாகத்தினாலோ அல்லது அனுபவிக்கும் (அடையும்) ஆசையின் இன்மையான **வஷீகரணமே** வைராக்கியம் ஆகும் -15-

तत्परं पुरुषख्यातेर्गुणवैतृष्यम् ।। १६ ।।

அதனைக்காட்டிலும், புருஷனுடைய ஞானத்தால் குணங்களின்மேல் உண்டாகும் உபேக்ஷயே பரவைராக்கியம் ஆகும்.

दृष्टानुश्रविकविषयदोषदर्शी विरक्तः पुरुषदर्शनाभ्यासात्तच्छुद्धिं प्रविवेकाप्यायितबुद्धिर्गुणभ्यो व्यक्ताव्यक्तधर्मकेभ्यो विरक्त इति। तद्द्वयं वैराग्यम्। तत्र यदुत्तरं तज्ज्ञानप्रसादमात्रम्। यस्योदये योगी प्रत्युदितख्यातिरेवं मन्यते — प्राप्तं प्रापणीयं, क्षीणाः क्षेतव्याः क्लेशाः, छिन्नः श्लिष्टपर्वा भवसंक्रमः। यस्याविच्छेदाज्जनित्वाग्निपयते मृत्वा च जायत इति। ज्ञानस्यैव पराकाष्ठा वैराग्यम्। तस्यैव हि नान्तरीयकं कैवल्यमिति। अथोपायद्वयेन निरुद्धचित्तवृत्तेः कथमुच्यते संप्रज्ञातः समाधिरिति —

காணப்படும் மற்றும் வேதத்தில் கூறப்பட்ட விஷயத்திலும் தோஷங்களையாலும் வைராக்கியமுள்ளவன் தர்ஷணத்தின் அப்பியாசத்தினால் அந்த புருஷத்ததுவத்தினை தூய்மையான ஞானத்தால் திருப்தியடைந்த சித்தத்தினையுடையவனாக ஸ்தூலம் மற்றும் சூக்ஷ்மமான ரூபமங்களான குணத்திலும் விரக்தியை அடைந்து விடகின்றான், என்று வைராக்கியம் இருவகையாகின்றது. இதில் இரண்டாவதானது, ஞானத்தின் கடைசி நிலையின் விரிவேயாகும். இப்படிப்பட்ட எது உதயமாகியதும் அந்த புருஷனானவன்(சாதகன்) இப்படி என்னுகின்றான், அடையவேண்டியது அடையப்பட்டதாக, அழியவேண்டிய க்லேசங்கள் அழிந்ததாகவும் சம்சாரமென்னும் சங்கிரமான (பிணைப்பானது) அறுந்து போனதாகவும், எது அறுந்து போனாலேயொழிய, ஜீவமானது பிறப்பிறப்பினை மீண்டும் மீண்டும் அடைகின்றதோ ஞானத்தின் உச்சகோடிநிலையே **பரவைராக்கியம்** எனப்படுகின்றது. இதனாலேயே கைவலயமுடம் உண்டாகின்றது. -16-

वितर्कविचारानन्दास्मितारूपानुगमात्संप्रज्ञातः ।। १७ ।।

விதர்க்கம் .விசாரம், ஆனந்தம் மற்றும் அஸ்மிதையின் அனுபவத்தால் சம்பிரஞ்சாத சமாதி உண்டாகும்.

वितर्कश्चित्तस्याऽऽलम्बने स्थूल आभोगः। सूक्ष्मो विचारः। आनन्दो ह्लादः। कात्मिका संविदस्मिता। तत्र प्रथमश्चतुष्टयानुगतः समाधिः सवितर्कः। द्वितीयो वितर्कविकलः सविचारः। तृतीयो विचारविकलः सानन्दः।

चतुर्थस्तद्विकलोऽस्मितामात्र इति। सर्व ते सालम्बनाः समाधयः। अथासंप्रज्ञातः समाधिः किमुपायः किंस्वभाव इति --

ஆலம்பனத்தில (த்யானத்தின் விஷயத்தில்) சித்தத்தின் ஸ்தூலமானது பூர்ணமானதன்மையே **விதர்கம்** ஆகும். சூக்குமானதில் **விசாரம்** ஆகும். இன்பத்தில் **ஆனந்தம்** ஆகும் மற்றும் ஏகாகாரமான புத்தியில் அதுவே **அஸ்மிதா** ஆகும் (பூர்ணதன்மையே). இந்த நான்கிலும் (விதர்கமானது) முதலாவதானது நான்கின் பூர்ணதன்மையினையும் கூடியதாக உள்ளது. இரண்டாவது விதர்கமல்லாதானது விசார எனப்படுகின்றது. மூன்றாவது விசாரமற்றது ஆனந்தம் எனப்படுகின்றது. நான்காவது இன்பமல்லாதது அஸ்மிதா எனப்படுகின்றது. இந்த சமாதிகள் எல்லாமே ஆலம்பனை (த்யானிக்கும் விஷயம்) கூடியதானது -17-

विरामप्रत्ययाभ्यासपूर्वः संस्कारशेषोऽन्यः ॥१९.१८॥

பரவைராக்கியத்தை பழகுவதாலும் சம்ஸ்காரம் மட்டுமேயானதினைகாட்டிலும் வேறானது (அசம்பிரஞ்ஞாத சமாதி ஆகும்).

सर्ववृत्तिप्रत्यस्तमये संस्कारशेषो निरोधश्चित्तस्य समाधिरसंप्रज्ञातः। तस्य परं वैराग्यमुपायः। सालम्बनो ह्यभ्यासस्तत्साधनाय न कल्पत इति विरामप्रत्ययो निर्वस्तुक आलम्बनी क्रियते। स चार्थशून्यः। तदभ्यासपूर्वकं हि चित्तं निरालम्बनमभावप्राप्तमिव भवतीत्येष निर्बीजः समाधिरसंप्रज्ञातः। स खल्वयं द्विविधः -- उपायप्रत्ययो भवप्रत्ययश्च। तत्रोपायप्रत्ययो योगिनां भवति --

எல்லா விருத்திகளும் அடங்கிய பின்னர் சித்தத்தின் சம்ஸ்காரத்தில் நிரோதம் மட்டுமுள்ளது, அசம்பிரஞ்ஞாத சமாதி எனப்படும். அதற்க்கு வழியானது பரவைராக்கியம் ஆகும். ஆலம்பணம் கூடிய அப்யாசமானது இதனை அடைவிக்க சக்தியற்றது என்பதால் எல்லா விஷயங்களும் மற்ற பரவைராக்கியமே இதனுடைய ஆதாரமாக கொள்ளப்படுகின்றது. அதுவும் எந்த பொருளும் இல்லாததாக, அதாவது, விஷயம் இல்லாததாக இருக்கின்றது. இதனை ஆலம்பணம் செய்ததான சித்தமானது ஆலம்பனையற்றதானதாகவும் சபாவம் (தன்னிறுப்பு) இல்லாததது போன்றும் ஆகின்றது. இந்த **நிர்பீஜ** சமாதியே அசம்பிரஞ்ஞாதம் எனப்படுகின்றது. - 18-

அது இரண்டு வகைப்படுகின்றது. உபாயபிரத்யயம் மற்றும் பவ பிரத்யயம் என்று. அதில் உபாயபிரத்யயமானது யோகிகளுக்கு உண்டாகின்றது.

भवप्रत्ययो विदेहप्रकृतिलयानाम् ॥१९.१९॥

பவ பிரத்யயம், அசம்பிரஞ்ஞாத சமாதியானது விதேகருக்கும் . பிரகிருதியில் லீனமடைந்தவருக்கும் உண்டாகும்.

विदेहानां देवानां भवप्रत्ययः। ते हि स्वसंस्कारमात्रोपयोगेन चित्तेन कैवल्यपदमिवानुभवन्तः स्वसंस्कारविपाकं तथाजातीयकमतिवाहयन्ति। तथा प्रकृतिलयाः साधिकारे चेतसि प्रकृतिलीने कैवल्यपदमिवानुभवन्ति, यावन्न पुनरावर्ततेऽधिकारवशाच्चित्तमिति।

விதேகமான (தேகமற்ற) தேவர்களுக்கு **பவபிரத்யயம்** உண்டாகின்றது. தன்னுடைய சம்ஸ்காரத்தினால் மட்டுமே சேர்ந்துள்ள (பாக்கியுள்ள) சித்தத்தால் கைவல்ய பதத்தினை போன்ற அனுபவத்தை செய்துகொண்டு தன்னுடைய சம்ஸ்காரத்தின்படியுள்ள பலனை அனுபவித்தபடி தீர்க்கிறார்கள். அப்படியே பிரகிருதியில் லயமடைந்த அடையவேண்டியதினை அடையாத சித்தமானது பிரகிருதியில் லயமடைந்ததால் உண்டாகும் கைவல்யம் போன்ற ஆனுபவத்தை செய்துகொண்டு, எதுவரை சித்தமானது மீண்டும் அடையவேண்டியதை அடையாததால் திருப்பவும் (சம்சாரத்தில்) வராது இருக்கின்றதோ அதுவரை. -19-

श्रद्धावीर्यस्मृतिसमाधिप्रज्ञापूर्वक इतरेषाम् ॥१९.२०॥

ஷ்ரத்தா, வீர்ய, ஸ்மிருதி, சமாதி மற்றும் பிரஞ்ஞாகூடியதாக மற்றவருக்கு உண்டாகும்.

उपायप्रत्ययो योगिनां भवति। श्रद्धा चेतसः संप्रसादः। सा हि जननीव कल्याणी योगिनं पाति। तस्य हि श्रद्धानस्य विवेकार्थिनो वीर्यमुपजायते। समुपजातवीर्यस्य स्मृतिरुपतिष्ठते। स्मृत्युपस्थाने च चित्तमनाकुलं समाधीयते। समाहितचित्तस्य प्रज्ञाविवेक उपावर्तते। येन यथार्थं वस्तु जानाति। तदभ्यासतद्विषयाच्च वैराग्यादसंप्रज्ञातः समाधिर्भवति। ते खलु नव योगिनो मृदुमध्याधिमात्रोपाया भवन्ति। तद्यथामृदूपायो मध्योपायोऽधिमात्रोपाय इति। तत्र मृदूपायस्त्रिविधिःमृदुसंवेगो मध्यसंवेगस्तीव्रसंवेग इति। तथा मध्योपायस्तथाऽधिमात्रोपाय इति। तत्राऽधिमात्रोपायानां --

உபாயபிரத்யயமானது யோகிகளுக்கு உண்டாகின்றது. சிரத்தையானது சித்தத்தின் விரும்பிய விஷயமாகும். அதுவே தாயை போல யோகிகளுக்கு நன்மையை உண்டாக்குகின்றது. அந்த சிரத்தையுடைய விவேகத்தையுடைய விரும்பும் யோகிக்கே தாரணை ரூபமான முயர்ச்சி உண்டாகின்றது. இப்படி அந்த வீர்யத்தை (தாரணை ரூபமான முயற்சி) அடைந்த யோகிக்கே த்யானமானது உண்டாகின்றது. இப்படி த்யானமடைந்த சித்தமானது விக்ஷேபங்களற்றதாக ஆகின்றது. இதுபோல சமாதானத்தையடைந்த சித்தத்திலேயே விவேக ஞானம் உண்டாகின்றது. எனினால் யோகியானவர் ஒவ்வொரு விஷயத்தினையும் சரியாக (உள்ளது உள்ளபடி) அறிகின்றார். இந்த விவேக ஞானத்தின் அப்யாசத்தாலும் பலனில் வைராக்கியத்தாலும் அசம்பிரஞ்ஞாத சமாதி உண்டாகின்றது. -20-

तीव्रसंवेगानामासन्नः॥१९.२१॥

அதிக முயர்ச்சியுடையவருக்கு மிகவும் சீக்கிரம் உண்டாகும்.

समाधिलाभः समाधिफलं च भवतीति।

மிருது, மத்தியமம் மற்றும் அதிமாத்திரை ஆகிய உபாயங்களின் (வழிகளால்) இந்த யோகிகள் ஒன்பது வகைப்படுகின்றனர். எங்ஙனமென்றால் - மிருது உபாய, மத்திய உபாய மற்றும் அதிமாத்திர உபாய யோகி என்று. இதனில் மிருது உபாயமானதும் மூவகையாகின்றது. (மிருது சமவேக) மிருது வைராகியர், மத்திய வைராகியர் மற்றும் அதிமாத்திரா வைராகியர் என்று. இதுபோலவே மத்திய உபாய மற்றும் அதிமாத்திரா உபாயமும் ஆகும். அதனில் அதிமாத்திர உபாயத்தவருக்கு. -21-

சமாதி அடையதலும் அதன் பலமும் (சமாதியின்) விரைவாக உண்டாகின்றது.

मृदुमध्याधिमात्रत्वात्ततोऽपि विशेषः॥१९.२२॥

மிருது, மத்தியமம் மற்றும் அதிமாத்திரா என்று இது வேறுபடுகிறதாகும்.

मृदुतीव्रो मध्यतीव्रोऽधिमात्रतीव्र इति। ततोऽपि विशेषः। तद्विशेषादपि मृदुतीव्रसंवेगस्याऽऽसन्नः, ततो मध्यतीव्रसंवेगस्याऽऽसन्नतरः, तस्मादधिमात्रतीव्रसंवेगस्याधिमात्रोपायस्याप्यासन्नतमः समाधिलाभः समाधिफलं चेति। किमेतस्मादेवाऽऽसन्नतमः समाधिर्भवति। अथास्य लाभे भवत्यन्योऽपि कश्चिदुपायो न वेति --

அதிலும் மிருது தீவிர சமவேக அதிமாத்திரா உபாயம், மத்திய தீவிர சமவேக அதிமாத்திரா உபாயம் மற்றம் அதிமாத்திரா தீவிர சமவேக உபாயம் என்று வகைகள் (பேதங்கள்) உண்டு. இந்த பிரிவினால் மிருது தீவிர சமவேகமுடையவருக்கு விரைவாகவும், மத்திய தீவிர சமவேகமுடையவருக்கு அதனைவிட விரைவாகவும், அதிமாத்திரா தீவிர சமவேகமுடையவருக்கு மிகவும் விரைவாகவும் அசம்பிரஞ்ஞாத சமாதியும் அதன் பலமும் உண்டாகின்றது. -22-

இதனால் மட்டுமே சமாதியானது (அசம்பிரஞ்ஞாத) மிகவும் விரைவாக உண்டாகிறதா , வேறு வழியும் இதனை அடைய உண்டா அல்லது இல்லையா என்றால்,

ईश्वरप्रणिधानाद्वा॥१९.२३॥

ஈஷ்வரரை வணங்குவதாலும் உண்டாகும்.

प्रणिधानाद्भक्तिविशेषादावर्जित ईश्वरस्तमनुगृह्णात्यभिध्यानमात्रेण। तदभिध्यानमात्रादपि योगिन आसन्नतरः समाधिलाभः समाधिफलं च भवतीति। अथ प्रधानपुरुषव्यतिरिक्तः कोऽयमीश्वरो नामेति --

பிரணிதானத்தினால் அதாவது விசேஷமான பக்தியினால் திருப்தி செய்யப்பட்ட ஈஷ்வரர் யோகியின் சங்கல்பத்தினை மட்டும் அனுசரிக்கின்றார். அவரின் (ஈஷ்வரரின்) சங்கல்பத்தினால் மட்டுமே யோகியானவர் சமாதியையும் அதன் பலனையும் மிகவும் விரைவாக அடைகின்றார் . - 23-

இப்பொழுது , இந்த பிராதனத்தினும் புருஷனினும் வேரான இந்த ஈஷ்வரர் யார் என்றால்.

क्लेशकर्मविपाकाशयैरपरामृष्टः पुरुषविशेष ईश्वरः।।१.२४।।

கிலேசம், கர்மம், பலன் மற்றும் வாசனை (சம்ஸ்காரம்) ஆகியவற்றினால்தீண்டப்படாத விசேஷமான புருஷரே ஈஷ்வரர் ஆகும்.

अविद्यादयः क्लेशाः। कुशलाकुशलानि कर्माणि। तत्फलं विपाकः। तदनुगुणा वासना आशयाः। ते च मनसि वर्तमानाः पुरुषे व्यपदिश्यन्ते, स हि तत्फलस्य भोक्तेति। यथा जयः पराजयो वा योद्धुषु वर्तमानः स्वामिनि व्यपदिश्यते। यो ह्यनेन भोगेनापरामृष्टः स पुरुषविशेष ईश्वरः। कैवल्यं प्राप्तस्तर्हि सन्ति च बहवः केवलिनः। ते हि त्रीणि बन्धनानि छित्त्वा कैवल्यं प्राप्ता ईश्वरस्य च तत्संबन्धो न भूतो न भावी। यथा मुक्तस्य पूर्वा बन्धकोटिः प्रज्ञायते नैवमीश्वरस्य। यथा वा प्रकृतिलीनस्योत्तरा बन्धकोटिः संभाव्यते नैवमीश्वरस्य। स तु सदैव मुक्तः सदैवेश्वर इति। योऽसौ प्रकृष्टसत्त्वोपादानादीश्वरस्य शाश्वतिक उत्कर्षः स किं सनिमित्त आहोस्विन्निमित्त इति। तस्य शास्त्रं निमित्तम्। शास्त्रं पुनः किंनिमित्तं, प्रकृष्टसत्त्वनिमित्तम्। एतयो शास्त्रोत्कर्षयोरीश्वरसत्त्वे वर्तमानयोरनादिः संबन्धः। तस्मादेतद्भवति सदैवेश्वर सदैव मुक्त इति। तच्च तस्यैश्वर्यं साम्यातिशयविनिर्मुक्तम्। न तावदैश्वर्यान्तरेण तदतिशय्यते। यदेवातिशयिस्यात्तदेव तत्स्यात्। तस्माद्यत्र काष्ठाप्राप्तिरैश्वर्यस्य स ईश्वर इति। न च तत्समानमैश्वर्यमस्ति। कस्मात्, द्वयोस्तुल्ययोरेकस्मिन्गुणपत्कामितेऽर्थे नवमिदमस्तु पुराणमिदमस्त्वित्येकस्य सिद्धावितरस्य प्राकाम्यविधातादूनत्वं प्रसक्तम्। द्वयोश्च तुल्ययोर्युगपत्कामितार्थप्राप्तिर्नास्ति। अर्थस्य विरुद्धत्वात्। तस्माद्यस्य साम्यातिशयैर्विनिर्मुक्तैश्वर्यं स वेश्वरः। स च पुरुषविशेष इति। किं च --

அவித்யை முதலியவை கிலேஷங்கள், தர்மம் மற்றும் அதர்மம் கர்மங்கள் , அதன் பலமே விபாகம் . அதனை அனுசரித்து உண்டாவது வாசனை, இசை மனதில் இருந்தாலும் புருஷனில் உள்ளதாக கூறப்படுகின்றது. அவரே அதன் பலனையும் அனுபவிக்கிறார் என்றும் (போக்தா). எப்படி, வெற்றியும் தோல்வியும் படைகளுக்கு உண்டானாலும் ராஜாவுக்கு என்று கூறப்படுகின்றதோ. இந்த போகத்தினாலும் சம்பந்தப்படாத விசேஷ புருஷனானவர் ஈஷ்வரர் ஆவார். கைவல்யத்தை அடைந்த பல கேவலிகள் (கைவல்யம் அடைந்தவர்) உள்ளனர். அவர்கள் மூன்று பந்தங்களையும் நீக்கியதால் கைவல்யத்தை அடைந்தனர். ஈஷ்வரருக்கோ இந்த பந்தத்தில் ஒருபோதும் சம்பந்தம் இல்லை, உண்டும் ஆகாது. எப்படி முக்தருக்கு அவருடைய இறந்தகால பந்தனமானது நினைவு வருமோ அப்படி ஈஷ்வருக்கு ஆகாது. காரணம், அவர் எப்பொழுதும் முக்தராகவும், ஈஷ்வராகவும் இருக்கின்றார். சுத்த சத்துவமான இந்த ஈஷ்வரரின் நிலைத்த மேன்மையானது நிமித்தம்கூடியதா (பிராமணமுடையதா) அல்லது நிமித்தமற்றதா (பிரமாணமற்றதா) என்றால், சாஸ்திரமே (அவருக்கு) அதற்கு பிராமாணம். அந்த சாஸ்திரத்திற்கு என்ன பிரமாணம் என்றால், சுத்த சத்துவத்துடன் கூடிய ஈஷ்வரரே பிராமாணம் . ஈஷ்வரருடன் கூடியதாக இந்த சுத்த சத்துவத்திலுள்ள, சாஸ்திரம் மற்றும் ஈஷ்வர உத்கர்மத்திற்கு (மேன்மைக்கு) அனாதியான சம்பந்தம் ஆகும். இதனால் ஈஷ்வரர் எப்பொழுதும் முக்தர் என்பது நிச்சயமாகின்றது. அந்த அவரின் ஐஷ்வர்யமும் சமானமானதும், அதிகமானதும் இல்லாதது ஆகும். வேறு எந்த ஐஷ்வர்யத்தோடும் அவரின் ஐஷ்வர்யமானது குறைந்தது அல்ல, காரணம் எந்த ஐஷ்வர்யம் எப்பொழுதும் எந்த குறையும்ற்றதாக உள்ளதாக இருக்கமுடியுமோ அது அவரின் ஐஷ்வர்யமே ஆகும். என்பதால், எதனில் ஐஷ்வர்யத்தின் உச்சகோடி நிலையுள்ளதோ அதுவே ஈஷ்வரர் ஆகும்.

அவருக்கு சமமானதாகவும் ஒரு ஐஷ்வர்யம் இல்லை. காரணம் சமமானதாக இரு ஐஷ்வர்யங்கள் உள்ளபோது ஒன்றில் விஷயத்தில் ஒரே காலத்தில் , இது புதியது . இது பழையது என்றும் விரோதமான எண்ணம் உண்டாகும்போது அதனை (எண்ணத்தை) நிரூபிக்க மற்றொன்றினை நிராகரிப்பதால் அதில் குறைவுள்ளதன்மை வருகின்றது. ஒரு விஷயத்தில் ஒரே நேரத்தில் இரண்டிலும் விரும்பப்பட்ட எண்ணம் ஒரே பொழுதில் உண்டாகுதல் முடியாது. புதியது.. பழையது போன்ற ஒன்றிற்கு மற்றொன்று விரோதமானதாக எப்பொழுதும் உள்ளதாக ஒரே விஷயத்தில் ஒரே நேரத்தில் இருத்தல் முடியாது. இதனால், எவரின் ஐஷ்வரியம் சமமானதும் அதிகமானது இல்லாது இருக்கின்றதோ, அவரே ஈஷ்வரர் ஆகும். அவர் ஒரு விசேஷமான புருஷரே ஆவார். -24-

அதுமட்டுமல்ல .

तत्र निरतिशयं सर्वज्ञबीजम् ।। 9.25 ।।

அவரில் சர்வஞ்ஞத்தன்மையின் விதையானது முழுமையை அடைந்ததாக இருக்கின்றதாகும்.

यदिमतीतानागतप्रत्युत्पन्नप्रत्येकसमुच्चयातीन्द्रियग्रहणमत्यं बह्विति सर्वज्ञबीजमेतद्विवर्धमानं यत्र निरतिशयं स सर्वज्ञः । अस्ति काष्ठाप्राप्तिः सर्वज्ञबीजस्य सातिशयत्वात्परिमाणवदिति । यत्र काष्ठाप्राप्तिर्ज्ञानस्य स सर्वज्ञः । स च पुरुषविशेष इति । सामान्यमात्रोपसंहारे च कृतोपक्षयमनुमानं न विशेषप्रतिपत्तौ समर्थमिति । तस्य संज्ञादिविशेषप्रतिपत्तिरागमतः पर्यन्वेष्ट्या । तस्याऽऽत्मानुग्रहाभावेऽपि भूतानुग्रहः प्रयोजनम् । ज्ञानधर्मोपदेशेन कल्पप्रलयमहाप्रलयेषु संसारिणः पुरुषानुद्धरिष्यामीति । तथा चोक्तम् -- आदिविद्वान्निर्माणचित्तमधिष्ठाय कारुण्याद्भवान्परमर्षिरासुरये जिज्ञासमानाय तन्त्रं प्रोवाचेति ।

இறந்தகாலம், நிகழ்காலம், எதிர்காலம் என்று ஏதாவது ஒன்றிலோ எல்லாவற்றிலுமோ இந்திரியங்களுக்கெட்டாத ஞானமானது சிறிது மற்றும் அதிகமாக எது உண்டாகின்றதோ அதுவே சர்வஞ்ஞ தன்மையின் விதையாகும். அதுவே வளர்ந்து எவரில் **பராகாஷ்டத்தை** (முழுமையை) அடைகின்றதோ அவரே **சர்வஞர்** ஆவார். சர்வஞ்ஞத்தன்மையின் விதையானது முழுமையை அடைகின்றது, அதில் ஏற்றதாழ்வு இருப்பதாக உள்ளதால் , பரிமாணத்தை போல, இது எவரில் (இந்திரியங்களுக்கெட்டாத) ஞானம், முழுமையை அடைகின்றதோ அவர் சர்வஞர் ஆகிறார். அவர் புருஷ விசேஷமே (விசேஷ புருஷர்) ஆகிறார். சாமான்யமானதை மட்டுமே போதிக்கின்ற அனுபவமானது விசேஷமானதை போதிக்கும் சாமர்த்தியமற்றதாக இருக்கின்றது. ஈஷ்வாரருடைய பெயர் முதலியவைகளை இதனால் ஆகமத்தினாலே மட்டுமே அறியவேண்டும். அவருக்கு விருப்பு வெறுப்பு என்று எதுவும் இல்லாத பொழுதும் உயிரினங்களின் மேலுள்ள கருணையினால் (காரணமற்ற) ஞானத்தினால் மற்றும் தர்மத்தின் உபதேசத்தினால் கல்பபிசையம் மற்றும் மகாபிரளயத்திலும் பந்தப்பட்ட சம்சாரத்திலுள்ள புருஷர்களை கரையேற்றுவேன் என்று பிரவிருத்திக்கின்றார். கூறப்பட்டுமுள்ளது - முதல் ஞானியான பகவான் **பரமரிஷி கபிலர்** ஞானமடைய விருப்பமுடைய **ஆகரிக்கு** காரணமற்ற கருணையினால் சரீரத்தினை அடைந்து (ஏற்று) சாங்கிய சாஸ்திரத்தினை உபதேசித்தார் என்று. -25-

அந்த ஈஷ்வரரானவர் -

स षः पूर्वेषामपि गुरुः कालेनावच्छेदात् ।। 9.26 ।।

காலத்தினால் வரையறுக்கப்படாததால் முன்புள்ளவருக்கெல்லாமும் அவரே குரு ஆகிறார்.

पूर्वे हि गुरुवः कालेनावच्छिद्यन्ते । यत्रावच्छेदार्थेन कालो नोपावर्तते स ष पूर्वेषामपि गुरुः । यथाऽऽस्य सर्गस्याऽऽदौ प्रकर्षगत्या सिद्धस्तथाऽतिक्रान्तसर्गादिष्वपि प्रत्येतव्यः ।

முன்புள்ள குருவானவர்களெல்லாம் காலத்தினால் வரையறுக்கப்பட்டவராகவே இருந்தனர். அப்படி வரையறுக்க காலமானதும் எங்கு இல்லாது இருக்கின்றதோ, அப்படிப்பட்ட ஈஷ்வரரானவர் முன்புண்டான எல்லா குருவினருக்கும் குருவானவர். எப்படி இந்த சிருஷ்டியில் முன்பு துவக்கத்தில் மேன்மையானவராக இருந்தாரோ அப்படியே இதற்கு முன்பான எல்லா சிருஷ்டிகளிலும் என்றறியவேண்டும். -26-

तस्य वाचकः प्रणवः॥१२७॥

அவரை குறிக்கும் சொல் ஓங்காரம் ஆகும்.

वाच्य ईश्वरः प्रणवस्य। किमस्य संकेतकृतं वाच्यवाचकत्वमथ प्रदीपप्रकाशवदवस्थितमिति। स्थितोऽस्य वाच्यस्य वाचकेन सह संबन्धः। संकेतस्त्वैश्वरस्य स्थितमेवार्थमभिनयति। यथाऽवस्थितः पितापुत्रयो संबन्धः संकेतेनावद्योत्यते, अयमस्य पिता, अयमस्य पुत्र इति। सर्गान्तरेष्वपिवाच्यवाचकशक्त्यपेक्षस्तथैव संकेतः क्रियते। संप्रतिपत्तिनित्यतया नित्यः शब्दार्थसंबन्ध इत्यागमिनः प्रतिजानते। विज्ञात वाच्यवाचकत्वस्य योगिनः --

இந்த ஈஷ்வரரை குறிப்பது ஓங்காரத்தினால். இந்த ஓங்காரத்தின் வாச்சிய-வாசக (சொல் மற்றும் அதன் பொருள்) தன்மையானது சங்கேதத்தினால் (சொல் மற்றும் பொருளானது ஒன்று மற்றொன்றில் ஏற்றிப்பாற்ப்பது) உண்டானதா இல்லை விலக்கினால் பிராகாசிக்கப்பட்டதுபோல உள்ளதா என்றால், ஈஷ்வரன் என்ற சொல்லானது அதன் பொருளுடன் கொண்ட சம்பந்தமானது முன்பிலிருந்தே இருந்தபடி ஆகும். ஈஷ்வரர் என்கிற சங்கேதமானது முன்பிலிருந்தே இருந்தபடி சொல்லின் பொருளை பிராகாசிக்கின்றது. எப்படி தந்தை மற்றும் மகனின் சம்பந்தமானது முன்பே இருக்கின்றது என்றாலும் சங்கேதத்தினாலும் பிராகாசிக்கப்படுகின்றதால் இருக்கின்றது. இது இவரின் தந்தை. இவர் இவருடைய மகன் என்று. மற்ற சிருஷ்டிகளிலும் வாச்சிய வாசகத்தில் சக்தியின் உதவியால் சங்கேதமானது இதுபோலவே ஏற்படுகின்றது. ஒன்றுபோல இருக்கிறது என்கிற வியவகாரமானது எப்பொழுதும் உள்ள நித்தியமானதால் சொல்லும் அதன் பொருளும் நித்திய சம்பந்தத்திலேயே இருக்கின்றது என்று ஆகம சாஸ்திரம் அறிந்தவர்கள் கூறுகின்றனர். -27-

வாச்சிய மற்றும் வாசக (சொல் மற்றும் பொருள்) சம்பந்தத்தினை அறிந்த யோகிகளுக்கு -

तज्जपस्तदर्थभावनम्॥१२८॥

அதனுடைய ஜபமும் அதன் பொருளினை சிந்தித்தலும் வேண்டும்.

प्रणवस्य जपः प्रणवाभिधेयस्य चेश्वरस्य भावनम्। तदस्य योगिनः प्रणवं जपतः प्रणवार्थं च भावयतश्चित्तमेकाग्रं संपद्यते। तथा चोक्तम् -- स्वाध्यायाद्योगमासीत्

ஓங்காரத்தின் ஜபத்திலும். ஓங்காரத்தின் பொருளான ஈஷ்வரரினையும் பாவிக்க வேண்டும். இதுபோல ஓங்கார ஜபத்தினாலும், அதன் பொருளினை பாவிப்பதாலும் யோகியின் சித்தமானது **ஏகாகிரகம்** (ஒருமுகப்படுகிறது) அடைகின்றது. இது கூறப்பட்டும் உள்ளது. ஓங்கார ஜபத்திற்க்கு பிறகு யோக சாதனையானது செய்யப்படவேண்டும், யோகசாதனைக்கு பிறகும் ஓங்காரம் ஜபிக்கவேண்டும். ஜபத்தினாலும் யோகத்தினாலும் பரமாத்மாவின் சாக்ஷாத்காரம் உண்டாகின்றது. -28-

அவருக்கு வேறு என்னவெல்லாம் ஆகும்.

ततः प्रत्यक्चेतनाधिगमोऽप्यन्तरायाभावश्च॥१२९॥

அதனால் நம்முடைய (தன்னுடைய) உண்மை சுவரூபத்தினை அறிதலும் தடைகளின் இன்மையும் உண்டாகும்.

ये तावदन्तराया व्याधिप्रभृतयस्ते तावदीश्वरप्रणिधानान्न भवन्ति। स्वरूपदर्शनमप्यस्य भवति। यथैश्वरः पुरुषः शुद्धः प्रसन्नः केवलोऽनुपसर्गस्तथाऽयमपि बुद्धे प्रतिसंवेदी पुरुष इत्येवमधिगच्छति। अथ केऽन्तरायाः। ये चित्तस्य विक्षेपाः। के पुनस्ते कियन्तो वेति --

எவையெவை தடைகளோ, வியாதி முதலிய, அவை ஈஷ்வரரின் பக்தியினால் இவருக்கு உண்டாவதில்லை, தன்னுடைய சுவரூபத்தின் தர்ஷணமும் இவருக்கு உண்டாகும்.. எப்படி - ஈஷ்வரர் தூய்மையானவராக , துன்பமற்ற இன்ப சுவரூபமாக, கைவல்யத்தையடைந்த மற்றும் கர்மபலத்துடன் சம்பந்தமற்றவராக உள்ள புருஷரோ, அப்படியே புத்தியின் சாக்ஷியாக இந்த புருஷனும் ஆவார் என்றறிய வேண்டும். -29-

அந்த தடைகள் என்னென்ன. எது சித்தத்தில் விக்ஷேபத்தினை உண்டு செய்வதாக உள்ளதோ, மீண்டும் அவை என்ன, எத்தனை வகை -

व्याधिस्त्यानसंशयप्रमादालस्याविरतिभ्रान्तिदर्शनालब्धभूमिकत्वानवस्थितत्वानि चित्तविक्षेपास्तेऽन्तरायाः ॥१.३०॥

வியாதி, செயலின்மை, சந்தேகம், அசட்டை, சோம்பல், பிடிப்பின்மை, பிராந்தியான அறிவு, பூமியையடையாத தன்மை மற்றும் நிலையின்மை இவையே சித்தத்தின் விக்ஷேபம் அதுவே தடைகளும் ஆகும்.

नवान्तरायाश्चित्तस्य विक्षेपाः। सहैते चित्तवृत्तिभिर्भवन्ति। तेषामभावे न भवन्ति पूर्वोक्ताश्चित्तवृत्तयः। तत्र १ -- व्याधिर्धातुरसकरणवैषम्यम्। २ -- स्त्यानमकर्मण्यता चित्तस्य। ३ -- संशय उभयकोटिस्पृग्विज्ञानं स्यादिदमेवं नैवं स्यादिति। ४-- प्रमादः समाधिसाधनानामभावनम्। ५ -- आलस्यं कायस्य चित्तस्य च गुरुत्वादप्रवृत्तिः। ६ -- अविरतिश्चित्तस्य विषयसंप्रयोगात्मा गर्धः। ७ -- भ्रान्तिदर्शनं विपर्ययज्ञानम्। ८ -- अलब्धभूमिकत्वं समाधिभूमेरलाभः। ९ -- अनवस्थितत्वं लब्धायां भूमौ चित्तस्याप्रतिष्ठा। समाधिप्रतिलम्भे हि सति तदवस्थितं स्यादिति। ते चित्तविक्षेपा नव योगमला योगप्रतिपक्षा योगान्तराया इत्यभिधीयन्ते।

ஒன்பது வகை தடைகளே சித்தத்தின் விக்ஷேபம் எனப்படுவது. இவை சித்த விருத்தியினுடனேயே உண்டாகின்றது. இவைகளின் இன்மையுள்ளபோது முன்னம் கூறிய சித்த விருத்திகள் (பிராமாணம் முதலியவை) உண்டாவதில்லை. (வாத, பித்த மற்றும் கபம் என்கிற) **தாது**, (உண்ணுவதும், ஆருந்துவதுமாகும்) ரஸங்கள், மற்றும் இந்திரியங்களில் குறைபாடு வியாதி ஆகும். சித்தத்தின் செயலற்ற தன்மை (யோக்கியமில்லாததாக இருப்பதால்) உண்டாவது **ல்தியானம்**. இரு தலையாக உண்டாகும் ஞானம். இது இப்படி இருக்க வேண்டும். இது இப்படி இருக்கக்கூடாது. என்பதுபோல உள்ளது **சம்ஸயம்**(சந்தேகம்). சமாதியடையும் சாதனைகளை செய்யாதிருப்பது **பிரமாதம்**. உடல் மற்றும் சித்தமானது பருமனாக இருப்பதால் சாதனைகளில் பிரவிருத்திக்காது இருப்பது **ஆலஸ்யம்** (சோம்பேரித்தனம்) ஆகும். சித்தமானது விஷயங்களில் பிரவிருத்திக்கும் ஆசையுடையதாவது **அவிரதி** (வைராக்கியமின்மை) பொய்யான அறிவே **பிராந்திதர்ஷணம்** ஆகும். சமாதியின் சாதனைகளினால் பூமிகளானது அடையப்படாது உள்ளது **அலப்தபூமிகத்வம்** ஆகும். அப்படி அடையப்பட்ட பூமியினையும் தக்கவைக்க முடியாது போவது **அனவஸ்திதத்வம்** ஆகும். சித்தமானது சமாதியின் பூமிகளானது அடையப்பட்டதும் அதனாலேயே இருக்கவேண்டும். இந்த ஒன்பது விக்ஷேபங்களும் யோகத்தின் மலம், யோகத்தின் எதிரி மற்றும் யோகத்தின் தடைகள் எனப்படுகின்றது. -30-

दुःखदोर्मनस्याङ्गमेजयत्वश्वासप्रश्वासा विक्षेपसहभुवः ॥१.३१॥

துன்பம், கனத்த மனது, நடுக்கம், ஷ்வாசம் மற்றும் பிரஷ்வாசம் ஆகியவை விக்ஷேபத்தினுடன் இருப்பதாகும்.

दुःखमाध्यात्मिकमाधिभौतिकमाधिदैविकं च। येनाभिहताः प्राणिनस्तदुपघाताय प्रयतन्ते तद्दुःखम्। दोर्मनस्यमिच्छाविघाताच्चेतसः क्षोभः। यदङ्गान्येजयति कम्पयति तदङ्गमेजयत्वम्। प्राणो यद्बाह्यं वायुमाचामति स श्वासः। यत्कौष्ठ्यं वायु निःसारयति स प्रश्वासः। ते विक्षेपसहभुवो विक्षिप्तचित्तस्यैते भवन्ति। समाहितचित्तस्यैते न भवन्ति। अथैते विक्षेपाः समाधिप्रतिपक्षास्ताभ्यामेवाभ्यासवैराग्याभ्यां निरोद्धव्याः। तत्राभ्यासस्य विषयमुपसंहरन्निदमाह --

ஆத்யாத்மிகம், ஆதிபௌதிகம் மற்றும் ஆதிதெய்வீகம் ஆகிய துக்கம் (துன்பம்). எதனால் துன்புறுத்தப்பட்டவர்களாக பிராணங்கள் அதனை அழிக்கவல்ல முறைகளில் ஈடுபடுகின்றனரோ, அது **துக்கம்**. ஆசைப்பட்டது அடையப்படாதபொழுது சித்தத்தில் உண்டாகும் சஞ்சலமானது **தெளம்மஸ்யம்** ஆகும். எதனால் உடலின் அங்கமானது நடுங்கின்றதோ, அது **அங்ககம்பனம்** ஆகும். மூச்சுக்காற்றானது வெளிக்காற்றினை உள்ளே இழுப்பது **ஷ்வாசம்** ஆகும். உள்ளிருக்கும் காற்றினை வெளியேற்றுவது **பிரஷ்வாசம்** ஆகும். இவைகள் விக்ஷேபங்களின்க்கு துணைபுரிவது அதாவது விக்ஷிப்பதமான சித்தத்தினையுடைய பிராணிகளுக்கு இவை உண்டாகின்றது. சமாவறித

(சமாதானமடைந்த) சித்தத்திற்கு இவை உண்டாவதில்லை. -31-

அதனால் விசுஷபமான இந்த சமாதாதிக்கு விரோதிகளானவைகளை அப்யாசம் மற்றும் வைராக்கியத்தினாலேயே தடைசெய்ய வேண்டும். அதனில் அப்யாசத்தின் விஷயத்தினை துவங்கி இது கூறப்படுகின்றது.

तत्प्रतिषेधार्थमेकतत्त्वाभ्यासः ॥१.३२॥

அவைகளை தடை செய்ய ஒரு தத்துவத்தினை அப்யாசிப்பது வேண்டும்.

विक्षेपप्रतिषेधार्थमेकतत्त्वाम्बन्धं चित्तमभ्यसेत्। यस्य तु प्रत्यर्थनियतं प्रत्ययमात्रं क्षणिकं च चित्तं तस्य सर्वमेव चित्तमेकाग्रं नास्त्येव विक्षिप्तम्। यदि पुनरिदं सर्वतः प्रत्याहृत्यैकस्मिन्नर्थे समाधीयते सदा भवत्येकाग्रमित्यतो न प्रत्यर्थनियतम्। योऽपि सदृशप्रत्ययप्रवाहेण चित्तमेकाग्रं मन्यते तस्यैकाग्रता यदि प्रवाहचित्तस्य धर्मस्तदैकं नास्ति प्रवाहचित्तं क्षणिकत्वात्। अथ प्रवाहांशस्यैव प्रत्ययस्य धर्मः, स सर्वः सदृशप्रत्ययप्रवाही वा विसदृशप्रत्ययप्रवाही वा प्रत्यर्थनियतत्वादेकाग्र वेति विक्षिप्तचित्तानुपपत्तिः तस्मादेकमनेकार्थमवस्थितं चित्तमिति। यदि च चित्तेनैकेनान्विताः स्वभावभिन्नाः प्रत्यया जायेरन्नथ कथमन्यप्रत्ययदृष्टस्यान्यः स्मर्ता भवेत्। अन्यप्रत्ययोपचित्तस्य च कर्माशयस्यान्यः प्रत्यय उपभोक्ता भवेत्। कथंचित्तसमाधीयमानमप्येतद्गोमयपायसीयन्यायमाक्षिपति। किं च स्वात्मानुभवापहनवश्चित्तस्यान्यत्वे प्राप्नोति। कथं, यदहमद्राक्षं तत्स्पृशामि यच्चास्प्राक्षं तत्पश्यामीत्यहमिति प्रत्ययः सर्वस्य प्रत्ययस्य भेदे सति प्रत्ययिन्यभेदेनोपस्थितः। कप्रत्ययविषयोऽयमभेदात्माऽहमिति प्रत्ययः। कथमत्यन्तभिन्नेषु चित्तेषु वर्तमानः सामान्यमेकं प्रत्ययिनमाश्रयेत् स्वानुभवग्राह्यश्चायमभेदात्माऽहमिति प्रत्ययः। न च प्रत्यक्षस्य माहात्म्यं प्रमाणान्तरेणाभिभूयते। प्रमाणान्तरं च प्रत्यक्षबलेनैव व्यवहारं लभते। तस्मादेकमनेकार्थमवस्थितं च चित्तम्। यच्चित्तस्यावस्थितस्येदं शास्त्रेण परिकर्म निर्दिश्यते तत्कथम् --

விசுஷபத்தினை நீக்குவதற்காக ஏதாவது ஒரு தத்துவத்தில் சித்தத்தினை ஈடுபடுத்தும் அப்யாசத்தினை செய்தல் வேண்டும். எவருடைய மதத்தில் சித்தமானது நியமமானதாக, **ஞாருபம்** மாத்திரமாகவும், கூனிகமாகவும் ஒவ்வொரு விஷயத்திலும் ஏற்க்கப்பட்டதோ அவருடைய மதத்தில் சித்தமானது எல்லா நிலைகளிலும் ஏகாகிரகமாகவே இருக்கின்றது. அது விசுஷிப்பதமாக ஆகவே முடியாது. ஆனால், எல்லா நிலைகளிலிருந்தும் சித்தமானது நீக்கி ஏதாவது ஒரு பொருளில் மட்டும் சமாஹிதமாக (நிலைநிருத்துவது) செய்தால் அப்பொழுதே சித்தமானது ஏகாகிரகம் அடைகிறது என்றால், அப்பொழுது அது ஒவ்வொரு விஷயத்திலும் நியமமாக (நியமமாக) இல்லை என்றாகும். எவர் சித்தத்தில் **சதுருஷஞான** பிராவாகத்தினை (ஒரே போன்ற ஞானத்தின் தாரையினை) ரூபமாக ஏகாகிரகத்தினை ஏற்கின்றனரோ அவருடைய மதத்திலோ, அது சித்த பிராவாகத்தின் தர்மமானால் சித்த பிராவாகமானது ஒன்றாக இருத்தல் முடியாது. அது கூனிகமானதாக இருப்பதால், இதனால், ஏகாகிரகமான சித்த பிராவாகத்தினை அதன் அம்சத்தினை(கூனிகத்தினை) சித்தத்தின் தர்மமாக ஏற்றாலோ, சித்தமானது ஒரே போன்றதாகவோ அல்லது வெவ்வேறாகவோ உள்ள ஞானத்தின் பிராவாகம் உள்ளதோ ஆன அம்சத்தினை உடையதாக இருந்தால், ஒவ்வொரு விஷயத்திலும் அது நியமமானதாக இருப்பதால் ஏகாகிரகமானதாகவே இருக்கும். இதனால், சித்தமானது ஒன்று, பலவற்றினை அறிவதாக இருக்கின்றது என்று ஆகின்றது. ஒரு சித்தத்துடன் சம்பந்தப்படாத பலவகை ஞானமானது உண்டாகின்றது என்று ஏற்றால் மற்ற சித்தத்தினால் பார்க்கப்பட்ட விஷயங்களை நினைவு கூறுவதாக வேறு சித்தமானது எப்படி இருக்கமுடியும். இதுமட்டுமல்லாமல், மற்ற சித்தத்தினால் அடையப்பட்ட கர்மங்களை அனுபவிப்பதாக வேறு சித்தத்தினால் அடையப்பட்ட கர்மங்களை அனுபவிப்பதாக வேறு சித்தமானது எப்படி இருக்கமுடியும். இதற்க்கு எந்த வகையிலாவது ஏதாவது ஒரு பதில் கூறப்பட்டால் அது **கோமயம் பாயசீய நியாயம்** (கோமயமானது, சானம் முதலியவையும், பால் போன்று பாயசத்தில் உபயோகப்படுத்த, அதுவும் மாட்டிலிருந்து உண்டாகும் காரணத்தால் என்று கூறுவதுபோல) சமானமானதாக ஆகின்றது, அதுமட்டுமல்லாமல், வேறுவேறு சித்தத்தினை ஏற்றால் தன்னைதான் அறிவதும் இயலாது போகும். அது எப்படி என்றால், எந்த நான் கண்டேனோ அந்த நான் தொடுகிறேன். எந்த நான் தொட்டேனோ அந்த நான் காணுகின்றேன். என்பதிலுள்ள நான் என்னும் அனுபவம், அனுபவங்கள் பலவாக இருந்தபோதிலும் அறிபவரின் சித்தத்தில் ஒன்றாக (வேற்றந்தாக) உண்டாகின்றது. ஒரேபோல அனுபவமாகும் நான் என்னும் அனுபவம்

பலவேறு சித்தத்தில் இருந்துகொண்டு ஒரு சாமான்ய அறிபவரினை எப்படி போதிக்கமுடியும் அதோடு, இந்த வேறற்ற நான் என்னும் ஞானமானது எல்லோருடைய சொந்த அனுபவமாகின்றது. இதுமட்டுமல்லாமல், பிரத்தியக்ஷ பிராமானமானது வேறு பிராமானத்தினால் சிறிதாக்க (குறைந்த மதிப்புள்ளதாக) ஆக்குதல் இயலாது காரணம் மற்ற பிராமானங்கள் பிரத்தியக்ஷத்தினாலேயே செயல்புரிகின்றது. அதனால் சித்தம் ஒன்று, பலவற்றினை அறிவது, எப்பொழுதும் இருப்பது என்று ஆகிறது. -32-

எந்த சித்தத்திற்கு சாஸ்திரத்தினால் இந்த வழிமுறைகளை கூறப்பட்டதோ, அது எப்படிப்பட்டது -

மैत्रीकरुणामुदितोपेक्षाणां सुखदुःखपुण्यापुण्यविषयाणां भावनातश्चित्तप्रसादनम् ॥१.३३॥

இன்புரும், துன்புரும், புண்ணியம் செய்யும் மற்றும் பாவம் செய்யும் விஷயங்களில் (ஜீவனில் முறையே) மைத்ரீ, கருணா, முதிதா மற்றும் உபேகைகயின் பாவனை செய்வதால் சித்தமானது தூய்மையடையும்.

तत्र सर्वप्राणिषु सुखसंभोगापन्नेषु मैत्री भावयेत् । दुःखितेषु करुणाम् । पुण्यात्मकेषु मुदिताम् । अपुण्यशीलेषूपेक्षाम् । वमस्य भावयतः शुक्लो धर्म उपजायते । ततश्च चित्तं प्रसीदति । प्रसन्नमेकाग्रं स्थितिपदं लभते ।

அந்த நான்கு வகை பாவனைகளிலும் இன்பத்தினை அனுபவிக்கும் எல்லாவகை பிராணிகளிடமும் **மைத்ரீ** (நட்பு) பாவனையை கொள்ளவேண்டும். துன்பப்படும் பிராணிகளிடம் **கருணையும்**, புண்ணியத்தை செய்த பிராணிகளிடம் **முதிதம்** (அன்பையும்), பாவம் செய்த பிராணிகளிடத்து **உபேகை** (அசுட்டை) என்கிற பாவனையும் செய்யவேண்டும். இப்படிப்பட்ட பாவனைகளை செய்பவர்களுக்கு சாத்விக தர்மமானது உண்டாகின்றது. அதனால் சித்தமானது பிரசன்னமாக இருக்கின்றது. பிரசன்னமடைந்த சித்தமே ஏகாகிரத்தினை அடைந்து ஸ்திதியதத்தினை அடைகின்து. -33-

प्रच्छर्दनविधारणाभ्यां वा प्राणस्य ॥१.३४॥

பிராணனை பிரச்சர்த்தணத்தாலும் (வெளியேற்றுவதாலும்) விதாரணை செய்வதாலும் (பிராணாயாமம்) (சித்த தூய்மையுண்டாகும்).

कौष्ठयस्य वायोर्नासिकापुटाभ्यां प्रयत्नविशेषाद्धमनं प्रच्छर्दन, विधारणं प्राणायामस्ताभ्यां वा मनसः स्थितिं संपादयेत् ।

வயிற்றிலிருக்கும் காற்றினை மூக்கின் துவாரம் வழியாக சிறப்பு முயர்ச்சி செய்து வெளியேற்றுவது **பிரச்சர்த்தணம்** ஆகும். **விதாரணம்** என்பது பிராணாயாமம் ஆகும். இதனால் மனமானது ஸ்திரமான தன்மையை அடைய முயற்ச்சிக்கவேண்டும். -34-

विषयवती वा प्रवृत्तिरुत्पन्ना मनसः स्थितिनिबन्धनी ॥१.३५॥

விஷயங்களினை சாக்ஷாத்த்கரிக்கும் விருத்திகள் உண்டாகுவதும் மனதின் ஸ்திதிக்கு காரணமாகும்.

नासिकाग्रे धारयतोऽस्य या दिव्यगन्धसंवित्सा गन्धप्रवृत्तिः । जिह्वाग्रे रससंवित् । तालुनि रूपसंवित् । जिह्वामध्ये स्पर्शसंवित् । जिह्वामूले शब्दसंविदित्येता वृत्तय उत्पन्नाश्चित्तं स्थितौ निबन्धन्ति, संशयं विधमन्ति, समाधिप्रज्ञायां च द्वारी भवन्तीति । तेन चन्द्रादित्यग्रहमणिप्रदीपरश्म्यादिषु प्रवृत्तिरुत्पन्ना विषयत्येव वेदितव्या । यद्यपि हि तत्तच्छास्त्रानुमानाचार्योपदेशैखगतमर्थतत्त्वं सदभूतमेव भवति, तेषां यथाभूतार्थप्रतिपादनसामर्थ्यात्, तथाऽपि यावदेकदेशोऽपि कश्चिन्न स्वकरणसंवेद्यो भवति तावत्सर्वं परोक्षमिवापवर्गादिषु सूक्ष्मेष्वर्थेषु न दृढं बुद्धिमुत्पादयति । तस्माच्छास्त्रानुमानाचार्योपदेशोपोद्बलनार्थमेवावश्यं कश्चिदर्थविशेषः प्रत्यक्षीकर्तव्यः । तत्र तदुपदिष्टार्थैकदेशप्रत्यक्षत्वे सति सर्वं सूक्ष्मविषयमपि आऽपवर्गाच्छ्रद्धीयते । तदर्थमेवेदं चित्तपरिकम निर्दिश्यते । अनियतासु वृत्तिषु तद्विषयायां वशीकारसंज्ञायामुपजातायां समर्थ स्यात्तस्य तस्यार्थस्य प्रत्यक्षीकरणायेति । तथा च सति श्रद्धावीर्यस्मृतिसमाधयोऽस्याप्रतिबन्धेन भविष्यन्तीति ।

மூக்கின் நுனிபாகத்தில் தாரணை செய்யும் இவருக்கு (சாதகன்) எந்த திவ்யகந்தமானது (வாசனை) சாக்ஷாத்காரமாகின்றது அது **கந்தபிரவிருத்தி** ஆகும். நாக்கின் நுனியில் , திவ்ய சுவையின் சாக்ஷாத்காரம் ஆகும். உள்நாக்கில் திவ்யரூபமானது சாக்ஷாத்காரம் ஆகும் . நாக்கின் நடுவில் திவ்ய ஸ்பர்சமானது சாக்ஷாத்காரம் ஆகும். நாக்கின் அடியில் (உள்ளே) திவ்ய ஒளியின் (சப்தம்) சாக்ஷாத்காரம் ஆகும். இந்த வகையான பிரவிருத்திகள் உண்டாக்கி சித்தத்தினை ஸ்திரமாக்குகின்றது. சந்தேகத்தினையும் தூரமாக விளக்குகின்றது. அதுமட்டுமல்லாமல் சமாதிக்கு காரணமாகின்றது. இதனால் சந்திரன், சூரியன், கிரகம், மணி, விளக்கு மற்றும் ரத்தினக்கற்களினும் உண்டாகும் பிரவிருத்திகளும் **விஷயவதி** (விஷயமுடையது) என்றே அறியப்படவேண்டும். அந்தந்த சாஸ்திரங்கள், அனுமானமும், ஆசாரியரின் உபதேசமும் கொண்டு அறியப்படும் விஷயங்கள் யதார்த்தமாக இருப்பினும், அவர்களாலேயே யதார்த்தத்தினை உபதேசிக்க முடியும் என்றாலும் இதனில் ஏதாவது ஒரு பாகமாவது தன்னுடைய ஞான இந்திரியங்களால் எதுவரை பிரத்யக்ஷம் ஆவதில்லையோ அதுவரை கண்முன்பு சூக்குமமாக இருப்பது முதல் மோக்ஷம் வரையான எதிலும் நம்பிக்கை உண்டாவதில்லை. அதனால் சாஸ்திரம், அனுமானம் மற்றும் ஆசாரியரின் உபதேசத்தினில் தீர்மானம் உண்டாக ஏதாவது ஒரு விசேஷமான அம்சத்தினை அதில் பிரத்யக்ஷம் நிச்சயம் செய்யவேண்டும். அந்த உபதேசிக்கப்பட்ட ஏதாவது ஒரு விஷயம் பிரத்யக்ஷம் ஆனபின் மோக்ஷம் வரையிலுள்ள எல்லா சூக்கும விஷயத்திலும் சிரத்தை (நம்பிக்கை) உண்டாகின்றது. அதனாலேயே இந்த வழிமுறைகள் கூறப்பட்டன. அந்த விஷயங்களில் வஷீகாரசஞ்ஞாவான வைராக்கியம் உண்டானபின் சித்தமானது அதனதன் தத்துவத்தினை சாக்ஷாத்கரிக்க சாமர்த்தியத்தினை அடைகின்றது. அப்படி உண்டாகும் போது இந்த சாதகருக்கு **சிரத்தை, வீர்யம், ஸ்மிருதி மற்றும் சமாதியானது** எந்த தடையுமில்லாமல் உண்டாகின்றது. -35-

विशोका वा ज्योतिष्मति।।१.३६।।

அல்லது ஜோதிகூடிய விஷோகா என்பதும்

प्रवृत्तिरुत्पन्ना मनसः स्थितिनिबन्धनीत्यनुवर्तते। हृदयपुण्डरीके धारयतो या बुद्धिसंवित्, बुद्धिसत्त्वं हि भास्वरमाकाशकल्पं, तत्र स्थितिवैशारद्यात्प्रवृत्तिः सूर्येन्दुग्रहमणिप्रभारूपाकारेण

பிரவிருத்தி உண்டாக்கிய மனதானது ஸ்திதியை அடைகின்றது என்பது முன்னுள்ள சூத்திரத்திலிருந்து அனுவிருத்தி ஆகிறது. இதய தாமரையில் தாரணை செய்வபருக்கு எந்த அறிவானது உதயமாகின்றதோ அந்த புத்தி சத்துவம் பிராகாசிப்பதாகவும் ஆகாயத்தினைப்போலவும் இருக்கின்றது. அதனில் ஏகாகிரகத்தினால் உண்டாகும் சித்தத்தின் தூய்மையினால் பிரவிருத்தியானது சூரியன், சந்திரன் , கிரகங்கள் மற்றும் மணியினைப்போல பிரகாசத்தினைப்போல உண்டாகின்றது. இதுபோல அஸ்மிதாவினில் சமாதானத்தினை அடைந்த சித்தமானது அலைகளற்ற பெருங்கடல் போன்று அமைதியாகவும், விரிந்தும் அஸ்மிதாவின் ரூபம் உடையதாகவும் ஆகிறது. இதனை குறித்து கூறப்பட்டுள்ளது. அது அணுவைபோன்ற ஆத்மாவினை அறிந்து இருக்கிறேன் என்பதாக சரியான அறிவு உண்டாகின்றது என்று. இந்த இரண்டும் விஷோகா விஷயவதி மற்றும் அஸ்மிதா மட்டும் ஆகிய பிரவிருத்திகள் **ஜ்யோதிஷ்மதி** என்று கூறப்படுகின்றது. எதனில் யோகிகளின் சித்தமானது ஸ்திதியை அடைகின்றது. - 36-

वीतरागविषयं वा चित्तम्।।१.३७।।

அல்லது ஆசை விடுபட்ட (நிலையை) விஷயமாக்கும் சித்தமும்.

वीतरागचित्तालम्बनोपरत्तं वा योगिनश्चित्तं स्थितिपदं लभत इति।

வீதராகமான (விடுபட்ட ஆசையுள்ள) சித்தமானதின் ஆலம்பனையால் அதுபோன்ற ரூபத்தினை அடைந்து சித்தமானது ஸ்திதியை அடைகின்றது -37-

स्वप्ननिद्राज्ञानालम्बनं वा ॥१९.३८ ॥

அல்லது கனவு மற்றும் தூக்கத்தின் ஞானத்தினை விஷயமாக்கும் சித்தமும்

स्वप्नज्ञानालम्बनं वा निद्राज्ञानालम्बनं वा तदाकारं योगिनश्चित्तं स्थितिपदं लभत इति ।

கனவின் ஞானத்தினை ஆலம்பனையாக கொண்டதோ அல்லது தூக்கத்தின் அனுபவத்தினை ஆலம்பனமாக கொண்டதோ அந்த ரூபத்தினை அடைவதால் யோகிகளில் சித்தம் ஸ்திதியை அடைகின்றது. -38-

यथाभिमतध्यानाद्वा ॥१९.३९ ॥

அல்லது, விரும்பிய விஷயத்தினை தியானிப்பதாலும்,

यदेवाभिमतं तदेव ध्यायेत् । तत्र लब्धस्थितिकमन्यत्रापि स्थितिपदं लभत इति ।

எது விரும்பமானதோ அதனையே தியானிக்க வேண்டும் . அதனில் ஸ்திரத்தன்மையை அடைந்த சித்தமானதும் ஸ்திதியை அடைகின்றது. -39-

परमाणुपरममहत्त्वान्तोऽस्य वशीकारः ॥१९.४० ॥

இப்படிப்பட்ட (சித்தமானதற்க்கு) பரமானு முதல் ப்ரமஹத்வரையில் வஷீகாரம் உண்டு.

सूक्ष्मे निविशमानस्य परमाण्वन्तं स्थितिपदं लभत इति । स्थूले निविशमानस्य परममहत्त्वान्तं स्थितिपदं चित्तस्य । वं तामुभयीं कोटिमनुधावतो योऽस्याप्रतीघातः स परो वशीकारः । तद्वशीकारात्परिपूर्णं योगिनश्चित्तं न पुनरभ्यासकृतं परिक्रमापेक्षत इति । अथ लब्धस्थितिकस्य चेतसः किंस्वरूपा किंविषया वा समापत्तिरिति, तदुच्यते --

தூக்குமத்தில் பிரவேசித்ததும் இந்த யோகியின் சித்தமானது **பரமானு** வரை ஸ்திரம் அடைகிறது. அதோடு ஸ்தூலமானதில் பிரவேசித்ததும் இந்த யோகியின் சித்தம் **பரமஹத்** வரை ஸ்திரம் அடைகின்றது. இதுபோல இந்த இரண்டு நிலைகளிலும் முயர்ச்சியுடைய சித்தத்தின் அலுக்காத (அயராத) தன்மை **பரவஷீகாரம்** எனப்படுகின்றது. அந்த பரவஷீகாரத்தினால் முழுமையை அடைந்த யோகியின் சித்தமானதற்க்கு வேறு எந்த **பரிசுமத்தின்** அப்யாசத்தின் அவசியமும் இல்லை. -40-

ஸ்திரதன்மையை அடைந்த சித்தமானதின் அடைவானது (ரூபமானது) எதுபோல இருக்கும் எந்த விஷயமாக இருக்கும். அது கூறப்படுகின்றது.

क्षीणवृत्तेरभिजातस्येव मणेरिहीतृग्रहणग्राह्येषु तत्स्थतदञ्जना समापत्तिः ॥१९.४१ ॥

கஷீணமான விருத்தியையுடையவர் தூய்மையான மணியைபோல, அடைபவர், அடையும் வழி மற்றும் அடையப்படும் விஷயத்திலிருக்கும் சித்தமானது அதன் ஆகாரத்தை அடைவது சமாபத்தி ஆகும்.

क्षीणवृत्तेरिति प्रत्यस्तमितप्रत्ययस्येत्यर्थः । अभिजातस्येव मणेरिति दृष्टान्तोपादानम् । यथा स्फटिक उपाश्रयभेदात्तद्रपोपरक्त उपाश्रयरूपाकारेण निर्भासते तथा ग्राह्यलम्बनोपरक्तं चित्तं ग्राह्यसमापन्नं ग्राह्यस्वरूपाकारेण निर्भासते । तथा भूतसूक्ष्मोपरक्तं भूतसूक्ष्मसमापन्नं भूतसूक्ष्मस्वरूपाभासं भवति । तथा स्थूलालम्बनोपरक्तं स्थूलरूपसमापन्नं स्थूलरूपाभासं भवति । तथा विश्वभेदोपरक्तं विश्वभेदसमापन्नं विश्वरूपाभासं भवति । तथा ग्रहणेष्वपीन्द्रियेषु द्रष्टव्यम् । ग्रहणालम्बनोपरक्तं ग्रहणसमापन्नं ग्रहणस्वरूपाकारेण निर्भासते । तथा ग्रहीतृपुरुषालम्बनोपरक्तं ग्रहीतृपुरुषसमापन्नं ग्रहीतृपुरुषस्वरूपाकारेण निर्भासते । तथा मुक्तपुरुषालम्बनोपरक्तं मुक्तपुरुषसमापन्नं मुक्तपुरुषस्वरूपाकारेण निर्भासते । तदेवमभिजातमणिकल्पस्य चेतसो ग्रहीतृग्रहणग्राह्येषु पुरुषेन्द्रियभूतेषु या तत्स्थतदञ्जना तेषु स्थितस्य तदाकारापत्तिः सा समापत्तिरित्युच्यते ।

கஷ்ணவிருத்தி என்றால் சாந்தமான ஞானத்தினையுடைய சித்தம் என்று பொருள். **ஆபிவாத** (சுத்தமான) மணியைப் போன்று என்று உதாரணம் தரப்படுகின்றது. அதாவது எப்படி ஸ்படிக மணியானது வெவ்வேறு விஷயங்களில் சம்பந்தத்தால் பல வகையான ரூபத்தினை அடைந்ததாக அந்த விஷயங்களின் ரூபத்தில் **பிரதீதி** (பிராகாசிக்கின்றது) ஆகின்றதோ அதுபோல, த்யேயமான கிராஹ்ய ஆலம்பணத்தினால் தடைப்பட்ட சித்தமானது அந்த கிராஹ்யாகாரமாக ஆகி கிராஹ்ய ஸ்வரூபத்தினை போல பிரதீதி ஆகின்றது. அதுபோலவே, தன்மாத்திரைகளான பூத சூக்குமத்தினால் தீண்டப்பட்ட சித்தமானது பூத சூக்கும ஆகாரத்தினை அடைந்து பூத சூக்கும ரூபத்தில் பிரதீதி ஆகின்றது. இதுபோலவே எந்த பதார்த்தத்தினால் (விஷயத்தினால்) தீண்டப்பட்ட சித்தமாக இருக்கின்றதோ அதுபோல பலவகையான ஆகாரத்தினை அடைந்து அதுபோல பலவகையானதாக பிரதீதி ஆகின்றது. அதே போலவே கிரஹணம் செய்வதிலும் அதாவது இந்திரியத்திலும் பார்க்கலாம். இந்திரயமான ஆலம்பணத்தால் தீண்டப்பட்ட சித்தமானது இந்திரியாகாரமாக ஆகி இந்திரிய ரூபமாக பிரதீதி ஆகின்றது. அதுபோல கிரகிப்பவரான புருஷன் என்கிற ஆலம்பணயால் தீண்டப்பட்ட சித்தமானது அதனாகாரமாகவே ஆகி அந்த கிரகிப்பவரான புருஷனின் ரூபத்திலேயே பிராகாசிக்கின்றது. அதுபோலவே, முக்தி அடைந்த புருஷன் என்கிற ஆலம்பணயால் தீண்டப்பட்ட சித்தமானது முக்த புருஷ ஆதாரமாக ஆகி முக்த புருஷனின் ஸ்வரூபத்தினாலேயே பிராகாசிக்கின்றது. அதனால் இதுபோன்ற சுத்தமான மணியை போன்ற சித்தத்தின் கிராஹ்யத்திலும், கிரகணத்திலும் கிரகீதாவிலும் (பூதங்களிலும், இந்திரியங்களிலும், புருஷனிலும்) எந்த அந்த ஆகாரமானது ஆவது உள்ளது, அதுவே சமாபத்தி எனப்படுகின்றது. -41-

तत्र शब्दार्थज्ञानविकल्पैः संकीर्णा सवितर्का समापत्तिः ॥१४२॥

அவையில் சப்தம், பொருள் மற்றும் அதன் ஞானமாகிய விகல்பத்துடன் சம்பந்தப்பட்ட சமாபத்தி சவிதர்க்கம் ஆகும்.

तद्यथा गौरितिशब्दो गौरित्यर्थो गौरिति ज्ञानमित्यविभागेन विभक्तानामपि ग्रहणं दृष्टम्। विभज्यमानाश्चान्ये शब्दधर्मा अन्येऽर्थधर्मा अन्ये ज्ञानधर्मा इत्येतेषां विभक्तः पन्थाः। तत्र समापन्नस्य योगिनो यो गवाद्यर्थ समाधिप्रज्ञायां समारूढः स चेच्छब्दार्थज्ञानविकल्पानुविद्ध उपावर्तते सा संकीर्णा समापत्तिः सवितर्कत्युच्यते। यदा पुनः शब्दसंकेतस्मृतिपरिशुद्धौ श्रुतानुमानज्ञान विकल्पशून्यायां समाधिप्रज्ञायां स्वरूपमात्रेणावस्थितोऽस्तत्स्वरूपाकारमात्रतयैवावच्छिद्यते। सा च निर्वितर्का समापत्तिः। तत्परं प्रत्यक्षम्। तच्च श्रुतानुमानयोर्बीजम्। ततः श्रुतानुमाने प्रभवतः। न च श्रुतानुमानज्ञानसहभूतं तद्दर्शनम्। तस्मादसंकीर्णं प्रमाणान्तरेण योगिनो निर्वितर्कसमाधिजं दर्शनमिति। निर्वितर्कायाः समापत्तेरस्याः सूत्रेण लक्षणं द्योत्यते --

அது எப்படியென்றால் **கௌ:** (மாடு) என்கிற சொல், மாடு என்கிற பொருளை குறிக்கின்றது. அந்த மாடு என்கிற பொருளின் ஆகாரமான அதன் விருத்தியே ஞானம் ஆகும். இந்த வெவ்வேறான சொல், பொருள் மற்றும் ஞானமானது பிறிவற்றதாகவே (அறியப்படுவதாக) கிரகிக்கப்படுவதாக காணப்படுகின்றது. இதனை விசாரித்து பார்த்தால் சொல் என்னும் விஷயம் வேறு, பொருள் என்கிற விஷயம் வேறு மற்றும் ஞானம் என்கிற விஷயம் வேறு ஆகும். இதுபோல இதன் வழிகள் வெவ்வேறாகும். அதனில் சித்தமானது சமாபத்தியை அடைந்த யோகியின் சமாதி பிரஞ்ஞாவில் உண்டாகும் மாடு முதலிய பொருள், சொல், பொருள் மற்றும் ஞானம் என்கிற விகல்பத்தினால் (ஏற்றிப்பார்த்தலினால்) சம்பந்தம் உடையதாக இருந்தால் இந்த கூட்டு சமாபத்தியே **சவிதர்க்கம்** என்று அழைக்கப்படுகின்றது. -42-

स्मृतिपरिशुद्धौ स्वरूपशून्येवार्थमात्रनिर्मासा निर्वितर्का ॥१४३॥

ஸ்மிருத்தியானது தெளிவடைந்த நிலையில் தன்னுடைய சுவரூபத்தினால் சூன்யத்தை போன்ற விஷயத்தை மட்டும் பிரகாசிப்பதான (சமாபத்தி) நிர்விதர்க்கம் ஆகும்.

या शब्दसंकेतश्रुतानुमानज्ञानविकल्पस्मृतिपरिशुद्धौ ग्राह्यस्वरूपोपरक्ता प्रज्ञा स्वमिव प्रज्ञास्वरूपं ग्रहणात्मकं त्यक्त्वा पदार्थमात्रस्वरूपा ग्राह्यस्वरूपापन्नेव भवति सा निर्वितर्का समापत्तिः। तथा च व्याख्यातम् -- तस्या

कबुद्ध्युपक्रमो ह्यर्थात्माऽणुप्रचयविशेषात्मा गवादिर्घटादिर्वा लोकः। स च संस्थानविशेषो भूतसूक्ष्माणां साधारणो धर्म आत्मभूतः फलेन व्यक्तेनानुमितः स्वव्यञ्जकाञ्जनः प्रादुर्भवति। धर्मान्तरस्य कपालादेरुदये च तिरो भवति। स ष धर्मोऽवयवीत्युच्यते। योऽसावेकश्च महांश्चारणीयांश्च स्पर्शवांश्च क्रियाधर्मकश्चानित्यश्च तेनावयविना व्यवहाराः क्रियन्ते। यस्य पुनरवस्तुकः स प्रचयविशेषः सूक्ष्मं च कारणमनुपलभ्यमविकल्पस्य तस्यावयव्यभावादतदूपप्रतिष्ठं मिथ्याज्ञानमिति प्रायेण सर्वमेव प्राप्तं मिथ्याज्ञानमिति। तदा च सम्यग्ज्ञानमपि किं स्याद्विषयाभावात्। यद्यदुपलभ्यते तत्तदवयवित्त्वेनाऽऽम्नातम्। तस्मादस्त्यवयवी यो महत्त्वादिव्यवहारापन्नः समापतेर्निर्वितर्काया विषयी भवति।

மீண்டும் எப்பொழுது சொல்லின் பொருளின் ஞானமானதின் ஸ்மிருத்தியின் அத்யாசமானது விலகுகின்றதோ அப்பொழுது ஆகம ஞானமும் அனுமான ஞானமும் அதன் விகல்பம் தீர்ந்ததான **சமாதிரஞ்ஞா** தன்னுடைய தூய்மையான சுவரூபத்தில் ஸ்திதி பெருக்கின்றது. தன்னுடைய ரூபத்திலேயே அது நிலைபெறுகின்றது. அதுவே **நிர்விதர்கா** சமாபத்தி எனப்படுகின்றது. அது பரபிரத்யக்ஷம் ஆகும். அதுவே ஆகமம் மற்றும் அனுமானத்திற்க்கு விதையாக இருக்கின்றது (காரணமாக). அதிலேயே ஆகமம் அனுமானமும் உத்பத்தி ஆகின்றது என்பதால், அதனால் யோகிக்கு உண்டாகும் நிர்விதர்க்க சமாதியில் உண்டாகும் இந்த ஞானமானது வேறு எதனோடும் கலப்படமற்றதாக இருக்கின்றது. இந்த நிர்விதர்க சமாபத்தியின் லக்ஷணையானது சூத்திரத்தினால் காண்பிக்கப்படுகின்றது.

சொல், ஆகமம் மற்றும் அனுமான ஞானத்தின் விகல்பமான ஸ்மிருதியானது விலகும்போது கிராஹ்ய ஆலம்பன சுவரூபத்தினால் தீண்டப்பட்டதான பிரஞ்ஞா, தன்னுடைய ஞானத்தன்மையுடைய பிரஞ்ஞா ரூபத்தினை கைவிட்டதுபோல, பொருளின் சுவரூபமானதாக அதாவது கிராஹ்ய அலம்பனையின் ரூபத்தினை அடைந்ததுபோல ஆகிறது. அப்பொழுது அது நிர்விதர்கா சமாபத்தி ஆகின்றது. இதுபோலவே வியாக்யா செய்யப்பட்டுள்ளது. இதன் ஆலம்பணம் ஒரு விஷயாகாரமான புத்தியை உண்டு செய்யும், பொருளுடைய அனுக்களின் விசேஷமான கூட்டமான ரூபமான மாடு முதலிய என்றோ பாளை முதலிய என்றோ விஷயமாக உண்டாகின்றது. இந்த அவயங்களின் கூட்டமான (விசேஷ சேர்க்கையான) ஆலம்பணமும் பூதசூக்துமத்தின் சாதாரணமான தன்மையாகும், அதன் ரூபமாகவே இருக்கிறது என்பது அது **அபிவிருத்தி** (தோன்றும்) காரியத்தின் ரூபத்தினால் அனுமானிக்கப்படுகின்றது. அதன் காரண ஆகாரம் பிரகடனமாகின்றது. மீண்டும் அது கபாலம் முதலிய வேறு தன்மைகளானது உதிக்கும் போது மறைகின்றது. இந்த தன்மையே **அவயவி** எனப்படுகின்றது..

இந்த அவயவியானது ஒன்று பெரியது, சிறியது, ஸ்பர்ஷத்துடன் கூடியது, செயல்செய்யும் யோக்கியமுடையது மற்றும் அநித்தியமும் ஆகிறது. அந்த அவயவியினாலேயே இந்த வியவகாரங்களெல்லாம் செய்யப்படுகின்றது. வேறு எவர் மதத்தில் அது அவயவத்தின் இருத்தலின் விசேஷம் என்கிற ரூபமான அவயவி வாஸ்தவிகமல்லாதது, சூக்து காரணமானது திருஷ்யம் (காணப்படுதல்) அல்லாதது என்று ஏற்க்கப்படுகிறதோ அவர்கள் மதத்தில், வஸ்துவில் இருப்பு இல்லாத ஞானமானது மித்யா ஞானமே ஆகும் என்பதால், பொதுவாக எல்லா ஞானத்தின் அவயவியானது இல்லாத காரணத்தால் தத்ரூபபிரிஷ்டையில்லாததால் மித்யா ஞானமே (பொய் ஞானமே) ஆகின்றது. அப்படியென்றால் விஷயங்களின் இல்லாமைமையின் காரணத்தால் சரியான ஞானம் எதுவாக இருக்க முடியும் என்றால் எந்தந்த பொருட்கள் (விஷயங்கள்) அடையப்படுவதாக இருக்கின்றதோ அவைகள் எல்லாவற்றிலும் அவயவித்தனத்தின் இருத்தல் உள்ளது. இதனால் அவயவி நிச்சயமாக இருக்கின்றது, எது பெரிது முதலிய ரூபத்தினால் வியவகாரம் செய்யப்படுகிறதும் நிர்விதர்கா சமாபத்தியின் விஷயமும் ஆகின்றது. -43-

एतयैव सविचारा निर्विचारा च सूक्ष्मविषया व्याख्याता॥१.४४॥

இதனால் சூக்து விஷயமுடையதான சவிதர்க்கம் மற்றும் நிர்விதர்க்கமும் விவரிக்கப்பட்டதாகின்றது.

तत्र भूतसूक्ष्मेष्वभिव्यक्तधर्मकेषु देशकालनिमित्तानुभवावच्छिन्नेषु या समापत्तिः सा सविचारेत्युच्यते। तत्राप्येकबुद्धिनिग्राह्यमेवोदितधर्मविशिष्टं भूतसूक्ष्ममालम्बनीभूतं समाधिप्रज्ञायामुपतिष्ठते। या पुनः सर्वथा सर्वतः शान्तोदिताव्यपदेश्यधर्मावनच्छिन्नेषु सर्वधर्मानुपातिषु सर्वधर्मात्मकेषु समापत्तिः सा निर्विचारेत्युच्यते। वं स्वरूपं हि तद्भूतसूक्ष्ममेतेनैव स्वरूपेणाऽऽलम्बनीभूतमेव समाधिप्रज्ञास्वरूपमुपरञ्जयति। प्रज्ञा च स्वरूपशून्येवार्थमात्रा यदा भवति तदा निर्विचारेत्युच्यते। तत्र महद्वस्तुविषया सवितर्का निर्वितर्का च, सूक्ष्मवस्तुविषया सविचारा निर्विचारा च। वमुभयोरेतयैव निवितर्कया विकल्पहानिव्याख्यातेति।

அந்த பூதசூக்ஞமத்திற்கு இடையில் அபிவியக்தமான தர்மத்தினையுடையவையும் இடம் காலம், ஏவலின் ஞானத்தால் கூடியதான பூதசூக்ஞமமான சமாபுத்தியானது எதுவோ, அதுவே **சவிகாரா** எனப்படுகிறது. அங்கும் ஒருபொருளின் ஞானத்தினால் கிரகிக்கப்படும் நிகழ்காலத்தின் தர்மங்களுடன் கூடியதும் ஆலம்பனமான பூதங்களின் சூக்ஞமத்துவமும் சமாதியில் நிலைபெற்றதாக உள்ளது. அந்த சமாபுத்தியும் எல்லா வகையிலும், எல்லா திசைகளிலும் கடந்தகாலம், நிகழ்காலம் மற்றும் எதிர்காலம் முதலிய தர்மங்கள் இல்லாமல் எல்லா தர்மங்களும் சார்ந்திருப்பதான அதாவது எல்லா தர்மங்களின் ஆதாரமானதாக பூதசூக்ஞமத்தில் இருக்கிறது அதுவே நிர்விகாரா எனப்படுகின்றது. இதுபோலவுள்ள இந்த பூதசூக்ஞமமானது இந்த ரூபத்தில் ஆலம்பனமாக இருந்தே சமாதி பிரஞ்ஞாவின் சுவரூபத்தினை அடைகின்றது. அந்த பிரஞ்ஞாவும் சுவரூபமற்றதாக உள்ளது போல ஆகி ஆலம்பன விஷயாகாரமாகவே இருக்கும். அப்பொழுது **நிர்விகாரா** சமாபுத்தி என்றழைக்கப்படுகின்றது. அவையில் ஸ்தூலவிஷயத்தின் சமாபுத்தியானது சவிதர்காவாகவும், நிர்விகாராவாகவும், சூக்ஞம விஷய சமாபுத்தியானது சவிகாரா மற்றும் நிர்விகாரா ஆகவும் ஆகின்றது. இதுபோலவே நிர்விகாரா மற்றும் நிர்விகாரா இவை இரண்டிலும் விகல்பமற்றதன்மை இந்த நிர்விகாரா சமாபுத்தியால் நிரூபிக்கப்பட்டது. -44-

सूक्ष्मविषयत्वं चालिङ्गपर्यवसानम्।।१.४५।।

சூக்ஞமவிஷயமும் அலிங்கம் (லீனமடையாத அவ்வியக்தம்) வரையில் ஆகும்.

पार्थिवस्यागोर्गन्धतन्मात्रं सूक्ष्मो विषयः। आप्यस्य रसतन्मात्रम्। तैजसस्य रूपतन्मात्रम्। वायवीयस्य स्पर्शतन्मात्रम्। आकाशस्य शब्दतन्मात्रमिति। तेषामहंकारः। अस्यापि लिङ्गमात्रं सूक्ष्मो विषयः। लिङ्गमात्रस्याप्यलिङ्गं सूक्ष्मो विषयः। न चालिङ्गात्परं सूक्ष्ममस्ति?। नन्वस्ति पुरुषः सूक्ष्म इति। सत्यम्। यथा लिङ्गात्परमलिङ्गस्य सौक्ष्म्यं न चैवं पुरुषस्य। किन्तु, लिङ्गस्यान्वयिकारणं पुरुषो न भवति। हेतुस्तु भवतीति। अतः प्रधाने सौक्ष्म्यं निरतिशयं व्याख्यातम्।

நிலத்தின் பரமாணுவின் சூக்ஞம விஷயம் கந்த தன்மாத்திரை ஆகும். நீரின் பரமாணுவின் சூக்ஞம விஷயம் ரஸ தன்மாத்திரை ஆகும். காற்றின் பரமாணுவின் சூக்ஞம விஷயம் ஸ்பர்ஷ தன்மாத்திரை ஆகும். ஆகாயத்தின் பரமாணுவின் சூக்ஞம விஷயம் ஷப்த தன்மாத்திரை ஆகும். இவைகளின் சூக்ஞம விஷயம் அஹங்காரம் ஆகும். இதனின் சூக்ஞம விஷயம் மஹத் தத்துவம் ஆகும். இந்த மஹத் தத்துவத்தின் சூக்ஞம விஷயம் அவ்வியக்த பிரகிருதி ஆகும். இந்த அவ்வியக்தத்தினை காட்டிலும் சூக்ஞமம் வேறெதுவுமில்லை. ஆனால் புருஷ தத்துவம் இதைவிட சூக்ஞமம் என்று சந்தேகித்தால், அது சரியே, ஆனால் எந்த வகையில் மஹத் தத்துவத்துவத்தினை காட்டிலும் அவ்வியக்தமானது சூக்ஞமமாக உள்ளதோ அதனை போன்ற சூக்ஞம தன்மை புருஷன் ஆனவன் இல்லை. இதற்கு காரணம் புருஷன் மஹத்தத்துவத்தின் உபாதான காரணம் இல்லை, ஆனால் நிமித்த காரணமே என்பது. இதனால் அவ்வியக்தத்தின் சூக்ஞமதன்மையின் உச்சநிலையானது நிரூபிக்கப்பட்டது. -45-

ता व सबीजः समाधिः।।१.४६।।

இவையே ஸபீஜ சமாதிகள் ஆகும்.

ताश्चतस्रः समापत्तयो बहिर्वस्तुबीजा इति समाधिरपि सबीजः। तत्र स्थूलेऽर्थे सवितर्को निर्वितर्कः। सूक्ष्मेऽर्थे सविचारो निर्विचार इति चतुर्धोपसंख्यातः समाधिरिति।

இந்த நான்கு வகை சமாபத்தியானது. வெளிவிஷயங்களின் ரூபமான ஆலம்பத்தினை உடையது. இதனால் சமாதியும் **பீஜமுள்ளதாக** அதாவது ஆலம்பனமுள்ளதாக கூறப்படுகின்றது. ஆலம்பனமானது ஸ்தூலமாக உள்ளபோது விதர்கம் கூடியதும் விதர்கமற்றதும் மற்றும் சூக்குமமாக ஆலம்பன் உள்ளபோது விசாரம் கூடியதும் விசாரமற்றதுமானதும் என்ற நான்கு வகையானதாக சம்பிரஞ்ஞாத சமாதியானது ஏற்கப்படுகின்றது. -46-

निर्विचारवैशारद्येऽध्यात्मप्रसादः ॥१४७॥

நிர்விகாரமானது தூய்மையடையும் போது ஆத்யாத்மத்தின் பிரசாதம் உண்டாகும்.

अशुद्ध्यावरणमलापेतस्य प्रकाशात्मनो बुद्धिसत्त्वस्य रजस्तमोभ्यामनभिभूतः स्वच्छः स्थितिप्रवाहो वैशारद्यम् । यदा निविचारस्य समाधेर्वैशारद्यमिदं जायते तदा योगिनो भवत्यध्यात्मप्रसादो भूतार्थविषयः क्रमानुरोधी स्फुटः प्रज्ञालोकः । तथा चोक्तम् -- प्रज्ञाप्रसादमारुह्य अशोच्यः शोचतो जनान् । भूमिष्ठानिव शैलस्थः सर्वान्प्राज्ञोऽनुपश्यति ।

அசுத்தங்களான **ஆவரணம்** (மூடல்) உண்டாக்கும் **மலம்** (ஆழுக்கு) கூடியதானதாக இல்லாத பிராகாச சபாவமான புத்திசத்துவத்தின் ரஜஸ் மற்றும் தமஸின் சேர்க்கையற்ற **நிர்மலமான** (மலமற்ற) ஏகாகிரதன்மையான **தாரையே**(வீழ்ச்சியே) **வைஷாரத்யம்** ஆகும். நிர்வசாரா சமாதியிலிருந்து இது உண்டாகும்போது யோகிக்கு பௌதிகமான மேன்மை அதாவது யதார்த விஷயத்தினை உடைய, ஒரே நேரத்தில் எல்லா விஷயங்களையும் அறியும், தெளிவான பிரஞ்ஞா பிராகாசமானது உண்டாகின்றது. இது இப்படியாக கூறப்பட்டுமுள்ளது. பிரஞ்ஞாவின் பிராகாசத்தில் நிலைத்திருந்து சோகமில்லாத (சோகமற்ற) போகியானவர் சோகத்தை அடைந்தவராக எல்லா பிராணிகளையும், தரையிலுள்ளவரை மலையிலிருந்து காணும் பிராணியைபோல பார்க்கிறார். -47-

तंभरा तत्र प्रज्ञा ॥१४८॥

ரிதம்பரா பிரஞ்ஞா அங்கு உண்டாகிறது.

तस्मिन्समाहितचित्तस्य या प्रज्ञा जायते तस्या तुंभरेति संज्ञा भवति । अन्वर्था च सा, सत्यमेव बिभर्ति न च तत्र विपर्यसज्ञानगन्धोऽप्यस्तीति । तथा चोक्तम् -- आगमेनानुमानेन ध्यानाभ्यासरसेन च । त्रिधा प्रकल्पयन्प्रज्ञां लभते योगमुत्तमम् । इति । सा पुनः --

சமாதானத்தை அடைந்த சித்தத்தினையுடைய யோகிக்கு அந்த நேரத்தில் எந்த பிரஞ்ஞாவானது உண்டாகின்றதோ, அதற்கு **ரிதம்பரா** என்று பெயர். அது மிகவும் உபயோகமுள்ளதாக இருக்கின்றது. (பலவற்றின் அடைவிப்பதாக). அது சத்தியத்தினையே **தாரணை** (தாங்கி) இருக்கிறது. அதனில் மித்யா ஞானமானது (பொய் ஞானம்) கொஞ்சமும் தீண்டுவதில்லை. இது இப்படி கூறப்பட்டுள்ளது. ஆகமம் , அனுமானம் மற்றும் தியான அப்யாசத்தின் ஆனந்தம் என்று இந்த மூன்று வகையிலும் பிரஞ்ஞாவின் தூய்மையாக்கியபடி உத்தமமான யோகத்தினை அடைகின்றனர். -48-

श्रुतानुमानप्रज्ञाभ्यामन्यविषयाविशेषार्थत्वात् ॥१४९॥

ஆகமம் மற்றும் அனுமான ஞானத்திற்கு வேறானதான விஷயமாகின்றது விசேஷார்த்தமானதால்.

श्रुतमागमविज्ञानं तत्सामान्यविषयम् । न ह्यागमेन शक्यो विशेषोऽभिधातुं । कस्मात् । न हि विशेषेण कृतसंकेतः शब्द इति । तथाऽनुमानं सामान्यविषयमेव । यत्र प्राप्तिस्तत्र गतिर्यत्राप्राप्तिस्तत्र न गतिरित्युक्तम् । अनुमानेन च सामान्येनोपसंहारः । तस्माच्छ्रुतानुमानविषयो न विशेषः कश्चिदस्तीति । न चास्य सूक्ष्मव्यवहितविप्रकृतस्य वस्तुनो लोकप्रत्यक्षेण ग्रहणमस्ति । न चास्य विशेषस्याप्रमाणकस्याभावोऽस्तीति समाधिप्रज्ञानिर्ग्राह्य व स विशेषो भवति भूतसूक्ष्मगतो वा पुरुषगतो वा । तस्माच्छ्रुतानुमानप्रज्ञाभ्यामन्यविषया सा प्रज्ञा विशेषार्थत्वादिति । समाधिप्रज्ञाप्रतिलम्भे योगिनः प्रज्ञाकृतः संस्कारो नवो नवो जायते --

ஆகம்பிரமாணத்தினால் உண்டாகும் ஞானமானது சாமான்ய விஷயத்தினை உடையதாகும் என்பது அறிந்ததே. ஆகமத்தினால் விசேஷங்கள் கூறப்படுதல் இயலாது என்பதால், எதனால் என்றால், ஒரு சொல்லினால் குறிக்கப்படுவது விசேஷத்தில் உண்டாவதில்லை. அதுபோலவே அனுமானமும் சாமான்ய விஷயத்தினை உடையதாகும். எதனில் அடையும் சாமார்த்தியம் (தன்மை) உள்ளதோ அதனில் செயல் இருக்கின்றது. எதனில் அடையும் சாமார்த்தியம் இல்லையோ அதனில் செயல் இல்லை என்பது கூறப்பட்டது. அனுமானத்தினாலும் சாமான்யமான விஷயத்தின் ஞானமே உண்டாகின்றது என்பதால், எந்த விசேஷ விஷயமும் ஆகமம் மற்றும் அனுமானத்தின் விஷயமாக முடியாது. இந்த சூக்குமமான, இடைவெளியுள்ள மற்றும் தூரத்திலுள்ள விஷயத்தின் கிரகணமானது (அடைவு) லௌகிக பிரத்தியக்ஷத்தினால் உண்டாகாது. இந்த வகையான பிராமாணங்களினால் அடையப்படாத விசேஷங்களின் இன்மையும் இல்லை. பூத சூக்குமமும் புருஷனுடைய விசேஷமும் சமாதி பிரஞ்ஞாவினாலேயே அடையப்படுகின்றது. இதனால் விசேஷ விஷயமானதானதால் இந்த ரிதம்பரா பிரஞ்ஞாவும் ஆகமம் மற்றும் அனுமானத்தின் பிரஞ்ஞாவிலிருந்து வேறானதாக உள்ளது. -49-

சமாதி பிரஞ்ஞையானது அடையப்பட்டதும் யோகிக்கு பிரஞ்ஞாவினால் உண்டாகும் புதியபுதிய சம்ஸ்காரங்கள் உண்டாகின்றது.

तज्जः संस्कारोऽन्यसंस्कारप्रतिबन्धी ।।१.५० ।।

அதனால் உண்டாகும் சம்ஸ்காரமானது மற்றய சம்ஸ்காரத்திற்கு விரோதியாகிறது.

समाधिप्रज्ञाप्रभवः संस्कारो व्युत्थानसंस्काराशयं बाधते। व्युत्थानसंस्काराभिभवात्तत्प्रभवाः प्रत्यया न भवन्ति। प्रत्ययनिरोधे समाधिरुपतिष्ठते। ततः समाधिजा प्रज्ञा, ततःप्रज्ञाकृताः संस्कारा इति नवो नवः संस्काराशयो जायते। ततश्च प्रज्ञा, ततश्च संस्कारा इति। कथमसौ संस्काराशयश्चित्तं साधिकारं न करिष्यतीति। न ते प्रज्ञाकृताः संस्काराः क्लेशक्षयहेतुत्वाच्चित्तमधिकारविशिष्टं कुर्वन्ति। चित्तं हि ते स्वकायादवसादयन्ति। ख्यातिपर्यवसानं हि चित्तचेष्टितमिति। किं चास्य भवति --

சமாதி பிரஞ்ஞாவினால் உண்டாகும் சம்ஸ்காரம் **வியுத்தான சம்ஸ்காரத்தின்** (சம்சார காரணம்) கூட்டத்தினை அழிக்கின்றது. வியுத்தான சம்ஸ்காரமானது அடங்கியதும், அதனால் உண்டாகும் விருத்திகள் உண்டாவதில்லை. விருத்தியானது நிரோதிக்கப்பட்டதால் சமாதியானது உண்டாகின்றது. அதனால் சமாதியால் உண்டாகும் பிரஞ்ஞாவும் அதனால் பிரஞ்ஞாவினால் உண்டாகும் சம்ஸ்காரமும் உண்டாகின்றது. இதுபோல பல புதிய புதிய சம்ஸ்காரங்கள் உண்டாகின்றது. அதனால் பிரஞ்ஞா, மீண்டும் அதனால் சம்ஸ்காரம் என்று தொடர்ந்து உண்டாகின்றது. ஆனால், இந்த சம்ஸ்காரங்கள், சித்தத்தினை விருத்தி மயமாக ஏன் ஆக்குவதில்லை என்றால், இந்த பிரஞ்ஞாவினால் உண்டாகும் சம்ஸ்காரமானது க்வேஷங்களை அழிப்பதாக உள்ளதால் சித்தத்தினை அதன் காரியத்திலிருந்து நிவிருத்திக்கின்றது. (நிருத்திக்கின்றது). சித்தத்தின் காரியத்தினை உண்டாக்கும் தன்மையானது விவேக்கியாதியானது உண்டாகும் வரையிலேயே இருக்கின்றது. -50-

तस्यापि निरोधे सर्वनिरोधाग्निर्बीजः समाधिः ।।१.५१ ।।

அதனையும் தடை செய்வதால், எல்லாம் தடைசெய்யப்பட்டதால் நிர்ஃபீஜ சமாதி உண்டாகின்றது.

स न केवलं समाधिप्रज्ञाविरोधी प्रज्ञाकृतानामपि संस्काराणां प्रतिबन्धी भवति। कस्मात्। निरोधजः संस्कारः समाधिजान्संस्कारान्बाधत इति। निरोधस्थितिकालक्रमानुभवेन निरोधचित्तकृतसंस्कारास्तित्वमनुमेयम्। व्युत्थाननिरोधसमाधिप्रभवैः सह कैवल्यभागीयैः संस्कारैश्चित्तं स्वस्यां प्रकृतावस्थितायां प्रविलीयते। तस्मात् संस्काराश्चित्तस्याधिकारविरोधिनो न स्थितिहेतवो भवन्तीति। यस्मादवसिताधिकारं सह कैवल्यभागीयैः संस्कारैश्चित्तं निवर्तते, तस्मिन्निवृत्ते पुरुषः स्वरूपमात्रप्रतिष्ठोऽतः शुद्धः केवलो मुक्त इत्युच्यते इति।

அதற்கு என்ன ஆகும் (ரிதம்பராவின் சம்ஸ்காரத்திற்கு) அது (நிர்ஃபீஜ சமாதியானது) சமாதியிரஞ்ஞையை தடைசெய்வது மட்டும் அல்ல. ஆனால், சமாதி பிரஞ்ஞாவினால் உண்டாகும்

சம்ஸ்காரத்தினையும் தடை செய்கின்றது. எதனால் என்றால் நிரோதத்தினால் உண்டாகும் சம்ஸ்காரமானது சமாதியினால் உண்டானாலும் சம்ஸ்காரத்தினையும் தடை செய்வதால். இந்த நிரோத நிலையின் நேரத்தில் உண்டாகும் காலகிரமத்தினை அனுபவிக்கும் போது நிரோத கால சித்தத்தால் உண்டாகும் சம்ஸ்காரங்கள் அனுமாணிக்கப்படுவதாக உள்ளது. வியுத்தானத்தினை நிரோதிக்கும் நிரோத சமாதியினால் உண்டாகும் கைவல்யத்திற்கு அனுகூலமான சம்ஸ்காரத்தோடு சித்தமானது அவஸ்தித பிருகிருதியில் லீனமடைகின்றது. இதனால் இந்த சம்ஸ்காரமானது சித்தத்தின் காரியத்தினை தடை செய்கின்றது அல்லாமல் அதனை நிலை நிருத்துவது அல்ல. கைவல்யத்தின் அனுகூலமான சம்ஸ்காரத்தினோடு **கிருதகிருதியமான** (செய்வதை செய்து முடித்த) சித்தமானது நிவிருத்தி அடைகின்றது. அது நிவிருத்தி அடைவதால் புருஷத்தவமானது தன்னுடைய சுவரூபத்தில் பிரதிஷ்டை அடைகின்றது (நிலை பெறுகின்றது). இதனால் அது சுத்த என்றும் முக்த என்றும் கூறப்படுகிறது. -51-

इति श्रीपातञ्जले सांख्यप्रवचने योगशास्त्रे श्रीमद्व्यासभाष्ये प्रथमः समाधिपादः ॥१॥

साधनपादः ॥

சாதனா பாதம்

சமாஹித சித்தத்தினை உடையவருக்கு யோகமானது உபதேசிக்கப்பட்டுவிட்டது. ஆனால் **வ்யுத்தான** சித்தத்தினை(அலைபாயும்) உடையவருக்கும் யோகமானது எவ்வாறு கைகூடும் என்பதினை கூற இந்த பாகம் ஆரம்பிக்கப்படுகின்றது.

तपः स्वाध्यायेश्वरप्रणिधानानि क्रियायोगः ॥२.१॥

தபஸ், சுவாத்யாயம் மற்றும் ஈஷ்வர வழிபாடு கிரியா யோகம் ஆகும்.

नातपस्विनो योगः सिध्यति। अनादिकर्मक्लेशवासनाचित्रा प्रत्युपस्थितविषयजाला चाशुद्धिर्नान्तरेण तपः

संभेदमापद्यत इति तपस उपादानम्। तच्च चित्तप्रसादनमबाधमानमनेनाऽऽसेव्यमिति मन्यते। स्वाध्यायः प्रणवादिपवित्राणां जपो मोक्षशास्त्राध्ययनं वा। ईश्वरप्रणिधानं सर्वक्रियाणां परमगुरावर्पणं तत्फलसंन्यासो वा। स हि क्रियायोगः --

தபஸ்வி அல்லாதவருக்கு யோகம் கைகூடுவதில்லை. அனாதியான கர்மமும் கிலேஷமும் ஆன வாஸனையினால் மூழ்கடிக்கப்படதாகவும் விஷய ஜாலத்தினை உண்டாக்கும் ரஜஸ் மற்றும் தமஸான **அஷீத்திகள்** தபஸ் இல்லாமல் நாசம் அடைவது இயலாது என்பதால் தபஸ்யாவானது கூறப்பட்டுள்ளது. இந்த தபஸ்யாவும் சித்தத்தின் பிரஸன்னத்தினை பாதிக்காமல் இருக்கும் வரையில் அனுஷ்டிக்கப்பட வேண்டியது என்று ஏற்கப்பட்டுள்ளது. ஓங்காரம் முதலிய பவித்திரமான மந்திரங்களின் ஜபத்தினையோ இல்லை மோக்கூத்தினை கொடுக்கும் சால்திரங்களின் அத்யயனமோ **சுவாத்யாயம்** என்றழைக்கப்படுகிறது. எல்லா செயல்களையும் பரமகுருவான ஈஷ்வரனுக்கு சமர்ப்பணம் செய்வதோ அல்லது அந்த கர்மத்தின் பலனை கைவிடுவதோ **ஈஷ்வரபிரணிதானம்** ஆகும். இதுவோ **கிரியா யோகம்**.

समाधिभावनार्थः क्लेशतनूकरणार्थश्च।।२.२।।

சமாதியை பாவனை செய்வதற்க்கும் கிலேஷங்களை குறைப்பதற்க்கும் ஆகும்.

स ह्यासेव्यमानः समाधि भावयति क्लेशांश्च प्रतनू करोति। प्रतनूकृतान्क्लेशान्प्रसंख्यानाग्निना दग्धबीजकल्पानप्रसवधमिणः करिष्यतीति। तेषां तनूकरणात्पुनः क्लेशैरपरामृष्टा सत्त्वपुरुषान्यतामात्रख्यातिः सूक्ष्मा प्रज्ञा समाप्ताधिकारा प्रतिप्रसवाय कल्पिष्यत इति। अथ के क्लेशाः कियन्तो वेति --

நன்றாக செய்யப்பட்ட கிரியா யோகம் சமாதியை அடைவிக்கின்றது. கிலேசங்களையும் குறைக்கின்றது. குறைக்கப்பட்ட கிலேசங்களானது **பிரசங்க்யானம்** (விவேககியாதி) என்னும் நெருப்பினால் வறுப்பட்ட விதையைப் போன்று முலைக்க சக்தியற்றதாக ஆக்குகின்றது. அவை குறைந்தால் கிலேசத்தினால் மீண்டும் கவரப்படாத விவேககியாதி எனும் ரூபத்தினை அடைந்த துக்கும் புத்தியானது அடையப்பட்டது அடைந்ததாக (கிருதகிருத்ய) ஆகி லீனம் அடைவதற்க்கு சாமார்த்தியம் உள்ளதாக ஆகிறது.

अविद्यास्मितारागद्वेषाभिनिवेशाः पञ्च क्लेशाः।।२.३।।

அவித்தை, அஸ்மிதா, ராகம்(ஆசை), த்வேஷம்(வெறுப்பு) மற்றும் அபிநிவேஷம் ஐந்து க்லேஷங்கள் ஆகும்.

क्लेशा इति पञ्च विपर्यया इत्यर्थः। ते स्यन्दमाना गुणाधिकारदृढयन्ति, परिणाममवस्थापयन्ति, कार्यकारणस्रोत उन्नमयन्ति, परस्परानुग्रहतन्त्री भूत्वा कर्मविपाकं चाभिनिर्हरन्तीति।

அந்த கிலேசங்கள் எவை. அவை எத்தனை வகைப்படுகின்றது. கிலேசமானது ஐந்து மித்யாஞானம் ஆகும் என்று பொருளாகின்றது. லப்த சுறுரூபமான கிலேசங்கள் குணத்தில் காரியத்தினை திடமாக்குகின்றது. பரிணாமத்தினை நிவிருத்தி செய்கின்றது. காரணம் - காரியம் என்னும் பிரவாகத்தினை துவங்கி வைக்கின்றது. அதுமட்டும் அல்லாது ஒன்று மற்றொன்றின் அதீனமாக ஆகி கர்மத்தின் பலனை நிர்வகிக்கின்றது.

अविद्या क्षेत्रमुत्तरेषां प्रसुप्ततनुविच्छिन्नोदाराणाम्।।२.४।।

அவித்தையானது பிரசுப்தம், தனு, விச்சின்ன மற்றும் உதாரம் ஆகியவற்றிற்கு க்ஷேத்திரமாகும் (உத்பத்தியாகும் இடம்).

अत्राविद्या क्षेत्रं प्रसवभूमिरुत्तरेषामस्मितादीनां चतुर्विधविकल्पानां प्रसुप्तनुविच्छिन्नोदाराणाम्। तत्र का प्रसुप्तिः। चेतसि शक्तिमात्रप्रतिष्ठानां बीजभावोपगमः। तस्य प्रबोध आलम्बने संमुखीभावः। प्रसंख्यानवतो दग्धक्लेशबीजस्य संमुखीभूतेऽप्यालम्बने नासौ पुनरस्ति। दग्धबीजस्य कुतः प्ररोह इति। अतः क्षीणक्लेशः कुशलश्चरमदेह

இத்யுच्यते। तत्रैव सा दग्धबीजभावा पञ्चमी क्लेशावस्था नान्यत्रेति। सतां क्लेशानां तदा बीजसामर्थ्यं दग्धमिति विषयस्य संमुखीभावेऽपि सति न भवत्येषां प्रबोध इत्युक्ता प्रसुप्तिर्दग्धबीजानामप्ररोहश्च। तनुत्वमुच्यते -- प्रतिपक्षभावनोपहताः क्लेशास्तनवो भवन्ति। तथा विच्छिद्य विच्छिद्य तेन तेनाऽऽत्मना पुनः पुनः समुदाचरन्तीति विच्छिन्न। कथं, रागकाले क्रोधस्यादर्शनात्। न हि रागकाले क्रोधः समुदाचरति। रागश्च क्वचिद्दृश्यमानो न विषयान्तरे नास्ति। नैकस्यां स्त्रियां चैत्रो रक्त इत्यन्यासु स्त्रीषु विरक्तः किं तु तत्र रागो लब्धवृत्तिरन्यत्र तु भविष्यद्वृत्तिरिति। स हि तदा प्रसुप्ततनुविच्छिन्नो भवति। विषये यो लब्धवृत्तिः स उदारः। सर्वं वैते क्लेशविषयत्वंनातिक्रामन्ति। कस्तर्हि विच्छिन्नः प्रसुप्तस्तनुरुदारो वा क्लेश इति। उच्यते -- सत्यमेवैतत्, किंतु विशिष्टानामेवैतेषां विच्छिन्नादित्वम्। यथैव प्रतिपक्षभावनातो निवृत्तस्तथैव स्वव्यञ्जकाञ्जनेनाभिव्यक्त इति। सर्वं वामी क्लेशा अविद्याभेदाः। कस्मात्, सर्वेष्वविद्यैवाभिप्लवते। यदविद्यया वस्त्वाकार्यत तदेवानुशेरेते क्लेशा विपर्यासप्रत्ययकाल उपलभ्यन्ते क्षीयमाणां चाविद्यामनु क्षीयन्त इति। तत्राविद्यास्वरूपमुच्यते --

இங்கு **அவித்யாவானது** உத்பத்தியாகும் இடம் ஆகும், தொடர்ந்து உள்ள **பிரசுப்தி, தனு , விச்சின்னம் மற்றும் உதாரணம்** ஆகிய நான்கு அவஸ்தைகளுமான கிலேசங்களுக்கு. அதனில் பிரசுப்தி என்பது என்ன என்றால், சித்தத்தில் வெறும் சக்தியாக உள்ள கிலேசங்களின் பீஜாவத்தினை அடைவதே. தன்னுடைய ஆலம்பனத்தினுடைய அபிவிசுத்தியே அதன் விழிப்பு. விவேக க்யாதியை அடைந்த மற்றும் வறுபட்ட விதையை போன்ற கிலேசங்கள் உள்ள யோகிக்கு இந்த பிரபோதமானது ஆலம்பனம் இருக்கும் போதும் உண்டாவதில்லை. வறுபட்ட விதையானது எப்படி முலைக்கும் . அது போலவே இந்த கிலேசங்கள் அழிந்தவர் குசலர் (புத்திசாலி) என்றும் கடைசி தேசத்தினை (நிலை) உடையவர் என்றும் கூறப்படுகின்றது. வறுபட்ட விதையை போன்ற இந்த கிலேசங்களின் ஐந்தாவது நிலையானது . அங்கு ஏதாவது கிலேசங்கள் இருந்தாலும் அது வறுபட்ட நிலையை அடைகின்றது. என்பதால் ஆலம்பனமானது அதன் முன்பு தோன்றினாலும் அது விழிப்பு அடைவதில்லை. இதுபோலவே பிரசுப்தி ஆனதும்.

அடுத்தது தனு என்ன என்பது கூறப்படுகின்றது. கிலேசங்களானது அதனை விரோதிக்கும் அனுஷ்டானத்தினை செய்வதால் குறைந்து போகின்றது. அதுபோலவே , நடுவில் உடைந்ததாக ஆகி மீண்டும் அதே ரூபத்தில் தோன்றும் கிலேசங்கள் விச்சின்னம் எனப்படுகின்றது. அது எப்படி என்றால், **ராகம்**(ஆசை) உண்டாகும் போது அந்நேரத்தில் கோபமானது தோன்றாமல் இருக்கும் காரணத்தால் ராகம் உண்டாகும் நேரத்தில் கோபம் இருப்பதில்லை. அதுபோல ராகமும் ஒரு விஷயத்தினை சார்ந்திருக்கும் போது வேறொன்றினை சாராதிருக்கும் என்பதில்லை. ஒரு பெண்ணிடத்தில் சைத்திரன் ராகம் கொள்கின்றான். அதனால் மற்ற பெண்களிடத்தில் விரக்தனாக உள்ளான் என்பதில்லை. ஆனால் அந்த பெண்ணிடத்தில் ராகமானது தோன்றுவதாக உள்ளது. மற்றவரிடத்தில் அது தோன்றாததால் உள்ளது . அப்பொழுது ராகமானது பிரசுப்தியாகவோ தனுவாகவோ அல்லது விச்சின்னமாகவோ உள்ளது.

விஷயத்தில் எந்த கிலேசமானது அதனுடைய சுவரூபத்திலேயே தோன்றுகின்றதோ அதுவே உதாரம் எனப்படுகின்றது. இந்த எல்லா கிலேசமும் கிலேசம் என்ற சொல்லினால் குறிப்பிடப்படுவதில்லை. அப்படியானால் ஏன் சித்த கிலேசமானது பிரசுப்தி, தனு , விச்சின்னம் மற்றும் உதாரம் எனப்படுகின்றது என்றால், கூறியது சரியே என்றாலும் அவஸ்தை கூடிய கிலேசங்களின் விச்சின்னதன்மை, பிரசுப்திதன்மை, தனுதன்மை மற்றும் உதாரதன்மையே கூறப்பட்டது.

இவை எந்தவகையான விரோதி கிரியாயோகத்தினால் நீக்கப்படுகின்றதோ அதுபோல இது தோன்ற காரணமாக உள்ளதுடன் சேர்ந்துள்ளது (தோன்றுகின்றது) . இந்த கிலேசங்கள் எல்லாம் அவித்தையின் பிரிவுகளே ஆகும். ஏன் என்றால் , அவித்தையே இவை எல்லாவற்றிலும் பரவியிருக்கின்றது. அவித்தையினால் எந்த விஷயம் விஷயரூபமாக தோன்றுகின்றதோ அதனையே கிலேசம் தொடருகின்றது. மித்யானானத்தின் சமயத்திலேயே இவை தோன்றுகின்றது. அவித்தையானது அழிந்ததும் இவை அழிந்துபோகின்றது.

அவையில் அவித்தையானது விளக்கப்படுகின்றது. இவை ஐந்திலும் அவித்தையின் சுவரூபம் கூறப்படுகின்றது.

अनित्याशुचिदुःखानात्मसु नित्यशुचिसुखात्मख्यातिरविद्या ॥२.५॥

அநித்திய, தூய்மையற்ற, துன்பமான மற்றும் அனாத்ம விஷயங்களில் நித்திய, தூய்மை, இன்பம் மற்றும் ஆத்மா எனும் அறிவே அவித்திய ஆகும்.

अनित्ये कार्ये नित्यख्यातिः । तद्यथा -- ध्रुवा पृथिवी, ध्रुवा सचन्द्रतारका द्यौः । अमृता दिवोकस इति । तथाऽशुचौ परमबीभत्से काये -- स्थानाद्दीजादुपष्टम्भान्निः स्यन्दान्निधनादपि । कायमाधेयशौचत्वात्पण्डिता ह्यशुचिं विदुः ॥ इति अशुचौ शरीरे शुचिख्यातिर्दृश्यते । नवेव शशाङ्कलेखा कमनीयेयं कन्या मध्वमृतावयवनिर्मितेव चन्द्रं भित्त्वा निःसृतेव ज्ञायते, नीलोत्पलपत्रायताक्षी हावगर्भाभ्यां लोचनाभ्यां जीवलोकमाश्वासयन्तीवेति कस्य केनाभिसंबन्धः । भवति चैवमशुचौ शुचिविपर्यासप्रत्यय इति । तेनापुण्ये पुण्यप्रत्ययस्तथैवानर्थे चार्थ प्रत्ययो व्याख्यातः । तथा दुःखे सुखख्यातिं वक्ष्यति -- परिणामतापसंस्कारदुःखैर्गुणवृत्तिविरोधाच्च

அநித்திய விஷயங்கள் நித்திய விஷயமென்னும் அறிவு . அது எவ்வாறென்றால் - பிருத்வி நித்தியமானது, சந்திரன் மற்றும் நகூத்திரங்கள் கூடிய த்யலோகம் நித்தியம். தேவர்கள் மரணமற்றவர்கள் முதலியவை. அதுபோலவே தூய்மையில்லாத விஷயங்களிலும், மிகவும் வெறுக்கத்தக்கதான உடலில், இதனை பற்றி கூறப்பட்டுள்ளது - 'இடத்தினால், உபாதானத்தினால், சார்ந்துள்ளவைகளினால், தடையற்ற ஓட்டத்தினால், இறப்பினால் மற்றும் சுத்தம் செய்யப்பட வேண்டியதாக இருப்பதாலும் உடலை தூய்மையற்றது என்று வித்வான்கள் ஏற்கின்றனர்'. போன்ற தூய்மையற்ற விஷயங்களில் தூய்மையானது என்கிற அறிவு காணப்படுகின்றது. உதாரணத்திற்கு புதிய நிலவினை போன்று மனதிற்கு இனிமையான இந்த பெண், மகரந்தத்தினையும் , அமிருதத்தினையும் குழைத்து செய்யப்பட்டவளாகவும் நிலத்தின் பிரதிபளிப்பினை கிழித்து கொண்டு வந்தவள் போன்று காணப்படுகின்றாள். நீலத்தாமரையின் இதழ்களை போன்று விசாலமான கண்களும் உடைய இவள் சிருங்காரத்தினை கூடிய பார்வையால் இந்த உலகம் முழுவதினையும் திருப்தி செய்கின்றாள். என்பது போன்று எதற்கு (தூய்மையற்ற) எதனோடு (தூய்மையானது) சம்பந்தம் செய்யப்படுகின்றது. இதைப்போன்றே தூய்மையற்ற விஷயங்களில் தூய்மையானது என்கிற தப்பான அறிவு உண்டாகின்றது. இதைவிட பாவ செயல்களில் புண்ணிய செயல் என்கிற அறிவும் கூட இப்படியே கூறப்படுகின்றது. (அவித்தை என்று). அதை போலவே துன்பத்திலும் இன்பம் என்கிற அறிவும் கூறப்படும். பரிணாமம், தாபம், மற்றும் சம்ஸ்காரம் துன்பத்தாலும் குணங்களின் விருத்திகளின் வேறுபாடான நிலையினையும் விவேகிகளுக்கு எல்லாம் துன்பமே ஆகும். இவைகளில் உண்டாகும் இன்பத்திற்கு (அறிவுக்கு) காரணம் அவித்தை. அதைபோலவே அனாத்மா விஷயங்களிலும் ஆத்மா என்கிற அறிவும் அவித்தையே ஆகும். சைத்தன்யமோ அல்லது அசேதனமோ ஆன வெளிவிஷயங்களிலோ போகத்திற்கு காரணமான சரீரத்திலோ, ஆத்மாவின் கருவியான மனதில் ஆத்மா என்கிற அறிவு உண்டாகின்றது. இதனை குறித்து இவ்வாறும் கூறப்பட்டுள்ளது. - 'சைத்தன்யமோ அல்லது அசேதனமோ ஆன விஷயங்களினை அடைவதினால், அவைகளின் அடைவினாலேயே தான் அடையப்பட்டதாக (தன்னையே அடைந்ததாக) நினைத்து அடைதலும் அது நீங்குவதினால் தன்னையே தொலைத்தது போன்று எண்ணி துன்பப்படுதலும் அவிவேகம் ஆகும்'.

இப்படியே இந்த நான்கு பாதம் உடைய அவித்தையானது இந்த கிலேசத்தின் பிரவாகத்திற்க்கும் அதன் பக்குவமடைதலுமான கர்ம சம்ஸ்கார கூட்டத்திற்க்கு மூலமாகிறது. இந்த அவித்தைக்கு நன்பனல்ல. மாட்டு குலம்பு அல்ல முதலியவற்றினை போன்றே இருத்தல் உடையது என்று அறியவேண்டும். அதாவது நன்பனல்ல, என்ற நன்பனின் இல்லாமை அல்ல, நன்பன் என்றோ அல்ல, நன்பனிற்்கு விரோதமான எதிரி என்பது போலவும், மாட்டு குலம்பு அல்ல என்றால் மாட்டு குலம்பின் இன்மையோ, மாட்டு குலம்பின் இருப்போ அல்ல அதனை தவிர வேறு ஏதோ ஒன்றின் குலம்பு என்று ஒரு குறிப்பிட்ட இடத்தினை குறிக்கின்றது. இதுபோல அவித்தையும் பிரமாணம் அல்ல, பிரமாணம் இன்மையும் அல்ல, ஆனால் அறிவின் விரோதியான ஏதோ ஒரு அறிவே ஆகும்.

दृग्दर्शनशक्त्योरेकात्मतेवास्मिता ।।२.६।।

த்ருக் மற்றும் தர்ஷண சக்திகளில் காணப்படும் ஒருமைப்பாடே அஸ்மிதா ஆகும்.

पुरुषो दृक्शक्तिर्बुद्धिर्दर्शनशक्तिरित्येतयोरेकस्वरूपापतिरिवास्मिता क्लेश उच्यते।
भोक्तृभोग्यशक्त्योरत्यन्तविभक्तयोरत्यन्तसंकीर्णयोरविभागप्राप्ताविव सत्यां भोगः कल्पते। स्वरूपप्रतिलम्भे तु
तयोः कैवल्यमेव भवति कुतो भोग इति। तथा चोक्तम् -- 'बुद्धितः परं
पुरुषमाकारशीलविद्यादिभिर्विभक्तपश्यन्कुर्यात्तत्राऽऽत्मबुद्धिं मोहेन' इति।

புருஷன் த்ருக் (கானும்) சக்தி, புத்தி தர்ஷண (கானும் வழி) சக்தி, இவைகளின் இரண்டினுடைய இரண்டற்றதான அறிவே (வேறாக இருந்தும்) அஸ்மிதா என்கிற கிலேசம் எனப்படுகின்றது. இப்படி இரண்டு வெவ்வேறான கலப்பில்லாத போக்த்ரு (அனுபவிப்பவர்) சக்தியான புருஷன் மற்றும் போக்கிய (அனுபவிக்கப்படுவது) சக்தியான புத்தியினுடையவும் வேறல்லாததான அறிவு உண்டாகும் போதே அனுபவம் உண்டாகின்றது. தங்களுடைய சொந்த ரூபத்தின் அறிவு உண்டானாலோ இரண்டினுடைய தனித்தன்மையே ஆகிறது. போகம் எவ்வாறு உண்டாக முடியும், அதனால் வெவ்வேறு ரூபம், சுபாவம் மற்றும் அறிவு முதலியதால் புருஷனை புத்தியிலிருந்து வேறாக காணாது அந்த புத்தியையே ஆத்மா என்று எண்ணுகின்றனர் என்று கூறப்பட்டுள்ளது.

सुखानुशयी रागः ।।२.७।।

சுகமான அனுபவத்திலிருப்பது ராகம் ஆகும்.

सुखाभिज्ञस्य सुखानुस्मृतिपूर्वः सुखे तत्साधने वा यो गर्धस्तृष्णा लोभः स राग इति।

சுகத்தினை அனுபவிப்பவர்க்கு அதன் அனுபவத்தின் ஸ்மிருதியுடன்கூடிய சுகமோ அல்லது சுகத்தினை அடையும் வழிகளின் மேல் உண்டாகும் ஆசை, பேராசை அல்லது வெறி உண்டாகின்றது அதுவே ராகம் எனப்படுகின்றது.

दुःखानुशयी द्वेषः ।।२.८।।

துன்பமான அனுபவத்திலிருப்பது த்வேஷம் ஆகும்.

दुःखाभिज्ञस्य दुःखानुस्मृतिपूर्वो दुःखे तत्साधने वा यः प्रतिघोमन्युर्जिघांसा क्रोधः स द्वेषः।

துக்கத்தினை அனுபவிப்பவர்க்கு அதன் அனுபவத்தின் ஸ்மிருதியுடன்கூடிய துக்கமோ அல்லது துக்கத்தினை அடையும் வழிகளின் மேல் உண்டாகும் வெருப்பு, கோபம், அழிக்கும் ஆசை அல்லது கோபம் உண்டாகின்றது. இதுவே த்வேஷம் எனப்படுகின்றது.

स्वरसवाही विदुषोऽपि तथा रुढोऽभिनवेशः ।।२.९।।

(மரணபயமான) சம்ஸ்காரமாவது, உண்மையையறிந்து வித்வானிலும் அவ்வாரே காணப்படுவது அபினிவேஷம் ஆகும்.

सर्वस्य प्राणिन इयमात्माशीर्नित्या भवति मा न भूवं भूयासमिति। न चाननुभूतमरणधर्मकस्यैषा भवत्यात्माशीः।
तथा च पूर्वजन्मानुभवः प्रतीयते। स चायमभिनवेशः क्लेशः स्वरसवाही कृमेरपि जातमात्रस्य
प्रत्यक्षानुमानागमैरसंभावितो मरणत्रास उच्छेददृष्ट्यात्मकः पूर्वजन्मानुभूतं मरणदुःखमनुमापयति। यथा
चायमत्यन्तमूढेषु दृश्यते क्लेशस्तथा विदुषोऽपि विज्ञातपूर्वापरान्तस्य रुढः। कस्मात्। समाना हि तयोः
कुशलाकुशलयोर्मरणदुःखानुभवादियं वासनेति।

எல்லா உயிரினங்களுக்கும் எப்பொழுதும் தன்னைக்குறித்த இந்த விருப்பம் உள்ளது. நான் இல்லாத நிலை இல்லாது போகப்படும் எப்பொழுதும் இருப்பேனாக என்று ஆனால் மரணத்தை

அனுபவிக்காத ஒருவருக்கு இதுபோன்ற தன்னை குறித்த எண்ணம் உண்டாவது இயலாது இந்த விஷயத்தினால் முன் ஜென்மத்தின் (பிறவியின்) அனுபவம் நிரூபணமாகின்றது. அதுமட்டுமல்லாமல் இந்த **அபிநிவேஷம்** என்கிற கிலேஷமானது இயல்பாகவே இருப்பதாக உள்ளது. பிறவியினை எடுத்த எல்லா உயிரினங்களுக்கும். இது பிரத்யக்ஷம். அனுமானம் மற்றும் ஆகம பிரமாணங்களால் அறியப்படமுடியாது. ஆத்மாவின் அழிவானதான இந்த மரணபயமானது முன் பிறவிகளில் உண்டான துன்பத்தினை அனுமானம் செய்ய உதவுகின்றது. இது கொஞ்சம் அறிவில்லாதவர்களிடம் எப்படி காணப்படுகின்றதோ அப்படியே முதல் மற்றும் முடிவினை நன்றாக அறிந்த வித்வான்களிலும் காணப்படுகின்றது. அதனால் இந்த மரண துக்கமானது ஞானி மற்றும் அஞ்ஞானி இருவருக்கும் அதன் அனுபவமான வாசனையானது சமானமாகவே இருப்பது.

ते प्रतिप्रसवहेयाः सूक्ष्माः ॥२.१०॥

துக்குமமான அவை. சித்தத்தின் வயத்தால் அழிக்கப்படவேண்டியவை.

ते पञ्च क्लेशा दग्धबीजकल्पा योगिनश्चरिताधिकारे चेतसि प्रलीने सह तेनैवास्तं गच्छन्ति। स्थितानां तु बीजभावोपगतानाम् --

அந்த ஐந்து கிலேஷங்களும் வறுபட்ட விதையைப் போன்ற நிலையை அடைந்ததாக . யோகிகள் அவர்கள் செய்யவேண்டியதினை செய்தவராக (கிருதகிருதியராக) ஆகிய சித்தத்தினை உடையவர்கள் வயத்தினை அடையும் போது அவரோடேயே லீனம் அடைகின்றது.

ஆனால் அழியாது இருக்கும் பீஜ பாவத்தினை அடைந்தவருக்கு.

ध्यानहेयास्तद्वृत्तयः ॥२.११॥

த்யானத்தினால் (விவேககியாதியால்) அழிக்கப்படவேண்டியவை அதன் விருத்திகள்.

क्लेशानां या वृत्तयः स्थूलास्ताः क्रियायोगेन तनूकृताः सत्य प्रसंख्यानेन ध्यानेन हातव्या यावत्सूक्ष्मीकृता यावद्दग्धबीजकल्पा इति। यथा वस्त्राणां स्थूलो मलः पूर्वं निर्धूयते पश्चात्सूक्ष्मो यत्नेनोपायेन वाऽपनीयते तथा स्वल्पप्रतिपक्षाः स्थूला वृत्तयः क्लेशानां, सूक्ष्मास्तु महाप्रतिपक्षा इति।

கிலேஷங்களின் எந்த ஸ்தூலமான விருத்தியோ அவை கிரியாயோகத்தினால் மென்மை ஆக்கப்பட்டு பிரசங்கியானம் எனப்படும் தியானத்தினால் (விவேக்கியாத்தியினால்) அழிக்கப்பட கூடியதாக ஆகின்றது. அதனால் அவை துக்குமமாகின்றது. அதாவது வறுபட்ட விதையினைப் போல ஆகின்றது. உதாரணத்திற்கு - துணியில் உள்ள கடினமான அழுக்கானது முதலில் நீக்கப்பட்டபின்னர், முயற்ச்சியாலும் வேறு முறைகளாலும் அதிலுள்ள துக்குமமான அழுக்கு நீக்கப்படுகின்றது. அதைப்போலவே , கிலேஷங்களின் ஸ்தூல விருத்திகளானது குறைந்த எதிர்புடையதானது துக்குமமானதோ அதிக எதிர்புடையதானது.

क्लेशमूलः कर्माशयो दृष्टादृष्टजन्मवेदनीयः ॥२.१२॥

க்லேஷமூலமான கர்மக்கூட்டமானது, த்ருஷ்டஜென்மவேதனீயமும் அதுருஷ்டஜென்ம வேதனீயமும் ஆகும்.

तत्र पुण्यापुण्यकर्माशयः कामलोभमोहक्रोधप्रभवः स दृष्टजन्मवेदनीयश्चादृष्टजन्मवेदनीयश्च। तत्र तीव्रसंवेगेन मन्त्रतपः समाधिभिर्निर्वर्तितः ईश्वरदेवतामहर्षिमहानुभावानामाराधनाद्वा यः परिनिष्पन्नः स सद्यः परिपच्यते पुण्यकर्माशय इति। तथा तीव्रक्लेशेन भीतव्याधितकृपणेषु विश्वासोपगतेषु वा महानुभावेषु वा तपस्विषु कृतः पुनः पुनरपकारः स चापि पापकर्माशयः सद्य व परिपच्यते। यथा नन्दीश्वरः कुमारो मनुष्यपरिणामं हित्वा देवत्वेन परिणतः। तथा नहुषोऽपि देवानामिन्द्रः स्वकं परिणामं हित्वा तिर्यक्त्वेन परिणत इति। तत्र नारकाणां नास्ति दृष्टजन्मवेदनीयः कर्माशयः। क्षीणक्लेशानामपि नास्त्यदृष्टजन्मवेदनीयः कर्माशय इति।

புண்ணியம் மற்றும் பாபமான கர்ம கூட்டமானது காமம் (ஆசை) பேராசை, மோகம் மற்றும் கோபத்தினால் உண்டாகின்றது. இந்த கர்மக்கூட்டங்கள் இந்த ஜென்மத்திலேயே அனுபவிப்பதாகவும்

வரும் ஜன்மத்தில் அனுபவிப்பதாகவும் உள்ளது. இதனால் தீவிரமான முயற்ச்சியுடன் மந்திரம், தபஸ் மற்றும் சமாதியினால் அடையப்பட்ட ஈஷ்வர, தேவதை, மகரிஷிகள் மற்றும் மகா தேஜஸ்விகளினால் வழிப்படுவதால் அடையப்படும் புண்ணியமானது விரைவில் பலன் கொடுப்பதாக உள்ளது. அதுபோல மிகவும் பலமான கிலேஷத்தினால், பயம், வியாதி மற்றும் துன்பப்படும் பிராணிகளுக்கோ அல்லது நம்பிக்கை உள்ளவர்களுக்கோ அல்லது தேஜஸ்வி மற்றும் தபஸ்விகளுக்கு மீண்டும் மீண்டும் செய்யப்படும் தொந்தரவினால் ஏற்படும் பாவகர்மமானது விரைவில் பலன் கொடுப்பதாக உள்ளது. உதாரணத்திற்கு, நந்தீஸ்வரன் தன்னுடைய மனித உடலைவிட்டு தேவ உடலை அடைந்ததுபோலவோ அல்லது தேவேந்திரனை நகுஷன் தேவ உடலை விட்டு பாம்பு உடலை அடைந்தது போலவோ, இங்கு நரகத்தில் உள்ளவர்க்கு திருஷ்ட ஜன்ம வேதனீயமான (இப்பொழுதே அடையப்படுவது) கர்மங்கள் இல்லை என்றறிய வேண்டும். அதுபோல கிலேஷங்கள் அழிந்துவிட்ட யோகிகளுக்கும் அதிருஷ்ட ஜென்ம வேதனீயமான (வேறு பிறவியில் அடையப்படுவது) கர்மங்கள் இல்லை என்றும்.

सति मूले तद्विपाको जात्यायुर्भागः । २.१३ ।।

இதன் மூலம் உள்ளபோது அதன் பலனானது, ஜாதி, ஆயுள் மற்றும் போகமாக உண்டாகும்.

सत्सु क्लेशेषु कर्माशयो विपाकारम्भी भवति। नोच्छिन्नक्लेशमूलः। यथा तुषावनद्धाः शालितण्डुला अदग्धबीजभावाः प्ररोहसमर्था भवन्ति नापनीततुषा दग्धबीजभावा वा, तथा क्लेशावनद्धः कर्माशयो विपाकप्ररोही भवति नापनीतक्लेशो न प्रसंख्यानदग्धक्लेशबीजभावो वेति। स च विपाकस्त्रिविधो जातिरायुर्भाग इति। तत्रेदं विचार्यते -- किमेकं कर्मैकस्य जन्मनः कारणमथैकं कर्मानेकं जन्माऽऽक्षिपतीति। द्वितीया विचारणा -- किमनेकं कर्मानेकं जन्म निर्वर्तयति अथानेकं कर्मैकं जन्म निर्वर्तयतीति। न तावदेकं कर्मैकस्य जन्मनः कारणम्। कस्मात्, अनादिकालप्रचितस्यासंख्येयस्यावशिष्टस्य कर्मणः सांप्रतिकस्य च फलक्रमानियमादनाशवासो लोकस्य प्रसक्तः, स चानिष्ट इति। न चैकं कर्मानेकस्य जन्मनः कारणम्। कस्मात्, अनेकेषु कर्मसु कैकमेव कर्मानेकस्यजन्मनः कारणमित्यवशिष्टस्य विपाककालाभावः प्रसक्तः, स चाप्यनिष्ट इति। न चानेकं कर्मानेकस्य जन्मनः कारणम्। कस्मात्, तदनेकं जन्म युगपत्र संभवतीति क्रमेणैव वाच्यम्। तथा च पूर्वदोषानुषङ्गः। तस्माज्जन्मप्रायणान्तरे कृतः पुण्यापुण्यकर्माशयप्रचयो विचित्रः प्रधानोपसर्जनभावेनावस्थितः प्रायणाभिव्यक्त कप्रघट्टकेन मरणं प्रसाध्य संमूर्च्छितं कमेव जन्म करोति। तच्च जन्म तेनैव कर्मणा लब्धायुष्कं भवति। तस्मिन्नायुषि तेनैव कर्मणा भोगः संपद्यत इति। असौ कर्माशयो जन्मायुर्भागहेतुत्वात् त्रिविपाकोऽभिधीयत इति। अतः कर्माशयः कर्माशय उक्त इति। दृष्टजन्मवेदनीयस्त्वेकविपाकारम्भी भोगहेतुत्वादद्विविपाकारम्भी वाऽऽयुर्भागहेतुत्वान्द्विदश्वरवन्नहुषवद्वेति। क्लेशकर्मविपाकानुभवनिर्वर्तितताभिस्तु वासनाभिरनादिकालसंमूर्च्छितमिदं चित्तं विचित्रीकृतमिव सर्वतो मत्स्यजालं ग्रन्थिभिरिवाऽऽततमित्येता अनेकभवपूर्विका वासनाः। यस्त्वयं कर्माशय ष वैकभविक उक्त इति। ये संस्काराः स्मृतिहेतवस्ता वासनास्ताश्चानादिकालीना इति। यस्त्वसावेकभविकः कर्माशयः स नियतविपाकश्चानियतविपाकश्च। तत्र दृष्टजन्मवेदनीयस्य नियतविपाकस्यैवायं नियमो न त्वदृष्टजन्मवेदनीयस्यानियतविपाकस्य। कस्मात्। यो ह्यदृष्टजन्मवेदनीयोऽनियतविपाकस्तस्य त्रयो गतिः -- कृतस्याविपक्वस्य विनाशः प्रधानकर्मण्यावापगमनं वा, नियतविपाकप्रधानकर्मणाऽभिभूतस्य वा चिरमवस्थानमिति। तत्र कृतस्याविपक्वस्य नाशो यथा शुक्लकर्मादयादिहैव नाशः कृष्णस्य। यत्रेदमुक्तम् -- द्वे

கிலேசங்களானது இருக்கும்போதே கர்மகூட்டமானது பலனை கொடுக்க ஆரம்பிக்கின்றன. (வருபட்ட) அழிந்த கிலேஷங்களான கர்மங்கள் பலன் கொடுப்பது இல்லை. எப்படி உமியுடன் கூடிய விதையானது வறுபடாத பொழுது முலை விடுவதாக இருக்கிறதோ, அதுபோல உமி நீக்கப்பட்டது. முலை விடுவது இல்லையோ, என்பதினைப்போலவே கிலேஷங்கள் கூடிய கர்மக்கூட்டமானது பலன் கொடுப்பதாகவும், கிலேஷங்களற்றதாக விவேககியாதியால் வறுபட்ட விதைப்போன்ற நிலையை அடைந்த கர்மக்கூட்டங்களாவது பலன் கொடுப்பது இல்லை. இந்த பலனானதும் மூன்று வகைப்படுகின்றது பிறப்பு, ஆயுள் மற்றும் போகங்கள் என்று இங்கு ஒரு சந்தேகம் உண்டாகலாம். ஒரு கர்மம் ஒரு பிறவிக்கு காரணமா அல்லது ஒரு கர்மம் பல பிறவிக்கா என்று இரண்டாவது நிலை, பல கர்மங்கள் பல பிறப்புக்கா என்று இரண்டாவது நிலை, பல கர்மங்கள் ஒரு பிறப்புக்கா, ஒரு கர்மம் ஒரு பிறப்புக்கு காரணம் ஆவது இயலாது காரணம் அனாதிகாலமாக

சேராத சஞ்சித கர்மமானது கணக்கில்லால் இருப்பதாலும் இந்த பிறவியில் உண்டான கர்மத்தினால் உண்டாகும் பலனின் வரையானது (முடிவு) இல்லாததால் உலகத்தில் எல்லோரும் நம்பிக்கை இழப்பார்கள். அதனால் இது ஏற்படையதல்ல. அதனால் ஒரு கர்மம் பல பிறவிக்கு காரணம் என்பதும் சரியில்லை என்றாகிறது. பல கர்மத்தில் ஒரு கர்மத்தினால் மட்டுமே பல பிறவிக்கு காரணமாக ஏற்றால் மீதமுள்ள கர்மத்தினை அனுபவிக்க காலம் இல்லாது போகும். இதுவும் ஏற்படையதல்ல என்றாகிறது. சரி பல கர்மத்தினால் பல பிறப்புகள் என்றால் இதுவும் இயலாது காரணம் பல பிறவிகள் ஒரே நேரத்தில் இயலாது என்பதால். ஒன்றின் பின் ஒன்றாகவே ஆகும் என்று ஏற்கக்கவேண்டி இருக்கும். இதுவும் முன்புள்ளதில் உள்ளது போன்று நம்பிக்கையில்லாத தோஷமே உண்டாகும். இதனால் பிறப்புக்கும் இறப்புக்கும் செய்யப்பட்ட கர்மங்களாவது மிகவும் விசித்திரமானதாகவும், முக்கியமாகவும் முக்கியமற்றதாகவும் இருக்கிறது. இறப்பினால் துன்பப்படுவதாகவும் உள்ளது. ஒரு கூட்டமாக சேர்ந்து இறப்பினை கொடுத்து மீண்டும் ஒன்றாக ஆகி பிறப்பினை கொடுக்கின்றது. இந்த பிறப்பு அந்த கூட்டத்தினால் (கர்மத்தின்) ஒரு குறிப்பிடப்பட்ட ஆயுளை உடையதாக இருக்கின்றது. அந்த ஆயுளிலும் அந்த கர்மகூட்டத்தால் உண்டாகும் போகமானது ஏற்படுகின்றது. இந்த கர்மகூட்டமானது இப்படி பிறப்பு, ஆயுள் மற்றும் போகத்தினை கொடுப்பதாக இருப்பதால் அது மூன்றுவகை பலனை கொடுப்பதாக ஏற்கப்படுகின்றது. இது ஒரு பிறப்பினை கொடுப்பதாகவும் உள்ளது. த்ருஷ்ட ஜென்ம வேதனீயம் ஆகின்ற கர்மக்கூட்டமானது போகத்தினை கொடுப்பதாக மட்டும் உள்ளதால் ஒரு பலனை மட்டும் கொடுப்பதாக உள்ளதோ அல்லது ஆயுள் மற்றும் போகமான இரண்டு பலனை கொடுப்பதாகவோ உள்ளது. நகுஷன் அல்லது நந்தீஷ்வரர் போன்று கிலேஷமும் கர்மபலனின் அனுபவத்தாலும் உள்ளதும் வாசனையால் அநாதிகாலமாக உண்டான இந்த சித்தமனாது பல நிறமானது போலவோ முடிச்சுகல் உள்ளது போல மீன்பிடிக்கும் வலையைப்போன்று இருக்கின்றது. இந்த வாசனைகள் இதனாலேயே **அநேகபவபூர்வக** (பல பிறவிகளால் உண்டானது) என்று கூறப்படுகின்றது. ஆனால் இந்த கர்மகூட்டமே **ஏகபவிகம்** (ஒருமுறை பலனைப்பது) எனப்படுகின்றது. ஆனாதிகாலமானதும் வாசனையானது சம்ஸ்காரம் மற்றும் ஸ்மிருதிக்கு காரணமாகின்றது. இந்த ஏகபவிகமான கர்ம கூட்டம் நியத மற்றும் அநியத விபாகம் ஆகின்றது. இவையிலும் **அதிருஷ்டஜென்மவேதனீய** நியத விபாகமே இதுபோல (ஏகபவிகமாக) இருக்கின்றது. அதிருஷ்ட ஜென்ம வேதனீய அநியதகமாக) இருக்கின்றது. அதிருஷ்ட ஜென்ம வேதனீய அநியத விபாகம் இல்லை இது எதனால் என்றால் , அதிருஷ்ட ஜென்ம வேதனீய அநியதவிபாகமான கர்மக்கூட்டமானது மூன்று வகைப்படுகின்றது பலன் கொடுக்காது கர்மக்கூட்டமானது அழிவது. பிரதான கர்மத்துடன் இணைவது அல்லது நியதவிபாகமான பிரதான கர்மத்தினால் கட்டுப்பட்டதாக பலகாலம் அப்படியே இருப்பது என்றோ இவையிலும், பலன் கொடுக்காது அழிந்த கர்மங்கள் என்பது. புண்ணிய கர்மத்தினால் பாவ கர்மங்கலானது அழிவது போன்று இதனை குறித்து இரண்டு வகை கர்மங்கள் அறியவேண்டும். புண்ணிய கர்மகூட்டமானது பாவ கர்மகூட்டத்தினை அழிக்கின்றது. என்பதால் இந்த பிறவியில் நல்ல கர்மங்களை செய்ய ஆசைபட வேண்டும். மகரிஷிகள் புண்ணிய கர்மத்தினை கூறியிருக்கிறார்கள் என்று கூறப்பட்டுள்ளது. பிரதான கர்மத்துடன் இணைவதால் இதனை குறித்து கொஞ்சம் பாவ கர்மங்கள் கூடியதாக உள்ளபோதும் அது பரிகாரம் செய்ய தக்கதானதும், சகிக்கக்கூடியதானதும் ஆகும். புண்ணிய கர்மத்தினை அழிக்கும் வல்லமை உடையது அல்ல. ஏனென்றால் தன்னால் செய்யப்பட்ட புண்ணிய கர்மங்கள் பலவகையில் அதில் இணைந்தாலும் இது சுவர்கலோகத்தில் மிகவும் குறைந்த துன்பமே கொடுக்கும் என்று கூறப்பட்டுள்ளது. நீண்ட காலம் வரையில் அப்படியே இருக்குகின்றது. அது எவ்வாறு என்றால் அதிருஷ்ட ஜென்ம வேதனீய நியத விபாக கர்மங்களானதே மரணம் என்பதாக ஆகின்றது. அதிருஷ்ட ஜென்ம வேதனீய அநியதவிபாகமானது இல்லை. எந்த கர்மம் இப்படி அதிருஷ்ட ஜென்ம வேதனீய அநியதவிபாகமாக உள்ளதோ, அது அழிந்து போவதாகவுமோ. இணைந்து போவதாகவுமோ, அடங்கி போவதாகவோ இருக்க வேண்டும், இந்த கர்மங்கள் பலனாக மாற ஒரு நிமித்தமானது உண்டாகும் வரையில் இதன் பலனின் தேசம், காலம் மற்றும் நிமித்தமானது நிச்சயிக்கப்படமுடியாததாக உள்ளதாலேயே இந்த கர்மங்களின் செயல்பாடு விசித்திரமாக உள்ளது. புரிந்து கொள்ளுவதும் இயலாததாக உள்ளது. **அபவாதத்தால்** சாதாரணமான **நியமங்களின்** நீக்கம் உண்டாவது இல்லை. இப்படியாக இந்த கர்மங்களானது ஏகபவிகமாக இருக்கின்றது. என்கிற நியமம்

ஏற்கப்படுகின்றது.

ते ह्लादपरितापफलाः पुण्यापुण्यहेतुत्वात् ।।२.१४ ।।

அவை இன்பம் மற்றும் துன்பத்தை கொடுப்பதானது. புண்ணியம் மற்றும் பாவத்தினால் உண்டாவதால்.

ते जन्मायुर्भोगाः पुण्यहेतुकाः सुखफला अपुण्यहेतुका दुःखफला इति । यथा चेदं दुःखं प्रतिकूलात्मकमेवं विषयसुखकालेऽपि दुःखःमस्त्येव प्रतिकूलात्मकं योगिनः । कथं, तदुपपद्यते ---

அந்த பிறப்பு, ஆயுள் மற்றும் போகம் ஆனது புண்ணியத்தால் உண்டாகும் போது இன்பமயமாகவும் பாவத்தினால் உண்டாகும் போது துன்பமயமாகவும் ஆகிறது. இந்த துன்பமானது ஏற்படையதாக இருப்பது போன்று விஷயத்தின் போக காலத்தில் யோகிக்கும் (இன்பமானது) ஏற்படையதாக இல்லாத துன்பமானதாக இருக்கின்றது.

அது எவ்வாறு அங்ஙனம் ஆகிறது.

परिणाम तापसंस्कार दुःखैर्गुणवृत्तिविरोधाच्च दुःखमेव सर्वं विवेकिनः ।।२.१५ ।।

பரிணாம, தாப மற்றும் சம்ஸ்கார துன்பமானதாலும் அதன் குணமான விருத்திகள் தடைசெய்யப்படாதிருப்பதாலும் எல்லா (அனுபவமும்) துன்பமயமே விவேகிக்கு.

सर्वस्यायं रागानुविद्धश्चेतनाचेतनसाधनाधीनः सुखानुभव इति तत्रास्ति रागजः कर्माशयः । तथा च द्वेषी दुःखसाधनानि मुह्यति चेति द्वेषमोहकृतोऽप्यस्ति कर्माशयः । तथा चोक्तम् -- नानुपहत्य

சைத்தன்யமுள்ள மற்றும் சைத்தன்யமல்லாத சாதனத்தினால் (கருவிகளால்) அடையப்படும் எல்லா இன்பதுன்பமான அனுபவங்களின் பிரவிருத்தியானது மிகவும் விருப்பத்தோடு முழுமையாக ஆகின்றது. இதனாலேயே அது ஆசையில் உண்டாகும் கர்மக்கூட்டம் ஆகின்றது. ஆனால் துன்பத்தினை கொடுக்கும் கருவிகளில் வெறுப்பு உண்டாகின்றது. அதனால் அதில் மோகத்தில் வீழ்பவராக ஆகின்றனர் என்பதால் வெறுப்பு மற்றும் போகத்தினை உண்டாக்கும் கர்மக்கூட்டம் ஆகின்றது. இதுவே பிராணிகளுக்கு துன்பத்தினை தராது அனுபவமானது (போகமானது) உண்டாவது இயலாது என்பதாலேயே உடலால், ஹிம்சையால் உண்டாகும் கர்மக்கூட்டமும் உண்டாகின்றது. விஷய சுகமானது ஒரு பிரமையே, அவித்தையே ஆகும் என்று கூறப்பட்டுள்ளது. போகத்தினால் இந்திரியங்களானது திருப்தியடைகின்றதால் எந்த அமைதி உண்டாகின்றதோ அதுவே இன்பம் ஆகும். அது போல இந்திரியங்களின் சஞ்சலத்தினால் எந்த நிலையில்லாமையானது உண்டாகின்றதோ அதுவே துன்பம் ஆகும். போகத்தில் மீண்டும் மீண்டும் ஈடுபடும் போது இந்திரியங்களில் பற்றற்ற நிலையானது அடையப்படுதல் இயலாது. இதற்க்கு காரணம் போகத்தில் விருப்பத்தோடு உண்டாகும் ஈடுபாடானதும் இந்திரியங்களுக்கு அந்த விஷயத்தில் உள்ள ஆவலும் அதிகரிக்கின்றது. இதனாலேயே போகத்தினை மீண்டும் மீண்டும் அனுபவித்தல் என்பது இன்பத்தை அனுபவிக்க சரியான முறையல்ல. ஆனால் ஒருவன் இன்பத்தை தேடி விஷயங்களின் வாசனையால் ஈர்க்கப்பட்ட அதன் பிடியில் சிக்கி, மிகவும் துன்பமயமான சுகதியில் முழுகுகின்றான். எப்படி தேள் கடிக்கு பயந்து பாம்பினால் கடிக்கப்பட்டவரின் நிலையோ அதுபோல இந்த விருப்பமற்ற பரிணாம துன்பமானது யோகிக்கு அவருடைய இன்பத்தினை அனுபவிக்கும் நிலையிலும் துன்பத்தை விளைவிக்கிறது. அடுத்து, தாப துன்பத்தன்மை என்றால் என்ன, என்றால் எல்லோருக்கும் சைத்தன்யம் மற்றும் சைத்தன்யமல்லாத கருவிகளால் வெறுப்பு கூடியதான துன்பமானது (கொடுமை) அனுபவம் உண்டாகின்றது , இதனால் வெறுப்பினால் உண்டாகும் கர்மக்கூட்டம் உண்டாகின்றது. சுகத்தை அடைய விரும்பும் ஒருவர் உடல், வாக்கு, மனம் முதலியதால் முயற்சிசிக்கின்றார், அது மற்றவர்களுக்கு துன்பத்தினை உண்டாக்குகின்றது. உதவியும் செய்கின்றது. இப்படி மற்றவருக்கு உண்டாகும் அனுகிரகம் மற்றும் துன்பத்தினால் புண்ணியம் மற்றும் பாவமானது சேருகின்றது. இந்த கர்மக்கூட்டமானது பேராசையால் உண்டாகின்றது. இதுவே **தாபதுக்கதன்மை** என்று கூறப்படுகின்றது. அடுத்து **சம்ஸ்காரதுக்கதன்மை** என்றால் என்ன என்றால், சுகத்தின் அனுபவத்தால் சுக சம்ஸ்காரமும், துக்கத்தனை அனுபவிப்பதால் துக்க சம்ஸ்காரமுமான

வாசனைகள் உண்டாகின்றன. இப்படி கர்மத்தின் பலனானது அனுபவிக்கப்படும் போது இன்பம் மற்றம் துன்பம் உண்டாவதால் மீண்டும் கர்மசம்ஸ்காரத்தின் கூட்டம் உண்டாகின்றது. இதுவே சம்ஸார துக்கதாக எனப்படுகின்றது. இப்படியாக இந்த அனாதியான துன்பத்தின் ஓட்டமானது பரந்து விரிந்து உள்ளது. இது யோகிக்கு விருப்பமற்றதாக உள்ளதால் அவருக்கு கஷ்டத்தை கொடுக்கின்றது. வித்வானானவர் (யோகி) கண்களைப் போன்றவர்எப்படி மிகவும் மெல்லியதான சிலைந்தியின் வலையும் கண்களில் படுவதால் துன்பத்தை கொடுக்கின்றதோ, மற்ற பாகங்களில் இல்லையோ அதுபோல இந்த இன்பமும் யோகிக்கு மட்டுமே துன்பத்தை விளைவிக்கிறது . அனுபவிப்பவரான மற்றவர்க்கு அல்ல. தன்னுடைய கர்மத்தினால் அடையப்பட்ட மீண்டும் மீண்டும் உண்டாகும் துன்பமானதினை நிராகரித்தும் தியாகம் செய்தும் துன்பத்தை தன்னுடைய தாக்குகின்றனர். அனாதி வாசனைகளால் நிரம்பியதும்எப்பொழுதும் அவித்தையில் மூழ்கியதுமான சித்தவிருத்தி மூலமாக தியாகம் செய்ய தகுதியான விஷயங்களில் நான் எனது என்று மீண்டும் மீண்டும் வியவகாரத்தில் வீழ்ந்து பிறப்பினை அடையும் அனுபவிக்கும் மற்றவர்களையோ வெளி உள் மற்றும் இரண்டு வகையானதுமான கருவிகளால் உண்டாகும் மூலகை துன்பமும் தூழ்கின்றது. இப்படிப்பட்ட அமைதியான துன்ப ஓட்டத்தினில் வீழ்ந்து துன்பப்படும் மற்றவரையும் தன்னையும் இந்த யோகியானவர் கண்டு அந்த துன்பத்தை அழிக்க வல்ல விவேக ஞானத்தினை சரணடைகின்றார். குணங்களான விருத்திகளில் ஒன்றுக்கொன்று வேறுபாடில்லாது இருப்பதாலும் யோகிக்கு எல்லாம் துன்ப ரூபமாகவே உள்ளது. அறிவு, செயல் மற்றும் மூடத்தன்மை ஆகிய முக்குணம் கூடியதான புத்தி சாந்தம், கோரம் மற்றும் மூடம் என்கின்றதான முக்குணம் கூடியதான அனுபவத்தினை உண்டாக்குகின்றது குணங்களானதினை சபாவம் சஞ்சலமானது என்பதால் சித்தமனாது சீக்கிரம் மாறுவது என்று கூறப்படுகின்றது. தர்மம்அதர்மம் முதலிய எட்டு விசேஷங்களும் சுகம், துக்கம், மோகம் ஆகிய மூன்று விசேஷ விருத்திகளும் ஒவ்வொன்றும் இருப்பு இந்த விசேஷங்களுடனும் உள்ளதாக இருக்கின்றது. இப்படி ஒன்றுக்கொன்று உதவியால் இந்த குணங்கள் இன்பமானதும், துன்பமானதானதும், மோகமானதானதும் ஆன அனுபவங்கள் கொடுக்கின்றது ஆகையால் உண்மையில் எல்லா குணமும் எல்லா ரூபத்திலும் இருப்பதாகின்றது. இவைகளின் தனித்தன்மை இவைகளுடைய முக்கிய மற்றும் முக்கியமானதுமான நிலை உண்டாவதால் உண்டாகின்றது. என்பதால் விவேகியான யோகிக்கு எல்லாம் துன்பமாகவே இருக்கின்றது. இந்த மிகப்பெரிய துன்பக்கூட்டத்தின் மூல காரணம் அவித்தை ஆகும். இந்த அவித்தையின் இன்மைக்கு (இன்மை உண்டாவதற்கு) காரணம் சம்யக் தர்ஷணம் (சரியான அழிவு) வைத்திய சாஸ்திரமானது எப்படி நான்கு பகுதிகளானதோ ரோகம், அதற்க்கு காரணம், ரோகமற்ற நிலை, அதற்க்கு வழியான மருந்து என்று அப்படியே இந்த சாஸ்திரமும் நான்கு பகுதிகள் கொண்டது சம்ஸாரம் , அதற்க்கு காரணம், மோகும் , அதற்க்கு வழி இவையில் துன்பமயமான இந்த சம்ஸாரமே ஹேயம் (வறுக்கப்படவேண்டியது) பிருகிருதி மற்றும் புருஷனின் சேர்க்கையே இதற்க்கு காரணம் (ஹேய காரணம்) , இப்படிப்பட்ட சேர்க்கையின் நிரந்தரமான தீர்வு (நிவிருத்தி) ஹானம் ஆகும். இதற்க்கு வழி சம்யக் தர்ஷணம் என்கிறதாகும். இங்கு அறியப்பட வேண்டியது ஹானம் செய்பவரின் சுவரூபம் அடையப்படுவதோ அல்லது விடப்படுவதோ அல்ல அடையப்படுவது என்ற ஏற்றால் காரண வாதமும் (அனித்திய தன்மை முதலிய) விடப்படுவது என்று ஏற்றால் தன்னுடைய ஆத்மாவினுடைய அழிவு என்ற நிலை உண்டாகும். இவை இரண்டும் நிராகரிக்கப்படுவதால் ஆத்மாவானது நித்தியம் என்பது நிலைபெகின்றது என்பதால் இந்த சாஸ்திரம் யதார்த்த தர்ஷணம் (சம்யக் தர்ஷணம்) என்று ஏற்க்கப்படுகிறது.

हेयं दुःखमनागतम् । २.१६ ।।

எதிர்கால துன்பமே ஹேயம் (விடயோக்கியம்) ஆகும்.

दुःखमतीतमुपभोगेनातिवाहितं न हेयपक्षे वर्तते । वर्तमानं च स्वक्षणे भोगरूढमिति न तत्क्षणांतरे हेयतामापद्यते । तस्माद्यदेवानागतं दुःखं तदेवाक्षिपात्रकल्पं योगिनं विलशनाति नेतरं प्रतिपत्तारम् । तदेवहेयतामापद्यते । तस्माद्यदेव हेयमित्युच्यते तस्यैव कारणं प्रतिनिर्दिश्यते --

இந்த சாஸ்திரம் நான்கு பாகம் உடையது எனப்படுகிறது. கழிந்ததான துன்பம் அனுபவிக்கப்படாவிட்டது என்பதால் அது **ஹேயம்** (விடப்படுவதாக) ஆக முடியாது.

நிகழ்காலத்திலுள்ள துன்பமோ இந்த கூணத்தில் அனுபவித்து கொண்டிருப்பது என்பதால் அதுவும் அடுத்த கூணத்தில் ஹேயமாக முடியாது. இதனால் இதுவரை வராத துன்பமே கண்களைப் போன்று யோகிகளுக்கு துன்பத்தினை தருவது மற்றவர்களுக்கு அல்ல. அதனால் இந்த துன்பமே ஹேயத்தன்மை அடைகின்றது.

அதனால் எது ஹேயம் என்று கூறப்பட்டதோ அதற்க்கு காரணம் கூறப்படுகின்றது.

द्रष्टृदृश्ययोः संयोगो हेयहेतुः ॥२.१७॥

த்ருஷ்டா(பார்பவர்) மற்றும் த்ருஷ்யம்(பார்க்கப்படும் விஷயம்) ஆகியவையின் சம்பந்தமே ஹேயத்தின் ஹேது(காரணம்) ஆகும்.

द्रष्टा बुद्धेः प्रतिसंवेदी पुरुषः। दृश्या बुद्धिसत्त्वोपासुदा सर्वे धर्माः। तदेतद्दृश्यमयस्कान्तमणिकल्पं
संनिधिमात्रोपकारिदृश्यत्वेन स्वं भवति पुरुषस्य दृशिरूपस्य स्वामिनः, अनुभवकर्मविषयतामापन्नं यतः।
अन्यस्वरूपेण प्रतिपन्नमन्यस्वरूपेण प्रतिलब्धात्मकं स्वतन्त्रमपि परार्थत्वात्परतन्त्रम्।
तयोर्दृग्दर्शनशक्त्योरनादिरर्थकृतः संयोगो हेयहेतुर्दुःखस्य कारणमित्यर्थः। तथा

திருஷ்டாவான புத்தியினை அறியும் புருஷன், த்ருஷ்யமான புத்தியின் தர்மங்கள் இந்த திருஷ்யமானது காந்ததினை போன்று அதன் இருப்பே செயலினை புரிய உதவுகின்றதான புத்தியானது த்ருஷ்யமாகின்றதால் அது புருஷனின் சொத்து எனப்படுகின்றது. இப்படி போகத்தினால் கர்மத்தன்மையை அடைகின்ற, தன்னிலிருந்து வேறானதான ரூபமாக தன்னடைய ரூபத்தினை அடைகின்றதுமாகவும் சுவதந்திரமான போதிலும் மற்றவைக்கு உதவியாக இருப்பதால் பரதந்திரம் ஆகின்றது. இந்த த்ருஷ்யாவின் சக்தியும், தர்ஷணசக்தியும் அநாதியானது புருஷனின் பிரயோஜனத்திற்க்காக உண்டான இந்த சம்பந்தமும் ஹேயத்திற்க்கு துன்பத்திற்க்கு காரணமாகிறது. என்று பொருள் இதனால் - அந்த சம்யோகமான காரணத்திலிருந்து விலகுவதால் துன்பத்தின் நிரந்தரமான நீக்கமானது உண்டாகும் என்று கூறப்பட்டுள்ளது. அது எவ்வாறு என்றால் இன்பத்தின் காரணத்தினை நிராகரிப்பதால் துன்பம் நீங்குவது காரணப்படுகின்றது. அது எவ்வாறு என்றால் - பாதத்தில் முள் குத்துவதால் துன்பம், குத்தும் முள் துன்பத்திற்க்கு காரணம், அந்த முள்ளின்மேல் கால்கள் வைக்காததோ செருப்பினை உபயோகிப்பதோ அதனை நிராகரிப்பது. இந்த மூன்றையும் எவர் அறிகின்றாரோ அவர் நிராகரித்தலை தொடங்கியதால் அந்த முள் குத்துவதால் உண்டாகும் வலியினை ஆனுபவிக்கமாட்டார். ஏனென்றால் . இந்த மூன்றையும் அறிந்த காரணத்தினால் இங்கு **தபிக்கும்** (தபிப்பது - வெந்தல், கொதித்தல்) ரஜோகுணத்தால் தபிக்கப்படுகின்றது சத்துவ குணமே. ஏனென்றால், தபிப்பது என்கிற செயலானது ஏதாவது கர்மமுடையதில் இருப்பதால், அந்த கர்மத்தினையுடையது சத்துவகுணத்தினை தபிப்பதாக ஆகிறது. இந்த கர்மமானது மாற்றமல்லாததும் கிரியயில்லாததுமான கிஷேத்திரஞ்ஞான புருஷனில் இல்லை. தர்ஷித விஷயமாகின்றதால் சத்துவ குணமானது தபிக்கப்படும்போது அதன் ஆகாரத்தினைப்போல அடைந்து புருஷனும் தபிக்கப்படுவதாக ஆவதாக காணப்படுகின்றார்.

த்ருஷ்யத்தின் சவரூபம் கூறப்படுகிறது.

प्रकाशक्रियास्थितिशीलं भूतेन्द्रियात्मकं भोगापवर्गार्थं दृश्यम् ॥२.१८॥

பிரகாச, கிரியா மற்றும் ஸ்திதி தன்மையுடைய பூதங்களும் இந்திரியங்களுமான ரூபமுடையதும், போகம் மற்றும் மோகும் என்கிற பலனையுடையதும் த்ருஷ்யம் ஆகும்.

प्रकाशशीलं सत्त्वम्। क्रिया शीलं रजः। स्थितिशीलं तम इति। ते गुणाः परस्परोपरक्तविभागाः परिणामिन
संयोगवियोगधर्माण इतरतरापाश्रयेणोपाजितमूर्त्यः

परस्पराङ्ग्याङ्गित्वेऽप्यसंभिन्नशक्तिप्रविभागास्तुल्यजातीयस्तुल्यजातीयशक्तिभेदानुपातिनः

प्रधानवेलायामुपदर्शितसंनिधाना गुणत्वेऽपि च व्यापारमात्रेण प्रधानान्तर्णीतानुमितास्तिताः पुरुषार्थकर्तव्यतया प्रयुक्तसामर्थ्याः संनिधिमात्रोपकारिणोऽयस्कान्तमणिकल्पाः प्रत्ययमन्तरेणैकतमस्य वृत्तिमनु वर्तमाना प्रधानशब्दवाच्या भवन्ति। तद्दृश्यमित्युच्यते। तदेतद्दभूतेन्द्रियात्मकं भूतभावेन पृथिव्यादिना सूक्ष्मस्थूलेन परिणमते। तथेन्द्रियभावेन श्रोत्रादिना सूक्ष्मस्थूलेन परिणमत इति। तत्तु नाप्रयोजनमपि तु प्रयोजनमुररीकृत्य

प्रवर्तत इति भोगापवर्गार्थं हि तद्दृश्यंपुरुषस्येति। तत्रेष्टानिष्टगुणस्वरूपावधारणमविभागापन्नं भोगो भोक्तुः स्वरूपावधारणमपवर्ग इति। द्वयोरतिरिक्तमन्यद्दर्शनं नास्ति। तथा चोक्तम् -- अयं तु खलु त्रिषु गुणेषु कर्तृघकर्तरि च पुरुषे तुल्यातुल्यजातीये चतुर्थे तत्क्रियासाक्षिण्युपनीयमानान्स्वभावानुपपन्नाननुपपश्यन्नदर्शनमन्यच्छङ्कत इति। तावेतौ भोगापवर्गौ बुद्धिकृतौ बुद्धावेव वर्तमानौ कथं पुरुषे व्यपदिश्यते इति। यथा विजयः पराजयो वा योद्धृषु वर्तमानः स्वामिनि व्यपदिश्यते, स हि तत्फलस्य भोक्तेति, वं बन्धमोक्षौ बुद्धावेव वर्तमानौ पुरुषे व्यपदिश्यते, स हि तत्फलस्य भोक्तेति। बुद्धेरेव पुरुषार्थापरिसमाप्तिर्बन्धस्तदार्थावसायो मोक्ष इति। तेन ग्रहणधारणोहापोहतत्त्वज्ञानाभिनिवेशो बुद्धौ वर्तमानाः पुरुषेऽध्यारोपितसद्भावाः। स हि तत्फलस्य भोक्तेति। दृश्यानां गुणानां स्वरूपभेदावधारणार्थमिदमारभ्यते --

பிராகாசமானது சத்துவம், கிரியையானது ரஜோகுணம், ஸ்திதியானது தமஸ் ஆகும். ஒன்று மற்றதுடன் சேர்ந்துள்ள அம்சம் உள்ளதும், சம்யோகம் உள்ளதும் விபாகம் என்கிற தர்மம் உள்ளதும் ஒன்று மற்றதின் உதவியால் உடலை ஏற்பதாகவும், அங்க-அங்கியாக ஒவ்வொன்றும் இருந்தாலும் தனித்தன்மை உள்ளதும், சமமான ஜாதியுடையதும், சமமல்லாத ஜாதியுடையதும் என்று காரியத்தின் பிரிவுக்கு காரணமாக தங்களுடைய முக்கியமான (ஓங்கியிருக்கும்) காலத்தில் தங்களுடைய இருப்பு உள்ளதாகவும், அடங்கியுள்ள போதும் உதவி செய்வதாகவும் காரியத்தினால் அனுமானம் செய்யப்படுவதாகவும், பிரதானத்தின் குணத்தில் இருக்கும் தன்மையுள்ளதும்..புருஷார்த்தத்திற்கு காரணமாகவும், சக்தியுள்ளதும், தன்னுடைய இருப்பினாலேயே உபகாரத்தினை (செயலினை) செய்வதும், காந்தத்தினை போன்றதும், அபிவிசயக்தி ஆகாத நிலையில் ஏதாவது ஒரு விருத்தியினை உடையதுமான இந்த குணங்கள் பிரதானம் எனப்படுகிறது. இதுவே த்ருஷ்யம் ஆகும். இந்த த்ருஷ்யம் பூதம், இந்திரியம் ஆகிய ரூபமாக உள்ளது. இது பூத ரூபமாக சூக்கும் மற்றும் ஸ்தூலமான பிரதவி முதலியதாக மாற்றத்தினை அடைகின்றது. இந்திரிய ரூபமாக **ஷ்ரோத்திரம்** (காது) முதலியதான மாற்றத்தினை அடைகின்றது. இந்த மாற்றம் பிரயோஜனமற்றதாக இல்லாமல் பிரயோஜனமுள்ளதாகவே ஏற்க்கப்பட்டு பிரவிருத்திக்கின்றது. இதனாலே இந்த த்ருஷ்யம் புருஷனின் மோகம் மற்றும் அபவர்க்கத்திற்கு ஆகிறது. இவையில் பிரியம் மற்றும் பிரியமற்ற குணங்களின் சுவரூபமானதாக அனுபவமாகின்றது போகம் ஆகும். போக்தாவின் (அனுபவிப்பவர்) சுவரூபமாக உள்ள அனுபவம் **அபவர்க்கம்** ஆகும் (அபவர்கம்- பவர்க்கம் இல்லாதது, புண்ணிய பாவம், பலன், பந்தம், போகம் மற்றும் மரணம்) இவை இரண்டையும் தவிர வேறு எந்த ஞானமும் உண்டாவதில்லை. கூறப்படும் உள்ளது - கர்மத்தினையுடைய இந்த முக்குணங்களிலும், சமானமாகவும் சமானமற்றதாகவும் அந்த குணங்களின் செயல்களுக்கு சாக்ஷியாகவும், நான்காவது ஆகவும், செயலில்லாத புருஷனில் சமர்பிக்கப்பட்ட எல்லா அனுபவங்களும் நன்றாக புரிந்தவராக இந்த விவேகமில்லாதவர் வேறு வகையான ஞானத்தினைக்குறித்து சந்தேகமும் படமாட்டார் என்று. புத்தியால் உண்டாகும் இந்த போகமும் அபவர்கமும் புருஷனில் ஏன் ஏற்றிப்பார்க்கப்படுகின்றது என்றால் எப்படி வெற்றியோ தோல்வியோ போராளிகளில் உண்டாகும் போதும் தலைவனில்(ராஜாவில்) ஏற்றிப்பார்க்கப்படுகிறதோ அந்த ராஜாவும் அந்த பலனை அனுபவிப்பவர் என்று கூறப்படுகின்றதோ அதுபோல பந்தமும் மோகமும் புத்தியில் இருந்தாலும் புருஷனில் உள்ளதாக கூறப்படுகின்றது அந்த புருஷனே அதன் பலனை அனுபவிப்பவராகவும், புத்தியின் புருஷார்த்தமான பலன் அடையப்படாவிட்டால் அது பந்தம், அடையப்பட்டால் அதுவே மோக்ஷம் ஆகும். இதனால் **கிரகணம்**(ஏற்றல்), **தாரணம்**(தாங்குதல்), **தத்துவஞானம்** மற்றும் **அபிநிவேஷம்** (பற்று) இவைகளும் புத்தியிலேயே இருந்தாலும் புருஷனில் ஏற்றிப்பார்க்கப்படுகின்றது. இவைகளில் பலனும் அந்த புருஷனே அனுபவிக்கிறார் என்றும்.

த்ருஷ்யமான குணங்களின் சுவரூபத்தினை தீர்மானிக்க இந்த சூத்திரம் ஆரம்பிக்கப்படுகின்றது.

विशेषाविशेषलिङ्गमात्रालिङ्गानि गुणपर्वाणि ॥२.१९॥

விசேஷம், அவசேஷம், விங்கமாத்திரம் மற்றும் அலிங்கம் ஆகியவை குணங்களின் நிலைகள் ஆகும்.

தராஸ்காஷவாஶ்வந்யுடகஶூமயோ ஶூதானி ஶப்டஸ்பர்ஶரூபரஸகந்தந்மாந்ராணாமவிஶேஷாணா் விஶேஷா:। ததா ஶ்ரோத்ரத்வக்ஷுஜிஶ்வாஶ்ரானி ஶுஶ்ரிந்ஶ்ரியாணி, வாஶ்பாணிபாடபாயூபஸ்தானி கர்மேந்ஶ்ரியாணி, காடஶ் மன: ஶர்வார்தம், இத்யேதான்யஸ்திதலக்ஷணஸ்யாவிஶேஷஸ்ய விஶேஷா:। குணானாஶே ஶோஶ்ஷகோ விஶேஷபரிணாம:। ஶடவிஶேஷா:। ததததா -- ஶப்டதந்மாந்ர ஶ்பர்ஶதந்மாந்ர ரூபதந்மாந்ர ரஸதந்மாந்ர கந்ததந்மாந்ர ஶேதி கஶ்ஶ்ரிதிரிதூஷ்ஶலக்ஷணா: ஶப்டாடய: பஶ்ஶாவிஶேஷா:, ஶப்டஶ்ஶாவிஶேஷோஸ்திதாமாந்ர இதி। தே ஶததாமாந்ரஸ்யாஸ்திதந்மனோ ஶஶத: ஶடவிஶேஷபரிணாமா:। யதததரமவிஶேஷேஶ்யோ லிஶ்ஶாமாந்ர ஶஶதததத் தஸ்திந்நேதே ஶததாமாந்ரே ஶஶத்யாத்மந்யவஸ்தாய விவூஶ்ஶிகாஷ்டாமநுஶவந்தி। பரிதஸ்தஸூஜ்யமானாஶ்ஶ தஸ்திந்நேவ ஶததாமாந்ரே ஶஶத்யாத்மந்யவஸ்தாய யதந்நி: ஶததாஸததந் நி:ஸடஸந்நிரஸடவ்யதமலிஶ்ஶம் பரிதானந் தத்பரிதயந்தி। ஶ தேஷா் லிஶ்ஶாமாந்ர: பரிணாமோ நி:ஸததாஸததந் ஶாலிஶ்ஶபரிணாம இதி। அலிஶ்ஶாஶஸ்தாயாந் ந பூரூஷார்தோ ஶேதுந்ரலிஶ்ஶாஶஸ்தாயாமாடோ பூரூஷார்ததா காரணந் ஶவதீதி। ந தஸ்யா: பூரூஷார்ததா காரணந் ஶவதீதி। நாஸோ பூரூஷார்தகூதேதி நித்யாஸஸ்யாயதே। த்ரயாணா் த்வஸ்தாவிஶேஷணமாடோ பூரூஷார்ததா காரணந் ஶவதி। ஶ ஶார்தோ ஶேதுந்நிஶிததந் காரணந் ஶவதீத்யநித்யாஸஸ்யாயதே குணாஸ்து ஶர்வஶ்ரமநுபாதிநோ ந பரித்யஸ்தமயந்தே நோபகாயந்தே। வ்யக்திஶிரேவாதிதானாகதவ்யயாகமவதீதிஶிஶுணான்வயிநீஶிரூபகனநாபாயஶ்ரமகா இதவ பரித்யவஶாஸந்தே। யதா ஶேவதததோ ஶரிஶ்ராதி। கஸ்தாந்। யதோஸ்ய ஶ்ரிதயந்தே காவ இதி, கவாமேவ ஶரணாத்ரஸ்ய ஶரிஶ்ரதா ந ஶவரூபஶானாஶிததி ஶம: ஶமாஶி:। லிஶ்ஶாமாந்ரமலிஶ்ஶஸ்ய பரித்யாஸந், ததர ததததததததத விவியதே க்ரமாதிதவூதே:। ததா ஶடவிஶேஷா லிஶ்ஶாமாந்ரே ஶஸூஶ்டா விவியதயந்தே பரிணாமக்ரமநிதயமாந்। ததா தேஶ்ஶவிஶேஷேஶு ஶூதேந்ஶ்ரியாணி ஶஸூஶ்டானி விவியதயந்தே। ததா ஶோக்தந் பூரஸ்தாத்। ந விஶேஷேஶ்ய: பரந் தத்வாந்நரமஸ்தீதி விஶேஷாணா் நாஸ்தி தத்வாந்நரபரிணாம:। தேஷா் து ஶ்ரமலக்ஷணாவஸ்தாபரிணாமா வ்யாஶ்யாயிதயந்தே। வ்யாஶ்யாதந் ஶ்ரத்யமத ஶ்ரஶ்டு: ஶவரூபாவஶாரணார்திஶிஶமாரஶ்யதே--

அங்கு ஆகாயம், வாயு, அக்னி, ஜலம், மற்றும் பிருதவி ஆகியவை **மகாபூதங்கள்** ஆகும். இவை சப்தம், ஶ்பர்ஶம், ரூபம், ரஸம் மற்றும் கந்தம் ஆகிய தன்மாத்திரைகளின் அவிஷேமானதின் விஷேஷம் ஆகும். அதுமட்டுமல்லாது ஶ்ரோத்திரம், த்வஸந்நேத்திரம், ஜிஶ்வா, மற்றும் க்ரானம் என்ற ஶ்ரானேந்திரங்களும் வாக்கு, கை, கால், குதம் மற்றும் மூத்திர இந்திரியம் என்கிற கர்மேந்திரியங்களும், பதினோராவதான மனம் என்கிற இருவகை இந்திரியமும் அஸ்திதாவின் அவிஷேமான விஷேஷங்கள் இவை பதினாரும் குணங்களின் விஷேமான பரிணாமம் ஆகும். ஆறு விஷேஷமில்லாத பரிணாமங்கள் (மாற்றம்) ஆகும். சப்ததன்மாத்திரை, ஶ்பர்ஶதன்மாத்திரை, ரூபதன்மாத்திரை, ரஸதன்மாத்திரை மற்றும் கந்ததன்மாத்திரை ஒவ்வொன்றும் ஒன்று, இரண்டு, மூன்று, நான்கு மற்றும் ஐந்து தர்மங்களை உடைய சப்தம் முதலிய அஸ்திதாவே ஆகின்றது. இவையாவும் அபிவியக்தமேயான ஶவரூபமாக உள்ள மஶத்ததத்துவத்தின் ஆறு அவிஷேஷ பரிணாமங்கள் ஆகும். இந்த அவிஷேஷங்களைக் காட்டிலும் மேலானதாக உள்ளது அபிவியக்தியாகவே இருக்கும் மஶத்ததத்துவம் ஆகும். அதில் இருந்து கொண்டு இது அவிஷேமான விருத்தியின் உச்சத்தினை அடைகின்றது. லயமடையும் நிலையிலும் அந்த அபிவியக்தியான மஶத் தத்துவத்தில் பிரவேசிக்கின்றது, எது அபிவியக்தி மற்றும் இல்லாமை இல்லாததும் வேறானதும் மற்றும் அநபிவியக்தமான அது பிரகிருதி ஆகும். இதனிலேயே லயமடைகின்றது. இதனில் குணங்களானது லிங்கமான பரிணாமமாக மட்டுமே இருக்கின்றது. அபிவியக்தி மற்றும் இல்லாமை இல்லாத பிரகிருதியானது அலிங்கமான பரிணாமம் ஆகும். அலிங்கமான நிலையில் புருஷார்த்தமானது இல்லாது இருக்கும். அதாவது அலிங்க நிலையில் துவக்கத்தில் புருஷார்த்தம் என்கிற காரணமானது இல்லை. இதனாலேயே புருஷார்த்தமும் இந்த அலிங்க நிலைக்கு காரணம் இல்லை. அதனால் இந்த அலிங்க நிலையில் உள்ள பிரகிருதியானது புருஷார்த்தத்தினால் உண்டாவது இல்ல என்பதால் நித்தியம் எனப்படுகின்றது. மற்ற மூன்று அவஸ்தையுடன் கூடியதுடைய துவக்கத்தில் புருஷார்த்தமானது இருக்கின்றது அதாவது அது புருஷார்த்தத்திற்காக இருக்கின்றது. அது புருஷார்த்தத்திற்கு காரணமாகவோ அல்லது நிமித்தகாரணமாகவோ ஆகிறது என்பதால் அநித்தியம் ஆகின்றது. முக்குணமும் எல்லா தர்மத்திலும் இருப்பதாக உள்ளது. அது அழிவதும் இல்லை உண்டாவதும் இல்லை. கடந்தகாலம், நிகழ்காலம் மற்றும் எதிர்காலம் ஆகியவற்றில் உள்ள குணத்தின் அபிவியக்தியால் (தோன்றலால்) இவை உற்பத்தி மற்றும் அழிவு அடைவது போல ஆகின்றது தேவதத்தன் தரித்திரன் ஆகிவிட்டான், காரணம் அவனுடைய மாடு இறந்துவிட்டது என்பதால் மாடு இறந்ததே அவன் தரித்திரத்தன்மைக்கு காரணம் அவனுடைய ஶயரூபம் அழிந்ததால் அல்ல என்பது போல

இரண்டிலும் சமாதானம் ஒன்றே ஆகிறது. விங்கம் மாத்திரம் என்பது அலிங்கத்தின் நெருங்கிய காரியம் ஆகும். அதனில் அபிவியக்தியான விங்கமாத்திரம் ஆனது . அதற்க்கு தகுதியான ஒரு முறையால் வேறு ரூபத்தினை ஏற்கின்றது. இதனை போலவே அவிசேஷமான ஆறும் விங்கமாத்திரத்தில் அவிபக்தமாகின்றதாக (பிறிவற்றதாக) இருந்து கொண்டு பரிணாமத்தினால் வேறு ரூபத்தினை ஏற்கின்றது. இப்படியே அவிசேஷங்களில் பூதங்களும் இந்திரியங்களும் அவிபக்தமாக இருந்து கொண்டு வேறு ரூபத்தை ஏற்கின்றது இது இப்படி என்று முன்னர் கூறப்பட்டது. இந்த விசேஷத்திற்க்கு பின்னர் வேறு ஒரு தத்துவம் இல்லை என்பதால் விசேஷங்களானது வேறு ரூபத்தில் மாற்றம் அடைவதில்லை. இந்த விசேஷங்களின் தர்மம், லக்ஷணம் மற்றும் பரிணாம நிலை மேலே கூறப்படும்.

த்ருஷ்யமானது விளக்கப்பட்டது அடுத்து த்ருஷ்டாவின் சுவரூபத்தை நிரூபிக்க துவங்கப்படுகின்றது.

द्रष्टा दृशमात्रः शुद्धोऽपि प्रत्ययानुपश्यः । २.२० ।।

திரஷ்டா த்ருஷி சக்தியாக மட்டுமே யாகவும் (பார்பவர் பார்க்கும் சக்தியாகவும்) சுத்தமாகவும் இருந்தபோதிலும் எண்ண அலைகளை பார்பவர் ஆவார்.

दृशमात्र इति दृशक्तिरेव विशेषणापरामृष्ट्यर्थः । स पुरुषो बुद्धेः प्रतिसंवेदी । स बुद्धेर्न सरूपो नात्यन्तं विरूप इति । न तावत्सरूपः । कस्मात् । ज्ञाताज्ञातविषयत्वात्परिणामिनि हि बुद्धिः । तस्याश्च विषयो गवादिर्घटादिर्वा ज्ञातश्चाज्ञातश्चेति परिणामित्वं दर्शयति । सदाज्ञातविषयत्वं तु पुरुषस्यापरिणामित्वं परिदीपयति । कस्मात् । नहि बुद्धिश्च नाम पुरुषविषयश्च स्यादगृहीता चेति सिद्धं पुरुषस्य सदाज्ञातविषयत्वं ततश्चापरिणामित्वमिति । किं च परार्था बुद्धिः संहत्यकारित्वात्, स्वार्थः पुरुष इति । तथा सर्वार्थाध्यवसायकत्वात्त्रिगुणा बुद्धिस्त्रिगुणत्वादचेतनेति । गुणानां तूपद्रष्टा पुरुष इत्यतो न सरूपः । अस्तु तर्हि विरूप इति । नात्यन्तं विरूपः । कस्मात्, शुद्धोऽप्यसौ प्रत्ययानुपश्यो यतः । प्रत्ययं बौद्धमनुपश्यति, तमनुपश्यन्नतदात्माऽपि तदात्मक इव प्रत्यवभासते । तथा चोक्तम् -- अपरिणामिनीहि भोकृशक्तिरप्रतिसंक्रमा च परिणामिन्यर्थं प्रतिसंक्रान्तेव तद्वृत्तिमनु पतति, तस्याश्च प्राप्तचैतन्योपग्रहरूपाया बुद्धिवृत्तेरनुकारमात्रतया बुद्धिवृत्त्यविशिष्टा हि ज्ञानवृत्तिरित्याख्यायते ।

த்ருஷிமாத்திரம் என்றால் விசேஷனத்தோடு சம்பந்தப்பட்ட ௫ என்கிற சக்தி ஆகும். இந்த புருஷன் புத்தியினை அளிப்பது. அது புத்திக்கு சமானமான ரூபமோ அல்லது முழுவதும் விரோதமான ரூபமோ அல்ல. சமானமான ரூபம் எவ்வாறு இல்லை என்றால், சில நேரம் அறியப்படுவதாகவும் சில நேரம் அறியப்படாததாகவும் இருப்பதால் புத்தியானது பரிணாமத்தை அடைவது அது மாடு முதலியதோ அல்லது பாளை முதலியதோ அறியப்படுவதும், அறியப்படாததாகவும் போன்றதாக உள்ளது. இப்படியாக புத்தியானது பரிணாமி என்பது கூறப்பட்டது ஆனால் புருஷனின் பரிணாமத்தை அடைவதை புருஷன் எப்பொழுதும் அறியப்படாததாக உள்ளதே காரணம் ஆகிறது தெரிகின்றது எவ்வாறு என்றால், புருஷனின் விஷயமான புத்தி அதற்க்கு (புருஷனுக்கு) சில நேரம் அறியப்படுவதும் என்றும் சில நேரம் அறியப்படாததாகவும் இருத்தல் இயலாது என்பதால் புருஷன் எப்பொழுதும் அறியப்படாததாகவும் பரிணாமம் அடையாததும் நிரூபணமாகின்றது. புத்தியானது மற்றவையுடன் சேர்ந்து செயல்படுவதால் அது **பரார்த்தம்** (மற்றவைக்காக) என்றாகின்றது . ஆனால் புருஷனோ **ஸ்வார்த்தம்** (தனக்காக மட்டும்) என்றாகின்றது. இப்படியே எல்லா விஷயங்களையும் புத்தி அறிகின்றதாக இருப்பதால் முக்குணம் உடையதாகவும் அதனாலேயே சைத்தன்யமற்றதாகவும் இருக்கின்றது. ஆனால் புருஷனோ குணங்களை காண்பதாக (அறிவதாக) மட்டும் உள்ளது என்பதால் அவை சமானமான ரூபமுள்ளதாக இல்லை. அப்படியானால் விரோமான ரூபம் உள்ளதாக இருத்தல் வேண்டும் என்றால் அவ்வாறும் இல்லை. அது எப்படியென்றால் , சுத்தமானதாக இருந்தாலும் புத்தியில் உண்டாகும் அறிவினை பிரதிபிம்பத்தினை போன்று காண்பதால் அந்த பிரதிபிம்பத்தினை காண்பதாக காணப்படுபவர் இல்லாத நிலையில் அப்படிப்பட்டதாக காணப்படுகின்றது. இது கூறப்பட்டுள்ளது - பரிணாமி இல்லாததும் கிரியையற்றதுமான போக்தா (அனுபவிப்பவர்) பரிணாமி தத்துவமான அதாவது புத்தியின் சம்பந்தப்பட்டதாக இருந்து (இருப்பது போல) அதன் ஞானத்தை அறிகின்றது. சைத்தன்யத்தோடு சம்பந்தம் உண்டான புத்தி விருத்தியின்

தொடர்ந்திருக்கும் காரணத்தால் புத்தி விருத்தியும் புருஷனையறியும் விருத்தி ரூபமாக ஆகின்றது - என்று.

तदर्थं व दृश्यस्याऽऽत्मा ।।२.२१।।

அதற்க்காகவே (அவருக்கு) த்ருஷ்யத்தின் சுவரூபம் உள்ளது.

दृशिरूपस्य पुरुषस्य कर्मविषयतामापन्नं दृश्यमिति तदर्थं व दृश्यस्याऽऽत्मा भवति। स्वरूपं भवतीत्यर्थः। तत्स्वरूपं तु पररूपेण अतिलब्धात्मकं भोगापवर्गार्थतायां कृतायां पुरुषेण न दृश्यत इति। स्वरूपहानादस्य नाशः प्राप्तो न तु विनश्यति। कस्मात् --

த்ருஷ்யமானது (பார்வை) சாக்ஷியான புருஷனின் கர்மமாகின்றது என்பதால் த்ருஷ்யத்தின் சுவரூபமானது புருஷனுக்காகவே ஆகிறது.

कृतार्थं प्रतिनष्टमप्यनष्टं तदन्यसाधारणत्वात् ।।२.२२।।

க்ருதார்த்த (செய்யவேண்டியதை செய்த) மானவருக்கு அழிந்துபோனதாக இருந்தாலும், மற்றவரால் அப்படியே இருப்பதால், அது அழியாததாகும்.

कृतार्थमेकं पुरुषं प्रति दृश्यं नष्टमपि नाशं प्राप्तमप्यनष्टं तदन्यपुरुषसाधारणत्वात्। कुशलं पुरुषं प्रति नाशं प्राप्तमप्यकुशलान्पुरुषान्प्रति न कृतार्थमिति तेषां दृशोः कर्मविषयतामापन्नं लभत व पुरुषेणाऽऽत्मरूपमिति। अतश्च दृग्दर्शनशक्त्योर्नित्यत्वादानादिः संयोगो व्याख्यात इति। तथा चोक्तम् -- धर्मिणामनादिसंयोगाद्धर्ममात्रणामप्यनादिः संयोग इति। संयोगस्वरूपाभिधित्सयेदं सूत्रं प्रवर्तते --

அதன் சுவரூபமானது வேறு ரூபத்தில் இருந்தவை அடைகின்றது. போகம் மற்றும் அபவர்கமான புருஷார்த்தமானது முழுமையடைந்ததால் புருஷனால் காணப்படுவது இல்லை என்பதால் தன்னுடைய சுவரூபமானது அழிந்து போன நிலையில் இதன் அழிவும் உண்டாகும் நிலை ஏற்படுகிறது ஆனால் அழிவதில்லை ஏனென்றால்.

ஒரு க்ருதார்த்தத்தை (அடையப்பட வேண்டியதை) அடைந்த புருஷனுக்கு அழிவை அடைந்தாலும், இது அழியாததாகவே இருக்கிறது. அது சாதாரணமாக அவரை தவிர மற்றவர்களுக்கு இருப்பதால் ஜீவன்முத்தர் அல்லது விதேகமுத்தரானவருக்கு அழிந்தாலும் பந்தத்திலுள்ளவர்க்கு கிருதகிருத்தியம் ஆகாததாகின்றது. இதனால் அவர்களுடைய சாக்ஷிக்கு கர்மத்தின் விஷயமாக ஆகிறது மற்றும் மற்றவர்களுடைய ரூபத்தால் தன்னுடைய ரூபத்தை அடைவதாகவும் இருக்கிறது. அதனாலேயே புருஷனும் புத்தியும் நித்தியமானதாக இருப்பதால் இதன் சம்பந்தமும் அனாதியாகிறது இது கூறப்பட்டுள்ளது - தர்மிக்களின் அநாதியான சம்பந்ததால் புத்தி முதலிய தர்மங்களும் அநாதி சம்பந்த முடையதாகிறது - என்று.

(புருஷன் மற்றும் த்ருஷ்யத்தின்) சம்யோகத்தின் (சம்பந்ததின்) சுவரூபத்தை கூற விருப்பம் கொண்டு இந்த சூத்திரம் துவங்கப்படுகின்றது.

स्वस्वामिशक्त्योः स्वरूपोपलब्धिहेतुः संयोगः ।।२.२३।।

தன்னுடைய (த்ருஷ்ய) மற்றும் ஸ்வாமியின்(புருஷனின்) சக்திகளின் சுவரூபத்தை அடைவதற்க்காக சம்யோகம் உண்டாகிறது.

पुरुषः स्वामी दृश्येन स्वेन दर्शनार्थं संयुक्तः। तस्मात्संयोगाद् श्यस्योपलब्धिर्या स भोगः। या तु द्रष्टुः स्वरूपोपलब्धिः सोऽपवर्गः। दर्शनकार्यावसानः संयोग इति दर्शनं वियोगस्य कारणमुक्तम्। दर्शनमदर्शनस्य प्रतिद्वंद्वीत्यदर्शनं संयोगनिमित्तमुक्तम्। नात्र दर्शनं मोक्षकारणमदर्शनाभावादेव बन्धाभावः स मोक्ष इति। दर्शनस्य भावे बन्धकारणस्यादर्शनस्य नाश इत्यतो दर्शनं ज्ञानं कैवल्यकारणमुक्तम्। किंचेदमदर्शनं नाम, किं गुणानामधिकार आहोस्विद्दृशिरूपस्य स्वामिनो दर्शितविषयस्य प्रधानचित्तस्यानुत्पादः। स्वस्मिन्दृश्ये विद्यमाने यो दर्शनाभावः। किमर्थवत्तागुणानाम्। अथाविद्या स्वचित्तेन सह निरुद्धा स्वचित्तस्योत्पत्तिबीजम्। किं

स्थितिसंस्कारक्षये गतिसंस्काराभिव्यक्तिः। यत्रेदमुक्तं प्रधानं स्थित्यैव वर्तमानं विकाराकरणादप्रधानं स्यात्। तथा गत्यैव वर्तमानं विकारनित्यत्वादप्रधानं स्यात्। उभयथा चास्य वृत्तिः प्रधानव्यवहारं लभते नान्यथा। करणान्तरेष्वपि कल्पितेष्वेव समानश्चर्चः। दर्शनशक्तिरेवाददर्शनमित्येके, 'प्रधानस्याऽऽत्मख्यापनार्था प्रवृत्तिः

புருஷன் என்கின்ற அதிபதி, திருஷ்யம் என்கிற விங்கத்துடன் தர்ஷணம் செய்வதற்காக சேர்ந்துள்ளது. அதனால் இந்த சேர்க்கையால் எந்த ஞானமானது உண்டாகின்றதோ அது போகம். மற்றும், திருஷ்டாவின் எந்த சுவரூபஞானமானது உண்டாகின்றதோ அது அபவர்க்கம் ஆகும். தர்ஷணம் என்கிற காரியத்தில் முடிவதாக இந்த சம்யோகம் இருக்கிறது. என்பதால் இந்த தர்ஷணம் விவேகத்திற்கு (பிரிவிற்க்கு, புருஷன் மற்றும் திருஷ்யத்தின்) காரணமாகின்றது. ஞானம் அஞ்ஞானத்தின் எதிரி ஆனதால் அஞ்ஞானம் சம்யோகத்திற்கு காரணமாகின்றது என்று கூறப்பட்டது. இங்கு (இந்த சாஸ்திரத்தில்) தர்ஷணம்(ஞானம்) மோக்ஷ காரணம் என்று ஏற்க்கப்படுகிறது. அஞ்ஞானத்தின் இல்லாமையே பந்தத்தின் இல்லாமை என்பதால் அதுவே மோக்ஷம் ஆகும். ஞானம் உண்டாகும்போது சம்யோகத்தின் காரணமான அஞ்ஞானம் அழிகின்றதால் ஞானமானது மோக்ஷத்திற்கு காரணம் என்று கூறப்பட்டது.

ஆனால் இந்த அதர்ஷணம் (அஞ்ஞானம்) என்றால் என்ன. 1. சத்துவம் முதலிய குணங்களின் காரியமா, இல்லை 2. திருஷ்டியவான புருஷனிற்கு விஷயத்தினை தர்ஷணம் செய்விக்கும் முக்கியமான சித்தம் உத்பத்தியாகாரிருத்தலா, அதாவது, த்ருஷ்யமான சுவ இருக்கும்போது ஞானத்தின் இல்லாமையா அல்லது 3. குணங்கள் பிரயோஜனமுடையதாக இருத்தலா, இல்லை 4. தன்னுடைய சித்தத்தோடு நிரோதமாகிய, சித்தத்தோடு எழும் அபிவியக்தியின் (அவித்தை) விதையா, இல்லை 5. ஸ்திதி (இருத்தல்) சம்ஸ்காரமானது அழியும் போது கதி (செயல்) சம்ஸ்காரத்தின் அபிவியக்தியா (எழுச்சி) இதனை குறித்து கூறப்பட்டுள்ளது - பிருகிருதி (பிரதானம்) எப்போதும் ஸ்திதி நிலையிலேயே உள்ளது. மாற்றமானது அபிவியக்தியாகாததால் முக்கியமல்லாததாக ஆகின்றது. எப்பொழுதும் கதி(செயல்) நிலையிலேயே இருக்கும் மாற்றமானது நித்தியமாகும் போது முக்கியமற்றதாக ஆகின்றது. இப்படி இவை இரண்டும் இல்லாத நிலையில் இது பிரதானம் என்று கூறப்படுகின்றது. வேறு எதனாலும் அல்ல. அப்படி வேறு காரணங்கள் கற்பனை செய்யப்பட்டாலும் அதுவும் இப்படியே ஆகும் - என்று இல்லை . 6. ஒரு சாரார் இப்படி ஏற்கின்றனர், ஞான சக்தியே அஞ்ஞானம் என்று. அதற்க்கு பிருகிருதியுடைய பிருகிருத்தி தன்னை நினைவு படுத்துவதற்க்கே என்கிற ஷ்ருதியால் என்று கூறுகின்றனர். புருஷனான எல்லா விஷயங்களையும் அறிய சாமார்த்தியம் உள்ளது. புத்தியானது (பிருகிருத்தி) பிரவிருத்தியை துவங்கும் முன்னர் ஒன்றையும் காண்பதில்லை. எல்லா காரியத்தையும் செய்யும் சாமார்த்தியமுள்ள திருஷ்யம் அதுவரை காணப்படுவதில்லை. 7. வேறு ஒரு சாரார் அஞ்ஞானம் இரண்டுடைய தர்மமும் ஆகும். அதனில் த்ருஷ்யம் தன்னில் உள்ளதும் தர்ஷணம் சித்தத்தின் நிழல் போன்றதும் த்ருஷ்யத்தின் தர்மமாக உள்ள அதர்ஷணம் ஆகும் என்று. இல்லை 8. தர்ஷணம் அதாவது ஞானமே அதர்ஷணம் ஆகும் என்று சிலர் கூறுகின்றனர். இப்படி பலவகையான விளக்கங்கள் சாஸ்திரத்தில் உள்ளது. இவையில் பலதும் எல்லா புருஷனையும் போல குணங்களுடன் சேர்ந்திருக்கும் சம்யோகத்தின் (சேர்க்கையின்) சாதாரண விஷயமாகும்.

ஜீவன் தன்னுடைய புத்தியுடன் கொண்ட சம்யோகம் ஆனது

तस्य हेतुरविद्या।।२.२४।।

அதற்க்கு காரணம் அவித்தை ஆகும்.

विपर्यज्ञानवासनेत्यर्थः। विपर्यज्ञानवासनावासिता च न कार्यनिष्ठां पुरुषख्यातिं बुद्धिः प्राप्नोति साधिकारा पुनरावर्तते। सा तु पुरुषख्यातिपर्यवसानां कार्यनिष्ठां प्राप्नोति, चरिताधिकारा निवृत्तादर्शना बन्धकारणाभावात् पुनरावर्तते। अत्र कश्चित्पण्डकोपाख्यानेनोद्घाटयति -- मुग्धया भार्ययाऽभिधीयते -- षण्डकाऽऽर्यपुत्र, अपत्यवती मे भगिनी किमर्थं नाहमिति, स तामाह -- मृतस्तेऽहमपत्यमुत्पादयिष्यामीति। तथेदं विद्यमानं ज्ञानं चित्तनिवृत्तिं न करोति, विनष्टं करिष्यतीति का प्रत्याशा। तत्राऽऽचार्यदेशीयो वक्ति -- ननु बुद्धिनिवृत्तिरेव मोक्षोऽदर्शनकरणाभावाद्बुद्धिनिवृत्तिः। तच्चादशनं बन्धकारणं दर्शनान्निवर्तते। तत्र चित्तनिवृत्तिरेव मोक्षः, किमर्थमस्थान वास्य मतिविभ्रमः। हेयं दुःखमुक्तम् हेय कारणं च संयोगाख्यं सनिमित्तमुक्तमतः परं हानं वक्तव्यम्

மித்யா ஞானத்தின் வாசனை என்று பொருள் இந்த மித்யா ஞானத்தில் வாசனையால் நிரம்பிய புத்தியானது விவேககியாதி என்னும் காரிய முடிவினை அடைவதில்லை. காரியத்தை செய்யும் திறமையுள்ள அந்த புத்தியானது மீண்டும் மீண்டும் அபிவியக்தி ஆகின்றது. விவேக கியாதியில் முடிவடைகின்ற புத்தியானது காரிய முடிவை அடைகிறது. காரியத்தில் முடிவை அடைந்ததும் அஞ்ஞானத்தை விளக்கியதுமான அது சமயோகத்தினால் அழிந்துபோகும் போது மீண்டும் அபிவியக்தி அடைவது இல்லை. இந்த விஷயத்தை குறித்து ஒரு நாஸ்திகன் ஒரு அலியை பற்றிய கதை கொண்டு நிராகரணம் செய்கின்றான். விவரமில்லாத மனைவியானவள் தன்னுடைய நபும்ஸகனான கணவனிடம், 'மேன்மையானவரே, என்னுடைய தமக்கை கர்பவதி ஆகிவிட்டால், நான் ஏன் (இன்னும்) ஆகவில்லை.' என்று வினவிய போது, 'நான் இறந்த பிறகு உனக்கு பிள்ளைகளை கொடுப்பேன்' என்கிறான். இதனைப் போலவே விவேககியாதியானது இருக்கும் போது சித்தத்தினை நிவிருத்தியில் ஈடுபடுத்துவதில்லை. தான் அழியும் போதோ சித்தத்தின் நிவிருத்தியை உண்டு செய்கின்றது, என்று எப்படி ஏற்க முடியும். என்று கேட்டால், இதற்கு சாங்கியத்தை (சாஸ்த்திரத்தை) அறிந்த எவரும் பதில் கூறமுடியும். புத்தியின் நிவிருத்தியே மோக்ஷம் என்று, அவித்தை என்கிற காரணம் இல்லாததால் புத்தி நிவிருத்தி அடைகின்றது. பந்தமான , சேர்க்கையின் காரணமான அவித்தை விவேககியாதியால் நீங்குகின்றது அவித்தை நீங்குவதால் புத்தி அல்லது சித்தமானது நிவிருத்தி அடைகின்றது. இப்படி புத்தியின் நிவிருத்தியே மோக்ஷம் என்று இங்கு ஏற்கப்படுகின்றது. காரணமே இல்லாமல் நாஸ்திகருக்கு குழப்பம் உண்டாகின்றது.

ஹேயம் என்பது துன்பம். **ஹேயகாரணமும்** சமயோகமானது என்று அதன் காரணத்தோடு விளக்கப்பட்டது. அடுத்த **ஹானம்** கூறப்படவேண்டும்.

तद्भावत्संयोगाभावो हानं तद्दृशोः कैवल्यम् ॥२.२५॥

அது அழிவதால் சமயோகமும் அழிவதே ஹானம். அதுவே புருஷனின் கைவல்யம்(மோக்ஷம்).

तस्यादर्शनस्याभावादबुद्धिपुरुषसंयोगाभाव आत्यन्तिको बन्धनोपरम इत्यर्थः। तद्धानम्। तद्दृशोः कैवल्यं पुरुषस्यामिश्रीभावः पुनरसंयोगो गुणैरित्यर्थः। दुःखकारणनिवृत्तौ दुःखोपरमो हानम्। तदा स्वरूपप्रतिष्ठः पुरुष इत्युक्तम्। अथ हानस्य कः प्राप्त्युपाय इति --

அந்த அவித்தையின் அழிவால் புத்தி மற்றும் புருஷனுடைய சேர்க்கையானது அழிகின்றது . அதாவது பந்தமானது முழுவதுமாக நீங்குகின்றது. இதுவே ஹானம் எனப்படுகின்றது. அது திருக்கத்தியின் கைவல்யம், அதாவது, புருஷனின் தனித்தநிலை அல்லது குணங்களுடன் மீண்டும் சேராதிருத்தல் ஆகும். துன்பத்திற்கு காரணமானது நீங்கியதும் துன்பமானது நீங்குவது ஹானம் ஆகும். அந்நிலையில் புருஷன் தன்னுடைய ஸ்வரூபத்தில் நிலை பெறுகின்றான் என்று கூறப்பட்டுள்ளது.

அடுத்து இந்த ஹானத்தை (மோக்ஷத்தை) அடையும் வழி என்ன என்றால்

विवेकख्यातिरविप्लवा हानोपायः ॥२.२६॥

தடையடையாத விவேக்கியாதியே ஹானத்திற்கு வழியாகும்.

सत्त्वपुरुषान्यताप्रत्ययो विवेकख्यातिः। सा त्वनिवृत्तिमिथ्याज्ञाना प्लवते। यदा मिथ्याज्ञानं दग्धबीजभावं वन्ध्यप्रसवं संपद्यते तदा विधूतक्लेशरजसः सत्त्वस्य परे वैशारद्ये परस्यां वशीकारसंज्ञायां वर्तमानस्य विवेकप्रत्ययप्रवाहो निर्मलो भवति। सा विवेकख्यातिरविप्लवा हानोपायः। ततो मिथ्याज्ञानस्य दग्धबीजभावोपगमः पुनश्चाप्रसव इत्येष मोक्षस्य मार्गो हानस्योपाय इति।

சத்துவகுணம் நிறைந்த புத்தியும் புருஷனுடைய வேறான நிலையை போதிக்கும் விவேககியாதியும் ஆகும். அதும் மித்யா ஞானமானது வறுபட்ட விதையைப் போன்று எப்பொழுது ஆகின்றதோ அப்பொழுது அது முலைவிடும் தகுதியற்றதாக ஆகின்றது. அந்நிலையிலேயே

கிலேஷங்களான குப்பைகள் (தூசி) இல்லாதும் மேன்மையான தூய்மையான (வைஷ்ணவம்) நிலையும். பரவஷீகாரம் எனப்படும் வைராக்கியமும் உண்டாகி அதனில் விவேககியாதியில் பிரவாகமானது புத்தியில் தோன்றுவது ஆகின்றது. இந்த மித்தியா ஞானமற்ற விவேககியாதி ஆனது மோக்ஷத்திற்கு வழி ஆகும். அதனால் மித்தியா ஞானமானது வறுபட்ட விதைபோல ஆவது. அதாவது மீண்டும் முலைக்காத நிலை அடைவது என்பது மோக்ஷம் அடைய வழி அதாவது ஹானத்திற்கு வழி ஆகும்.

तस्य सप्तधा प्रान्तभूमिः प्रज्ञा॥२.२७॥

அதனுடைய பிரஞ்ஞா ஏழு வகை நிலைகளை உடையது.

तस्येति प्रत्युदितख्यातेः प्रत्याम्नायः। सप्तधेति अशुद्ध्यवरणमलापगमाच्चित्तस्य प्रत्ययान्तरानुत्पादे सति सप्तप्रकारैव प्रज्ञा विवेकिनो भवति। तद्यथा -- १ -- परिज्ञातं हेयं नास्य पुनः परिज्ञेयमस्ति। २ -- क्षीणा हेय हेतवो न पुनरेतेषां क्षेतव्यमस्ति। ३ -- साक्षात्कृतं निरोधसमाधिना हानम्। ४ -- भावितो विवेकख्यातिरूपो हानोपाय इति। ५ चतुष्टयी कार्या विमुक्तिः प्रज्ञायाः। चित्तविमुक्तिस्तु त्रयी। ५ -- चरिताधिकारा बुद्धिः। ६ -- गुणा गिरिशिखरतटच्युता इव ग्रावाणो निरवस्थानाः स्वकारणे प्रलयाभिमुखाः सह तेनास्तं गच्छन्ति। न चैषां प्रविलीनानां पुनरस्त्युत्पादः प्रयोजनाभावादिति। ७ -- तस्यामवस्थायां गुणसम्बन्धातीतः स्वरूपमात्रज्योतिरमलः केवली पुरुष इति। तां सप्तविधां प्रान्तभूमिप्रज्ञानमनुपश्यन्पुरुषः कुशल इत्याख्यायते। प्रतिप्रसवेऽपि चित्तस्य मुक्तः कुशल इत्येव भवति गुणातीतत्वादिति। सिद्धा भवति विवेकख्यातिर्हानोपाय इति। न च सिद्धिरन्तरेण साधनमित्येतदारभ्यते --

தல்ய என்கிற சொல்லினால் விவேககியாதியை அடைந்த யோகியே இங்கு குறிப்பிடப்பட்டுள்ளார் **ஸப்ததா** முதலிய சூத்திரத்தில் பகுதியானது விவேகிக்கு **அகத்தி** என்னும் மூடலானது நீக்கப்பட்டபின்னர் சித்தத்தில் மீண்டும் வேறு எந்த வகையான சம்ஸார ஞானமும் உண்டாகாததால் புத்தியானது ஏழு வகையாக மட்டும் இருக்கின்றது எனப்பட்டது. அதாவது **1.** ஹேயமானது (துன்பமானது) சரியாக அறியப்பட்டது அதில் வேறேதும் அறியப்பட வேண்டியது இல்லை. **2.** ஹேயத்தின் காரணம் அழிந்துவிட்டது அதிலும் அழிய வேறேதும் இல்லை. **3.** நிரோத சமாதியினால் ஹானமானது சாக்ஷாக்கரிக்கப்பட்டது. **4.** விவேககியாதியான ஹானத்தின் வழியும் அடையப்பட்டது. இந்த மேற்கூறிய நான்கும்புத்தியின் காரிய நீக்கலாகும். சித்தத்தின் முக்தியானதோ மூன்று வகைப்படுகின்றது. **5.** புத்தியானது கிருதகிருத்யம் (அடையப்படவேண்டியதை அடைந்தது) ஆகிவிட்டது. **6.** மலை முகட்டிலிருந்து எந்த பிடிப்பு இல்லாமல் கீழே விழும் கல்லைப் போன்று குணமானது தன்னுடைய மூலக்காரணத்தில் லயமாகி அந்த சித்தத்தோடு அஸ்தமும் அடைகின்றது. அப்படி லயமுண்டாகிய பின்னர் இந்த குணங்களுக்கு வேறு எந்த வகையான பிரயோஜனமும் இல்லாத காரணத்தால் மீண்டும் அவை தோன்றுவதில்லை. **7.** இந்நிலையில் முக்குணத்தின் சம்பந்தத்தினை கடந்துவிட்ட புருஷணானவன் சைத்தன்யமான ஜ்யோதி ஸ்வரூபமாகிய நிர்மல நிலையை அடைந்து முக்தி அடைகிறார். இந்த ஏழு நிலையிலும் மேன்மையானதான புத்தியினை கானும் புருஷணானவர் **ஞானி** எனப்படுகின்றார். சித்தமானது முழுவதுமாக லயமடைந்த நிலையிலும் குணங்களை கடந்தவிட்ட காரணத்தால் முக்தன் என்றோ ஞானி என்றோ அழைக்கப்படுகின்றார்.

விவேககியாதி என்கிற ஹான உபாயம் இப்படி நிரூபனமாகின்றது. ஆனால், சாதனை இன்றி ஒன்றும் சாதிக்கப்பட முடியாது என்பதால் இந்த சூத்திரம் ஆரம்பிக்கப்படுகின்றது.

योगाङ्गानुष्ठानादशुद्धिसये ज्ञानदीप्तिसा विवेकख्यातेः॥२.२८॥

யோகத்தின் அங்கத்தினை அனுஷ்டிப்பதால் அஷீத்தியானது (அழுக்கானது) அழிவதால் ஞானபிரகாசமானது விவேககியாதி வரை உண்டாகும்.

योगाङ्गान्यष्टाविधायिष्यमाणानि। तेषामनुष्ठानात्पञ्चपर्वणो विपर्ययस्याशुद्धिरूपस्य क्षयो नाशः। तत्क्षये सम्यग्ज्ञानस्याभिव्यक्तिः। यथा यथा च साधनान्यनुष्ठीयन्ते तथा तथा तनुत्वमशुद्धिरापद्यते। यथा यथा च क्षीयते

तथा तथा क्षयक्रमानुरोधिनी ज्ञानस्यापि दीप्तिर्विवर्धते। सा खल्वेषा विवृद्धिः प्रकर्षमनुभवत्या विवेकख्यातेः, आगुणपुरुषस्वरूपविज्ञानादित्यर्थः। योगाङ्गानुष्ठानमशुद्धेर्वियोगकारणम्। यथा परशुश्छेद्यस्य। विवेकख्यातेस्तु प्राप्तिकारणं यथा धर्मः सुखस्य नान्यथा कारणम्। कति चैतानि कारणानि शास्त्रे भवन्ति। नवैवेत्याह। तद्यथा -
- उत्पत्तिस्थित्यभिव्यक्तिविकारप्रत्ययाप्तयः।

மேலே கூறப்படப்போகும் எட்டும் யோகாங்கம் எனப்படும் அவைகளினை ஒழுங்காக அனுஷ்டிப்பதால் ஐந்து வகைப்படும். அவித்தை என்கிற மலமானது அழிகின்றது. அது அழிவதினால் யதார்த்தமான (உண்மையான) ஞானம் உற்பத்தியாகின்றது. யோகாங்கங்களின் சாதனையினை செய்ய செய்ய அவித்தையானது மென்மையானகின்றது. மீண்டும், அவித்தையானது அழிய அழிய அதன் அழிவினால் எதிர் நோக்கும் ஞானமானதும் வளர்ந்து கொண்டே போகின்றது. அந்த புத்தியானது விவேகியாதி வரையில் உள்ள மேன்மையான அனுபவத்தை அடைகின்றது. விவேக கியாதி வரையில் என்றால் சத்துவம் முதலிய குணம் மற்றும் புருஷன் ஆகிய இரண்டின் சுவரூபத்தின் சரியான அறிவு உண்டாகும் வரையில் என்று பொருள்.

யோக அங்கத்தினை அனுஷ்டிப்பது அழுக்கினை நீக்க காரணமாகும். உதாரணத்திற்கு - வெட்டப்படும் (துண்டிக்கப்படும்) ஒரு பொருளுக்கு கோடாலியானது எப்படி காரணம் ஆகின்றதோ. ஆனால், விவேககியாதியினை அடைய பிராப்தி காரணமாக இருக்கின்றது. எப்படி தர்மம் (புண்ணியம்) சுகத்தினை அடைய ஆகிறதோ, வேறு வகையான காரணம் அல்ல. சாஸ்த்திரத்தில் எத்தனை வகை காரணங்கள் உண்டு என்றால் அது ஒன்பது வகை எனப்படுகின்றது. அதாவது - **உத்பத்திகாரணம், ஸ்திதிகாரணம், அபிவியத்திகாரணம், விகாரகாரணம், ஞானகாரணம், பிராப்திகாரணம், வியோககாரணம், அன்யத்வகாரணம் மற்றும் த்ருதிகாரணம்** ஆகும். இந்த ஒன்பது வகை காரணங்களும் ஸ்மிருதியில் கூறப்பட்டுள்ளது. இவையில் மனம் ஞானத்திற்கு உற்பத்திகாரணம் ஆகும். புருஷார்த்தமானது மனதின் ஸ்திதிகாரணம் ஆகும். போஜனம் (உணவு) சரீரத்திற்கு எப்படியோ - வெளிச்சம் மற்றும் ரூபத்தின் ஞானம் ரூபத்திற்கு அபிவியத்தி காரணம் ஆகும். மனதின் விகார காரணம் பின்ன-விஷயம் அதாவது, எப்படி, வேகும் பொருளுக்கு நெருப்பு போல. நெருப்பின் ஞானத்திற்கு ஞான காரணம் புகையின் ஞானம், யோகாங்க அனுஷ்டானம் விவேக கியாத்தியின் பிராப்திகாரணம் ஆகும். அதுவே அழுக்கினை (அவித்தையினை) நீக்கி வியோககாரணமாகிறது அன்யத்வகாரணம், தங்கத்திற்கு ஆசாரி எப்படியோ, இதுபோல, ஒரு பெண்ணைப்பற்றிய ஞானத்தின்மூடரூபத்தில், அவித்தை, துக்கரூபத்தில் வெறுப்பு, சுக ரூபத்தில் ஆசை, மற்றும் விருப்பு வெறுப்பற்ற உதாசீனரூபத்தில் தத்துவ ஞானம் அன்யத்வகாரணம் ஆகிறது சரீரமான இந்திரியங்களின், மகாபூதமும் சரீரங்களுக்கு ஆகிறது த்ருதிகாரணம். பசு மற்றும் பசுடி மனுஷ்யன் மற்றும் தேவதையும் ஒன்று மற்றொன்றிற்கு ஆவதினால் திருதிகாரணம் ஆகிறது. இப்படி ஒன்பது காரணங்கள் இருக்கின்றது. இவைகளை வேறு இடங்களிலும் தேவைக்கேற்ப சம்பந்தப்படுத்தி புரிந்து கொள்ள வேண்டும். யோகாங்க அனுஷ்டானம் இரண்டே முறையில் (வகையில்) காரணம் ஆகின்றது.

அவைகளில் யோகாங்கமானது கூறப்படுகிறது.

यमनियमासनप्राणायामप्रत्याहारधारणाध्यानसमाधयोऽष्टावङ्गानि।।२.२९।।

யமம், நியமம், ஆசனம், பிராணாயாமம், பிரத்யாஹாரம், தாரணா, த்யானம் மற்றும் சமாதி ஆகியவை எட்டு அங்கங்கள் ஆகும்.

यथाक्रममेषामनुष्ठानं स्वरूपं च वक्ष्यामः। तत्र --

இவைகள் எந்த முறையில் (கிரமத்தில்) உள்ளதோ அப்படியே இதன் அனுஷ்டானமும் ஸ்வரூபமும் மேலே கூறப்படும்.

அவையில்

अहिंसासत्यास्तेयब्रह्मचर्यापरिग्रहा यमाः।।२.३०।।

அகிம்சை, சத்தியம், அஸ்தேயம், (திருடாமை), பிரம்மச்சரியம் மற்றும் அபரிகிரகம் ஆகியவை

யமம் ஆகும்.

तत्राहिंसा सर्वथा सर्वदा सर्वभूतानामनभिद्रोहः। उत्तरे च यमनियमास्तन्मूलास्तत्सिद्धिपरतयैव तत्प्रतिपादनाय प्रतिपाद्यन्ते। तदवदातरूपकरणायैवोपादीयन्ते। तथा चोक्तम् -- स खल्वयं ब्राह्मणो यथा यथा व्रतानि बहूनि समादित्सते तथातथा प्रमादकृतेभ्यो हिंसानिदानेभ्यो निवर्तमानस्तामेवावदातरूपामहिंसां करोति। सत्यं यथार्थं वाङ्मनसे। यथा दृष्टं यथाऽनुमितं यथा श्रुतं तथा वाङ्मनश्चेति। परत्र स्वबोधसंक्रान्तये वागुक्ता, सा यदि न वञ्चिता भ्रान्ता वा प्रतिपत्तिवन्ध्या वा भवेदिति। षा सर्वभूतोपकारार्थं प्रवृत्ता न भूतोपघाताय। यदि चैवमप्यभिधीयमाना भूतोपघातपरैव स्यान्न सत्यं भवेत्पापमेव भवेत्तेन पुण्याभासेन पुण्यप्रतिरूपकेण कष्टं तमः प्राप्नुयात्। तस्मात्परीक्ष्य सर्वभूतहितं सत्यं ब्रूयात्। स्तेयमशास्त्रपूर्वकं द्रव्याणां परतः स्वीकरणं, तत्प्रतिषेधः पुनरस्पृहारूपमस्तेयमिति। ब्रह्मचर्यं गुप्तेन्दियस्योपस्थस्य संयमः। विषयाणामर्जनरक्षणाक्षयसङ्गहिंसादोषदर्शनादस्वीकरणमपरिग्रह इत्येते यमाः। ते तु --

அந்த ஐந்து யமத்திலும் - எல்லா வகையிலும் எல்லா உயிரினங்களுக்கும் துன்பம் விளைவிக்காமல் இருப்பது அஹிம்சா ஆகும். மற்ற எல்லா யமம் மற்றும் நியமம் அஹிம்சை ஆதாரித்தே உள்ளது. இவைகள் அடையப்பட வேண்டியதாக உள்ளதால் அவைகளை அடைய முயற்சிசிக்கப்படுகின்றது. அதாவது அகிம்சையினை மிகவும் தூய்மையாக செய்யவே கையாலப்படுகின்றது. இதனால் கூறப்பட்டுள்ளது. 'இந்த பிராமணனானவர் பல வகையான விரதங்களை அனுஷ்டிக்கானுஷ்டிக்க அதுபோலவே, அஜாக்கிரதையினால் உண்டாகும் ஹிம்சையின் காரணத்திலிருந்து விலகி சென்று அவர் அகிம்சையினை தூய்மையாக்குகின்றார்'. எந்த பொருளானது எப்படி உள்ளதோ அப்படியே சொல்லிலும் மனதிலும் அறியப்படுவது சத்தியம் ஆகும். அனுமானம் செய்யப்பட்டதோ அல்லது கேட்கப்பட்டதோ ஆன விஷயத்தில் அப்படியே வார்த்தையும் மனமும் ஆவது சத்தியம் ஆகும் என்று காணப்படுகின்றது. மற்றவர்களுக்கு தங்களுடைய ஞானத்தினை அளிப்பதற்கு வார்த்தையானது சொல்லப்படுகின்றது. அப்படி சொல்லப்பட்டது ஏமாற்றுவதாகவோ அல்லது பொய்யாகவோ அல்லது ஞானத்தினை உண்டாக்கும் சாமார்த்தியமற்றதாகவோ இல்லாது இருந்தால் அது சத்தியம் எனப்படுகின்றது. அப்படிப்பட்ட சொல் எல்லா உயிர்களுக்கும் உதவி புரிவதாக இருக்கின்றது. துன்பத்தினை ஏற்படுத்த அல்ல. அப்படி கூறப்படும் வாக்கானது பிரானிகளுக்கு துன்பத்தினை விளைவிப்பதாக இருந்தால் அது சத்தியம் அல்ல என்பதோடல்லாமல் பாவமாகவும் ஆகின்றது. புண்ணியம் என்கிற தோற்றத்தினை கொண்டிருக்கும் இந்த போலியினால் (புண்ணியத்தால்) நரகத்தையே அடைகின்றனர். அதனால் நன்றாக பரீக்ஷித்து எல்லா உயிரினத்துக்கும் நன்மை விளைவிப்பதான சத்தியத்தினை கூறவேண்டும். சாஸ்திர விதிக்கு புரம்பானதான முறையில் மற்றவரிடமிருந்து பொருளை எற்றல் ஸ்தேயம் (திருட்டு) ஆகும். அப்படி அதன் ஆசையும் இல்லாத நிலையானது அஸ்தேயம் ஆகும். மூத்திர இந்திரியமான உபஸ்தேந்திரியத்தினை அடக்கி வைத்தல் பிரம்மசர்யம் ஆகும். விஷயங்களினை அடைதல், காப்பாற்றுதல், அழிவதினால் துன்பம், மற்றும் அதனால் உண்டாகும் ஹிம்சை முதலிய தோஷங்களை கானுவதால் அதனை ஏற்காது இருப்பது அபரிக்ரகம் ஆகும். இவையே யமம் ஆகும்.

அவைகளோ

जातिदेशकालसमयानवच्छिन्ना सार्वभौमा महाव्रतम्।२.३१।।

ஜாதி, தேசம், காலம் மற்றும் வரையறுக்கப்படாத சார்வபௌமான மகாவிரதம் (எனப்படுகிறது). ஆகும்.

तत्राहिंसा जात्यवच्छिन्ना मत्स्यवधकस्य मत्स्येष्वेव नान्यत्र हिंसा। सैव देशावच्छिन्ना न तीर्थं हनिष्यामीति। सैव कालावच्छिन्ना न चतुर्दश्यां न पुण्येऽहनि हनिष्यामीति। सैव त्रिभिरुपरतस्य समयावच्छिन्ना देवब्राह्मणार्थं नान्यथा हनिष्यामीति। यथा च क्षत्रियाणां युद्धा व हिंसा नान्यत्रेति। भिर्जातिदेशकालसमयैरनवच्छिन्ना अहिंसादयः सर्वथैव परिपालनीयाः। सर्वभूमिषु सर्वविषयेषु सर्वथैवाविदितव्यभिचाराः सार्वभौमामहाव्रतमित्युच्यन्ते।

அவைகளில் ஜாதியினால் வரையறுக்கப்பட்ட ஹிம்சையானது, மீனவர்கள் மீன்களையே

கொல்வேன் மற்ற உயிரினை அல்ல, தேசத்தினால் வரையறுக்கப்பட்ட ஹிம்சையானது. தீர்த்தக்ஷேத்திரத்தில் உயிரினங்களை சொல்லாதிருப்பேன், காலத்தினால் வரையறுக்கப்பட்ட ஹிம்சையானது - சதுர்தஷியிலோ அல்லது வேறு புண்ணிய நாட்களிலோ உயிரினங்களை கொல்லாதிருப்பேன். இவை மூன்றினையும் விடுத்து, ஆனால் ஆசாரமான பரம்பரையால் வரையறுக்கப்பட்டது என்பது தேவதை மற்றும் பிராம்மணர்களுக்காக கொல்வேன் வேறு காரணத்தினால் இல்லை. என்றோக்ஷத்திரியர்கள் யுத்தத்திலேயே ஹிம்சை செய்யவேண்டும் வேறு இடத்தில் அல்ல என்று இப்படி இந்த ஜாதி, தேசம், காலம் மற்றும் பரம்பரையினால் வரையறுக்கப்படாத அகிம்சை முதலியவைகளை எப்பொழுதும் பின்பற்ற வேண்டும். சர்வபூமியிலும் என்றால் எல்லா விஷயங்களிலும், எல்லா வகையிலும் அவ்வியபிசாரமானது (தவறாதது) **சார்வபௌமகாவிரதம்** என்று கூறப்படுகின்றது.

शौचसंतोषतपः स्वाध्यायेश्वरप्रणिधानानि नियमाः॥२.३२॥

தூய்மை, சந்தோசம், தபஸ், ஸ்வாத்யாயம் மற்றும் ஈஷ்வர வழிபாடு நியமம் ஆகும்.

तत्र शौचं मृज्जलादिजनितं मेध्याभ्यवहरणादि च बाह्यम्। आभ्यन्तरं चित्तमलानामाक्षालनम्। संतोषः संनिहितसाधनादधिकस्यानुपादित्सा। तपो द्वंद्वसहनम्। द्वंद्वं च जिघत्सापिपासे शीतोष्णे स्थानासने काष्ठमौनाकारमौने च। व्रतानि चैषां यथायोगं कृच्छ्रचान्द्रायणसांतपनादीनि। स्वाध्यायो मोक्षशास्त्राणामध्ययनं प्रणवजपो वा। ईश्वरप्रणिधानं तस्मिन्परमगुरौ सर्वकर्मापणम्। शय्यासनस्थोऽथ पथि ब्रजन्वा स्वस्थः परिक्षीणवितर्कजालः। संसारबीजक्षयमीक्षमाणः स्यात्रित्ययुक्तोऽमृतभोगभागी॥ यत्रेदमुक्तं ततः प्रत्यक्चेतनाधिगमोऽप्यन्तरायाभावश्चेति। एतेषां यमनियमानाम् --

அதனில் மண் மற்றும் நீர் கொண்டு செய்யப்படுவதும் சுத்தமான உணவு முதலியவையும் வெளி **சௌசம்** (தூய்மை) ஆகும். சித்தத்தின் தோஷங்களை கழுவுதல் உள்தூய்மை ஆகும். உள்ளதினை தவிர அதிகமான பொருட்களை (சேர்காதிருப்பது) சேர்பதில் ஆசை இல்லாதது **சந்தோஷம்** ஆகும். இரட்டைகளை சகிப்பது **தபஸ்** ஆகும். இரட்டைகளாவது - பசி, தாகம், குளிர், துடு, நிற்பது உட்காருவது, காஷ்ட மௌனம் மற்றும் பேசாதிருப்பது மற்றும் தேவைக்கேற்ப கிருச்சிரம் (பிராயச்சித்த விரதம்) . சாந்தராயணம் மற்றும் சாந்தபானம் முதலிய விரதங்களை செய்வது. மோக்ஷ சாஸ்திரத்தினை படிப்பதோ ஓங்காரத்தினை ஜபிப்பதோ **ஸ்வாத்யாயம்** ஆகும். பரமகுரு ஈஷ்வர வழிபாடே **பிரணிதானம்** ஆகும். கட்டிலிலோ ஆசனத்திலோ இருக்கும் அல்லது வழியில் சென்று கொண்டோ இருக்கம் சந்தேகம் முதலிய விதர்கம் வளையில்லாதவரும் சம்சாரத்தின் மூலகாரணமான அஞ்ஞானத்தினை அழிக்க தன்பார்வையை திருப்பியவரான ஆத்ம நிஷ்டரான யோகி ஆனந்தத்தினை அனுபவிப்பவராகவும் நித்திய முக்தராகவும் ஆகின்றார். இந்த விஷயத்தினை குறித்து கூறப்பட்டது - 'அதனால் ஜீவாத்மாவின் சுவரூபத்தின் அறிவும் தடைகளின் அழிவும் உண்டாகின்றது' என்று.

இந்த யமம் மற்றும் நியமங்களின்

वितर्कबाधने प्रतिपक्षभावनम्॥२.३३॥

விதர்க்கத்தினால் (இடையூறுகளால்) தடைப்பட்டபோது, (அதன்) விரோதமான பாவனை செய்யவேண்டும்.

यदाऽस्य ब्राह्मणस्य हिंसादयो वितर्का जायेरन्निष्पाम्यहमपकारिणमनृतमपि वक्ष्यामि द्रव्यमप्यस्य स्वी करिष्यामि दारेषु चास्य व्यवयी भविष्यामि परिग्रहेषु चास्य स्वामी भविष्यामीति। वमुन्मार्गप्रवणवितर्कज्वरेणातिदीप्तेन बाध्यमानस्तत्प्रतिपक्षान्भावयेत्। घोरेषु संसाराङ्गारेषु पच्यमानेन मया शरणमुपागतः सर्वभूताभयप्रदानेन योगधर्मः। स खल्वहं त्यक्त्वा वितर्कान्पुनस्तानाददानस्तुल्यः श्ववृत्तेनेति भावयेत्। यथा श्वा वान्तावलेही तथा त्यक्तस्य पुनराददान इति। वमादि सूत्रान्तरेष्वपि योज्यम्।

இந்த பிராம்மணருக்கு (யோகிக்கு) ஹிம்சா முதலிய **விதர்க்கம்** (தடை) உண்டாகும் போது, அதாவது, நான் எனக்கு துன்பம் விளைவித்தவரை கொல்வேன். பொய் கூறுவேன்.

இவருடைய பொருளையும் அபகரிப்பேன். இவர் வீட்டு பெண்களிடன் தவறாக நடப்பேன். இவருடைய சொத்தையும் நான் என்னுடையதாக்கிக்கொள்வேன் என்பது போன்ற தவறான எண்ணங்களான ஜ்வரத்தினால் பீடிக்கப்படும் போது இவைகளின் விரோதியான விசாரத்தினை செய்ய வேண்டும். அதாவது இந்த மோசமான சம்சாரம் என்னும் நெருப்பினால், துன்பப்படுகின்ற எல்லா உயிர்களுக்கும் அபயத்தினை கொடுத்து யோகதர்மத்தினை ஏற்று பின்னர் அதனையும் விடுத்து இந்த தவறான பாவனையை ஏற்பதான நாயினை போன்ற வியவகாரத்தினை செய்பவனாகிவிட்டேன் என்பது போன்ற பாவனையை செய்ய வேண்டும். எப்படி நாயானது தன்னால் வாந்தி செய்யப்பட்ட விஷயத்தினையும் நக்குமோ அதுபோல தியாகம் செய்யப்பட்ட விதர்கங்களை மீண்டும் ஏற்பவர் ஆகின்றார். இப்படியே மற்ற சூத்திரங்களையும் புரிந்து கொள்ள வேண்டும்.

वितर्का हिंसादयः कृतकारितानुमोदिता लोभक्रोधमोहपूर्वका मृदुमध्याधिमात्रा दुःखाज्ञानानन्तफला इति

प्रतिपक्षभावनम् । २.३४ ।।

செய்யப்பட்ட, செய்கிக்கப்பட்ட, தூண்டப்பட்ட பேராசை, க்ரோதம் மற்றும் மோகத்தினாலும், மிருது, மத்ய மற்றும் அதிமாத்திரையான ஹிம்சை முதலியவை துன்பம் மற்றும் அஞ்ஞானத்தின் வரையறையற்ற பலன் தருவது என்று விரோத பாவனை செய்ய வேண்டும்.

तत्र हिंसा तावत् -- कृता कारिताऽनुमोदितेति त्रिधा। कैका पुनस्त्रिधा लोभेन मांसचर्मार्थेन, क्रोधेनापकृतमनेनेति, मोहेन धर्मो मे भविष्यतीति। लोभक्रोधमोहाः पुनस्त्रिविधा मृदुमध्याधिमात्रा इति। वं सप्तविंशतिर्भेदा भवन्ति हिंसायाः। मृदुमध्याधिमात्राः पुनस्त्रिविधाः -- मृदुमृदुर्मध्यमृदुस्तीव्रमृदुरिति। तथा मृदुमध्यो मध्यमध्यस्तीव्रमध्य इति। तथा मृदुतीव्रो मध्यतीव्रोऽधिमात्रतीव्र इति वमेकाशीतिभेदा हिंसा भवति। सा पुनर्नियमविकल्पसमुच्चयभेदादसंख्येया, प्राणभृद्भेदस्यापरिसंख्येयत्वादिति। वमनृतादिष्वपि योज्यम्। ते खल्वमी वितर्का दुःखाज्ञानानन्तफला इति प्रतिपक्षभावनम्। दुःखमज्ञानं चानन्तं फलं येषामिति प्रतिपक्षभावनम्। तथा च हिंसकस्तावत्प्रथमं वध्यस्य वीर्यमाक्षिपति। ततश्च शस्त्रादिनिपातेन दुःखयति। ततो जीवितादपि मोचयति। ततो वीर्याक्षेपादस्य चेतनाचेतनमुपकरणं क्षीणावीर्यं भवति। दुःखोत्पादान्नरकतिर्यक्मनुष्यादिषु दुःखमनुभवति। जीवितव्यपरोपणात्प्रतिक्षणं च जीवितात्यये वर्तमानो मरणमिच्छन्नापि दुःखविपाकस्य नियतविपाकवेदनीयत्वात्कथंचिदेवोच्छ्वसिति। यदि च कथंचित्पुण्यावापगता हिंसा भवेत्तत्र सुखप्राप्तौ भवेद्ल्यायुरिति। वमनृतादिष्वपि योज्यं यथासंभवम्। वं वितर्काणां चामुमेवानुगतं विपाकमनिष्टं भावयन्न वितर्केषु मनः प्रणिदधीत।

இவைகளில் ஹிம்சையானது மூன்று வகைப்படுகிறது - செய்யப்பட்டது, வேறு ஒருவர் மூலமாக செய்யப்பட்டது, சம்மதத்தால் செய்யப்பட்டது என்று இவை ஒவ்வொன்றும் மூன்று வகையாகின்றது - பேராசையால் அதாவது மாமிசம் மற்றும் தோலுக்காக செய்யப்பட்டதும், கோபத்தினால் அதாவது எனக்கு இவன் தீங்கு விளைவித்தான் என்று செய்யப்பட்டதும், மோகத்தினால் அதாவது இதனால் எனக்கு புண்ணியம் உண்டாகும் என்று செய்யப்பட்டதும். பேராசை, கோபம் மற்றும் மோகமும் மூவகைப்படுகின்றது - ம்ருது,மத்தியம் மற்றும் அதிமாத்திரை என்று இப்படியாக ஹிம்சையானது இருபத்தேழு வகைப்படுகின்றது. ம்ருது, மத்திய மற்றும் அதிமாத்திரையும் மூவகைப்படுகின்றது . ம்ருது மத்திய, மத்திய மத்திய மற்றும் தீவிர மத்திய என்றும், அதுபோல ம்ருது தீவிர, மத்தி தீவிர , மற்றும் தீவிர தீவிர என்றும், இப்படியாக ஹிம்சையானது என்பத்தியொரு வகையாகின்றது. அவையும் **நியமமம், விகல்பம் மற்றும் சமுச்சயம்** (ஏதாவது ஒன்றினை மட்டும் ஹிம்சிப்பது, இரண்டில் ஒன்றினை மட்டும் ஹிம்சிப்பது, எல்லாவற்றையும் ஹிம்சிப்பது) என்ற பிரிவினால் கணக்கற்றதாகின்றது. உயிரினங்களின் எண்ணிக்கை கணக்கற்றதானதால் இந்த விதர்க்கமும் துன்பம் மற்றும் அஞ்ஞானம் என்று அனந்தமான பலனை கொடுப்பதாக உள்ளது என்பது போன்று விதர்க்க பாவனையானது உண்டாகின்றது. இந்த வகையான ஹம்சை செய்பவரும் முதலில் ஹிம்சிக்கப்படும் உயிரினத்தை அடக்கிய பின் ஆயுதம் முதலியதால் தாக்கி துன்பத்தினை உண்டாக்கிய பின்னர் உயிரை உடலில் இருந்து பிரிக்கின்றனர். இப்படி அடக்குவதினால் இவரின் சைத்தன்ய மற்றும் அசைத்தன்யமான

உதவி செய்வதானது பலமற்றதாக ஆகின்றது. துன்பத்தினை கொடுப்பதனால் நரகம், கீழ் பிறவி மற்றும் பிரேத பிறவிகளில் துன்பத்தை அனுபவிக்கின்றனர். உயிரினை அழிப்பதால் ஒவ்வொரு நிமிஷமும் உயிரற்றவறாக ஆகி இறப்பதற்கு ஆசைகொண்ட போதிலும் துன்பமான பலமானது முறையான பலனை கொடுப்பதாக இருப்பதால் வேறுவழியில்லாமல் மூச்சை நிரப்புகின்றனர். இந்த ஹிம்சையும் ஏதோ ஒரு வழியில் புண்ணியமாக மாறினால் அதன் சுகத்தை அடைவதால் அல்பாயுளர் ஆகின்றனர். இப்படியே அசத்தியம் முதலிலும் அறியவேண்டும். இப்படி விதர்க்கத்தில் ஆசையுள்ளவர் அதன் விரும்பத்தகாத பலனை கருத்தில் கொண்டு அதில் மனதினை ஈடுபடுத்தாதிருக்க வேண்டும்.

இந்த விதர்க்கமானது யோகிக்கு உண்டாகாத போது, இந்த யோகியின் சித்தியை தோற்றுவிக்கும் யமம் மற்றும் நியமத்தினால் உண்டாகிய ஐஸ்வர்யம் உண்டாகின்றது அது எப்படி என்றால் -

அஹிசாபுரிஷ்டாயா தத்சந்நிதௌ வரத்யாஃ || 2.34 ||

அகிம்சையில் நிலைபெறுவதால் அவரிடம் (யோகியிடம்) எதிர்மனப்பான்மை நீங்கும்.

சர்வபுரிணாநா் பவதி |

எல்லா புரிணாிகளுக்கும் ஆகின்றது.

சத்யபுரிஷ்டாயா க்ரியாபுலாஸ்ரயத்வம் || 2.35 ||

சத்தியத்தில் நிலைபெறுவதால் செயலிலும் அதன் பலனிலும் சார்புத்தன்மை உண்டாகும்.

தார்பிகௌகௌ ஆவாயாக என்று கூறினால் அவர் தார்பிகளாக ஆகின்றார். சுவர்கத்தை அடைவாயாக என்று கூறினால் அவர் சுவர்கத்தை அடைகின்றார். இவருடைய வாக்கானது உடனே பலனளிப்பதாக ஆகின்றது.

தார்பிகளாக ஆவாயாக என்று கூறினால் அவர் தார்பிகளாக ஆகின்றார். சுவர்கத்தை அடைவாயாக என்று கூறினால் அவர் சுவர்கத்தை அடைகின்றார். இவருடைய வாக்கானது உடனே பலனளிப்பதாக ஆகின்றது.

அஸ்தையபுரிஷ்டாயா சர்வரத்நுஃபஸ்தானம் || 2.36 ||

திருடாமையில் நிலைபெறுவதால் எல்லாவித ரத்தினங்களும் அடையபெறும்.

சர்வதிசுதான்யஸ்யுஃபதிஷ்டந்தே ரத்நானி |

எல்லா திசைகளிலும் உள்ள ரத்தினங்கள் இந்த யோகியின் அருகாமையில் வந்து சேர்கின்றது.

புரிஷ்டாயா விர்யலாபஃ || 2.37 ||

பிரம்மசர்யத்தில் நிலைபெறுவதால் வீர்யம்(சாமார்த்தியம்) உண்டாகும்.

யஸ்ய லாபாஃபுரிஷ்டானுஷ்டானுத்கர்ஷயதி | சிஃத்யசு விநேயேஷு ஜ்ஞானமாஃதாது சமர்து பவதி |

எதனை அடைவதால் அழிவற்ற தன்மையுடைய சக்திகள் வளர்கின்றது தான் சித்தியை அடைந்தவராக ஆவதல்லாமல் சிஷ்யர்களுக்கும் ஞானத்தினை கொடுப்பதற்கு சாமர்த்தியம் உடையவராகின்றார்.

அபுரிஷ்டாயா ஜந்மகதந்தாஸ்துஃ || 2.38 ||

அபரிக்கிரகத்தில் (ஏற்காமை) நிலைபெறுவதால் பிறவிகளிலும் அதன் நிலைகளிலும் ஞானம் உண்டாகும்.

அஸ்ய பவதி | கோஃமாஸாந் கத்யஃஃமாஸாந் கிஸிவிதிஃ கத்யாந் சிவிதிஃ கௌ வா பவிஷ்யாஃ கத்யாந் பவிஷ்யாஃ இத்யேவமஸ்ய பூர்வாந் துபரான்தமத்யேஷ்வாஃதமாவஜிஜ்ஞாஸா சுவரூபேணுஃபாவர்ததௌ | தா யமஸுத்யே சிஃத்யயஃ | நியமேஷு வக்யாஃ --

இவருக்கு உண்டாகின்றது. நான் யாராக இருந்தேன், எப்படி இருந்தேன், இது என்ன , எப்படிப்பட்டது, என்னவாக நாம் ஆவோம், எப்படி ஆவோம் என்றோ, என்பது போன்றவையாக இந்த யோகிக்கு இறந்த காலம், எதிர்காலம் மற்றும் இதன் இடையில் உள்ள தன்னுடைய ஜென்மத்தினை குறித்த விஷயங்களின் அறிவு தானே உண்டாகின்றது. இவையே யமத்தில் நிலை நிற்பதால் உண்டாகும் சித்திகள் ஆகும்.

இனி நியமத்தை பற்றி கூறுவோம்.

शौचात्स्वाङ्गजुगुप्सा परैरसंसर्गः॥२.४०॥

தூய்மையில் நிலைபெறுவதால் தன்னுடைய அங்கத்தின்மேல் வெறுப்பும், மற்றவரின் (அங்கத்தில்) சேர்க்கையின்மையும் உண்டாகும்.

स्वाङ्गो जुगुप्सायां शौचमारभमाणः कायावद्यदर्शी कायानभिष्वङ्गी यतिर्भवति। किं च परैरसंसर्गः कायस्वभाववलोक्य स्वमपि कायं जिहासुर्मृज्जलादिभिराक्षालयन्नपि कायशुद्धिमपश्यन्कथं परकायैरत्यन्तमेवाप्रयतैः संसृज्येत। किं च --

தன்னுடைய உடலுறுப்புக்களை குறித்து வெறுப்பு உண்டாகும்போது தூய்மையை கடைபிடிக்கும் யோகிக்கு சரீரத்தின் தோஷங்கள் கானுவதால் அதில் (சரீரத்தில்) விருப்பற்று போகின்றார். அது மட்டுமல்ல, மற்றவர்களிடன் எந்த தொடர்பும் இல்லாது போகின்றார். சரீரத்தின் இயல்பினை அறிந்ததால் தன்னுடைய உடலையும் அவர் தியாகம் செய்ய விருப்பமுள்ளவராக, மண், நீர் முதலியவைகளால் கழுவும்போதும் இந்த உடலானது தூய்மையானதாக இருப்பது காணப்படாததால் , எப்படி இது போன்ற செயல்களற்ற மற்றவர்களின் சரீரத்தில் சம்பந்தம் கொள்ளுதல் கூடும்.

அதுமட்டுமல்லாமல்

सत्त्वशुद्धिसौमनस्यैकग्र्येन्द्रियजयात्मदर्शनयोग्यत्वानि च॥२.४१॥

புத்தியின் தூய்மை, மனதில் இனிமை, ஒருமுகப்படுதல் இந்திரியங்களின்மேல் வெற்றி, மற்றும் ஆத்மசாக்ஷாத்காரத்தினையடைய தகுதி (உண்டாகும்).

भवन्तीति वाक्यशेषः। शुचेः सत्त्वशुद्धिस्ततः सौमनस्यं तत काय्यं तत इन्द्रियजयस्ततश्चाऽऽत्मदर्शनयोग्यत्वं बुद्धिसत्त्वस्य भवतीत्येच्छौचस्यैर्यादधिगम्यत इति।

ஆகின்றது என்று மீதமுள்ள வாக்கியம், தூய்மையால் (சௌச்சத்தால்) புத்தியானது சுத்தமாகின்றது, அதனால் மனது சந்தோஷமாகின்றது, அதனால் ஒருமுகப்படுகின்றது, அதனால் இந்திரியங்களின் மேல் ஆதிக்கம் உண்டாகின்றது அதனால் ஆத்ம தர்ஷணம் (சாக்ஷாத்காரம்) அடையும் தகுதி புத்திக்கு உண்டாகின்றது, இவை சௌச்சத்தில் நிலை பெறுவதால் அடையப்படுகின்றது.

संतोषादनुत्तमः सुखलाभः॥२.४२॥

சந்தோசத்தினால் (நிலைபெறுவதால்) முழுமையான இன்பம் உண்டாகும்.

तथा चोक्तम् -- यच्च कामसुखं लोके यच्च दिव्यं महत्सुखम्। तृष्णाक्षयसुखस्यैते नार्हतः षोडशीं कलाम्।

கூறப்பட்டும் உள்ளது 'உலகத்தில் காமத்தினால் எந்த சுகம் உண்டாகுமோ, எந்த திவ்யமான சுவர்க் சுகமோ . இவை இரண்டுடைய தாகத்தின் அழிவான சுகத்தின் பதினாறாவது கலைக்கும் சமமாகாது'.

कायेन्द्रियसिद्धिरशुद्धिसयात्तपसः॥२.४३॥

உடல் மற்றும் இந்திரியத்தின் சித்தியானது தவத்தினால் அசுத்தி (அழுக்கு) நீங்குவதால் உண்டாகும்.

निर्वर्त्यमानमेव तपो हिनस्त्यशुद्ध्यावरणमलं तदावरणमलापगमात्कायसिद्धिरणिमाद्या ।
तथेन्द्रियसिद्धिर्दूराच्छ्रवणादर्शनाद्येति ।

செய்யப்பட்ட தபஸானது அவித்தை ஆவரணமான (மூடல்) மலத்தை அழிக்கின்றது. அந்த ஆவரணம் என்கிற மலமானது விலகுவதால் உடலளவு சித்திகளான அணிமா முதலியவைகளும் இந்திரிய சித்திகளும், தூரத்திலுள்ளதினை கேட்பது, பார்ப்பது முதலானவைகளும் உண்டாகின்றது.

स्वाध्यायादिष्टदेवतासंप्रयोगः ॥२.४४॥

சுவாத்யாயத்தால் விரும்பிய தேவதையின் சம்பந்தம் உண்டாகும்.

देवार्षयः सिद्धाश्च स्वाध्यायशीलस्य दर्शनं गच्छन्ति, कार्ये चास्य वर्तन्त इति ।

தேவதை , ரிஷி மற்றும் சித்தர்கள் கூட்டம் ஸ்வாத்யாயத்தை செய்யும் தன்மையுள்ளவர்க்கு தர்ஷணம் ஆகின்றனர். அவர்களுடைய செயல்களிலும் உதவி புரிகின்றனர்.

समाधिसिद्धिरीश्वरप्रणिधानात् ॥२.४५॥

ஈஷ்வர வழிபாட்டால் சமாதி உண்டாகும்.

ईश्वरार्पितसर्वभावस्य समाधिसिद्धिर्यया सर्वमीप्सितमवितथं जानाति देशान्तरे देहान्तरे कालान्तरे च । ततोऽस्य प्रज्ञा यथाभूतं प्रजानातीति । उक्ताः सह सिद्धिर्भियमनियमाः । आसनादीनि वक्ष्यामः । तत्र --

எல்லா செயல்களையும் ஈஷ்வரனுக்கு சமர்ப்பணம் செய்பவருக்கு சமாதி சித்தியானது உண்டாகின்றது. அதனால் அவர் வேறு தேசத்திலும் வேறு உடலிலும் வேறு காலத்திலும் உள்ள ஆசைப்பட்ட எல்லா பொருட்களையும் யதார்த்த ரூபத்தில் அறிகின்றார். அதனால் இவரின் புத்தி ஆனது உள்ளதினை உள்ளபடி அறிகின்றது.

स्थिरसुखमासनम् ॥२.४६॥

நிலையானதும், இன்பமளிப்பதுமானது ஆசனம் ஆகும்.

तद्यथा पद्मासनं वीरासनं भद्रासनं स्वस्तिकं दण्डासनं सोपाश्रयं पर्यङ्कं क्रौञ्चनिषदनं हस्तिनिषदनमुष्ट्रनिषदनं समसंस्थानं स्थिरसुखं यथासुखं चेत्येवमादीनि ।

யமம் மற்றும் நியமம் அவைகளின் சித்திகளோடு கூறப்பட்டது இனி ஆசனம் முதலிய யோகாங்களை கூறுவோம். அவையில், அவை எப்படி என்றால் - பத்மாசனம், வீராசனம், பத்ராசனம், ஸ்வஸ்திகாசனம், தண்டாசனம், சோபாஷரயம், பர்யங்காசனம், க்ரௌஞ்சத்தநிஷதனம், ஹஸ்திநிஷதனம், உஷ்ட்ரநிஷதனம் மற்றும் ஸ்திர சுகம் அதாவது எது சுகமாக இருக்கிறதோ என்பது முதலான பல உள்ளது.

प्रयत्नशैथिल्यानन्तसमापत्तिभ्याम् ॥२.४७॥

முயற்சியில் குறைபாட்டினாலும், சேஷநாகத்தில் சமாபத்தி செய்வதாலும் (ஆசனசித்தியானது) உண்டாகும்.

भवतीति वाक्यशेषः । प्रयत्नोपरमात्सिध्यत्यासनं येन नाङ्गमेजयो भवति । अनन्ते वा समापन्नं चित्तमासनं निर्वर्तयतीति ।

அகின்றது என்று மீதமுள்ள வாக்கியம் கடும் முயற்சியானது (உழைப்பு) ஓயும் போது ஆசனம் சித்திக்கின்றது. எதனால் உடலுறுப்புகள் நடுக்கம் அடைவதில்லையோ, அல்லது அனந்தனை (சேஷநாகம்) சிந்திக்கும் சித்தமானது ஆசனத்தினை திடமாக்குகின்றது.

ततो द्वंद्वानभिघातः ॥२.४८॥

அதனால், இரட்டைகளால் (குளிர், சூடு முதலிய) தீண்டப்படுவதில்லை.

शीतोष्णादिभिर्द्वैरासनजयान्नाभिभूयते ।

குளிர், சூடு முதலிய இரட்டைகள் ஆசனத்தை ஜயித்தவர்களுக்கு துன்பத்தை விளைவிப்பது இல்லை.

तस्मिन्सति श्वासप्रश्वासयोर्गतिविच्छेदः प्राणायामः ॥२.४९॥

அதனில் (வெற்றி) உண்டானால் ஷ்வாசம் மற்றும் பிரஷ்வாசத்தினை தடை செய்வது பிராணாயாமம் ஆகும்.

सत्यासने बाह्यस्य वायोराचमनं श्वासः, कौष्ठ्यस्य वायोर्निःसारणं प्रश्वासः, तयोर्गतिविच्छेद उभयाभावः प्राणायामः । स तु --

ஆசனமானது ஜயிக்கப்பட்டபின் வெளி காற்றினை உள்ளே எடுப்பது **சுவாசம்** ஆகும் வயிற்றில் உள்ள காற்றினை வெளியே விடுவது **பிரஷ்வாசம்** ஆகும். இவை இரண்டின் போக்கு வரவையும் நிறுத்துவது . இரண்டினுடைய இல்லாமை **பிராணாயாமம்** ஆகும்.

அதுவும்

बाह्याभ्यन्तरस्तम्भवृत्तिर्देशकालसंख्याभि परिदृष्टो दीर्घसूक्ष्मः ॥२.५०॥

வெளியில் உண்டாவது , உள்ளில் உண்டாவது மற்றும் தடைதல் என்று (பிராணாயாமம்)தேசம் , காலம் மற்றும் எண்ணிக்கையை முறைபடுத்துவதால் தீர்கமாகவும் சூக்குமமாகவும் ஆகும்.

यत्र प्रश्वासपूर्वको गत्यभावः स बाह्यः । यत्र श्वासपूर्वको गत्यभावः स आभ्यन्तरः । तृतीयः स्तम्भवृत्तिर्त्रयोभयाभावः । सकृत्प्रयत्नाद्भवति । यथा तप्ते न्यस्तमुपले जलं सर्वतः संकोचमापद्यते तथा द्वयोर्युगपद्गत्यभावः । इति त्रयोऽप्येते देशेन परिदृष्टा इयानस्य विषयो देश इति । कालेन परिदृष्टा क्षणानामियत्तावधारणेनावच्छिन्ना इत्यर्थः । संख्याभिः परिदृष्टा तावद्भिः श्वासप्रश्वासैः प्रथम उद्घातस्तद्विगृहीतस्यैतावद्भिर्द्वितीय उद्घात वं तृतीयः । वं मृदुरेवं मध्यमं तीव्र इति संख्यापरिदृष्टः । स खल्वयमेवमभ्यस्तो दीर्घसूक्ष्मः ।

எங்கு சுவாசத்தினை வெளியே விடும்போது அதன் செயலானது நிறுத்தப்படுகிறதோ அது வெளி பிராணாயாமம் ஆகும். எங்கு சுவாசம் எடுக்கும்போது செயலானது நிறுத்தப்படுகின்றதோ அது உள் பிராணாயாமம் ஆகும். மூன்றாவது ஸ்தம்ப (தடைதலான) **விருத்தியான** பிராணாயாமமோ எங்கு இரண்டின் செயலும் நிறுத்தமானது செய்யப்பட்ட முயற்ச்சியால் உண்டாகின்றது. கொதிக்கும் கல்லின்மேல் இடப்பட்ட நீரானது அதன் எல்லா பாகத்திலும் சுருங்குகின்றதோ அதுபோல இரண்டும் ஒலே நேரத்தில் இன்மையையோ நிறுத்தத்தினையோ அடைகின்றது. இந்த மூன்று வகை பிராணாயாமம் தேசத்தினால் பரீக்ஷிக்கப்படுகின்றது. அதாவது, இப்பொழுது இதுவரை இதன் தேசம், இடம் என்று, காலத்தினால் பரீக்ஷிக்கப்படுகின்றது. அதாவது இத்தனை நேரம் வரையில் இந்த பிராணாயாமம் இருந்தது என்று, இதுபோல இதனை கணிப்பது ஆகின்றது. எண்ணிக்கையால் பரீக்ஷிக்கப்படுகின்றது அதாவது, இத்தனை மூச்சானது எடுக்கவும் இத்தனை மூச்சானது விடுதலாலும் **முதல் உத்காதம்** (தொப்புலிருந்து தலைவரை அபான வாயு வியாபித்தல்) உண்டாகின்றது. இப்படி இதுபோல நிலையை அடைந்தவர்க்கு **இரண்டாவது உத்காதம்**. இதுபோல **மூன்றாவது உத்காதம்** ஆகின்றது. இப்படி இத்துணை எண்ணிக்கையுடையது ம்ருது, இத்துணை எண்ணிக்கையுடையது மத்தியம் மற்றும் இத்துணை எண்ணிக்கையுடையது தீவிரம் பிராணாயம் ஆகின்றது. இதுவே எண்ணிக்கையால் பரீக்ஷிக்கப்பட்ட பிராணாயாமம் ஆகும். கூறப்பட்ட முறையில் அப்யாசிக்கப்பட்டால் இது தீர்கமாகவும் சூக்குமமாகவும் ஆகின்றது.

बाह्याभ्यन्तरविषयाक्षेपी चतुर्थः ॥२.५१॥

வெளி மற்றும் உள் விஷயங்களை எதிர்பாராமல் இருப்பது நான்காவது வகை ஆகும்.

देशकालसंख्याभिर्बाह्यविषयपरिदृष्ट आक्षिप्तः। तथाऽऽभ्यन्तरविषयपरिदृष्ट आक्षिप्तः। उभयथा दीर्घसूक्ष्मः। तत्पूर्वको भूमिजयात्क्रमेणोभयोर्गत्यभावश्चतुर्थः प्राणायामः। तृतीयस्तु विषयानालोचितो गत्यभावः सकृदारब्ध व देशकालसंख्याभिः परिदृष्टो दीर्घसूक्ष्मः। चतुर्थस्तु श्वासप्रश्वासयोर्विषयावधारणात्क्रमेण भूमिजयादुभयाक्षेपपूर्वको गत्यभावश्चतुर्थः प्राणायाम इत्ययं विशेष इति।

தேசம், காலம் மற்றும் எண்ணிக்கையால் குறிப்பிடப்பட்ட வெளியில் உண்டாகும் பிராணாயாமமானது மேன்மையானதாகிறது உள்ளே உண்டாகும் பிராணாயாமமானதின்மீது இது தாண்டி செல்கிறது. இந்த இரண்டு பிராணாயாம வகைகளும் தீர்க்கமும் சூக்கமும் ஆகின்றது. இதன் பூமிகளானது (நிலையானது) சித்தியாகினால் இரண்டு வகை மூச்சுக்களும் முழுமையாக தடையாகி நான்காவது வகையான பிராணாயாமமானது உள்வெளி பிரதேசத்தினை சம்பந்திக்காமல் மூச்சின் ஓட்டம் தடையான ஒரே முறையில் செய்யப்படுகின்றதாக தேசம், காலம் மற்றும் எண்ணிக்கையினால் பரீக்கூழ்க்கப்பட்ட (தீண்டப்பட்டு) தீர்க்கமாகவும் சூக்குமமாகவும் ஆகின்றது. நான்காவது வகையே என்றால் சுவாசம் மற்றும் பிரஸ்வாசத்தின் தேசத்தினால் முன்பே அது தீவிரப்பட்டதாகின்றதால் அது அதன் நிலையை கிரமமாக வென்றுவிட்ட காரணத்தால் இரண்டு மூச்சினையும் தாண்டி அவைகளின் ஓட்டம் ஒரேடியாக நின்று போவதானது ஆகின்றது. இவைகளில் எந்த வேறுபாடும் இல்லை.

ततः क्षीयते प्रकाशावरणम्।२.५२।।

அதனால் அழிகின்றது பிரகாசத்தின் மூடல்.

प्राणायामानभ्यस्यतोऽस्य योगिनः क्षीयते विवेकज्ञानावरणीयं कर्म। यत्तदाचक्षते -- महामोहमयेनेन्द्रजालेन प्रकाशीलं सत्त्वमावृत्य तदेवाकार्यं नियुङ्क्त इति। तदस्य प्रकाशावरणं कर्म संसारनिबन्धनं प्राणायामाभ्यासाद्दुर्बलं भवति प्रतिक्षणं च क्षीयते। तथा चोक्तम् -- तपो

பிராணாயாமத்தினை முறையாக படிக்கும் இந்த யோகிக்கு விவேக ஞானத்தினை மூடும் கர்மமானது அழிகின்றது. இதனையே கூறுகின்றார்கள் - 'மகா மோகமயமான இந்திர ஜாலமான வலையினால் பிரகாசமானதான சத்துவத்தினை மறைத்து இவரை அதுவே பாவகாரியத்தில் அலைகழிக்கின்றது. இந்த யோகிக்கு பிராணாயாமத்தால் பிரகாசத்தினை மூடுவதான சம்சார காரணமான கர்ம சம்ஸ்காரமானது பலமிழந்து ஒவ்வொரு நிமிடமும் அழிவதாகவும் ஆகின்றது'. இது கூறப்பட்டும் உள்ளது 'பிராணாயாமத்தினை காட்டிலும் எந்த தபசும் இல்லை. அதனால் மலங்களாவது நீக்கப்பட்டு ஞானமானது பிராகாசிக்கவும்படுகின்றது'.

வேறு என்ன ஆகும்.

धारणासु च योग्यता मनसः।२.५३।।

தாரணயால் மனது யோக்கியதன்மை அடையும்.

प्राणायामाभ्यासादेव। प्रच्छर्दनविधारणाभ्यां वा प्राणस्य। (१।३४) इति वचनात्। अथ कः प्रत्याहारः --

பிராணாயாமத்தினை பழகுவதாலேயே என்று 'பிரச்சந்தனா விதாரணாப்யாம் வா பிராணஸ்ய' என்கிற சூத்திரத்திலும் கூறப்பட்டுள்ளது.

स्वविषयासंप्रयोगे चित्तस्वरूपानुकार इवेन्द्रियाणां प्रत्याहारः।२.५४।।

தன்னுடைய விஷயங்களில் சம்பந்தத்தினை அடையாத நிலையில் சித்தத்தின் சுவரூபமானது அடையப்பட்டது போலான இந்திரியங்களின் நிலை பிரத்யாஹாரம் ஆகும்.

स्वविषयसंप्रयोगाभावे चित्तस्वरूपानुकार इवेति चित्तनिरोधे चित्तवन्निरुद्धानीन्द्रियाणि नेतरेन्द्रियजयवदुपायान्तरमपेक्षन्ते। यथा मधुकरराजं मक्षिका उत्पतन्तमनूत्पतन्ति निविशमानमनुनिविशन्ते

तथेन्द्रियाणि चित्तनिरोधे निरुद्धानीत्येष प्रत्याहारः ।

தன்னுடைய விஷயங்களோடு சம்பந்தத்தினை அடையாத நிலையில் சித்தத்தின் சுவரூபமானது அடையப்பட்டது போல ஆகின்றது. அதனாலே சித்தத்தின் நிரோதமனாது ஆகின்றதால் சித்தத்தினைப்போல இந்திரியமும் அடங்கிபோகின்றது. இந்திரிய ஜயத்தினை அடைய வேறு எந்த வழியையும் கையால அவசியமில்லை. எப்படி ராணி தேனீ ஆனது செல்லத்துவங்கியதும் அதனோடு மற்ற தேனீக்களும் அதனை பின் தொடர்கின்றதோ அது உட்காரும்போது மற்றவையும் உட்காருகின்றதோ, அப்படியே சித்தமானது நிரோதம் செய்யப்பட்டதும் நிரோதம் அடைகின்றது இதுவே **பிரத்யாஹாரம்** ஆகும்.

ततः परमावश्यतेन्द्रियाणाम् ॥२.५५॥

அதனால் இந்திரியங்களின் மேன்மையான்தான வசப்படுதல் உண்டாகும்.

शब्दादिष्वव्यसनमिन्द्रियजय इति केचित् । सक्तिर्व्यसनं व्यस्यत्येनं श्रेयस इति । अविरुद्धा प्रतिपत्तिर्न्याय्या । शब्दादिसंप्रयोगः स्वेच्छयेत्यन्ये रागद्वेषाभावे सुखदुःखशून्यं शब्दादिज्ञानमिन्द्रियजय इति केचित् । चित्तैकाग्र्यादप्रतिपत्तिरेवेति जैगीषव्यः । ततश्च परमात्तियं वश्यता यच्चित्तनिरोधे निरुद्धानीन्द्रियाणि नेतरेन्द्रियजयवत्प्रयत्नकृतमुपायान्तरमपेक्षन्ते योगिन इति ।

சிலர், சத்தம் முதலியதில் ஈடுபடாததே **இந்திரியஜயம்** என்கின்றனர். **ஆசக்தியே** (பற்றே) **வியசனம்** (ஈடுபடுதல்) ஆகின்றது. அது **சிரேயசிலிருந்து** (மேன்மை) இந்த யோகியை திசை திருப்புகின்றது. தடைசெய்யப்படாத விஷயங்களில் ஈடுபடுதல் தவறில்லை (சரியே) என்றும் வேறு சிலரோ, தன்னுடைய நியமத்திலிருந்து கொண்டு விஷயங்களினை அனுபவிப்பதே. இந்திரிய ஜயம் என்கின்றனர் மற்றம் சிலரோ, விறுப்பு வெறுப்பு இல்லாது இருக்கும் நிலையில் இன்ப துன்பமற்ற நிலையே இந்திரியஜயம் என்கின்றனர். ஆசாரியர் ஜைக்ஷவ்யிரோ சித்தமானது ஒருமுகப்படும். அதனாலேயே இந்த இந்திரிய ஜயமானது மிகவும் மேன்மை ஆனதாக கூறப்பட்டுள்ளது. காரணம் சித்தம் நிரோமாகும் போது இந்திரியம் நிரோம் ஆகின்றதால் மற்ற இந்திரிய ஜயங்களைப்போல யோகிகளானவர்கள் முயர்ச்சியால் உண்டாகும் மற்ற முறைகளை பின்பற்றுவதில்லை.

इति श्रीपातञ्जले सांख्यप्रवचने योगशास्त्रे श्रीमद्व्यासभाष्ये द्वितीयः साधनपादः ॥२॥

विभूतिपादः ॥ विभूति पादம்

பகிரங்க (வெளிப்புற) சாதனைகளான ஐந்தும் கூறப்பட்டது. இனி தாரணை கூறப்பட வேண்டியது.

देशबन्धश्चित्तस्य धारणा ॥३.१॥

சித்தத்தினை ஒரு இடத்தில் நிருத்துவது **தாரணை** ஆகும்.

नाभिचक्रे हृदयपुण्डरीके मूर्ध्नि ज्योतिषि नासिकाग्रे जिह्वाग्र इत्येवमादिषु देशेषु बाह्ये वा विषये चित्तस्य वृत्तिमात्रेण बन्ध इति धारणा ।

நாபி சக்கிரத்தில் இதய கமலத்தில், தலையில் உள்ள ஜ்யோதியில், மூக்கின் நுனியில், நாக்கினை நுனியில் இப்படிப்பட்ட இடங்களிலுமோ வெளி இடங்களிலுமோ உள்ள விஷயத்தில் சித்தத்தினை விருத்தியாக மட்டும் கட்டிவைப்பது **தாரணை** ஆகும்.

तत्र प्रत्ययैकतानता ध्यानम् ॥३.२॥

அதனில் எண்ணங்களின் ஒரேபடியான பிரவாகம் **த்யானம்** ஆகும்.

तस्मिन्देशे ध्येयालम्बनस्य प्रत्ययस्यैकतानता सदृशः प्रवाहः प्रत्ययान्तरेणापरामृष्टो ध्यानम् ।

அங்குள்ள விஷயங்களில் **த்யேயத்தின் ஆலம்பனையில்** உண்டாவதும் மற்ற ஞானத்தினால் பகுக்கப்படாத ஞானத்தினால் வரையறுக்கப்பட்டதும் வேறல்லாததானதுமான நிலையே **த்யானம்** ஆகும்.

तदेवार्थमात्रनिर्मास स्वरूपशून्यमिव समाधिः ॥३.३॥

விஷயத்தினை மட்டுமே பிரகாசிப்பதான தன்னுடைய (ஞானமயமான) சுவரூபமற்றது போன்ற நிலை **சமாதி** ஆகும்.

इदमत्रबोध्यम् -- ध्यातृध्येयध्यानकलनावत् ध्यानं तद्रहितं समाधिरिति ध्यानसमाध्योर्विभागः । अस्य च समाधिरूपस्य ङ्गस्याङ्गिसंप्रज्ञातयोगादयं भेदो यदत्र चिन्तारूपतया निःशेषतो ध्येयस्य स्वरूपं न भासते । अङ्गिनि तु संप्रज्ञाते ज्ञातव्य साक्षात्कारोदये समाध्यविषया अपि विषया भासन्त इति । तथा च साक्षात्कारयुक्तैकाग्रकाले संप्रज्ञातयोगः । अन्यदा ते समाधिमात्रमिति विभागः समाधिः ध्यानमेव ध्येयाकारनिर्भासं प्रत्ययात्मकेन स्वरूपेण शून्यमिव यदा भवति ध्येयस्वभावावेशात्तदा समाधिरित्युच्यते ।

த்யானம் எப்பொழுது தியேயத்தின் ஆகாரமாக பிராகாசிக்கின்றதால் அதனைப்போலவே ஸ்வரூபத்தினை அடைதலும், தன்னுடைய ரூபமல்லாத தூன்யமாயான நிலையைப்போன்று எப்பொழுது அந்த த்யேய சுவரூபத்தின் ஆவேசத்தால் ஆகின்றதோ அதுவே **சமாதி** என்று கூறப்படுகின்றது.

त्रयमेकत्र संयमः ॥३.४॥

ஓரே இடத்தில் மூன்றுமிருப்பது சம்யமம் ஆகும்.

तदेतद्धारणाध्यानसमाधित्रयमेकत्र संयमः। कविषयाणि त्रीणि साधनानि संयमः इत्युच्यते। तदस्य त्रयस्य तान्त्रिकी परिभाषा संयम इति।

இந்த தாரணை , த்யானம், மற்றும் சமாதி ஆகிய இவை மூன்றும் ஓரிடத்தில் ஆவது சம்யமம் ஆகும்.

ஓரே ஆலம்பனதினையுடைய இந்த மூன்று சாதனமும் சம்யமம் என்று கூறப்படுகின்றது. இந்த மூன்றுக்கும் அதனால் இந்த சாஸ்திரத்தின் பரிபாஷையில் சம்யமம் ஆகும்.

तज्जयात्प्रज्ञालोकः ॥३.५॥

அதனை வெற்றிகொண்டால் பிரஞ்ஞா பிரகாசிக்கும்.

तस्य संयमस्य जयात्समाधिप्रज्ञाया भवत्यालोको यथा यथा संयमः स्थिरपदो भवति तथा तथेश्वरप्रसादात्समाधिप्रज्ञा विशारदी भवति।

அந்த சம்யமத்தின் வெற்றி உண்டாகும் போது சமாதி பிரஞ்ஞாவின் பிரகாசம் உண்டாகின்றது. இந்த சம்யமம் எத்துனை திடமாகிறதோ அத்தனை சமாதி பிரஞ்ஞாவும் தூய்மையானதாக ஆகிறது.

तस्य भूमिषु विनियोगः ॥३.६॥

அதனை (மேல்) பூமிகளில் வினியோகிக்க வேண்டும்.

तस्य संयमस्य जितभूमर्याऽनन्तरा भूमिस्तत्र विनियोगः। न ह्यजिताधरभूमिरनन्तरभूमिं विलङ्घ्य प्रान्तभूमिषु संयमं लभते। तदभावाच्च कुतस्तस्य प्रज्ञालोकः। ईश्वरप्रसादाज्जितोत्तरभूमिकस्य च नाधरभूमिषु परचित्तज्ञानादिषु संयमो युक्तः। कस्मात् तदर्थस्यान्यथैवावगतत्वात्। भूमेरस्या इयमनन्तरा भूमिरित्यत्र योग वोपाध्यायः। कथम्। वं ह्युक्तम् -- योगेन योगो ज्ञातव्यो योगो योगात्प्रवर्तते। योऽप्रमत्तस्तु योगेन स योगे रमते चिरम् इति।

வெற்றி கொள்ளப்பட்ட பூமியினை காட்டிலும் அடுத்து எந்த பூமி உள்ளதோ அதனில் அதனை பிரயோகிக்க வேண்டும் (சம்யமத்தை) கிழேயுள்ள பூமியை வெற்றி கொள்ளாதவர் சரியாக அதற்கப்புறம் உள்ள பூமியை விடுத்து மேலேயுள்ள (மேண்மையான) பூமிகளை வெற்றி கொள்வது இயலாது போகின்றது. சம்யமம் இல்லாததால் அவருக்கு பிரஞ்ஞாவின் பிரகாசமானது எவ்வாறு உண்டாகுதல் இயலும் என்றால் ஈஷ்வரின் கிருபையால் மேன்மையான பூமியினை வெற்றிகொண்ட பின்பு கீழேயுள்ள பூமிகள் அதாவது மற்றவரின் சித்தத்தின் ஞான முதலிய பூமிகளில் சம்யமம் செய்வது சரியல்ல. ஏனென்றால், அவருடைய லக்ஷியமானது வேறு சாதனையால் அடையப்பட்டதாக ஆனதால் இதற்கு பின்னால் உள்ள பூமி இது என்கிற விஷயத்தில் யோகமே குருவாகும். எப்படியென்றால் , இவ்வாறு கூறப்பட்டுள்ளது – ‘யோகத்திலனால் யோகம் அறியப்படவேண்டும், யோகம் யோகத்தினால் முன்னேறுகின்றது. எவர் யோகத்தில் அசட்டையாக இல்லையோ அவர் யோகத்தினால் நெடுங்காலம் வரையில் யோகத்தில் ஆனந்தத்தை அனுபவிக்கிறார்’. என்று.

त्रयमन्तरङ्गं पूर्वभ्यः ॥३.७॥

இவை மூன்றும் முன்பு கூறியவைகளைக்காட்டிலும் அந்தரங்கமானது.

तदेतद्धारणाध्यानसमाधित्रयमन्तरङ्गं संप्रज्ञातस्य समाधेः पूर्वभ्यो यमादिभ्यः पञ्चभ्यः साधनेभ्य इति।

முன்புள்ள அங்கங்கள் அதாவது யமம் முதலிய சாதனைகளை காட்டிலும் தாரணை ,

த்யானம் மற்றும் சமாதி ஆகிய மூன்றும் **சம்பிரஞ்ஞாத சமாதிக்கு அந்தரங்கம்** ஆகின்றது.

तदपि बहिरङ्गं निर्बीजस्य ।।३.८।।

இதுவும் பகிரங்கமாகும் . நிர்பீஜ சமாதிக்கு.

तदप्यन्तरङ्गं साधनत्रयं निर्बीजस्य योगस्य बहिरङ्गं भवति। कस्मात्, तदभावे भावादिति। अथ निरोधचित्तक्षणेषु चलं गुणवृत्तमिति कीदृशस्तदा चित्तपरिणामः —

அந்தரங்கமான மூன்றும் சாதனைகளும் நிர்பீஜ சமாதிக்கு பகிரங்கமாகின்றது. ஏனென்றால் அவை இவ்வாறு போகும் போதே நிர்பீஜசமாதி உண்டாகின்றது.

அடுத்து குணங்களின் சுபாவம் சஞ்சலமானதாகிறது. இதனால்சித்தின் நிரோத சமயத்தில் அதன் மாற்றம் எவ்வாறு உண்டாகின்றது என்றால் -

व्युत्थाननिरोधसंस्कारयोरभिभवप्रादुर्भावौ निरोधक्षणचित्तान्वयो निरोधपरिणामः ।।३.९।।

வியுத்தான (சம்ஸார) சம்ஸ்காரங்கள் அடங்குவதும் நிரோத சம்ஸ்காரம் ஓங்குவதும் நிரோத கூணத்தில் உள்ள சித்தத்தின் நிரோத பரிணாமம் ஆகும்.

व्युत्थानसंस्काराश्चित्तधर्मा न ते प्रत्ययात्मका इति प्रत्ययनिरोधे न निरुद्धा निरोधसंस्कारा अपि चित्तधर्मास्तयोरभिभवप्रादुर्भावौ व्युत्थानसंस्कारा हीयन्ते निरोधसंस्कारा आधीयन्ते निरोधक्षणं चित्तमन्वेति तदेकस्य चित्तस्य प्रतिक्षणमिदं संस्कारान्यथात्वं निरोधपरिणामः। तदा संस्कारशेषं चित्तमिति निरोधसमाधौ व्याख्यातम्।

வியுத்தான சம்ஸ்காரமானது சித்தின் தர்மம் ஆகும். அது ஞானரூபமாக ஆவதில்லை என்பதால் ஞானத்தினை நிரோதிக்கும்போது நிரோதமாவதில்லை நிரோத சம்ஸ்காரமும் சித்தத்தின் தர்மம் ஆகின்றது. இந்த இரண்டினுடைய **அபிபவம் மற்றும் பிராதூர்பாவம்** ஆகிறது. அதாவது வியுத்தான சம்ஸ்காரம் அடங்கிப்போகையில் நிரோத சம்ஸ்காரமானது மேலேழுந்து வருவதும் என்று சித்தமானது நிரோத நிலையை அடைகிறது. அதனால் ஒவ்வொரு சித்தமும் ஒவ்வொரு கூணத்தில் வெவ்வேறு சம்ஸ்காரமுடையது ஆகின்றது என்பதே நிரோதபரிணாமம் (நிரோத மாற்றம்) ஆகும். அந்த நேரத்தில் சித்தமானது சம்ஸ்காரம் மட்டுமே உள்ளதாக ஆகிறது. இது நிரோத சமாதியில் கூறப்பட்டது.

तस्य प्रशान्तवाहिता संस्कारात् ।।३.१०।।

அது (நிரோத சித்தம்) மிகவும் சாந்தமான பிரவாகத்தை சம்ஸ்காரத்தால் அடையும்.

निरोधसंस्काराभ्यासपाटवापेक्षा प्रशान्तवाहिता चित्तस्य भवति। तत्संस्कारमान्द्ये व्युत्थानधर्मिणा संस्कारेण निरोधधर्मसंस्कारोऽभिभूयत इति।

நிரோத சம்ஸ்காரத்தினால் நிரோத சம்ஸ்காரத்தின் அப்யாஸத்தில் திறமையடைந்த சித்தமானது **பிரஷாந்தவாஹிதமாகிறது.** (தெளிவாக ஓடும் நதிபோன்று) அந்த நிரோத சம்ஸ்காரமானது திறமையால் வியுத்தான சம்ஸ்காரமான நிரோத சம்ஸ்காரமானது சூழப்பட்டதாகிறது.

सर्वार्थतैकाग्रतयोः क्षयोदयौ चित्तस्य समाधिपरिणामः ।।३.११।।

ஏகாகிரகமற்றதின் அழிவும் ஏகாகிரகத்தின் உதயமும் அடைவது சித்தத்தின் சமாதி பரிணாமம்.

सर्वार्थता चित्तधर्मः। काग्रताऽपि चित्तधर्मः। सर्वार्थतायाः क्षयस्तिरोभाव इत्यर्थः। काग्रताया उदय आविर्भाव इत्यर्थः। तयोर्धर्मित्वेनानुगतं चित्तं, तदिदं चित्तमपायोपजनयोः स्वात्मभूतयोर्धर्मयोरनुगतं समाधीयते स चित्तस्य समाधिपरिणामः।

வெளிவிஷயங்களில் ஈடுபடுவது சித்தத்தின் தர்மம் ஆகும். அப்படியே ஒருமுகப்படுவதும் சித்தத்தின் தர்மமே ஆகும். இந்த இரண்டு வகை தர்மங்களிலும் வெளிமுகப்படுவதின் இன்மையே திரோபாவம் ஆகும். அதுபோல் ஒருமுகப்படுதலின் இருத்தல் உண்டாவது ஆவிர்பாவம் ஆகும். இவை இரண்டும் நிலைக்கும் தர்மியாக இருப்பதால் சித்தம் இரு நிலைகளிலும் உள்ளதாக இருக்கின்றது. தன்னிலேயே உண்டாகும் நிலைகளான திரோபாவம் மற்றம் ஆவிர்பாவத்தினால் கூடியதாக இந்த சித்தமானது சமாஹிதமடைகின்றது. இதுவே சித்தத்தின் சமாதி மாற்றம் ஆகும்.

ततः पुनः शान्तोदितौ तुल्यप्रत्ययौ चित्तस्यैकाग्रतापरिणामः ॥३.१२॥

அதனால் மீண்டும் சாந்தமானதும் உதிதமானதுமான சமான ரூபமுடைய எண்ணங்கள் உண்டாகுவது சித்தத்தின் ஏகாகிரதா பரிணாமம் ஆகும்.

समाहितचित्तस्य पूर्वप्रत्ययः शान्त उत्तरस्तत्सदृश उदितः, समाधिचित्तमुभयोरनुगतं पुनस्तथैवाऽऽसमाधिभ्रंशादिति । स खल्वयं धर्मिणश्चित्तस्यैकाग्रतापरिणामः ।

சமாதியிலுள்ள சித்தத்தில் ஞானமானது சாந்தமடைகின்றது. அதுபோல எதிர்கால ஞானமானது உதித்துக்கொண்டே இருக்கின்றது. இரண்டிலும் இருக்கக்கூடியதான சமாஹிதமான சித்தம் சமாதியானது கலையும் வரையில் அதுபோலவே இருக்கின்றது. இதுவே தர்மி சித்தத்தின் ஏகாக்கிரதை (ஒருமுகப்படுதல்) என்கிற மாற்றம் ஆகும்.

एतेन भूतेन्द्रियेषु धर्मलक्षणवस्थापरिणामा व्याख्याताः ॥३.१३॥

இதனால் பூதங்களிலும் இந்திரியங்களிலும் தர்மம், லக்ஷணை மற்றும் அவஸ்தா பரிணாமமானது நிரூபிக்கப்பட்டதாகிறது.

तेन पूर्वोक्तेन चित्तपरिणामेन धर्मलक्षणवस्थारूपेण भूतेन्द्रियेषु धर्मपरिणामो लक्षणपरिणामोऽवस्थापरिणामश्चोक्तो वेदितव्यः । तत्र व्युत्थाननिरोधयोरभिभवप्रादुर्भावौ धर्मिणि धर्मपरिणामः । लक्षणपरिणामश्च । निरोधस्त्रिलक्षणस्त्रिभिरध्वभिर्युक्तः । स खल्वनागतलक्षणमध्वानं प्रथमं हित्वा धर्मत्वमनतिक्रान्तो वर्तमानलक्षणं प्रतिपन्नः । यत्रास्य स्वरूपेणाभिव्यक्तिः । षोऽस्य द्वितीयोऽध्वा । न चातीतानागताभ्यां लक्षणाभ्यां वियुक्तः । तथा व्युत्थानं त्रिलक्षणं त्रिभिरध्वभिर्युक्तं वर्तमानलक्षणं हित्वा धर्मत्वमनतिक्रान्तमतीतलक्षणं प्रतिपन्नम् । षोऽस्य तृतीयोऽध्वा । न चानागतवर्तमानाभ्यां लक्षणाभ्यां वियुक्तम् । वं पुनर्व्युत्थानमुपसंपद्यमानमनागतलक्षणं हित्वा धर्मत्वमनतिक्रान्तं वर्तमानलक्षणं प्रतिपन्नम् । यत्रास्य स्वरूपाभिव्यक्तौ सत्यां व्यापारः । षोऽस्य द्वितीयोऽध्वा । न चातीतानागताभ्यां लक्षणाभ्यां वियुक्तमिति । वं पुनर्निरोधं वं पुनर्व्युत्थानमिति । तथाऽवस्थापरिणामः । तत्र निरोधक्षणेऽपि निरोधसंस्कारा बलवन्तो भवन्ति दुर्बला व्युत्थानसंस्कारा इति । ष धर्माणामवस्था परिणामः । तत्र धर्मिणो धर्मैः परिणामो धर्माणां त्र्यध्वनां लक्षणैः परिणामो लक्षणनामप्यवस्थाभिः परिणाम इति । वं धर्मलक्षणवस्थापरिणामैः शून्यं न क्षणमपि गुणवृत्तमवतिष्ठते । चलं च गुणवृत्तम् । गुणस्वाभाव्यं तु प्रवृत्तिकारणमुक्तं गुणानामिति । तेन भूतेन्द्रियेषु धर्मधर्मिभेदात्त्रिविधः परिणामो वेदितव्यः । परमार्थतत्त्वेक व परिणामः । धर्मिस्वरूपमात्रो हि धर्मा धर्मविक्रियैवैषा धर्मद्वारा प्रपञ्च्यत इति । तत्र धर्मस्य धर्मिणि वर्तमानस्यैवाध्वस्वतीतानागतवर्तमानेषु भावान्यथात्वं भवति न तु द्रव्यान्यथात्वम् । यथा सुवर्णभाजनस्य भित्त्वाऽन्यथाक्रियमाणस्य भावान्यथात्वं भवति न सुवर्णान्यथात्वमिति । अपर आह -- धर्मानभ्यधिको धर्मी पूर्वतत्त्वानतिक्रमात् । पूर्वापरावस्थाभेदमनुपतितः कोटस्थ्येनैव परिवर्तत यद्यन्वयी स्यादिति । अयमदोषः । कस्मात् । कान्ततानभ्युपगमात् । तदेतत्त्रैलोक्यं व्यक्तेरपैति नित्यत्वप्रतिषेधात् । अपेतमप्यस्ति विनाशप्रतिषेधात् । संसर्गाच्चास्य सौक्ष्म्यं, सौक्ष्म्याच्चानुपलब्धिरिति । लक्षणपरिणामो धर्मोऽध्वसु वर्तमानोऽतीतोऽतीतलक्षणयुक्तोऽनागतवर्तमानाभ्यां लक्षणाभ्यामवियुक्तः । तथाऽनागतोऽनागतलक्षणयुक्तो वर्तमानातीताभ्यां लक्षणभ्यामवियुक्तः । तथा वर्तमानो वर्तमानलक्षणयुक्तोऽतीतानागताभ्यां लक्षणाभ्यामवियुक्त इति ।

யथा पुरुष कस्यां स्त्रियां रक्तो न शेषासु विरक्तो भवतीति। अत्र लक्षणपरिणामे सर्वस्य सर्वलक्षणयोगादध्वसंकरः प्राप्नोतीति परैर्दोषश्चोद्यत इति। तस्य परिहारः -- धर्माणां धर्मत्वमप्रसाध्यम्। सति च धर्मत्वे लक्षणभेदोऽपि वाच्यो न वर्तमानसमय वास्य धर्मत्वम्। वं हि न चित्तं रागधर्मकं स्यात्कोधकाले रागस्यासमुदाचारादिति। किञ्च त्रयाणां लक्षणानां युगपदेकस्यां व्यक्तौ नास्ति संभवः। क्रमेण तु स्वव्यञ्जकाञ्जनस्य भावो भवेदिति। उक्तं च रूपातिशया वृत्त्यतिशयाश्च विरुध्यते, सामान्यानि त्वतिशयैः सह प्रवर्तन्ते। तस्मादसंकरः। यथा रागस्यैव क्वचित्समुदाचार इति न तदानीमन्यत्राभावः किंतु केवलं सामान्येन समन्वागत इत्यस्ति तदा तत्र तस्य भावः। तथा लक्षणस्येति। न धर्मी त्र्यध्वा धर्मास्तु त्र्यध्वानस्ते लक्षिता अलक्षितास्तत्र लक्षितास्तां तामवस्थां प्राप्नुवन्तोऽन्यत्वेन प्रतिनिर्दिश्यन्तेऽवस्थान्तरतो न द्रव्यान्तरतः। यथैका रेखा शतस्थाने शतं दशस्थाने दशैका चैकस्याने। यथा चैकत्वेऽपि स्त्री माता चोच्यते दुहिता च स्वसा चेति। अवस्थापरिणामे कौटस्थ्यप्रसङ्गदोषः कैश्चिदुक्तः। कथम्। अध्वनो व्यापारेण व्यवहितत्वात्। यदा धर्मः स्वव्यापारं न करोति तदाऽनागतो यदा करोति तदा वर्तमानो यदा कृत्वा निवृत्तस्तदाऽतीत इत्येवं धर्मधर्मिणोर्लक्षणानामवस्थानां च कौटस्थ्यं प्राप्नोतीति परैर्दोष उच्यते। नासौ दोषः। कस्मात्। गुणिनित्यत्वेऽपि गुणानां विमर्दवैचित्र्यात्। यथा संस्थानमादिमद्धर्ममात्रं शब्दादीनां गुणानां विनाशयविनाशिनामेवं लिङ्गमादिमद्धर्ममात्रं सत्त्वादीनां गुणानां विनाशयविनाशिनां तस्मिन्विकारसंज्ञेति। तत्रेदमुदाहरणं मृद्धर्मी पिण्डाकाराद्धर्माद्धर्मान्तरमुपसंपद्यमानो धर्मतः परिणामते घटाकार इति। घटाकारोऽनागतं लक्षणं हित्वा वर्तमानलक्षणं प्रतिपद्यत इति लक्षणतः परिणामते। घटो नवपुराणतां प्रतिक्षणमनुभवन्नवस्थापरिणामं प्रतिपद्यत इति। धर्मिणोऽपि धर्मान्तरमवस्था धर्मस्यापि लक्षणान्तरमवस्थेत्येक व द्रव्यपरिणामो भेदेनोपदर्शित इति। वं पदान्तरैष्वपि योज्यमिति। त ते धर्मलक्षणावस्थापरिणामा धर्मिस्वरूपमनतिक्रान्ता इत्येक व परिणामः सर्वानमूचिशेषानभिप्लवते। अथ कोऽयं परिणामः। अवस्थितस्य द्रव्यस्य पूर्वधर्मनिवृत्तौ धर्मान्तरोत्पत्तिः परिणाम इति। तत्र --

இதனால் தர்மம், லக்ஷணம் மற்றும் அவஸ்த்தா ஆகிய சித்தத்தின் பரிணாமங்களால் பூதங்களினும் இந்திரியத்திலும் உண்டாகும். தர்ம பரிணாமம், லக்ஷணபரிணாமம் மற்றும் அவஸ்தா பரிணாமம் நிரூபிக்கப்பட்டதாகின்றது என்று அறிய வேண்டும். அவையில் சித்தம் என்கிற தர்மியில் வியுத்தான தர்மத்தின் மறைவும், நிரோத தர்மத்தின் தோன்றலும் தர்மபரிணாமம் ஆகும். லக்ஷண பரிணாமம் என்பதோ - நிரோதம் மூன்று லக்ஷணமுடையது அதாவது மூன்று அத்வத்தினை (நிலையை) உடையது. இந்த நிரோதமானது முதலிய தன்னடைய எதிர்கால நிலையை விடத்து தன்னுடைய தர்மத்துவத்தை அழிவற்றதாக ஆக்கியபடி நிகழ்கால நிலையை அடைகின்றது. இந்த நிலையில் அது தன்னுடைய சுவரூபமாக தோற்றம் கொடுக்கின்றது. இதுவே அதன் இரண்டாம் நிலை ஆகும். அது தன்னுடைய கடந்தகாலம் மற்றும் எதிர்காலம் இல்லாததாக ஆவதில்லை. இப்படியே வியுத்தானமும் மூன்று லக்ஷணமுடையதாக அதாவது மூன்று நிலையுடையதாக இருக்கின்றது. தன்னுடைய நிகழ்கால நிலையை விடுத்து, தன்னுடைய தர்மத்துவத்தை அழிவற்றதாக ஆக்கியபடி கடந்தகாலமோ அல்லது இறந்தகாலமோ ஆன நிலையை அடைகின்றது. இதுவே அதன் மூன்றாவது நிலை ஆகும். வியுத்தானம் தன்னுடைய எதிர்காலம் மற்றும் நிகழ்காலம் லக்ஷணமில்லாததாக இருக்காது. இப்படி மீண்டும் தோன்றும் வியுத்தானமானது தன்னுடைய எதிர்கால லக்ஷணத்தினை விடுத்து தர்மத்துவத்தை அழிவற்றதாக ஆக்கியபடி நிகழ்கால லக்ஷணத்தை அடைகின்றது. அதனால், இந்த நிலையில் இதன் சுவரூபமானது தோன்றும்போது காரியமானது நடக்கின்றது. இந்த நிலையே அதன் இரண்டாவது அத்வமாகும். இந்நிலை அதன் இறந்த மற்றும் எதிர்கால லக்ஷணங்களின் நிலைகள் அற்றதாக இருக்காது. இப்படியே மீண்டும் நிரோதமும், அதே போல வியுத்தானமும் உண்டாகின்றது. இப்படியே அவஸ்தா பரிணாமமும் உண்டாகின்றது. அந்த நிரோத லக்ஷணத்தில் நிரோத சம்ஸ்காரமானது பலமுடையதாகின்றது. வியுத்தான சம்ஸ்காரமோ பலகீனமாகின்றது. இதுவே தர்மங்களின் அவஸ்தா பரிணாமம் ஆகும். இந்த பரிணாமங்களில் இந்த பிரிவினை, தர்மியின் பரிணாமம் அற்றதாக ஆவது இல்லை. அப்படியே, நிகழ்கால தர்மமும், நிகழ்கால லக்ஷணத்தோடு கூடியதாக இருந்தபோதிலும் கடந்த மற்றும் எதிர்கால லக்ஷணங்கள் அற்றதாக இருப்பது இல்லை. எப்படி ஒரு பெண்ணிடம் ஆசை கொண்ட ஒரு ஆண் மற்ற பெண்களை வெறுப்பது இல்லையோ, இந்த லக்ஷணபரிணாமத்தில் எல்லா லக்ஷணத்தோடும் சம்மந்தமுள்ளதாக இருப்பதால் காலத்தின்

நிலைகளின் சேர்க்கையானது (குழப்பம்) உண்டாகின்றது என்று **பூர்வபக்ஷி** (எதிராளி) கூறினார்களேயானால், அதற்கு விடை, தர்மங்களில் தர்மத்தன்மை நிரூபிக்கப்பட்டதே ஆகும். அங்ஙனம் தர்மத்தன்மை உள்ளதோது அத்வேதம், (நிலைகளின் பிரிவு) கூறப்படவேண்டியதே ஆகின்றது. காரணம், நிகழ்காலத்திலேயே தர்மத்தின் தர்மத்தன்மை இருப்பதில்லை. கோபமான நேரத்தில் ஆசையானது சித்தத்தில் தோன்றாதபோது ஆசையுடையதாக ஆவது இயலாததுபோல மூன்று லக்ஷணங்கள் ஒரே நேரத்தில் ஒரு விஷயத்தில் இருப்பது (தோன்றுவது) இயலாது. கிரமத்திலேயே தன்னுடைய காரணம் உள்ளபோது அதன் லக்ஷணங்களும் தோன்றுகிறது. அதனால் ரூபத்தின் அதிசயம் (தோற்றம்) விருத்திகளின் அதிசயமே (தோற்றம்) ஒன்றுக்கொன்று விரோதமாகின்றது. சாமானியமானதோ (தோன்றாததோ) ஒரே நேரத்தில் பிரவிருத்திக்கின்றது என்பதால் எந்த சேர்க்கையும் (குழப்பம்) இல்லை. எப்படி ஆசையானது ஓரிடத்தில் தோன்றினால் மற்ற இடங்களில் அதன் இன்மை இருப்பதில்லை என்பதோடல்லாமல் அது தன்னுடைய சாமானியமான ரூபத்தில் இருக்கின்றது என்பதால் எல்லா நேரத்திலும் ஆசையின் இருப்பு உள்ளதாகின்றது என்பது போலவே இந்த லக்ஷணங்களுக்கும் ஆகின்றது. தர்மியானது மூன்று லக்ஷணமுடையதாக இருப்பதில்லை தர்மமே அவ்வாறு இருக்கின்றது. நிகழ்காலம், எதிர்காலம் மற்றும் இறந்தகாலம் தர்மங்கள் அந்த நிலைகளை அடைந்ததாக நிலைகளின் வேறுபாடாக காண்பிக்கப்படுகின்றது, திரவியத்தின் மாற்றமாக இல்லை. எப்படி- ஒன்று என்ற எண்ணிக்கை நூறினிடத்தில் நூறாகவும், பத்தினிடத்தில் பத்து என்றும், ஒன்றினிடத்தில் ஒன்று என்றும் கூறப்படுகின்றதோ, எப்படி, ஒரு பெண்ணாவள் தான் ஒன்றாக இருந்தபோதிலும், அம்மா, அக்கா, மகள் என்று கூறப்படுகிறாளோ அவ்வாறே, மாற்றத்தின் மற்றய பிரிவுகளாக காண்பிக்கப்பட்டது. இதுபோலவே மற்ற இடங்களிலும் என்று அறியவேண்டும், இந்த தர்ம, லக்ஷண மற்றும் அவஸ்தா மாற்றமானது தர்மியின் உண்மையான தன்மையினை தாண்டியோ அல்லது விடுத்தோ செல்வதில்லை என்பதால், ஒரு மாற்றமே மற்றய மாற்றங்களின் பரிவுகளையும் வியாபிக்கின்றது. இந்த பரிணாமமானது (மாற்றமானது) என்ன என்றால், தர்மிக்கு முன்னால் தர்மங்களில் நிவிருத்தி அடைந்து மற்ற தர்மங்களினை சூழ்வதே பரிணாமம் ஆகும்.

शान्तोदिताव्यपदेश्यधर्मानुपाती धर्मी ।।३.१४ ।।

சாந்தம், உதிதம் மற்றும் அவ்வியபதேஷ்யமான (கடந்தகாலம், நிகழ்காலம் மற்றும் எதிர்காலம்) தர்மங்களில் ஊடுருவியிருப்பது தர்மி ஆகும்.

योग्यतावच्छिन्ना धर्मिणः शक्तिरेव धर्मः । स च फलप्रसवभेदानुमितसद्भाव कस्यान्योऽन्यश्च परिवृष्टः । तत्र वर्तमानः स्वव्यापारमनुभवन्धर्मी धर्मान्तरेभ्यः शान्तेभ्यश्चाव्यपदेश्येभ्यश्च भिद्यते । यदा तु सामान्येन समन्वागतो भवति तदा धर्मिस्वरूपमात्रत्वात्कोऽसौ केन भिद्येत । तत्र ये खलु धर्मिणो धर्माः शान्ता उदिता अव्यपदेश्याश्चेति, तत्र शान्ता ये कृत्वा व्यापारानुपरताः सव्यापार उदितास्ते चानागतस्य लक्षणस्य समनन्तरा । वर्तमानस्यान्तरा अतीताः । किमर्थमतीतस्यानन्तरा न भवन्ति वर्तमानाः । पूर्वपश्चिमताया अभावात् । यथाऽनागतवर्तमानयोः पूर्वपश्चिमता नैवमतीतस्य । तस्मान्नातीतस्यास्ति समनन्तरः । तदनागत व समनन्तरो भवति वर्तमानस्येति । अथाव्यपदेश्याः

தர்மியின் யோகியதை கூடியதான சக்தியே தர்மம் ஆகும். அது பலனை தரும் தன்மைகளின் பிரிவால் அனுமானிக்கப்படுவதான இருப்பினை உடையதாகின்றதான அவை, ஒரு தர்மியின் பல வகைகளாக காணப்படுகின்றது. அவைகளில் தன்னுடைய செயலை அனுபவம் செய்வதாக உள்ள நிகழ்காலமானது கடந்த மற்றும் எதிர்காலம் ஆகியவற்றின் தர்மத்திலிருந்து வேறுபட்டதாகிறது. மற்றும் எதிர்காலம் ஆகியவற்றின் தர்மத்திலிருந்து வேறுபட்டதாகிறது. ஆனால், தர்மமானது தன்னுடைய விசேஷமற்ற ரூபத்தில் தர்மியில் இருக்கும்போது தர்மியின் சுவரூபம் மட்டுமே இருக்கும் காரணத்தால் எது எதனிலிருந்து வேறுபடும். இங்கு தர்மியின் மூன்று பிரிவுகள் உள்ளது, **சாந்தம், உதிதம் மற்றும் அவ்வியபதேசியம்** (கடந்த, நிகழ் மற்றும் எதிர்காலம்) இவைகளில், சாந்தமானது, வியாபாரம் முடிந்தும் (செயல்) விலகிவிடகின்றது. செயல் கூடியதாக இருப்பது உதிதம் ஆகும். அதுமட்டுமல்லாது, அவ்வியபதேசத்திற்கு பிறகு வருவதாக இருக்கின்றதுமாகும். நிகழ்காலம் என்கிறதர்மத்திற்கு பினர் வரும் தர்மமே கடந்தகாலம் ஆகும்.

கடந்த காலத்திற்கு பின்னர் நிகழ்காலம் என்கிற தர்மமானது ஏன் இல்லை என்றால், முன்னர் மற்றும் பின்னர் அதற்கு இல்லாததால் எதிர் மற்றும் நிகழ்காலத்திற்கு எவ்வாறு முன்னர் மற்றும் பின்னர் என்கிற நிலையானது உள்ளதோ அவ்வாறு கடந்த காலம் தர்மத்திற்கு இல்லாததால் கடந்த கால தர்மமானது வேறு எந்த தர்மமும் தொடருவதாக இல்லை என்பதால், நிகழ்கால தர்மத்திற்கு வேறு எந்த கடந்த கால தர்மமும் தொடருவதாக இருப்பதில்லை. அவ்வியபதேசம் என்றால் அது என்ன தர்மம் (எதிர்காலம்) என்றால், எல்லா தர்மியும், எல்லா சக்தியுடையதாகவும் இருக்கிறது. இதனை குறித்து - நீர் மற்றும் நிலம் ஆகியவற்றின் மாற்றமான ரசம் முதலிய பலவகையான தாவரம் காணப்படுகின்றன. அப்படியே அந்த தாவரங்களும் ஜங்கமமான (நகர்வன) திலும் ஜங்கமமானது தாவரத்திலும் - என்று கூறப்பட்டுள்ளது. இப்படி இவை தங்களுடைய தன்மையால் பிரிவடையாததால் எல்லா பதார்தமும் எல்லாவற்றினையும் உத்பத்தி செய்யும் சக்தியுடையதாகின்றது. ஆனால், இந்த சக்திகளின் வெளிப்பாடானது இடம், காலம், பொருள் மற்றும் ஏவலின் சம்பந்தமற்றதாய் ஒரே சமயத்தில் வெளிப்படுவது இல்லை. வெளிப்படுவது வெளிப்படுவதல்லாதததுமான தர்மத்தில் ஊடுருவியிருப்பதாகவும், சாதாரண விசேஷமானதுமானதாக இருக்கின்ற தர்மத்தில் இருக்கும் அந்த பதார்த்தம் தர்மி ஆகும். ஆனால், எவர் அதனை ஊடுருவாத தர்மம் மட்டுமே என்று ஏற்கின்றனரோ அவருக்கு கர்மத்தின் பலனை அனுபவிப்பது இயலாததாகும். ஏனென்றால், வேறு விஞ்ஞானத்தால் செய்யப்பட்ட கர்மத்தினை வேறு விஞ்ஞானத்தினால் அனுபவிப்பது இயலாது என்பதாலும், அந்த அனுபவிக்கப்பட்ட விஷயத்தின் நினைவும் இல்லாது போகும். வோறொருவரால் காணப்பட்டது மற்றவரால் நினைவு கூறுதல் இயலாது. விஷயத்தினை அறிந்தாலும் தர்மங்களில் ஊடுருவியிருக்கும் ஒரு தர்மியானது இருப்பதும், வேறாக (வேறு தர்மமுடையதாக) அறியப்படுகிறது என்பது ஆகும். என்பதால் பதார்த்தமானது தர்மத்தில் ஊடுருவாத தர்மியாக இல்லை என்றாகிறது.

क्रमान्यत्व परिणामान्यत्वे हेतुः ।।३.१५।।

கிரமத்தின் வேறுபாடு பரிமாண வேறுபாட்டிற்கு காரணம்.

कस्य धर्मिण क व परिणाम इति प्रसक्ते क्रमान्यत्वं परिणामान्यत्वे हेतुर्भवतीति। तद्यथा चूर्णमृत्पिण्डमृदघटमृत्कपालमृत्कणमृदिति च क्रमः। यो यस्य धर्मस्य समनन्तरो धर्मः स तस्य क्रमः। पिण्डः प्रच्यवते घट उपजायत इति धर्मपरिणामक्रमः। लक्षणपरिणामक्रमो घटस्यानागतभावाद्द्वर्तमानभावः क्रमः। तथा पिण्डस्य वर्तमानभावादतीतभावः क्रमः। नातीतस्यास्ति क्रमः। कस्मात्। पूर्वपरतायां सत्यां समनन्तरत्वं, सा तु नास्त्यतीतस्य। तस्माद्द्वयोरेव लक्षणयोः क्रमः। तथाऽवस्थापरिणामक्रमोऽपि घटस्याभिनवस्य प्रान्ते पुराणता दृश्यते। सा च क्षणपरम्परानुपातिना क्रमेणाभिव्यज्यमाना परां व्यक्तिमापद्यत इति। धर्मलक्षणाभ्यां च विशिष्टोऽयं तृतीयः परिणाम इति। य ते क्रमा धर्मधर्मिभेदे सति प्रतिलब्धस्वरूपाः। धर्मोऽपि धर्मी भवत्यन्यधर्मस्वरूपापेक्षयति। यदा तु परमार्थतो धर्मिण्यभेदोपचारसाद्द्वारेण स वाभिधीयते धर्मस्तदाऽयमेकत्वेनैव क्रमः प्रत्यवभासते। चित्तस्य द्वये धर्मा परिदृष्टाश्चापरिदृष्टाश्च। तत्र प्रत्ययात्मकाः परिदृष्टा वस्तुमात्रात्मका अपरिदृष्टाः। ते च सप्तैव भवन्त्यनुमानेन प्रापितवस्तुमात्रसद्भावाः। निरोधधर्मसंस्काराः

ஒரு தர்மிக்கு ஒரு தர்மமே என்ற நிலையில் கிரமத்தின் வேறுபட்டதன்மையே வெவ்வாறான பரிணாமத்தினை உண்டாக்க காரணமாகிறது. எவ்வாரென்றால், களிமண் பொடி, களிமண் பிண்டம், களிமண் கபாலம், களிமண் பாளை மற்றும் காரண ரூபமான மண் என்பதே கிரமம். எது எதற்கு அடுத்ததாக வருகின்ற தர்மமோ அதுவே அதன் கிரமம் ஆகும். பிண்டமானது அழிந்தபோது பாளை தோன்றுகின்றது. இதுவே தர்ம பரிணாம கிரமம் ஆகும். பானையின் தோன்றாத நிலையிலிருந்து தற்போதய நிலையே **லக்ஷண பரிணாம கிரமம்** ஆகும். அப்படியே தற்போதய நிலையிலிருந்து எதிர்கால நிலையும் ஆகும். எதிர்காலத்திற்கு எந்த வித நிலையம் (முன் மற்றும் பின்) என்று இல்லாததால் இரண்டு லக்ஷணத்திற்கு மட்டுமே கிரமம் உண்டாகிறது. அப்படியே அவஸ்தா பரிணாமத்திற்கும் கிரமம் உண்டாகிறது. புதிய பானையில் ஏதாவது ஒரு இடத்தில் பழைய தன்மையும், அது ஒவ்வொரு க்ஷணமாக மாறும் நிலையில் கிரமத்தின் மூலம் உண்டாவதாக உள்ள மேனமையான நிலையை அடைகின்றது. இதுவே, தர்மி மற்றும் லக்ஷண பரிணாமத்திலிருந்து வேறான மூன்றாவது வகை **அவஸ்தா பரிணாமம்** ஆகும். இந்த **கிரமம், தர்மம்**

மற்றும் தர்மி என்ற பிரிவு உள்ள போதே தோன்றுவதாகிறது. இந்த தர்மமும் மற்ற தர்மத்திற்கு தர்மியாகிறது. எப்பொழுது . பொருளின் தர்மியில் பிரிவற்ற நிலையானது கூறப்படுகிறதோ, அப்பொழுது . அந்த நிலையினால் தர்மியே தர்மம் எனப்படுகிறது. அந்நிலையில் இந்த கிரமமானது ஒரு ரூபமாகவே பிரகாசிக்கின்றது. சித்தத்தில் இருவகை தர்மமானது உள்ளது - **பிரத்யக்ஷம் மற்றும் பரோக்ஷம்** என்று அதில். ஞானரூபமான தர்மம் பிரத்யக்ஷம் என்றும் சித்த சுவரூபமானது மட்டுமே இருப்பது பரோக்ஷம் என்றும் ஆகின்றது. அனுமானத்தினால் (பிரமாணத்தினால்) இந்த சித்த சுவரூபமாக மட்டுமே இருப்பது ஏழு வகையாகின்றது. அவை - **நிரோதம் , தர்மம், சம்ஸ்காரம், பரிணாமம், ஜீவன், சேட்டை மற்றும் சக்தி** ஆகிய இவை சித்தத்தின் வெளிப்படாத தர்மம் ஆகும்.

இனி, பாதத்தின் முடிவு வரையில் யோகத்தின் எல்லா அங்கங்களையும் அனுஷ்டிக்கும் யோகிக்கு ஆசைப்பட்ட பொருளை நிரூபிக்க சம்யமமானது கூறப்படுகிறது.

பரிணாமத்யயசம்யமாதிதானா஗தஜ்ஞானம் | 13.96 |

முப்பரிணாமங்களிலும் சம்யமம் செய்வதால் கடந்த மற்றும் எதிர்காலத்தின் ஞானம் உண்டாகும்.

धर्मलक्षणवस्थापरिणामेषु संयमाद्योगिनां भवत्यतीतानागतज्ञानम् | धारणाध्यानसमाधित्रयमेकत्र संयम उक्तः | तेन परिणामत्रयं साक्षात्क्रियमाणमतीतानागतज्ञानं तेषु संपादयति |

தர்மம், லக்ஷணம் மற்றும் அவஸ்தா பரிணாமத்தில் சம்யமம் செய்வதால் யோகிக்கு கடந்த மற்றும் எதிர்காலத்தின் அறிவு உண்டாகும். ஒரே விஷயத்தில் தாரணை, தியானம் மற்றும் சமாதி செய்வதே சம்யமம் என்று கூறப்பட்டது. இதனால் அறியப்பட்ட மூன்று பரிணாமமும் அந்த யோகியின் தியான விஷயத்தின் கடந்த மற்றும் எதிர்காலத்தினை குறித்த அறிவவை அடைகின்றார்கள்.

शब्दार्थप्रत्ययानामितरेतराध्यासात्संकरस्तत्रविभागसंयमात्सर्वभूतरुतज्ञानम् | 13.97 |

சப்தம்(சொல்), அர்த்தம் (பொருள்) மற்றும் ஞானத்தில் அன்யோன்யமாக எற்றிப்பார்த்தல் எனும் சம்பந்தம் (குழப்பம்) உண்டு, அவையில் தனியாக சம்யமம் செய்வதால் எல்லா பூதங்களின் (உயிர்களின்) சப்த ஞானமானது உண்டாகும்.

तत्र वाग्वर्णेष्वेवार्थवती। श्रोत्रं च ध्वनिपरिणाममात्रविषयम्। पदं पुनर्नादानुसंहारबुद्धिनिग्राह्यमिति। वर्णा कसमयासंभित्वात्परस्परनिरनुग्रहात्मानस्ते पदमसंस्पृश्यानुपस्थाप्याऽऽविभूतास्तिरोभूताश्चति प्रत्येकमपदस्वरूपा उच्यन्ते। वर्णः पुनरैकैकः पदात्मा सर्वाभिधानशक्तिप्रचितः सहकारिवर्णान्तरप्रतियोगित्वाद्देश्वरूप्यमिवाऽऽपन्नः पूर्वश्चोत्तरेपोत्तरश्च पूर्वेण विशेषेऽवस्थापित इत्येवं बहवो वर्णाः क्रमानुरोधिनोऽर्थसंकेतेनावच्छिन्ना इयन्त ते सर्वाभिधानशक्तिपरिवृता गकारौकारविसर्जनीयाः सास्नादिमन्तमर्थं द्योतयन्तीति। तदेतेषामर्थसंकेतेनावच्छिन्नानामुपसंहृतध्वनिक्रमाणां य को बुद्धिनिर्भासस्तत्पदं वाचकं वाच्यस्य संकेत्यते। तदेकं पदमेकबुद्धिविषयमेकप्रयत्नक्षिप्तमभागमक्रमवर्णं बौद्धमन्थवर्णप्रत्ययव्यापारोपस्थापितं परत्र प्रतिपिपादयिषया वर्णैरेवाभिधीयमानैः श्रूयमाणैश्च श्रोतृभिरनादिवाग्व्यवहारवासनानुविद्धया लोकबुद्ध्या सिद्धवत्संप्रतिपत्त्या प्रतीयते। तस्य संकेतबुद्धितः प्रविभागः तावतामेवंजातीयकोऽनुसंहार कस्यार्थस्य वाचक इति। संकेतस्तु पदपदार्थयोरितरेतराध्यासरूपः स्मृत्यात्मको योऽयं शब्दः सोऽयमर्थो योऽयमर्थः सोऽयं शब्द इति। वमितरेतराध्यासरूपः संकेतो भवतीति। वमेते शब्दार्थप्रत्यया इतरेतराध्यासात्संकीर्णा गौरिति शब्दो गौरित्यर्थो गौरिति ज्ञानम्। य षां प्रविभागज्ञः स सर्ववित्। सर्वपदेषु चास्ति वाक्यशक्तिर्वृक्ष इत्युक्तेऽस्तीति गभ्यते। न सत्तां पदार्थो व्यभिचरतीति। तथा न ह्यसाधना क्रियाऽस्तीति। तथा च पचतीत्युक्ते सर्वाकारकाणामाक्षेपो नियमार्थोऽनुवादः कर्तृकरणकर्मणां चैत्रानितण्डुलानामिति। दृष्टं च वाक्यार्थं पदरचनं श्रोत्रियश्छन्दोऽधीते, जीवति प्राणाधारयति। तत्र वाक्ये पदाथाभिव्यक्तिस्ततः पदं प्रविभज्य व्याकरणीयं क्रियावाचकं वा कारकवाचकं वा। अन्यथा भवत्यश्वोऽजापय इत्येवमादिषु नामाख्यातसारूप्यादनिर्जातिं कथं क्रियायां कारके वा व्याक्रियेतेति। तेषां शब्दार्थप्रत्ययानां प्रविभागः। तद्यथा श्वेतते प्रासाद इति क्रियार्थः, श्वेतः प्रासाद इति कारकार्थः शब्दः, क्रियाकारकात्मा तदर्थः प्रत्ययश्च। कस्मात्। सोऽयमित्यभिसंबन्धादेकाकार व प्रत्ययः संकेत इति। यस्तु

श्वेतोऽर्थः स शब्दप्रत्यययोरालम्बनीभूतः । स हि स्वाभिरवस्थाभिर्विक्रियमाणो न शब्दसहगतो न बुद्धिसहगतः । वं शब्द वं प्रत्ययो नेतरेतरसहगत इत्यन्यथा शब्दोऽन्यथाऽर्थोऽन्यथा प्रत्यय इति विभागः । वं तत्प्रविभागसंयमाद्योगिनः सर्वभूतरुतज्ञानं संपद्यत इति ।

அவையில் , வாக்கானது வர்ணங்களின் (எழுத்துக்கள்) உச்சாரணத்தினாலேயே கிருதார்த்த நிலையை அடைகின்றது. காதுகளோ, த்வனியின் மாற்றமான வடிவான விஷயமாகின்றது. பதமானது (சொல்லானது) அதன் ஒலியை பிரித்தரியும் புத்தியில் அறியப்படுகிறதாகிறது. வர்ணமானது ஒரே கூணத்தில் தோன்றாததால் ஒன்று மற்றொன்றோடு சம்பந்தம் இல்லாததாக இருக்கிறது. அவை பதத்தன்மையை அடையாமலேயே தோன்றி மறைகின்றது. இதனால் ஒவ்வொரு வர்ணமும் பத சுவரூபமற்றது ஆகின்றது. ஒவ்வொரு வர்ணமும் பதசுரூபமும் ஆகும். எவ்வாறென்றால் , ஒவ்வொன்றும் பொருளை போதிப்பதில் சம்பந்தப்பட்டதாகிறது. மற்ற வர்ணங்களுடன் சம்பந்தம் உடையதானதாய் பல ரூபத்தினை அடைந்தது போல, பின்னுள்ளது முன்னாலும், முன்னுள்ளது பின்னாலும் விசேஷமான ரூபத்தில் இருப்பதாகிறது. இப்படி கிரமமாக கூறப்பட்ட பொருளுடையதான ஒரு விஷயத்தினை போதிப்பதற்கு சக்தியுள்ளதாக மாறிய காரம், ஓளகாரம் மற்றும் விஸர்க்கம் (க் உ ஓள : கௌ:) என்பது ஆடும் தசையுள்ள (மாடு) தினை குறிப்பதாகின்றது. பொருளுடையதாகவும் த்வனி கிரமமற்றதாகவும் உள்ள வர்ணங்களின் புத்தியில் ஒரு தோற்றம் உண்டாக்குகின்றது. சொல்லின் பொருளான அந்த சொல்லே பதம் எனப்படுகிறது. அந்த பதம் ஒன்றாகும். ஒரு புத்தியின் விஷயம் ஆகும். முயர்ச்சியால் தோன்றுவதாகின்றது. அகண்டமாகிறது. கிரமமற்றதாகிறது, வர்ணாகார மல்லாததாகிறது. புத்தியில் தோன்றுவதாகிறது அது மட்டுமல்லாது கடைசி வர்ணத்தின் ஞானத்தின் பலனால் அபிவித்தமாகிறது. வேறொருவனுக்கு கூறும் ஆசையால் கூறப்படுவதும் கேட்பவர்களின் கேட்கப்பட்ட வர்ணங்களால் அநாதிகாலமான இந்த வாக்கு வியவகாரத்தின் வாசனையால் நிரம்பிய புத்தியால் சமானமான விவகாரம் செய்யும் பரம்பரையால் உள்ளது போல தோன்றுகிறது. இந்த பதத்தின் விஷயத்தோடு உள்ள சம்பந்தமானது சங்கேத ஞானத்தால் உண்டாகிறது. இந்தந்த வர்ணங்களை இவ்வாறு சேர்த்தால் அது இந்த பொருளைக்குறிப்பதாகிற சொல் என்று.

இந்த **சங்கேத** ஞானமானது சொல்லுடன் பொருளுக்கு உள்ள ஏற்றிப்பார்க்கப்பட்ட சம்பந்தமும் நினைவில் இருப்பதும் என்று ஆகின்றது. சொல்லே பொருள் என்றும் பொருளே சொல் என்றும், இப்படிப்பட்ட ஒன்று மற்றொன்றின் ஏற்றிப்பாற்பதே **சங்கேதம்** ஆகும். இப்படி இந்த சொல், பொருள் மற்றும் அதன் ஞானமானது பரஸ்பரமாக ஏற்றிப்பார்க்கப்படுவதால் இவை கலப்புடையதாக ஆகிறது. உதாரத்திற்கு , கௌ (மாடு) என்ற சொல் கௌ என்றது. எவர் இந்த பிரிவினை சரியாக புரிந்து கொள்கின்றனரோ அவர் எல்லா சொற்பொருளும் (எல்லா பாஷையும்) அறிபவர் ஆவார். எல்லா பதத்திலும் வாக்கியத்தின் சக்தியானது உள்ளது. விருகூழ் என்று கூறும்போது உள்ளது என்று அறியப்படுகின்றது. எந்த சொற்பொருளும் இருத்தலின் நிராகரிப்பு செய்வதில்லை . ஒரு செய்பவரில்லாது செயலானது உண்டாவதில்லை. என்பதால் சமைக்கிறார் என்று கூறப்பட்டவுடன் சமைக்கும் நபரினை குறித்த அறிவு உண்டாகின்றது. செய்பவர், செய்வழி கூறுவதோ நியமத்தினை செய்வதற்கு வழி மொழிதலே ஆகும். ஒரு வாக்கியத்திற்கு பதிலாக ஒரு சொல் மட்டும் உபயோகிக்க படுவதும் காணப்படுகின்றது. உதாரணத்திற்கு இவர் வேதத்தினை படிக்கின்றார் என்னும் பொருளில் **ஷ்ரோதிரியர்** என்னும் பதமும் பிராணனை தாரணை செய்கின்றார் என்னும் பொருளில் வாழ்கின்றார் என்றும் அங்கு வாக்கியத்திலேயே பதத்தின் பொருள் விளங்குகின்றது. இதனாலேயே வாக்கியத்தினை சரியாக புரிந்துகொண்டு அதனை விமர்சிக்க வேண்டும், அது, செயலை குறிப்பதா அல்லது செய்பவரை குறிப்பதா என்று இப்படி இல்லை என்றால், உள்ளார், குதிரை மற்றும் ஆட்டுப்பால் முதலிய சொற்களில் பெயர் மற்றும் செயல் ஆகியவையின் தன்மையுடையதால் இதனை செயலாகவோ அல்லது செய்பவராகவோ எப்படி புரிந்து கொள்வது என்றால், அந்த சொல் , பொருள் மற்றும் ஞானத்திற்கு விஷயத்தின் நிலைபாடும் உள்ளது. அதாவது மாளிகை வெளுக்கின்றது. என்கிற வாக்கியத்தில் வெளுக்கின்றது என்கிற பதமானது செயலினை குறிப்பதாகவும் வெள்ளை மாளிகை என்றும் வாக்கியத்தில் வெள்ளை என்பது செய்பவராகவும் உள்ளது. இந்த இரண்டு சொற்களுக்கும் செயல் மற்றும் செய்பவரான பொருள் உண்டாகும் , என்பதால் ஞானமும் இருவகைப்படுகின்றது, அது

எனென்றால் அது இதுவே என்பது முதலான ஒன்று மற்றொன்றில் எற்றிப்பார்ப்பதால் சங்கேதமானது ஒன்றானதாக உள்ள ஞானமே உண்டாகின்றது. ஆனால் வெள்ளை என்ற பொருள், வெள்ளை என்கிற சொல்லும் வெள்ளை என்கிற ஞானத்திற்க்கும், பாத்திரமாக ஆகிறது. அந்த பொருளானது தன்னுடைய அவஸ்தை (நிலை) மூலமாக மாற்றம் அடைகிறது. சொல் மற்றும் ஞானத்தால் அல்ல இப்படி சொல்லும் ஞானமும் ஒன்று மற்றொன்றினுடன் (மாற்றம்) இருக்காது. இதனால் சொல், பொருள் மற்றும் ஞானம் வெவ்வேறான விஷயங்கள் என்று இதுவே பிரிவு ஆகும். இப்படி இந்த பிரிவினால் சம்யமம் செய்வதால் யோகிக்கு எல்லா ஜீவர்களின் பேச்சின் ஞானமும் உண்டாகின்றது.

संस्कारसाक्षात्करणात्पूर्वजातिज्ञानम् । ३.१८ ।।

சம்ஸ்காரத்தினை சாக்ஷாத்தகரித்தலால் கடந்த ஜன்மங்களின் ஞானம் உண்டாகும்.

द्वये खल्वमी संस्काराः स्मृतिक्लेशहेतवो वासनारूपा विपाकहेतवो धर्माधर्मरूपाः । ते पूर्वभवाभिसंस्कृताः परिणामचेष्टानिरोधशक्तिजीवनधर्मवदपरिदृष्टाश्चित्तधर्माः । तेषु संयमः संस्कारसाक्षात्क्रियायै समर्थः । न च देशकालनिमित्तानुभवाैर्विना तेषामस्ति साक्षात्करणम् । तदित्थं संस्कारसाक्षात्करणात्पूर्वजातिज्ञानमुत्पद्यते योगिनः । परत्राप्येवमेव संस्कारसाक्षात्करणात्परजातिसंवेदनम् । अत्रेदमाख्यानं श्रूयते -- भगवतो जैगीषव्यस्य संस्कारसाक्षात्करणादशसु महासर्गेषु जन्मपरिणामक्रममनुपश्यतो विवेकजं ज्ञानं प्रादुरभूत् । अथ भगवानावट्यस्तनुधरस्तमुवाच -- दशसु महासर्गेषु भव्यत्वादनभिभूतबुद्धिसत्त्वेन त्वया नरकतिर्यग्भवं संभवं दुःखं संपश्यता देवमनुष्येषु पुनःपुनरुत्पद्यमानेन सुखदुःखयोः किमधिकमुपलब्धमिति भगवन्तमावट्यं जैगीषव्य उवाच - - दशसु महासर्गेषु भव्यत्वादनभिभूतबुद्धिसत्त्वेन मया नरकतिर्यग्भवं दुःखं संपश्यता देवमनुष्येषु पुनः पुनरुत्पद्यमानेन यत्किंचिदनुभूतं तत्सर्वं दुःखमेव प्रत्यवैमि । भगवानावट्य उवाच -- यदिदमायुष्मत् प्रधानवशित्वमनुत्तमं च संतोषसुखं किमिदमपि दुःखपक्षे निक्षिप्तमिति । भगवाञ्जैगीषव्य उवाच -- विषयसुखापेक्षयैवेदमनुत्तमं संतोषसुखमुत्तमं कैवल्यसुखापेक्षया दुःखमेव । बुद्धिसत्त्वस्यायं धर्मस्त्रिगुणस्त्रिगुणश्च प्रत्ययो हेयपक्षे न्यस्त इति दुःखरूपस्तृष्णातन्तुः । तृष्णादुःखसंतापापगमात्तु प्रसन्नमबाधं सर्वानुकूलं सुखमिदमुक्तमिदि ।

இரண்டு வகைப்படுவதாக இந்த சம்ஸ்காரமானது உள்ளது ஒன்று ஸ்மிருதிக்கும் க்லேஷத்திற்க்கும் காரணமான வாசனைகள், மற்றொன்று கர்மபலத்தினை அனுபவிப்பதற்கு காரணமான புண்ணிய பாவ வகையானது. இவை இரண்டு முற்பிறவிகளின் அடையப்பட்டதாகின்றது. இவை பரிணாமம், சேஷ்டை, நிரோம், சக்தி மற்றும் ஜீவம் முதலிய தர்மத்தினைப்போல சித்தத்தின் காணப்படாத தர்மம் ஆகும். இவைகளில் சம்யமம் செய்து சாக்ஷாத்தகாரம் அடைவதால் இவைகளை காணும் சக்தி உண்டாகின்றது. இவைகளின் சாக்ஷாத்தகாரமானது காலம், தேசம் மற்றும் நிமித்தத்திற்க்கு வேறானதாக இருக்காது. இந்த வகை சம்ஸ்காரத்தின் சாக்ஷாத்தகாரத்தினால் யோகியானவருக்கு முற்பிறவிகளை குறித்த ஞானமானது உண்டாகும். மற்ற உயிர்களிடமும் இந்த சம்ஸ்காரத்தின் சாக்ஷாத்தகாரமானது உண்டானால் அவைகளின் முற்பிறவிகளை குறித்தும் ஞானமானது உண்டாகும். மற்ற உயிர்களிடமும் இந்த சம்ஸ்காரத்தின் சாக்ஷாத்தகாரமானது உண்டானால் அவைகளின் முற்பிறவிகளை குறித்தும் ஞானமானது உண்டாகும். இது சம்பந்தமாக ஒரு கதையானது உண்டு. சம்ஸ்காரத்தின் சாக்ஷாத்தகாரம் உண்டானதால் பத்து மகா கல்பத்திலும் உண்டாகும் பிறவிப்பிறப்பினை குறித்து அறிபவரான பகவான் ஆவட்யர் அவரிடம், பத்து மகா கல்பத்திலும் பிறப்படைந்தாலும், தூய்மையான சத்துவத்தை உள்ள புத்தியுடைவராகவும் நரக மற்றும் ஊர்வண முதலிய பிறப்பின் துன்பத்தை அறிந்தவராகவும், தேவதை மற்றும் மனுஷ்யராகவும் மீண்டும் மீண்டும் பிறப்பெடுத்தவரான உங்களால் எந்த விறவியில் இன்பமும் துன்பமும் அதியமாக அடையப்பட்டது. என்று அதற்க்கு பகவான் ஐஜீஷ்வ்யர் பத்து மகா கல்பத்திலும் பிறந்த காரணத்தால், நரக மற்றம் ஊர்வண முதலிய பிறப்புகளையும் அங்கு உண்டாகும் துன்பத்தையும் அனுபவித்தாலும் தேவதை மற்றும் மனிதப் பிறவிகளை மீண்டும் மீண்டும் எடுத்த காரணத்தாலும், தூய்மையான சத்துவத்தை அடைந்த என்னால் எவையெல்லாம் அனுபவிக்கப்பட்டதோ அவை எல்லாம் துன்பமே என்று உணருகின்றேன் என்று கூறினார். அதற்க்கு பகவான் ஆவட்யர் மீண்டும்

. விஷயத்தில் உண்டாகும் இன்பத்தினை நோக்கும் போதே சந்தோஷம் என்பது சமானமல்லாத சுகம் என்று கூறப்பட்டது. கைவல்யத்தினை (மோக்ஷத்தின்) ஒப்பிடுமபோதா அவை எல்லாம் துன்பமே ஆகும். புத்தி சத்துவத்தின் தர்மமான இதுவும் முக்குணமானதாலும் முக்குணங்கள் விடுக்கப்பட வேண்டியது என்று கூறப்பட்டதாலும் தாகம் என்பது துன்பமாக ஏற்கப்படுகிறது. இந்த தாகமான துன்பத்தின் ஓட்டமானது நீக்கப்பட்டதால் (தடைசெய்யப்பட்டதால்) இந்த நிர்மலமானதாய் எல்லாருக்கும் ப்ரியமான சுகம் என்று கூறப்படுகின்றது.

प्रत्ययस्य परचित्तज्ञानम् । ३.१९ ।।

(அடுத்தவரின்) எண்ணங்களில் (சம்யமம் செய்வதால்) அடுத்தவரின் சித்தத்தின் ஞானம் உண்டாகும்.

प्रत्यये संयमात्प्रत्ययस्य साक्षात्करणात्ततः परचित्तज्ञानम् ।

எண்ண அலைகளின் (சித்தத்தில்) சம்யமம் செய்வதால் எண்ண அலைகளின் சாக்ஷாத்காரம் உண்டாவதால் மற்றவர்களுடைய சித்தத்தினை குறித்த ஞானம் உண்டாகின்றது.

न च तत्सालम्बनं तस्याविषयीभूतत्वात् । ३.२० ।।

ஆனால், ஆலம்பனம்இல்லாததாக இல்லை . அதனின் விஷயம் உண்டாவது இல்லாததால்.

रक्तं प्रत्ययं जानात्यमुष्मिन्नलम्बने रक्तमिति न जानाति । परप्रत्ययस्य यदालम्बनं तद्योगिचित्तेन नाऽऽलम्बनीकृतं परप्रत्ययमात्रं तु योगिचित्तस्यालम्बनीभूतामिति ।

ஆசைவயப்பட்ட சித்தத்தினை அவ்வாறு அறிகின்றார். ஆனால் எதனில் ஆசைவயப்பட்டது என்று அல்ல. ஏனென்றால் மற்றவர்களின் சித்தத்தின் விஷயமானது யோகியின் சித்தத்தால் அறியப்பட்டது ஆகாததால் மற்றவர்களின் எண்ண அலைகள் மட்டும் அந்த யோகியின் சித்தம் அறிகின்றது.

कायरूपसंयमात्तद्ग्राह्यशक्तिस्तम्भे चक्षुष्प्रकाशासंयोगेऽन्तर्धानम् । ३.२१ ।।

உடலின் ரூபத்தில் சம்யமம் செய்வதால் அதனால் கிரகிக்கப்படும் சக்தியானது தடை செய்யப்படுவதால் கண்களின் (அடுத்தவரின்) பிரகாசமானது சம்பந்தம் ஆகாததால் அந்தர்தானம் உண்டாகும்.

कायस्य रूपे संयमाद्रूपस्य या ग्राह्या शक्तिस्तां प्रतिष्ठन्नाति । ग्राह्यशक्तिस्तम्भे सति चक्षुष्प्रकाशासंप्रयोगेऽन्तर्धानमुत्पद्यते योगिनः । तेन शब्दाद्यन्तर्धानमुक्तं वेदितव्यम् ।

உடலின் ரூபத்தில் சம்யமம் செய்வதால் உடலின் ரூபத்தினை கானுகின்ற சக்தியானது அந்த யோகியின் செயலை தடைசெய்கின்றது. அந்த காணப்படும் சக்தியானது தடைசெய்யப்பட்டதும் கண்களின் ஒளியினூடன் சம்யோகம் அடையாததால் அந்த யோகிக்கு **அந்தர்தானம்** (மறைதல்) என்கிற சித்தி உண்டாகின்றது. இதனைப்போன்றே சப்தம் முதலியவற்றில் அந்தர்தானம் நிரூபிக்கப்பட்டதாக அறிய வேண்டும்.

सोपक्रमं निरुपक्रमं च कर्म तत्संयमादपरान्तज्ञानमरिष्टेभ्यो वा । ३.२२ ।।

சோபகிரமமும் நிருபகிரமும் ஆகும் கர்மம். அதனில் சம்யமம் செய்வதால் மரணத்தின் ஞானமோ, அரிஷ்டங்களினாலும் (மரண அறிகுறிகள்) உண்டாகும்.

आयुर्विपाकं कर्म द्विविधं सोपक्रमं निरुपक्रमं च । तथा यथाऽऽर्द्रं वस्त्रं वितानितं लघीयसा कालेन शुष्येत्तथा सोपक्रमम् । यथा च तदेव संपिण्डितं चिरेण संशुष्येदेवं निरुपक्रमम् । यथा वाऽग्निः शुष्के कक्षे मुक्तो वातेन समन्ततो युक्तः क्षेपीयसा कालेन दहेत्तथा सोपक्रमम् । यथा वा स वाग्निस्तृणराशौ क्रमशोऽवयवेषु न्यस्तश्चिरेण दहेत्तथा निरुपक्रमम् । तदैकभविकमायुष्करं कर्म द्विविधं सोपक्रमं निरुपक्रमं च । तत्संयमादपरान्तस्य प्रायणस्य

ज्ञानम्। अरिष्टेभ्यो वेति। त्रिविधमरिष्टमाध्यात्मिकमाधिभौतिकमाधिदैविकं च। तत्राऽऽध्यात्मिकं घोषं स्वदेहे पिहितकर्णो न शृणोति, ज्योतिर्वा नेत्रेऽवष्टब्धे न पश्यति। तथाऽऽधिभौतिकं यमपुरुषान्पश्यति, पितृनतीतानकस्मात्पश्यति। तथाऽऽधिदैविकं स्वर्गमकस्मात्सिद्धान्वा पश्यति। विपरीतं वा सर्वमिति। अनेन वा जानात्यपरान्तमुपस्थितमिति।

ஆயுள் தரும் கர்மமானது இரண்டு வகை ஆகிறது - **சோப கிரமம் மற்றும் நிருப கிரமம்** என்று அதாவது, நனைந்த துணியானது விரித்து காயப்போடுவதினால், மற்ற நிலையை காட்டிலும் குறைந்த நேரத்தில் காய்ந்து போகுமோ, அப்படி சோபகிரமம் ஆகும். அல்லது காய்ந்த அறையில் எல்லா திசைகளிலிருந்து காற்று கூடியதாக உள்ள வைக்கோலில் நெருப்பு இடப்பட்டால் எவ்வாறு சீக்கிரம் எரியுமோ அப்படி சோபக்கிரமம் . அப்படியே, ஈரமான வைக்கோலில் இடப்பட்ட நெருப்பானது எவ்வாறு சிறிது சிறிதாக மிகவும் அதிக நேரம் கொண்டு எரிகின்றதோ அதுபோல நிருபகிரமம் ஆகும். இப்படி ஏகபவிககமான (ஒரு ஆயுளில் அடையப்படும்) கர்மமானது இரண்டு வகை சோபகிரமம் மற்றும் நிருபகிரமம் என்று அதனில் சம்யமம், செய்வதால் அபராந்தம் அதாவது இறப்பிற்கு பின்னர் உண்டாவதில்லை. குறித்த ஞானம் உண்டாகின்றது அரிஷ்டத்தினாலேயே. **அரிஷ்டம்** (மரண சின்னம்) மூவகைப்படும் ஆத்யாத்மிகம், ஆதமிதைவிகம் மற்றும் ஆதிபௌதிகம். என்று இதனில் ஆத்யாத்மிகமானது காதுகளை அடைப்பதால் உடலில் உண்டாகும் த்வனியானது கேட்கப்படாது போகுதலோ அல்லது கண்களை அடைப்பதால் அங்கு உண்டாகும் பிராகாசத்தினை காணாது இருத்தலோ, அதுபோல ஆதிபௌதிகம் யமதுதர்களை காண்பதுவோ, இல்லை இறந்த பித்ருக்களினை காரணமின்றி காண்பதுவோ ஆதிதைவிகமான அறிவுடமோ - காரணமின்றி சுவர்கத்தையோ அல்லது சித்தர்களையோ காண்பதுவோ, இல்லை எல்லாம் விபீதமாக (நிலையற்றதாக , தலைகீழாக) காண்பதுவா இவைகளால் ஒருவர் மரணம் வந்துவிட்டது என்று அறிந்து கொள்கின்றார்.

मैत्र्यादिषु बलानि ॥३.२३॥

மைத்தீ முதலியவைகளிலினால் (சம்யமம்) பலம் உண்டாகும்.

मैत्री करुणा मुदितेति तिस्रो भावनास्तत्र भूतेषु सुखितेषु मैत्री भावयित्वा मैत्रीबलं लभते। दुःखितेषु करुणां भावयित्वा करुणाबलं लभते। पुण्यशिलेषु मुदितां भावयित्वा मुदिताबलं लभते। भावनातः समाधिर्यः संयमस्ततो बलान्यवन्ध्यवीर्याणि जायन्ते। पापशीलेषूपेक्षा न तु भावना। ततश्च तस्यां नास्ति समाधिरित्यतो न बलमुपेक्षास्तत्र संयमाभावादिति।

மைத்தீ, கருணா மற்றும் முதிதம் ஆகியது மூன்று வகை பாவனைகள் இவற்றில் இன்பமடையும் ஜீவர்களின்மேல் மைத்தீரி பாவனை செய்து மைத்தீரி பலத்தை அடைகின்றார். துன்பப்படும் ஜீவர்களின் மேல் கருணை பாவனை செய்து கருணா பலத்தினை அடைகின்றார் புண்ணியம் செய்பவர்களின்டம் முதிதா பாவனை செய்து முதிதா பலத்தினை அடைகின்றார். இந்த பாவனைகளால் உண்டாகும் சமாதியானது சம்யமம் எனப்படுகிறது. அதனில் மிகவும் அறிதான சக்திகளான பலன் உண்டாகின்றது ஆனால். பாவிகளிடம் செய்யப்படும் உபேக்ஷயானது பாவனையல்ல என்பதால் அதனால் எந்த சமாதியும் உண்டாகாது ஏனென்றால் அங்கு சம்யமம் செய்யப்படாததால், உபேக்ஷயினால் எந்த பலமும் உண்டாவதில்லை என்பதால்.

बलेषु हस्तिबलादीनि ॥३.२४॥

பலத்தினால் (சம்யமம்) யானை முதலியவற்றின் பலம் உண்டாகும்.

हस्तिबले संयमाद्धस्तिबलो भवति। वैनतेयबले संयमाद्देनतेय बलो भवति। वायुबले संयमाद्वायुबलो भवतीत्येवमादि।

யானையின் பலத்தில் சம்யமம் செய்யப்படும் போது யானை பலம் அடைகின்றார். கருடனின் பலத்தில் சம்யமம் செய்யும்போது கருடனின் பலத்தினை அடைகின்றார் காற்றின் பலத்தில் சம்யமம் செய்யும்போது காற்றின் பலத்தினை அடைபவராகிறார் - இப்படியே

மற்றவையும்.

प्रवृत्त्यालोकन्यासात्सूक्ष्मव्यवहितविप्रकृष्टज्ञानम् ।।३.२५।।

பிரவிருத்தி பிரகாசத்தினை பிரயோகிப்பதால் சூக்கும, தடைபட்டது மற்றும் தூரத்து விஷயங்களின் ஞானம் உண்டாகும்.

ज्योतिष्मती प्रवृत्तिरुक्ता मनसस्तस्यां च आलोकस्तं योगी सूक्ष्मे वा व्यवहिते वा विप्रकृष्टे वाऽर्थे विन्यस्य तमर्थमधिगच्छति ।

ஐயோதிஷ்மதி பிரவிருத்தியுடையது மனது என்று கூறப்பட்டது. அதன் எந்த பிரகாசமோ அதனை ஆக்குமமாகவோ பிரிவுடையதாகவோ அல்லது தொலைவில் உள்ள விஷயத்தில் செலுத்தி யோகியானவர் அந்த விஷயங்களை அறிகின்றார்.

भुवनज्ञानं सूर्ये संयमात् ।।३.२६।।

சூரியனில் சம்யமம் செய்வதால் புவனத்தின் ஞானம் உண்டாகும்.

तत्प्रस्तारः सप्त लोकाः। तत्रावीचेः प्रभृति मेरुपृष्ठं यावदित्येवं भूर्लोकः मेरुपृष्ठादारभ्य -- आध्रुवादग्रहनक्षत्रताराविचित्रोऽन्तरिक्षलोकः। ततः परः स्वर्लोकः पञ्चविधो माहेन्द्रस्तृतीयो लोकः। चतुर्थः प्राजापत्यो महर्लोकः त्रिविधो ब्राह्मः। तद्यथा -- जनलोकस्तपोलोकः सत्यलोक इति। ब्राह्मस्त्रिभूमिको लोकः प्राजापत्यस्ततो महान्। माहेन्द्रश्च स्वरित्युक्तो दिवि तारा भुवि प्रजाः।। इति संग्रहश्लोकः। तत्रावीचेरुपर्युपरि निविष्टाः षण्महानरकभूमयो घनसलिलानलानिलाकाशतमः प्रतिष्ठा महाकालाम्बरीषरौरवमहारौरवकालसूत्रान्धतामिस्राः। यत्र स्वकर्मापार्जितदुःखवेदनाः प्राणिनः कष्टमायुर्दीर्घमाक्षिप्य जायन्ते। ततो महातलरसातलातलसुतलवितलतलातलपातालाख्यानि सप्त पातालानि। भूमिरियमष्टमी सप्तद्वीपा वसुमती, यस्याः सुमेरुर्मध्ये पर्वतराजः काञ्चनः। तस्य राजतवैदूर्यस्फटिकहेममणिमयानि शृङ्गाणि। तत्र वैदूर्यप्रभानुरागात्रीलोत्पलपत्रश्यामो नभसो दक्षिणो भागः, श्वेतः पूर्वः, स्वच्छः पश्चिमः, कुरण्टकाभ उत्तरः। दक्षिणपार्श्वे चास्य जम्बूद्वीपः। तस्य सूर्यप्रचाराद्रात्रिदिवं लग्नमिव वर्तते। तस्य नीलश्वेतशृङ्गवन्त उदीचीनास्त्रयः पर्वता द्विसाहस्रायामाः। तदन्तरेषु त्रीणि वर्षाणि नव नव योजनसाहस्राणि रमणकं हिरण्यमुत्तराः कुरव इति। निषधहेमकूटहिमशैला दक्षिणतो द्विसाहस्रायामाः। तदन्तरेषु त्रीणि वर्षाणि नव नव योजनसाहस्राणि हरिवर्षं किंपुरुषं भारतमिति। सुमेरोः प्राचीना भद्राश्वमाल्यवत्सीमानः प्रतीचीनाः केतुमाला गन्धमादनसीमानः। मध्ये वर्षमिलावृतम्। तदेतद्योजनशतसाहस्रं सुमेरोर्दिशिदिशि तदर्धेन व्यूढम्। स खल्वयं शतसाहस्रायामो जम्बूद्वीपस्ततो द्विगुणेन लवणोदधिना वलयाकृतिना वेष्टितः। ततश्च द्विगुणा द्विगुणाः शाककुशक्रौञ्चशाल्मगोमेधपुष्करद्वीपाः, समुद्राश्च सर्षपराशिकल्पाः सविचित्रशैलावतंसा इक्षुरससुरासर्पिर्दधिमण्डक्षीरस्वादूदकाः। सप्त समुद्रपरिवेष्टिता वलयाकृतयो लोकालोकपर्वतपरिवाराः पञ्चाशद्योजनकोटिपरिसंख्याताः। तदेतत्सर्वं सुप्रतिष्ठितसंस्थानमण्डमध्ये व्यूढम्। अण्डं च प्रधानस्याणुरवयवो यथाऽऽकाशे खद्योत इति। तत्र पाताले जलधौ पर्वतेष्वेतेषु देवनिकाया असुरगन्धर्वकिन्नरकिंपुरुषयक्षराक्षसभूतप्रेतपिशाचापस्मारकाप्सरोब्रह्मराक्षसकूष्माण्डविनायकाः प्रतिवसन्ति। सर्वेषु द्वीपेषु पुण्यात्मनो देवमनुष्याः। सुमेरुस्त्रिदशानामुद्यानभूमिः तत्र मिश्रवनं नन्दनं चैत्ररथं सुमानसमित्युद्यानानि। सुधर्मा देवसभा। सुदर्शनं पुरम्। वैजयन्तः प्रासादः। ग्रहनक्षत्रताराकास्तु ध्रुवे निबद्धा वायुविक्षेपनियमेनोपलक्षितप्रचाराः सुमेरुरुपर्युपरि संनिविष्टा दिवि विपरिवर्तन्ते। माहेन्द्रनिवासिनः षड्देवनिकायाः -- त्रिदशा अग्निष्वात्ता याम्यास्तुषिता अपरिनिर्मितवशवर्तिनः परिनिर्मितवशवर्तिनश्चेति। सर्वे संकल्पसिद्धा अणिमाद्यैश्वर्योपपन्नाः कल्यायुषो वृन्दारकाः कामभोगिन औपपादिकदेहा उत्तमानुकूलाभिरप्सरोभिः कृतपरिवाराः। महति लोके प्राजापत्ये पञ्चविधो देवनिकायः -- कुमुदा भवः प्रतर्दना अञ्जनाभाः प्रचिताभा इति। ते महाभूतवशिनो ध्यानहाराः अल्पसहस्रायुषः। प्रथमे ब्रह्मणो जनलोके चतुर्विधो देवनिकायो ब्रह्मपुरोहिता ब्रह्मकायिका ब्रह्ममहाकायिका अमरा इति ते भूतेन्द्रियवशिनो द्विगुणद्विगुणोत्तरायुषः। द्वितीयो तपसि लोके त्रिविधो देवनिकायः -- आभास्वरा महाभास्वराः सत्यमहाभास्वराः इति। ते भूतेन्द्रियप्रकृतिवशिनो द्विगुणद्विगुणोत्तरायुषः सर्वे ध्यानहारा ऊर्ध्वरेतस ऊर्ध्वमप्रतिहतज्ञाना अधरभूमिष्वनावृताज्ञानविषयाः। तृतीयो

ब्रह्मणः सत्यलोके चत्वारो देवनि काया अकृतभवनन्यासाः स्वप्रतिष्ठा उपर्युपरिस्थिताः प्रधानवशिनो यावत्सर्गीयुषः। तत्राच्युताः सवितर्कध्यानसुखाः, शुद्धनिवासाः सविचारध्यानसुखाः, सत्याभा आनन्दमात्रध्यानसुखा, संज्ञासंज्ञिनश्चास्मितामात्रध्यानसुखाः। तेऽपि त्रैलोक्यमध्ये प्रतितिष्ठन्ति। त ते सप्त लोकाः सर्व व ब्रह्मलोकाः। विदेहप्रकृतिलयास्तु मोक्षपदे वर्तन्त इति न लोकमध्ये न्यस्ता इति। तद्योगिना साक्षात्करणीयं सूर्य द्वारे संयम कृत्वा, ततोऽन्यत्रापि वं तावदभ्यसेद्यावदिदं सर्वं दृष्टमिति।

அதன் விளக்கம், மொத்தமாக ஏழு லோகங்கள் உண்டு. அதனில், பாதாளத்திலிருந்து மேருமலை வரையிலாக இடம் **பூலோகம்** ஆகும். மேரு மலையிலிருந்து துருவ நக்ஷத்திரம் வரையில் கிரகங்கள், நக்ஷத்திரங்களால் அலங்கரிக்கப்பட்டதானது **அந்தரிக்ஷம்** ஆகும். அதற்க்கும்மேல் ஐந்து வகையான சவர்க்க லோகங்கள் உள்ளன. அவை **இந்திரலோகம், பிராஜபதிலோகம், மகாலோகம்** ஆகும். அடுத்து வரும் **பிரம்மலோகமானது** மூன்று வகையாகின்றது. **ஜனலோகம், தபலோகம் மற்றும் சத்யலோகம்** என்று. 'இந்த மூன்று வகையான பிரம்ம லோகத்திற்கு கீழே பிரஜாபதியின் மகாலோகம் உள்ளது. இந்திரனுடையது சவர்கலோகமும், நக்ஷத்திரங்களின் அந்தரிக்ஷலோகமும், மனுஷ்யர்களின் பூலோகமும் அதற்க்கு கீழே உள்ளன' என்று இதனையே சுருக்கமாக கூறுகின்றது ஸ்லோகம். அந்த பூலோகத்திலுள்ள பாதாளத்திற்கு மேலே இருப்பதானது, மண், நீர், நெருப்பு, காற்று, ஆகாயம் மற்றும் இருளிலிருக்கும் **மஹாகாவம், அம்பர்ஷம், ரௌரவம், மஹாரௌரவம், காலதூதரம் மற்றும் அந்ததாமிஸரம்** எனப்படும் ஆறு நரகங்கள் உள்ளன. அதனில் தன்னுடைய பாவத்தின் காரணத்தால் பிறப்பெடுக்கும் ஜீவனானது துன்பத்தை அனுபவிப்பதும், நீண்ட ஆயுள் உடையதாகவும் ஆகின்றது. அதற்க்கு பிறகு, **மஹாதலம், ரலாதலம், அதலம், சுதலம், விதலம், தலாதலம் மற்றும் பாதாளம்** எனும் எழு பாதாள லோகம் உள்ளது. எட்டாவதான **வசுமதி** எனும் பூமியானது ஏழு தீபங்களுடையதும் அதற்க்கு நடுவில் மலைகளில் அரசனான சுமேரு உள்ளது. அதன் சிகரங்கள் வெள்ளி, வைடுர்யம், ஸ்படிகம் மற்றும் தங்கத்தால் ஆனது அதன் தென்திசையிலுள்ள ஆகாயமானது வைடுர்யத்தின் பிரகாசத்தினை நீல தாமரையை போன்று கருநிறம் உடையதாக உள்ளது. வடக்கு பாகமோ வெண்மையாகவும், கிழக்கு பாகமோ தெளிவாகவும் மேற்க்கு பாகமானது மஞ்சளாக தேளிவற்றதாகவும் உள்ளது. தெற்க்கு பாகத்தில் **ஜம்பு** (நாவல்) பழத்தில் மரங்களுள்ளதால் இது **ஜம்புத்வீபம்** எனப்படுகின்றது. சூரியனானது இதனை சார்ந்து செல்லுவதால் அதனை சார்ந்ததாகவே இரவும் பகலும் உள்ளது. அதற்க்கு மேற்க்கு பாகத்தில் உள்ள **நீலம், ஷ்வேதம் மற்றும் ஷ்ருங்கவான்** என்கிற பெயருடைய மலைகள் இரண்டாயிரம் யோஜனையுடையதாக உள்ளது. அதற்க்கு இடையில் ஒன்பது ஆயிரம் யோஜனைவரை **ரமணகம், ஹிரண்மயம் மற்றும் உத்தரகுரு** என்ற மூன்று தேசங்கள் உள்ளன. இந்த சுமேருவின் தெற்கில் இரண்டாயிரம் யோஜனை அளவுடைய **நிஷதம், ஹேமகூடம் மற்றும் ஹரிமாலயம்** உள்ளன. இதன் இடையில் ஒன்பது ஆயிரம் யோஜனையுடையதாக **ஹரிவர்ஷம், கிம்புருஷம் மற்றும் பாரதம்** எனும் தேசங்கள் உள்ளன. சுமேருவின் வடக்கிலுள்ள **மாலயவான்** எனும் மலையின் அடியில் **பத்ராஷ்லம்** எனும் தேசம் உள்ளது. கிழக்கிலுள்ள கந்தமாதன மலையடியில் **கேதுமாலம்** எனும் தேசமும், சுமேருவில் நடுவில் **இலாவிருதம்** எனும் தேசமும் உள்ளன. அப்படி இந்த ஜம்புத்வீபமானது நூறாயிரம் யோஜனையுடையதாகும். சுமேருவின் நான்கு திசையிலும் உள்ளவை. இதன் பாதி அளவே உள்ளதாகும். அதுமட்டுமல்லாது, இந்த ஜம்புத்வீபம் நூறாயிரம் யோஜனைதூரம் உடையது. இதற்க்கு இருமடங்காக உள்ளதும் மண்டலத்தை போன்று ரூபமுடையதுமான பாற்கடலினால் சூழப்பட்டதும் ஆகும். இதற்க்கு (ஜன்புதீபத்திற்க்கு) இரண்டிரண்டு மடங்கு விஸ்தாரமுடையது **ஷாகத்வீபம், க்ரௌஞ்சத்வீபம், ஷால்மத்வீபம், மகதத்வீபம் மற்றும் புஷ்கரத்வீபமும்** ஆகும். இந்த தீபங்களை சூழ்ந்திருக்கும் கடலும் கடுகு குவியலைப் போன்றும் ஆச்சரியப்படத்தக்க சிகைமணியைப் போன்ற மலைகளையுடையதாகவும், நீரும், கரும்புசாரு, மது, நெய், தயிர், மோர் மற்றும் பாலினைப் போன்று சுவையுடையதாக இருப்பது. இப்படிப்பட்ட ஏழு வகை கடலாலும் சூழ்ந்திருப்பதும் வலையலைப்போன்று ரூபமுடையதுமான **லோகாலோகம்** எனும் மலையானது ஐம்பது கோடி யோஜனை தூரம் உள்ளது.

இப்படியாக நன்றாக உன்டாக்கப்பட்டதான பூமண்டலமானது பிரம்மாண்டத்தினிடையில்

உள்ளது. இந்த பிரம்மாண்டமும் பிரகிருதியின் ஒரு சிறுமூலையில் உள்ளது. ஆகாயத்தில் தோன்றும் மின்மினிப்பூச்சியைப்போல, அதனிலும் பாதாளம், சமுத்திரம் மற்றும் மலைகளில் **அசுரர், கந்தர்வர், கின்னரர், பிம்புருஷர், யக்ஷர், ராக்ஷசர், பூதம், ப்ரேதம், பிசாசு, அபால்மாரகர், அப்சரைகள், பிரம்மராக்ஷசர், கூஷமாண்டர் மற்றும் வினாயகர்** முதலிய தேவ கூட்டங்கள் உள்ளன. எல்லா தீவீபத்திலும் புண்ணியம் செய்தவர்களான தேவதைகளும் மனுஷ்யர்களும் வசிக்கின்றனர். சமேருமலையானது தேவர்களுக்கு விளையாட்டு மைதானம், அங்கு **மிஷ்வரனம் , தந்தனம், சைத்ரரதம் மற்றும் சுமானசம்** ஆகிய உபவனமும், **சுத்ரமா** எனும் தேவ சபையும், **சுத்ரஷனம்** எனும் நகரமும், வைஜயன்த எனும் மஹாலும் உள்ளது. கிரகம், நக்ஷத்திரங்கள் மற்றும் கதியால் செல்லுவதாகவும், சமேருவின்மேலே இருக்கும் அந்தரிக்ஷம் எனும் உலகத்தில் இயங்குகின்றது. இந்திரலோகத்தில் ஆறு வகையான தேவர்கள், **அதாவது த்ரிதஷம், அக்னிஷ்வாதம், யாம்யம், துஷிதம், அபரிந்ரிமீதவஷவர்தி மற்றும் பரிந்ரிமீத வஷவர்தி** வசிக்கின்றனர். அவர்கள் எல்லோரும் சங்கல்பத்தாலேயே விஷயத்தை அடைபவரும், அணிமா முதலிய எட்டு ஐஷ்வர்யம் கூடியவருமாக கல்பத்தின் இறுதிவரை வாழ்வவர்களாகவும் , மிதுனத்தில் ஆசையுடையவராகவும், தங்களால் நிர்மாணிக்கப்பட்ட சரீரமுடைவரும், மேன்மையானதும் மனதிற்கினிமையானதுமான அப்சரைகளுடன் சேர்ந்திருப்பவர்களாகவும் உள்ளனர். பிரஜாபதியின் மஹர்லோகத்தில் ஐந்து வகையான தேவர்கள் உள்ளனர், அதாவது **குமுதம், ரிஷபம், பிரதத்தனம், அஞ்சநாதம் மற்றும் பிரசிதபம்** என்று. இவர் மகாபூதங்களின் சுவாமியாகவும், தியானத்தால் உண்டாகும் திருப்தியையே ஆகாரமாக உடையவரும், ஆயிரம் கல்பம் வரையில் வாழ்வவராகவும் உள்ளனர். பிரம்மாவின் முதலிலோகமான ஜனலோகத்தில் நான்குவகையான தேவர்கள் உள்ளனர் , அவர்கள் , **பிரம்மபுரோஹிதர், பிரம்மகாயிகர், பிரம்மமகாகாயிகர், மற்றும் அமரர்கள்** ஆகும். இவர்கள் மகாபூதம் மற்றும் இந்திரியத்தின் சுவாமிகளும் (ஆட்சி செய்பவர்) இரண்டிரண்டு மடங்கு அதிகமான ஆயுளுடையவர்களும் ஆவார்கள். பிரம்மாவின் தபோலோகத்தில் மூன்று வகையான தேவர்களின் கூட்டம் உள்ளது, **ஆபால்வரர், மஹாபால்வரர் மற்றும் சத்யமஹாபால்வரர்** என்று. இவர்கள் மகாபூதம், இந்திரியங்கள் மற்றும் பிரகிருதியின் சுவாமிகள் ஆவார்கள். இவர்களும் இரண்டிரண்டு மடங்கு அதிகமான ஆயுளுடையவர்கள். இவர்கள் எல்லோரும் த்யானத்தில் உண்டாகும் திருப்தியையே அனுபவிப்பவர்களாகவும் ஊர்த்வவீர்யமான மேன்மையான பிரிவற்ற ஞானமுடையவரும் , கீழ்மையான ஞானத்தினையும் அறிபவர்கள் ஆவார்கள். பிரம்மாவின் மூன்றாவது லோகமான சத்தியலோகத்தில் நான்கு வகையான தேவர்கள் உள்ளனர், **அச்யுதர், சுத்தநிவாசர், சத்யாபர் மற்றும் சஞ்யாசஞ்ஞி** என்றும். இவர்கள் எந்த மாளிகைகளும் இல்லாதவரும் தன்னிலேயே நிலைபெற்றிருப்பவராகவும், முறையாக மேல் மேல் நிலையை அடைந்தவராகவும், பிரகிருதியின் சுவாமி மற்றும் சிருஷ்டி வரை ஆயுளுடையராகவும் உள்ளனர். அதில் அச்யுதன் எனப்படும் தேவ கூட்டமானது சவிதர்க்கத்தினால் உண்டான சமயத்தில் மூழ்கியவராகவும் சுத்தநிவாசர் என்பவர் சவிசார சமாதியின் சுத்தில்மூழ்கியவராகவும் சத்யாபர் என்பவர் ஆனந்தானுகத சமாதி சுகத்தில்மூழ்கியவராகவும், சஞ்யாசஞ்ஞி என்பவர் அஸ்மிதானுகத சமாதியில் மூழ்கியவராகவும் உள்ளனர்.

இதுவே ஏழு லோகங்கள் ஆகும். இவை எல்லாம் **பிரம்மலோகம்** எனப்படுகிறது. விதேகர் மற்றும் பிரகிருதி லீனம் அடைந்தவர்களோ மோக்ஷம் போன்ற நிலையிலேயே இருக்கின்றனர் என்பதால் இந்த உலகங்களில் சேர்க்கப்படவில்லை. இந்த உலகங்கள் எல்லாம் யோகியால் தூரியனில்(கிரணத்தில்) சம்யமம் செய்வதால் சாக்ஷாத்கரிக்கப்படுகிறது ஆகின்றது. மற்றவைகளிலும் (சம்யமம் செய்வதாலும்) உண்டாகும். இப்படியாக அப்யாசமானது செய்யப்படவேண்டும் எதுவரை எல்லாம் அறியப்பட்டதாக ஆகவில்லையோ.

चन्द्रे ताराव्यूहज्ञानम् ।।३.२७।।

சந்திரனில் சம்யமம் செய்வதால் நக்ஷத்திர கூட்டத்தின் ஞானம் உண்டாகும்.

चन्द्रे संयमं कृत्वा ताराणां व्यूहं विजानीयात् ।

சந்திரனில் சம்யமம் செய்து நக்ஷத்திர கூட்டத்தின் அறிவானது சரியாக அறியவேண்டும்.

ध्रुवे तद्गतिज्ञानम् ।।३.२८ ।।

துருவ நக்ஷத்திரத்தில் (சம்யமம் செய்வதால்) அதனுடைய போக்கின் ஞானம் உண்டாகும்.

ततो ध्रुवे संयमं कृत्वा ताराणां गतिं विजानीयात् । ऊर्ध्वविमानेषु कृतसंयमस्तानि विजानीयात् ।

பின்னர் துருவ நக்ஷத்திரத்தில் சம்யமம் செய்து நக்ஷத்திரங்களின் ஓட்டதை அறியவேண்டும் மேலுலகத்தில் உள்ள விமானங்களில் (சூரிய ரதம் முதலியவை) சம்யமம் செய்து அவற்றை அறியவேண்டும்.

नाभिचक्रे कायव्यूहज्ञानम् ।।३.२९ ।।

நாபி சக்கிரத்தில் (சம்யமம் செய்வதால்) உடலமைப்பின் ஞானம் உண்டாகும்.

नाभिचक्रे संयमं कृत्वा कायव्यूहं विजानीयात् । वातपित्तश्लेष्माणस्त्रयो दोषाः । धातवः सप्तत्वग्लोहितमांससस्नाय्वस्थिमज्जाशुक्राणि । पूर्वं पूर्वमेषां बाह्यमित्येष विन्यासः ।

நாபி (தொப்புள்) சக்கிரத்தில் சம்யமம் செய்து உடலை குறித்த அறிவானது விரிவாக அறியவேண்டும். வாதம், பித்தம் மற்றும் கபம் ஆகியவை முததோஷங்கள்.. தோல், ரத்தம், மாமிசம், நரம்பு, எலும்பு, மஜ்ஜை மற்றும் விந்து ஆகியவை ஏழு தாதுக்கள் ஆகும். இவைகளில் முதலில் கூறப்பட்டது வெளிப்புறமானது, இதுவே இவையின் நிலைபாடு ஆகும்.

कण्ठकूपे क्षुत्पिपासानिवृत्तिः ।।३.३० ।।

தொண்டைக்குழியில் (சம்யமம் செய்வதால்) பசி தாகம் நீங்கும்.

जिह्वाया अधस्तात्तन्तुस्तन्तोरधस्तात्कण्ठस्ततोऽधस्तात्कूपस्तत्र संयमात्क्षुत्पिपासे न बाधेते ।

நாக்கின் கீழே தந்து உள்ளது அதற்க்கும் கீழே கண்டம் (தொன்டை) அதற்க்கும் கீழே கூபம் (கிணறு) அதனில் சம்யமம் செய்வதால் பசி, தாகம் யோகியை பாதிக்காது.

कूर्मनाड्यां स्थैर्यम् ।।३.३१ ।।

கூர்ம (ஆமை) நாடியில் (சம்யமம் செய்வதால்) ஸ்திர தன்மை உண்டாகும்.

कूपादध उरसिकूर्माकारानाडी, तस्यां कृतसंयमः स्थिरपदं लभते । यथा सर्पो गोधा चेति ।

தொண்டை கிணற்றின் கீழே நெஞ்சில் ஆமைப்போன்ற வடிவில் ஒரு நாடி உள்ளது. அதனில் சம்யமம் செய்யும் யோகியானவர் நிலையான தன்மையை அடைகிறார். எப்படி என்றால், எப்படி பாம்போ உடும்போ ஸ்திரமாகிறதோ.

मूर्धज्योतिषि सिद्धदर्शनम् ।।३.३२ ।।

மண்டையில் (தலையில்) உள்ள ஜ்யோதியில் (சம்யமம் செய்வதால்) சித்தர்களின் தரிசனம் உண்டாகும்.

शिरः कपालेऽन्तश्चिद्रं प्रभास्वरं ज्योतिस्तत्र संयमं कृत्वा सिद्धानां द्यावापृथिव्योरन्तरालचारिणां दर्शनम् ।

தலையில் உள்ள மண்டை ஓட்டினுள்ளே இருக்கும் இடைவெளியில் தூய்மையான வெளிச்சம் உள்ளது அதனில் சம்யமம் செய்வதால் வானம் மற்றும் பூமிக்கும் இடையில் செல்லும் சித்தர்களின் தர்ஷனம் (தரிசனம்) உண்டாகும்.

प्रातिभाद्वा सर्वम् ।।३.३३ ।।

அல்லது பிரதிபா ஞானத்தினால் எல்லா ஞானமும் உண்டாகும்.

प्रातिभं नाम तारकं तद्विवेकजस्य ज्ञानस्य पूर्वरूपम् । यथोदये प्रभा भास्करस्य । तेन वा सर्वमेव जानाति योगी प्रातिभस्य ज्ञानस्योत्पत्ताविति ।

பிரதிபா ஞானம் என்பது தாரக ஞானம் இதுவே விவேகஞானத்தின் பூர்வரூபமாகும். எப்படி சூரியனின் உதயத்திற்கு முன்னரே அதன் வெளிச்சம் தோன்றுகின்றதோ பிரதியா ஞானம் உண்டானதுமே அதன் மூலமே யோகி எல்லாவற்றையும் அறிந்து கொள்கிறார்.

हृदये चित्तसंवित् । ३.३४ ।।

இதயத்தில் (சம்யமம் செய்வதால்) சித்தத்தின் ஞானம் உண்டாகும்.

यदिदमस्मिन्ब्रह्मपुरे दहरं पुण्डरीकं वेश्म तत्र विज्ञानं तस्मिंसंयमाच्चित्तसंवित् ।

இந்த உடலிலுள்ளயே உள்ள சிறிய இதய தாமரையில் சித்தம் உள்ளது. அதனில் சம்யமம் செய்வதால் சித்தத்தின் ஞானம் உண்டாகின்றது.

सत्त्वपुरुषयोरत्यन्तासंकीर्णयोः प्रत्ययाविशेषो भोगः परार्थात्स्वार्थसंयमात्पुरुषज्ञानम् । ३.३५ ।।

புத்தி மற்றும் புருஷனை எப்பொழுதும் வேறானதானதில் பிரிவற்றது எனும் ஞானமே போகம் பாராத்தத்தினால் உண்டாகும். ஸ்வர்கத்தில் (புருஷ விஷயத்தில்) சம்யமம் செய்வதால் புருஷனின் ஞானம் உண்டாகும்.

बुद्धिसत्त्वं प्रख्याशीलं समानसत्त्वोपनिबन्धने रजस्तमसी वशीकृत्य सत्त्वपुरुषान्यताप्रत्ययेन परिणतम् । तस्माच्च सत्त्वात्परिणामिनोऽत्यन्तविधर्मा विशुद्धोऽन्यश्चितिमात्ररूपः पुरुषः । तयोरत्यन्तासंकीर्णयोः प्रत्ययाविशेषो भोगः पुरुषस्य दर्शितविषयत्वात् । स भोगप्रत्ययः सत्त्वस्य परार्थात्वादृश्यः । यस्तु तस्माद्विशिष्टश्चितिमात्ररूपोऽन्यः पौरुषेयः प्रत्ययस्तत्र संयमात्पुरुषविषया प्रज्ञा जायते । न च पुरुषप्रत्ययेन बुद्धिसत्त्वात्मना पुरुषो दृश्यते पुरुष व तं प्रत्ययं स्वात्मावलम्बनं पश्यति । तथा ह्युक्तम् -- विज्ञातारमरे

புத்தியுடைய பிரகாசத்தன்மையுடைய சத்துவகுணத்திற்கு சமமான ரூபத்தோடு தோன்றும். ரஜோகுணம் மற்றும் தமோ குணங்களான ஆதிக்கம் செய்து சத்துவ புருஷ அன்யமதாக்க்யாதி ரூபத்தில் மாற்றம் அடைகின்றது. அந்த மாற்றமடையும் சத்துவ குணத்தலிருந்து மிகவும்விபரீதமான தர்மமுடைய அதனினும் வேறான சைத்தன்யமே சவரூபமான புருஷன் இருக்கிறான். முழுவதும் வேறான புத்தியும் புருஷனும் வேறல்லாததாக தோன்றுவதே போகம் எனப்படுகின்றது. புருஷனால் காணப்படுவதாக இருக்கும் காரணத்தால் இந்த போகமானது ஞானமானது புத்தியின் **பாராத்தமான** (வேறு ஒருவருக்கு) இருப்பதால் த்ருஷ்யம் ஆகும். இதனினும் வேறான சைத்தயமே சவரூபமாக இருக்கம் போக ஞானத்துடன் கூடிய புருஷ விஷயமான ஞானமானது தோன்றுகின்றது. அதனில் சம்யமம் செய்வதால் புருஷனுடைய சாக்ஷாத்காரம் உண்டாகின்றது. இந்த புத்தியில் இருக்கும் புருஷனுடைய ஞானத்தால் பார்பவரான புருஷன் பார்க்கப்படுவது இயலாது. புருஷனை புருஷன் மட்டுமே அனுபவம் செய்ய முடியும் . இதுவே **அறிபவரை எது கொண்டு அறியமுடியும்** என்று கூறப்பட்டுள்ளது.

ततः प्रातिभश्रावणवेदनादर्शास्वादवार्ता जायन्ते । ३.३६ ।।

அதனால் பிராதிபம், சிராவணம், வேதனம், ஆதர்ஷம் , ஆஸ்வாதம் மற்றும் வார்த்தா ஆகிய சித்திகள் உண்டாகின்றது.

प्रातिभात्सूक्ष्मव्यवहितविप्रकृष्टातीतानागतज्ञानम् । श्रावणादिव्यशब्दश्रवणम् । वेदनादिव्यस्पर्शाधिगमः । आदर्शादिव्यरूपसंवित् । आस्वादादिव्यरससंवित् । वार्तातो दिव्यगन्धविज्ञानमित्येतानि नित्यं जायन्ते ।

பிராதிபாவினால் சூக்குமம், பிரிவுடைய (தடையுள்ள) மற்றும் தூரத்திலுள்ளதும் கடந்த காலத்தினுடையதும் எதிர்காலத்திலுடையதுமான ஞானம் உண்டாகின்றது.

ते समाधावुपसर्गा व्युत्थाने सिद्धयः॥३.३७॥

அவை (சித்திகள்) சமாதிக் தடைகள், சம்ஸாரத்திற்கு சித்திகள் ஆகும்.

ते प्रातिभादयः समाहितचित्तस्योत्पद्यमाना उपसर्गास्तद्दर्शनप्रत्यनीकत्वात्। व्युत्थितचित्तस्योत्पद्यमानाः सिद्धयः।

அந்த பிரதிபா முதலிய சித்திகள் **சமாஹித** சித்தத்தையுடைய யோகிக்கு உண்டாகும் தடைகள் ஆகும். அது புருஷனுடைய சாக்ஷாத்காரத்திற்கு விரோதிகளாகும் **வியுத்தான** சித்தத்திற்க்கோ (சம்ஸார) அவை அடையப்பட்ட சித்திகள் ஆகும்.

बन्धकारणशैथिल्यात्प्रचारसंवेदनाच्च चित्तस्य परशरीरावेशः॥३.३८॥

பந்தத்தின் காரணம் தொய்ந்துபோவதாலும் செயல்பாட்டின் (சித்தத்தின்) ஞானம் உண்டாவதாலும், சித்தம் வேறு உடலில் பிரவேசிக்க இயலும்.

लोलीभूतस्य मनसोऽप्रतिष्ठस्य शरीरे कर्माशयवशाद्बन्धः प्रतिष्ठेत्यर्थः। तस्य कर्मणो बन्धकारणस्य शैथिल्यं समाधिबलाद्भवति। प्रचारसंवेदनं च चित्तस्य समादिजमेव। कर्मबन्धक्षयात्त्वचित्तस्य प्रचारसंवेदनाच्च योगी चित्तं स्वशरीरान्निष्कृष्य शरीरान्तरेषु निक्षिपति। निक्षिप्तं चित्तं चेन्द्रियाण्यनु पतन्ति। यथा मधुरकराजानं मक्षिका उत्पतन्तमनूत्पतन्ति निविशमानमनु निविशन्ते तथेन्द्रियाणि परशरीरावेशे चित्तमनु विधियन्त इति।

சஞ்சலமானது ஸ்திரமல்லததுமான மனதில் கர்ம சம்ஸ்காரத்தினால் உடலில் பந்தமானது அதாவது தடை உண்டாகுகிறது. அந்த பந்தத்தின் காரணமான கர்ம சம்ஸ்காரமானது நெகிழ்வது என்பது சமாதியின் பலத்தினால் உண்டாகிறது. சித்தத்தின் செயல்பாட்டின் வேகம் அறியப்படுவதும் சமாதியாலேயே உண்டாகின்றது. கர்ம சம்ஸ்காரமான பந்தமானது (பிடிப்பு) நெகிழ்வதால் அந்த சித்தத்தின் வேகத்தினை அறிந்ததாலும் யோகியானவரின் சித்தம் உடலிலிருந்து நீங்கி வேறு உடலில் பிரவேசிக்கிறது. இப்படி பிரவேசிக்கும் சித்தத்தினை அவர் இந்திரியமானது தொடருகிறது. எப்படி என்றால், ராணி தேனீயானதினை தொடரும் மற்ற தேனீக்களைப் போல, அது கூட்டில் பிரவேசக்கும் போது அதனை தொடருவது போல, இந்திரியங்களும் மற்ற சரீரத்தில் பிரவேசிப்பதினை சித்தத்தினை அனுசரிப்பதாக உள்ளது.

उदानजयाज्जलपङ्ककण्टकादिष्वसङ्ग उक्त्रान्तिश्च॥३.३९॥

உதான வாயுவை ஜெயிப்பதால் நீர், சேர் மற்றும் முள் முதலியவகைளில் சம்பந்தமற்ற நிலையும் (மரணத்தில்) மேல் லோகமும் அடையப்பெறும்.

समस्तेन्द्रियवृत्तिः प्राणादिलक्षणा जीवनं, तस्य क्रिया पञ्चतयी प्राणो मुखनासिकागतिराहृदयवृत्तिः। समं नयनात्समानश्चाऽऽनाभिवृत्तिः। अपनयनादपान आपादतलवृत्तिः। उन्नयनादुदान आशिरोवृत्तिः। व्यापी व्यान इति। षां प्रधानं प्राणः। उदानजयाज्जलपङ्ककण्टकादिष्वसङ्ग उक्त्रान्तिश्च प्रयाणकाले भवति। तां वशित्वेन प्रतिपद्यते।

பிராணன் முதலிய லக்ஷணத்தினையுடைய, இந்திரியங்களின் வியாபாரமே (சேஷ்டையே) **ஜீவன்** ஆகும். அதன் செயலும் ஐந்து வகைப்படுகிறது. வாய் மற்றும் மூக்கின் துவாரங்கள் வழியே சஞ்சரிப்பதும் இதயத்தின் வரை உள்ளதுமானது **பிராணன்** ஆகும். உணவு மற்றம் அருந்தியதின் ரசத்தினை சமானமாக எல்லா இடத்திற்கும் கொண்டு சொல்லுவதும் நாபி (தொப்புள்) வரைவில் உள்ளதுமானது **சமானன்** ஆகும். மலம், மூத்திரம், கர்பம் முதலியவற்றை கீழே கொண்டு செல்லுவதான நாபி முதலி பாதம் வரையுள்ளது **அபாணன்** ஆகும். மேல் நோக்கு கொண்டு செல்லுவதும் மூக்கிலிருந்து தலைவரை உள்ளதுமானது **உதானன்** ஆகும். முழு சரீரத்தையும் வியாபித்து இருப்பது **வியானன்** ஆகும். இவைகளில் முக்கியமானது பிராணன் ஆகும். உதானத்த வெல்லுவதால் நீர் சக்தி (சேர்) முல் முதலியவற்றில் துன்பப்படுவது கிடையாது, மரணத்திற்கு பின்னர் ஊர்த்வகமனம் (மேலாக செல்லுகை) உண்டாகும். அதனை தன்னுடைய வசமானதாக ஆக்குவர்.

समानजयाज्जवलनम् || ३.४० ||

சமான வாயுவை ஜெயிப்பதால் உடல் பிரகாசிக்கும்.

जितसमानस्तेजस उपध्मानं कृत्वा ज्वलयति ||

சமானத்தினை வெல்லுவதால் நெருப்பை வசமாக்கி பிரகாசமான தேஜஸ்வியானவர் ஆகிறார்.

श्रोत्राकाशयोः संबन्धसंयमादिव्यं श्रोत्रम् || ३.४१ ||

காதுகள் மற்றும் ஆகாயத்தின் சம்பந்தத்தில் சம்யமம் செய்வதால் திவ்யமான காதுகள் உண்டாகும்.

सर्वश्रोत्राणामाकाशं प्रतिष्ठा सर्वशब्दानां च । यथोक्तम् -- तुल्यदेशश्रवणानामेकदेशश्रुतित्वं सर्वेषां भवतीति । तच्चैतदाकाशस्य लिङ्गम् । अनावरणं चोक्तम् । तथाऽमूर्त्स्याप्यन्यत्रानावरणदर्शनाद्विभूत्वमपि प्रख्यातमाकाशस्य । शब्दग्रहणनिमित्तं श्रोत्रम् । बधिराबधिरयोरेकः शब्दं गृह्णात्यपरो न गृह्णातीति । तस्माच्छ्रोत्रमेव शब्द विषयम् । श्रोत्राकाशयोः संबन्धे कृतसंयमस्य योगिनो दिव्यं श्रोत्रं प्रवर्तते ।

எல்லா ஷ்ரோத்திர இந்திரியத்திற்க்கும் (காதுகளுக்கும்) சப்தங்களுக்கும் ஆதாரமானது ஆகாயம் ஆகும். இப்படி கூறப்பட்டுள்ளது. சமான இடத்தில் உள்ள எல்லா லோகத்தின் ஒரே வகையுள்ளது. சமான இடத்தில் உள்ள எல்லா லோகத்தின் ஒரே வகையான சப்தமானது கேட்கின்றது. என்று இந்த காதுகள் ஆகாயத்தினை அளப்பது (இருப்பை நிரூபிப்பது). ஆகாயம் ஆவரணமற்றது (மூடலற்றது) எனப்படுகிறது. ஆவரணமில்லாததானதால் ஆகாயம் வியாகபமானது என்பது நிரூபணமாகின்றது. சப்தமானது கிரகிக்கப்படுவதால் ஷ்ரோத்திர இந்திரியத்தின் அனுமான ஞானம் உண்டாகின்றது. எனென்றால், செவிடு, செவிடல்லாதவர்களில் ஒருவருக்கு சப்தம் கேட்கிறதில்லை மற்றவர்க்கு கேட்கிறது. என்பதால் காதுகளே (ஷ்ரோத்திர இந்திரியமே) சப்தத்தினை விஷயமாக்குகின்றது. . இந்த சப்தம் மற்றும் ஆகாயத்தில் சம்யமம் செய்யும் யோகிக்கு திவ்யமான ஷ்ரோத்திர இந்திரியம் கிடைக்கின்றது.

कायाकाशयोः संबन्धसंयमाल्लघुतुलसमापत्तेश्चाऽऽकाशगमनम् || ३.४२ ||

உடல் மற்றும் ஆகாயத்தின் சம்பந்தத்தில் சம்யமம் செய்வதால் அல்லது பஞ்சில் சமாபந்தி அடைவதாலோ ஆகாயகமனம் (பறக்கும் சக்தி) உண்டாகும்.

यत्र कायस्तत्राऽऽकाशं तस्यावकाशदानात्कायस्य तेन सम्बन्धः प्राप्तिस्तत्र कृतसंयमो जित्वा तत्संबन्धं लघुषु वा तूलादिषु परमाणुभ्यः समापत्तिं लब्ध्वा जितसंबन्धो लघुर्भवति । लघुत्वाच्च जले पादाभ्यां विहरति । ततस्तूर्णनाभितन्तुमात्रे विहत्य रश्मिषु विहरति । ततो यथेष्टमाकाशगतिरस्य भवतीति ।

எங்கு (காயம்) உடலானது உள்ளதோ அங்கு ஆகாயம் உள்ளது. அதற்க்கு அவகாசத்தை (வெட்டவெளியை) கொடுப்பதற்க்காக இதனாலேயே இரண்டிற்க்கும் சம்பந்தமானது உண்டாகின்றது. இந்த சம்பந்தத்தில் சம்யமம் செய்பவர் அதனால் அதனை வென்று பஞ்சு முதலி பரமானு வரையிலான தூக்கும் விஷயங்களில் சமாபத்தினை அடைந்து, அவர் (சம்பந்தத்தை வென்ற யோகி) மிகவும் லேசான (எடையற்ற) நிலையை அடைகின்றார். இப்படி லேசான உடலை அடைந்ததால் அவர் நீர் மேலும் நடக்கின்றார் சிலந்தி வலையிலும் உள்ள அந்த அடைகளில் நடக்கின்றார் (விசரணம்) அதனால் தன் ஆசைக்கேற்ப ஆகாயத்தில் செல்லும் சித்தியானது உண்டாகின்றது.

बहिरकल्पिता वृत्तिर्महाविदेहा ततः प्रकाशावरणक्षयः || ३.४३ ||

உடலின் வெளியில் கற்பனையடையாத எண்ண அடை மகாவிதேகா ஆகும். அதனால், ஞானத்தின் மூடல் அழிகின்றது.

शरीराद्बहिर्मनसो वृत्तिलाभो विदेहा नाम धारणा। सा यदि शरीरप्रतिष्ठस्य मनसो बहिर्वृत्तिमात्रेण भवति सा कल्पितेत्युच्यते। या तु शरीर निरपेक्षा बहिर्भूतस्यैव मनसो बहिर्वृत्तिः सा खल्वकल्पिता। तत्र कल्पितया साधयन्त्यकल्पितां महाविदेहामिति। यया परशरीराण्याविशन्ति योगिनः। ततश्च धारणातः प्रकाशात्मनो बुद्धिसत्त्वस्य यदावरणं क्लेशकर्मविपाकत्रयं रजस्तमोमूलं तस्य च क्षयो भवति।

உடலிலிருந்து வெளியே மனதின் விருத்தியானது இருத்தல் **விதேகம்** என்னும் தாரணை ஆகும். அது விருத்தியாக மட்டுமே சரீரத்திலேயே இருப்பதாக உள்ள மனதில் இருந்தால் அது **கல்பிதா** எனப்படும் தாரணை ஆகிறது. ஆனால் அது சரீரத்தை எதிர்பார்க்காது வெளியில் இருக்கும் மனதின் வெளி விருத்தியாக இருக்குமானால் அது **அகல்பிதா** எனப்படும் தாரணை ஆகும். யோகியானவர் கல்பிதாவினால் அகல்பிதாவினை அதாவது **மகாவிதேகம்** என்னும் தாரணையை அடைகின்றார். இதனால் அவர் வேறு உடலிலும் பிரேவிசிக்கின்றார். இந்த தாரணையினாலேயே பிரகாசமயமான புத்தி சத்துவத்தின் க்லேச கர்மத்தினால் உண்டாகும். ரஜஸ் மற்றும் தமோ குணத்தால் உண்டாகும் ஆவரணமானது அழிகின்றது.

स्थूलस्वरूपसूक्ष्मान्वयार्थवत्त्वसंयमाद्भूतजयः । ३.४४ ।।

ஸ்தூல ரூபம், தன்னுடைய ரூபம், சூக்கும ரூபம் முக்குணத்தின் ரூபம் மற்றும் அர்த்தவத்தாலின் (போக, மோக்ஷம் அடையும் சக்தி) ரூபத்தில் சம்யமம் செய்வதால் பூதங்களினை ஜெயிப்பது (சித்தி) உண்டாகும்.

तत्र पार्थिवाद्याः शब्दादयो विशेषाः सहाऽऽकारादिभिर्धर्मैः स्थूलशब्देन परिभाषिताः। तद्भूतानां प्रथमं रूपम्। द्वितीयं रूपं स्वसामान्यं मूर्तिर्भूमिः स्नेहो जलं वह्निरुष्णता वायुः प्रणामी सर्वतोगतिराकाश इत्येतत्स्वरूपशब्देनोच्यते। अस्य सामान्यस्य शब्दादयो विशेषाः। तथा चोक्तम् -- कजातिसमन्वितानामेषां धर्ममात्रव्यावृत्तिरिति। सामान्यविशेषसमुदायोऽत्र द्रव्यम्। द्विष्टो हि समूहः प्रत्यस्तमितभेदावयवानुगतः शरीरं वृक्षो यूथं वनमिति। शब्देनोपात्तभेदावयवानुगतः समूह उभये देवमनुष्याः। समूहस्य देवा को भागो मनुष्या द्वितीयो भागस्ताभ्यामेवाभिधीयते समूहः। स च भेदाभेदविवक्षितः। आम्राणां वनं ब्राह्मणानां संघ आम्रवणं ब्राह्मणसंघ इति। स पुनर्द्विविधो युतसिद्धावयवोऽयुतसिद्धावयवश्च। युतसिद्धावयवः समूहो वनं संघ इति। अयुतसिद्धावयवः संघातः शरीरं वृक्षः परमाणुरिति। अयुतसिद्धावयवभेदानुगतः समूहो द्रव्यमिति पतञ्जलिः। तत्स्वरूपमित्युक्तम्। अथ किमेषां सूक्ष्मरूपं, तन्मात्रं भूतकारणं, तस्यैकोऽवयवः परमाणुः सामान्यविशेषात्माऽयुतसिद्धावयवभेदानुगतः समुदाय इत्येवं सर्वतन्मात्राण्येतत्तृतीयम्। अथ भूतानां चतुर्थं रूपं ख्यातिक्रियास्थितिशीला गुणाः कार्यस्वभावानुपातिनोऽन्वयशब्देनोक्ताः। अथैषां पञ्चमं रूपमर्थवत्त्वं, भोगापवर्गार्थता गुणेष्वान्वयिनी, गुणास्तन्मात्रभूतभौतिकेष्विति सर्वमर्थवत्। तेष्विदानीं भूतेषु पञ्चषु पञ्चरूपेषु संयमात्तस्य तस्य रूपस्य स्वरूपदर्शनं जयश्च प्रादुर्भवति। तत्र पञ्च भूतस्वरूपाणि जित्वा भूतजयी भवति। तज्जयाद्वत्सानुसारिण्य इव गावोऽस्य संकल्पानुविधायिन्यो भूतप्रकृतयो भवन्ति।

இவைகளில் **பிருத்வி** (பூமி) முதலியவைகளில் இருக்கும் ஆகாரம் முதலிய தன்மைகள் கூடிய சப்தம் முதலிய விசேஷமே **ஸ்தூலம்** எனப்படுகின்றது. இதுவே பூதங்களின் முதல் ரூபம். இரண்டாவது ரூபமானது தன்னில் இருக்கும் சாமான்யமானதே. மூர்த்தம் பூமிக்கு , பிடிப்பு நீருக்கு. உஷ்ணம் நெருப்பிற்கு, செல்லுதல் காற்றிற்கு, எல்லா இடத்திலும் வியாபித்து இருப்பது ஆகாயத்திற்கு என்ற இவைகளே **சுவரூபம்** எனப்படுகின்றது. இந்த சாமான்யமான தன்மைகளுக்கே சப்தம் முதலியவை விசேஷம் ஆகின்றது. கூறப்பட்டும் உள்ளது. 'ஒரு சாமானியத்தில் கூடியிருப்பதான இந்த (சப்தம் முதலிய) தர்மங்கள் (பிருத்வி முதலியவற்றில்) இருந்து வேறுபடுகின்றது' என்று. இங்கு சாமான்யம் மற்றும் விசேஷத்தின் கூட்டமே திரவியம் எனப்படுகின்றது. இந்த கூட்டமானது இரண்டு வகைப்படுகின்றது. பிரகடணமாகாத பிரிவுகளாக உள்ள அவயவத்திலுள்ளது. சரீரம், முதலியவை, என்றும் , சப்தம் முதலியவைகளால் பிரகடணமாகும் பிரிவுகளாக உள்ள அவயவத்தில் உள்ளது. தேவர்கள், மனிதர்கள் முதலிய என்றும். இந்த கூட்டத்தின் ஒரு பிரிவு தேவர்கள் மற்றொன்று மனிதர்கள் என்ற இந்த இரண்டுமே கூட்டம் எனப்படுகின்றது. அது, நியமிக்கப்பட்ட பிரிவுகள் உள்ளது என்றும், நியமமில்லாத

பிரிவுகளை உடையது என்றும் ஆகின்றது. மாவின் காடு, பிராம்மணர்களின் கூட்டம் என்று , மாங்காடு, பிராம்மணக்கூட்டம் என்றும் இந்த கூட்டம் மீண்டும் இருவகையாகின்றது. பிரிக்கூடிய அவயவமுடையது, பிரிக்கமுடியாத அவயவமுடையது என்று. முதல் வகையானது , வனம் அல்லது சங்கம், இரண்டாவது வகையானது , சரீரமோ, மரமோ, பரமானுவோ ஆகும். **அயுதசித்த**(பிரிக்கமுடையாத) அவயவ பிரிவினிலிருப்பதுமான சட்டமே **திரவியம்** ஆகும். என்று **பதஞ்சலி மகரிஷி** ஏற்கின்றார். இதுவே சுவரூபம் என்று கூறப்பட்டது இவைகளின் தூக்கும் ரூபம் என்னவென்றால், பூதங்களின் காரணமாகிய தர்மத்திரை ஆகும். அந்த பூதங்களின் அவயவமான பரமானு சாமானிய விசேஷம் மற்றும் பிரிக்கமுடியாத அவயவ பிரிவையுடைய கூட்டத்தின் திரவியம் ஆகும். இப்படியே எல்லா தன்மாத்திரைகளும். இது பூதங்களின் மூன்றாம் ரூபம் ஆகும். பூதங்களின் நான்காவது ரூபமாவது, **பிரக்யா, பிரவிருத்தி மற்றும் ஸ்திதி** சபாவமுடையதும் காரியத்தில் தானே உண்டாகும் முக்குணமானதே **அன்வயம்** (தொடருதல்) என்று கூறப்பட்டது. இந்த பூதங்களின் ஐந்தாவது ரூபமானது **அர்த்தவத்துவம்** (பொருளுடையது), முக்குணத்திலும் இருக்கும் போகம், மோக்ஷத்தின் பிரயோஜனத்தன்மை, இவை, குண தன்மாத்திரைகள், பூதங்கள் மற்றும் பௌதிக பதார்த்தங்களில் உள்ளது. என்பதால் இந்த பதார்த்தங்களெல்லாம் பொருளுடையது ஆகின்றது. ஐந்து ரூபமுடைய இந்த ஐந்து பூதங்களிலும் சம்யமம் செய்வதால் அந்த ரூபங்களின் சாக்ஷாத்காரம் உண்டாகும் அவைகளை வசப்படுத்தலும் இந்த ஐந்து சுவரூபத்தையும் வசப்படுத்தி ஐந்து பூதங்களினையும் வெற்றி அடைகின்றார். இந்த பூதங்கள் வெற்றி அடைவததால் ஐந்து பூதங்களும் பிரகிருதியும் கன்றுகுட்டியை தொடரும் தாய் மாடு போல யோகியின் ஆசைகளை நிறைவேற்றுகின்றது.

ततोऽणिमादिप्रादुर्भावः कायसंपत्तद्धर्मानभिघातश्च ।३.४५ ।।

அதனால், அணிமா முதலியவையின் தோன்றலும், சரீர சம்பந்தியும் அதனில் தடையின்மையும் உண்டாகும்.

१ -- तत्राणिमा भवत्यणुः। २ -- लघिमा लघुर्भवति। ३ -- महिमा महान्भवति। ४ -- प्राप्तिरङ्गुल्यग्रेणापि स्पृशति चन्द्रमसम्। ५ -- प्राकाम्यमिच्छानभिघातः। भूमावुन्मज्जति निमज्जति यथोदके। ६ -- वशित्वं भूतभौतिकेषु वशी भवत्यवश्यश्चान्येषाम्। ७ -- ईशित्वं तेषां प्रभवव्ययव्यूहानामीष्टे।। ८ -- यत्र कामावसायित्वं सत्यसंकल्पता यथा संकल्पस्तथा भूतप्रकृतीनामवस्थानम्। न च शक्तोऽपि पदार्थविपर्यासं करोति। कस्मात्। अन्यस्य यत्र कामावसायिनः पूर्वसिद्धस्य तथा भूतेषु संकल्पादिति। तान्यष्टावैश्वर्याणि। कायसंपद्वक्ष्यमाणा। तद्धर्मानभिघातश्च पृथ्वी मूर्त्या न निरुणाद्धिः योगिनः शरीरादिक्रियां, शिलामप्यनुविशतीति। नाऽऽपः स्निग्धाः क्लेदयन्ति। नाग्निरुष्णो दहति। न वायु प्रणामी वहति। अनावरणात्मकेऽप्याकाशे भवत्यावृतकायः सिद्धानामप्यदृश्यो भवति।

அதில் **அணிமா** என்பது அணுரூபமாகுதல், **லகிமா** என்பது மெதுவாக (லேசாக) ஆகுதல், **மகிமா** என்பது மிக பெரியது ஆகுதல், **பிராப்தி** என்பது கைகளால் சந்திரனை தொடுதல் முதலியன **பிராகாமியம்** என்பது ஆசைகள் தடையின்றி நிறைவேறுதல், இதனால் நிலத்தில் நீந்துதலும் மூழ்குதலும், நீரில் செல்வது போல ஆகின்றது. **வசித்துவம்** என்பது பூத மற்றும் பௌதிக விஷயங்களிலிருந்து தனித்து ஆகுதல், எதனின் பிடிப்பிலும் இல்லாதிருத்தல் **ஈஷித்துவம்** என்பது அவைகளினை உண்டாக்குதல், நிலை நிறுத்தல் அழித்தல் முதலிய விஷயங்களில் தகுதி ஆகுதல், **எத்தரகாமாவசாயித்துவம்** என்பது எதனை ஆசைப்படுகிறாரோ, அப்படியே பூதம் மற்றும் பிருக்கிருதியானது ஆகுதல். ஆனால், இந்த தகுதியுள்ளபோதும் பொருட்களை வேறானதாக ஆக்குவது இல்லை, காரணம், வேறு சத்தி சங்கல்பரான ஈஷ்வரனால் அது அவ்வாறு இருக்க ஆசைப்படப்பட்டதால். இதுவே எட்டுவகை **ஐஸ்வர்யம்** ஆகின்றது. சரீர சம்பத்தியானது பின்னால் கூறப்படும். இந்த பூதங்களின் தர்மத்தினால் தடையற்ற நிலையை அடைந்தால், பூமியானது **மூர்த்தம்** (திடம்) என்கிற தர்மத்தால் யோகியின் உடல் முதலியவற்றின் செயல்களை தடைசெய்வது இல்லை, என்பதால் அவர் கல்லிலும் பிரவேசிக்கின்றார். நீர் அவரை ஈரப்படுத்தாது, சூடான நெருப்பும் பொசுக்காது, காற்றும் அவரை கொண்டு செல்வது இல்லை. ஆவரணமில்லாத ஆகாயத்திலும் அவர் ரகசியமயமாக ஆகின்றார் அதாவது சித்தர்களும் காணுவது இயலாத நிலை

அடைகின்றார்.

ரூபலாவண்யபலவஜ்ரச்ஹனந்வானி காயசம்பத் || 3.86 ||

ரூபம், லாவண்யம் பலம் மற்றும் வயிரத்தினை போன்ற சக்திவாய்ந்த உறுபுக்களே காயசம்பத் ஆகும்.

दर्शनीयः कान्तिमानतिशयबलो वज्रसंहननश्चेति ।

தர்ஷணம் செய்ய யோக்கியமுள்ளவராகவும் , பிரகாசமான சரீரத்தையுடையவராகவும், நிகரற்ற பலமுள்ளவராகவும் வஜ்ரத்தினைப்போன்ற கடினமான அங்காவயங்கள் உடையவராகவும் ஆகின்றார்.

ग्रहणस्वरूपस्मितान्वयार्थवत्त्वसंयमादिन्द्रियजयः || 3.87 ||

கிரகணரூபம், தன்னுடைய ரூபம், அஸ்மிதா ரூபம், முக்குணத்தின் ரூபம் மற்றும் அர்த்தவத்துவம் ரூபம் ஆகியவையில் சம்யமம் செய்வதால் இந்திரியத்தின்ஜெயம் உண்டாகும்.

सामान्यविशेषात्मा शब्दादिर्ग्राह्यः । तेष्विन्द्रियाणां वृत्तिर्ग्रहणम् । न च तत्सामान्यमात्रग्रहणाकारं कथमनालोचितः स विषय विशेष इन्द्रियेण मनसाऽनुव्यवसीयेतेति । स्वरूपं पुनः प्रकाशात्मनो बुद्धिसत्त्वस्य सामान्यविशेषयोरयुतसिद्धावयवभेदानुगतः समूहो द्रव्यमिन्द्रियम् । तेषां तृतीयं रूपमस्मितालक्षणोऽहंकारः । तस्य सामान्यस्येन्द्रियाणि विशेषाः । चतुर्थं रूपं व्यवसायात्मकाः प्रकाशक्रियास्थितिशीला गुणा येषामिन्द्रियाणि साहंकाराणि परिणामः । पञ्चमं रूपं गुणेषु यदनुगतं पुरुषार्थवत्त्वमिति । पञ्चस्वेतेष्विन्द्रियरूपेषु यथाक्रमं संयमस्तत्र तत्र जयं कृत्वा पञ्चरूपजयादिन्द्रियजयः प्रादुर्भवति योगिनः ।

சாமான்யமும் விசேஷணமாகவும் உள்ள சப்தம் முதலியவை **கிராஹ்ய** (அறிபடு) பொருள் ஆகும். அவையில் இந்திரியங்களின் விருத்தியானது **கிரஹணம்** (அறியும் வழி) ஆகும். இது சாமான்யமானதினை மட்டும் கிரகிப்பதாக இருக்காது. இந்திரியங்களால் கிரகிக்கப்படாத அந்த விஷயமானதுடைய விசேஷமான மனதினால் எவ்வாறு அறிபடுவது இயலும், அந்த இந்திரியங்களின் சவரூபமும் பிராகசமான தன்மையுடைய புத்தி சத்துவத்தின் சாமான்ய விசேஷத்தின் பிறிவுபடாத அவயவங்களில் ஊடுருவியிருக்கும் கூட்டமே இந்திரியம் எனப்படும் திரவியம் ஆகும். அதன் மூன்றாவது ரூபம் அஸ்மிதா லக்ஷணமுடைய அகங்காரம் ஆகும். அதனுடைய சாமானியத்திற்கு இந்திரியங்களானது விசேஷம் ஆகின்றது. நான்காவது ரூபமானது பிரக்யா, பிரவிருத்தி மற்றும் ஸ்திதி தன்மையுடையதும் ஞானத்தன்மையுடைய குணமும், இதன் பரிணாமமே அகங்காரம் கூடிய இந்திரியங்கள் ஆகும். ஐந்தாவது ரூபமானது , முக்குணத்திலும் இருப்பதான யோகம் மற்றும் மோக்ஷமான புருஷனால் அடையப்படுவது, இந்திரியங்களின் இந்த ஐந்து ரூபத்திலும் முறையாக சம்யமம் செய்து அதில் முறையாக வெற்றி பெறுவதால் இந்திரிய ஐயம் என்கிற சித்தியானது உண்டாகின்றது.

ततो मनोजवित्त्वं विकरण भावः प्रधानजयश्च || 3.88 ||

அதனால் மனதின் வேகமும், விகரணபாவமும் (இந்திரியங்கள் உடலை எதிர்பாராத நிலை) மற்றும் பிரகிருதி ஜெயமும் உண்டாகும்.

कायस्यानुत्तमो गतिलाभो मनोजवित्त्वम् । विदेहानामिन्द्रियाणामभिप्रेतदेशकालविषयापेक्षो वृत्तिलाभो विकरणभावः । सर्वप्रकृतिविकारवशित्त्वं प्रधानजय इत्येतास्त्रिः सिद्धयो मधुप्रतीका उच्यन्ते । ताश्च करणपञ्चरूपजयादधिगम्यन्ते ।

சரீரத்தின் மிகவும் உண்ணதமான வேக நிலையை அடைவது **மனோஜவித்துவம்** ஆகும் . உடலின் வெளியே இருக்கும் இந்திரியங்களை விரும்பிய இடம், காலம் மற்றும் விஷயத்தில் செலுத்த இயல்வது **விகரணபாவம்** ஆகும். பிரகிருதியில் உள்ள எல்லா மாற்றத்திலும் உண்டாகும் அதிகாரமே **பிரதானஜயம்** ஆகும். இந்த மூன்று சித்திகளும் **மதுபிரதீகம்** எனப்படுகின்றது. ஐந்து

இந்திரியங்களின் சுவரூபத்தினையும் வெல்லுதலாலே இது உண்டாகின்றது.

सत्त्वपुरुषान्यताख्यातिमात्रस्य सर्वभावाधिष्ठातृत्वं सर्वज्ञातृत्वं च।।३.४९।।

புத்தி மற்றும் புருஷனின் வேறான நிலையின் அறிவில் நிலைபெறுபவருக்கு எல்லாவற்றின் ஸ்வாமித்துவமும் சர்வஞ்ஞத்துவம் உண்டாகும்.

निर्धूतरजस्तमोमलस्य बुद्धिसत्त्वस्य परे वैशारद्ये परस्यां वशीकारसंज्ञायां वर्तमानस्य सत्त्वपुरुषान्यताख्यातिमात्ररूपप्रतिष्ठस्य सर्वभावाधिष्ठातृत्वम्। सर्वात्मानो गुणा व्यवसायव्यवसेयात्मकाः स्वामिनं क्षेत्रज्ञं प्रत्यशेषदृश्यात्मत्वेनोपस्थिता इत्यर्थः। सर्वज्ञातृत्वं सर्वात्मनां गुणानां शान्तोदिताव्यपदेश्यधर्मत्वेन व्यवस्थितानामक्रमोपारूढं विवेकजं ज्ञानमित्यर्थः। इत्येषा विशोका नाम सिद्धिर्या प्राप्य योगी सर्वज्ञः क्षीणक्लेशबन्धनो वशी विहरति।

ராஜசமானதும் தாமஸமானதுமான மலங்கள் நீங்கிய சத்துவமான புத்தியானது மிகவும் தூய்மையானதாகியதும், மேன்மையானதான **வசீகாரம்** என்னும் பெயருள்ள வைராக்கியத்தினில் நிலைபெற்றுள்ள புத்தியும் புருஷனின் வேற்றுமையை அறிவாக மட்டும் அடைந்து நிலைபெற்ற சித்தமுடைய யோகிக்கு எல்லா பொருட்களிலும் ஆட்சிதிறன் அதாவது ஞானமானதும், ஞேயமானதும் (அறிவும் அறியபொருளுமான) எல்லா குணங்களும் இந்த யோகிக்கு போகங்களாக முழுமையாக வந்தடைகின்றது. அது மட்டுமல்லாமல், **சர்வஞ்ஞதன்மையும்** அதாவது நடந்தது, நடக்கப்போவது மற்றும் நடப்பது என்ற நிலையில் இருக்கும் எல்லாவற்றின் ஞானமும் ஒரே நேரத்தில் உண்டாகின்றது. இதுவே **விஷோகா** என்னும் நிலை (சித்தி) ஆகும். இதனை அடைவதால் யோகி சர்வஞ்ஞராகவும் கிலேஷ பிணைப்பு அழிந்தவராகவும், ஆட்சியாளராகவும் ஆகிறார்.

तद्वैराग्यादपि दोषबीजक्षये कैवल्यम्।।३.५०।।

அதிலும் வைராகியமுண்டாவதால் தோஷத்தின் விதையானது அழிவதால் கைவல்யம் உண்டாகும்.

यदाऽस्यैवं भवति क्लेशकर्मक्षये सत्त्वस्यायं विवेकप्रत्ययो धर्मः सत्त्वं च हेयपक्षे न्यस्तं पुरुषश्चापरिणामी शुद्धोऽन्यः सत्त्वादिति। वमस्य ततो विरज्यमानस्य यानि क्लेशबीजानि दग्धशालिबीजकल्पान्यप्रसवसमर्थानि तानि सह मनसा प्रत्यस्तं गच्छन्ति। तेषु प्रलीनेषु पुरुषः पुनरिदं तापत्रयं न भुङ्क्ते। तदेतेषां गुणानां मनसि कर्मक्लेशविपाकस्वरूपेणाभिव्यक्तानां चरितार्थानाम् प्रतिप्रसवे पुरुषस्याऽऽत्यन्तिको गुणवियोगः कैवल्यम्, तदा स्वरूपप्रतिष्ठा चितिशक्तिरेव पुरुष इति।

கிலேஷமும் கர்மமும் அழிந்த நிலையில் இவருக்கு (யோகிக்கு) விவேக கியாதியானது சத்துவ குணத்தின் கர்மமே என்னும் அறிவும் சத்துவமோ தியாஜ்யமானதாலும் மாற்றமற்ற சுத்தமான புருஷன் அதனின்றி வேறானவன் என்னும் ஞானம் உண்டாகின்றது. இப்படியாக அந்த விவேககியாதியிலிருந்து விரக்தராகும் இவருக்கு முலைவிட தகுதியற்ற வருபட்ட விதையினை போல உள்ளதாக கிலேஷமும் கர்மமும் ஆகின்றது. சித்தத்துடனே அதுவும் நாசமாகின்றது. அதன் நாசமுண்டான பின்னர் புருஷனானவர் மீண்டும் மூன்றுவித துக்கத்தினால் துன்பப்படுவதில்லை. அப்பொழுது மனதில் கிலேஷம், கர்மம் மற்றும் விபாகமாக தோன்றும் சம்ஸ்காரமானதும் **கிருத கிருதியர்** (அடையப்பட வேண்டியதை அடைந்த) ஆகிவிட்டதால் (குணங்கள் பிருக்கிருத்தியில் அடங்கிவிட்டதால்) இந்த புருஷனுக்கு குணத்தோடு நிரந்தரமான வேற்றுமை (பிரிவு) அதாவது கைவல்யம் (மோக்ஷம்) உண்டாகின்றது. இந்நிலையில் புருஷன் தன்னுடைய சுவரூபத்தில் நிலைபெற்று சைத்தன்யமாகவே இருக்கிறார்.

स्थान्युपनिमन्त्रणे सङ्गस्मयाकरणं पुनरनिष्टप्रसङ्गात्।।३.५१।।

தேவதைகளால் அழைக்கப்பட்டபின் ஆசக்தி மற்றும் கர்வம் அடையகூடாது, இல்லையேல் மீண்டும் அநிஷ்டம் (இஷ்டமில்லாத சம்ஸாரம்) உண்டாகும்.

चत्वारः खल्वमी योगिनः प्रथमकल्पिको मधुभूमिकः प्रज्ञाज्योतिरतिक्रान्तभावनीयश्चेति । तत्राभ्यासी प्रवृत्तमात्रज्योतिः प्रथमः । तंभरप्रज्ञो द्वितीयः । भूतेन्द्रियजयी तृतीय सर्वेषु भावितेषु भावनीयेषु कृतरक्षाबन्धः कर्तव्यसाधनादिमान् । चतुर्थो यस्त्वतिक्रान्तभावनीयस्तस्य चित्तप्रतिसर्ग कोऽर्थः । सप्तविधाऽस्य प्रान्तभूमिप्रज्ञा । तत्र मधुमतीं भूमिं साक्षात्कुर्वतो ब्राह्मणस्य स्थानिनो देवाः सत्त्वविशुद्धिमनुपश्यन्तः स्थानैरुपनिमन्त्रयन्ते भो इहाऽऽस्यतामिह रन्यतां । इक्रमनीयोऽयं भोगः कमनीयेयं कन्या रसायनमिदं जरामृत्युं बाधते वैहायसमिदं यानममी कल्पद्रुमाः पुण्या मन्दाकिनी सिद्धा महर्षय उत्तमा अनुकूला अप्सरसो दिव्ये श्रोत्रचक्षुषी वज्रोपमः कायः स्वगुणैः सर्वमिदमुपाजितमायुष्मताप्रतिपद्यतामिदमक्षयमजरमरस्थानं देवानां प्रियमितित एवमभिधीयमानः सङ्गदोषान्भावयेद्घोरेषु संसाराङ्गारेषु पच्यमानेन मया जननमरणान्धकारे विपरिवर्तमानेन कथंचिदासादितः क्लेशातिमिरविनाशी योगप्रदीपस्तस्य चैते तृष्णायोनयो विषयवायवः प्रतिपक्षाः । स खल्वहं लब्धालोकः कथमनया विषयमृगतृष्णया वञ्चितस्तस्यैव पुनः प्रदीप्तस्य संसाराग्नेरात्मानमिन्धनी कुर्यामिति । स्वस्ति वः स्वप्नोपमेभ्यः कृपणजनप्रार्थनीयेभ्यो विषयेभ्य इत्येवं निश्चितमतिः समाधिं भावयेत् । सङ्गमकृत्वा स्मयमपि न कुर्यादेवमहं देवानामपि प्रार्थनीय इति । स्मयादयं सुस्थितमन्यतया मृत्युना केशेषु गृहीतमिवाऽऽत्मानं न भावयिष्यति । तथा चास्य छिन्द्वान्तरप्रेक्षी नित्यं यत्नोपचर्यः प्रमादो लब्धविवरः क्लेशानुत्तम्भाविष्यति ततः पुनरनिष्टप्रसङ्गः । वमस्य सङ्गस्मयावकुर्वतो भावितोऽर्थो दृढी भविष्यति । भावनीयश्चार्थोऽभिमुखी भविष्यतीति ।

இவ்வகை யோகிகள் நான்கு வகைப்படுகின்றனர். **பிரத்தமகல்பிதம், மதுபூமிகம், பிரஞ்யாஜ்யோதி மற்றும் அதிகிராந்தபாவனீய** என்றும். இதில் முதல் வகை யோகி அப்யாசம் செய்பவரும் துவக்க நிலை சாக்ஷாத்காரத்தினை அடைந்தவரும் ஆகிறார். இரண்டாம் வகை ரிதம்பரார பிரஞ்யாவினை அடைந்தவராவார். மூன்றாவதோ பூதம் மற்றும் இந்திரியத்தினை அடக்கியதால் எல்லா வகையான சாக்ஷாத்காரமும் அடைந்தவராகவும் சாக்ஷாத்காரம் செய்ய வேண்டிய விஷயங்களில் பற்றற்றவராக இருக்க முயல்பவராகவும் முறையான சாதனைகளை கடைபிடிப்பவராகவும் இருப்பவர். நான்காம் வகையோ சித்தத்தின் நாசம் மட்டும் வேண்டுவவராகவும் இருப்பவர். இவருக்கு ஏழு பூமி (நிலை) பிரஞ்யா உண்டாகின்றது. இவையில் **மதுமதி** என்னும் நிலையை அடைந்தவருக்கு சுவர்கம் முதலிய லோகத்தின் சுவாமிகள் இவரின் நிலையறிந்து இவரை இவ்வாறு அழைக்கின்றனர் (வரவேற்கின்றனர்) 'தேவாரீர் , இங்கு அமருங்கள் . இங்கு ஆனந்தமடையுங்கள் , இது அனுபவப்பட தகுதியுள்ள போகமாகும். இவள் மிகவும் அழகானவள். இந்த ரஸாயனம் வயோதிகம் மற்றும் மரணத்தினை விளக்குவதாகும். இது ஆகாயத்தில் பறக்கும் விமானம் ஆகும். இங்கு கற்பக விருக்ஷம் உள்ளது, தூய்மையான கங்கை உள்ளது, சித்தர்களும் மகரிஷிகளும் உள்ளனர், மேன்மையானவரும் அனுகூலமானவர்களும் அப்சரைகள் உள்ளனர். திவ்யமான கண்களும் , காதுகளும் உள்ளன, உடலானது வஜ்ரத்தினை போன்று ஆகின்றது. இவையாவும் உங்களால் சம்பாதிக்கப்பட்டது. அழிவற்ற நிரந்தரமானதான இந்த தேவதைகளின் பிரியமான இடத்தினை நீங்கள் அடைவீர்களாக' என்று இவ்வாறு அழைக்கப்பட்ட யோகியானவர் அங்கு உண்டாகும் பற்றினில் (விஷயப்பற்று) உண்டாகும் தோஷத்தினை இவ்வாறு நினைத்து பார்க்க வேண்டும் 'பயங்கரமான சம்சாரம் என்னும் கனலால் எரிக்கப்பட்ட மற்றும் பிறப்பிறப்பு என்றும் இருட்டில் மீண்டும் மீண்டும் விழும் என்னால் எப்படியோ இந்த கிலேஷத்தினை அழிக்கும் யோகம் என்னும் விளக்கானது அடையப்பட்டது. பேராசையை உண்டு பன்னும் இந்த விஷயங்களானது அடையப்பட்ட யோக விளக்கின் வெளிச்சத்திற்கு விரோதி ஆகும். அப்படிப்பட்ட நான் இந்த ஏமாற்று தோற்றமான கானல் நீரைப்போன்ற விஷயத்தினால் ஏமாந்து மீண்டும் வேகமாக எரியும் சம்சார அக்னிக்கு ஏன் இரையாக வேண்டும். உங்களுடைய இந்த கனவிற்க்கு சமானனதும் கீழ்தரமானவர்களினால் விரும்பப்படுவதுமான விஷயங்கள் உங்களுக்கே நன்மை தருவதாகட்டும்' என்று நிலை தவறாமல் யோகியானவர் சமாதியை அடைவாராக. ஆசைபடாதது போல , இப்படிப்பட்ட தேவர்களாலும் பூஜிக்கதகுந்தவன் நான் என்று கர்வமும் படுதல் கூடாது. கர்வத்தினால் தான் நல்ல நிலையை அடைந்துவிட்டதாக கருதும் யோகியானவர் தன்னுடைய சிகை எமனால் பிடிக்கப்பட்டு விட்டதை அறியமாட்டான் இப்படியாக மற்ற தோஷங்களினால் பிடிபட்டவராகும் எப்பொழுதும் செய்யப்பட்ட முயர்ச்சியால் நிராகரிக்கப்படாது உள்ள நிலையால் இடம் கிடைத்தால் எல்லா வகையான தோஷங்களாலும் சூழப்பட்டவராக ஆகின்றார். இதனால் மீண்டும் சம்ஸார சக்கிரத்தில்

வீழ்கின்றார். இப்படி பற்று மற்றும் கர்வம் அடையாமல் உள்ள யோகிக்கு சாக்ஷாத்காரம் செய்யப்பட்ட விஷயம் திடமாகும். சாக்ஷாத்காரம் செய்யப்படவேண்டியதோ முன்னே தோன்றும்.

क्षणतत्क्रमयोः संयमाद्विवेकजं ज्ञानम् ।३.५२।।

க்ஷணம் மற்றும் அதன் கிரமத்தில் சம்யமம் செய்வதால் விவேகஜ்ஞானம் உண்டாகும்.

यथाऽपकर्षपर्यन्तं द्रव्यं परमाणुरेवं परमापकर्षपर्यन्तः कालः क्षणः यावता वा समयेन चलितः परमाणुः पूर्वदेशं जह्यादुत्तरदेशमुपसंपद्येत स कालः क्षणः । तत्प्रवाहाविच्छेदस्तु क्रमः । क्षण तत्क्रमयोर्नास्ति वस्तुसमाहार इति बुद्धिसमाहारो मुहूर्ताहोरात्रादयः । स खल्वयं कालो वस्तुशून्योऽपि बुद्धिनिर्माणः शब्दज्ञानानुपाती लौकिकानां व्युत्थितदर्शनानां वस्तुस्वरूप इवावभासते । क्षणस्तु वस्तुपतितः क्रमावलम्बी क्रमश्च क्षणानन्त्यात्मा तं कालविदः काल इत्याचक्षते योगिनः । नच द्वौ क्षणौ सह भवतः । क्रमश्च न द्वयोः सहभुवोरसंभवात् । पूर्वस्मादुत्तरभाविनो यदानन्तर्यं क्षणस्य स क्रमः । तस्माद्वर्तमान वैकः क्षणो न पूर्वोत्तरक्षणाः सन्तीति । तस्मान्नास्ति तत्समाहारः । ये तु भूतभाविनः क्षणास्ते परिणामान्विता व्याख्येयाः । तेनैकेन क्षणेन कृत्स्नो लोकः परिणाममनुभवति । तत्क्षणोपारूढाः खल्वमी सर्वे धर्माः । तयोः क्षणतत्क्रमयोः संयमात्तयोः साक्षात्करणम् । ततश्च विवेकजं ज्ञानं प्रादुर्भवति । तस्य विषयविशेष उपक्षिप्यन्ते --

மிகவும் சூக்ஷ்மமான திரவியமானது (பொருள்) எங்ஙனம் **பரமானு** என்றழைக்கப்படுகின்றதோ அங்ஙனமே மிகவும் சூக்ஷ்மமாக இருக்கும் காலம் **க்ஷணம்** என்று அழைக்கப்படும் அல்லது எவ்வளவு சமயம் கொண்டு ஒரு பரமானுவானது ஒரு இடத்திலிருந்து பெயர்ந்து அடுத்த இடத்தை அடைகின்றதோ அந்த நேரம் க்ஷணம் ஆகும். இந்த க்ஷணத்தின் தடையில்லாத போக்கே அதன் கிரமம் ஆகும். இந்த க்ஷணத்திலும் அதன் கிரமத்திலும் உண்மையில் சம்யமமானது செய்யமுடியாது என்பதால் முகூர்த்தம். இரவு பகல் முதலிய புத்தியினால் அடையப்படும் (அறியப்படும்) நேரம் ஏற்க்கப்படுகின்றது. இந்த காலமானது வால்தவமாக இல்லாத ஒன்று. புத்தியால் கற்பிக்கப்படுவதும், சந்திரமாணத்தினை சார்ந்ததாகவும், கிளிப்பிள்ளைப்போன்று (சொன்னதை சொல்லும்) அறிவு உள்ள சம்சாரிகளுக்கு உண்மையாக தோன்றுவது ஆகும். ஆனால், க்ஷணம் வால்தவமானதும் கிரமத்தினை சார்ந்திருப்பதாகவும் உள்ளது கிரமம் க்ஷணத்தின் நிரந்தரத்தன்மையான சவரூபமே ஆகும். இதனையே காலத்தை உணர்ந்த யோகிகள் காலம் என்கின்றனர். இரண்டு க்ஷணம் ஒரே நேரத்தில் இருப்பதில்லை அதுபோல கிரமமும், இரண்டு ஒரே நேரத்தில் இருக்கும் க்ஷணத்தால் ஆவதில்லை. இயலாத காரணத்தால், முதலில் உள்ள க்ஷணத்தை தொடர்ந்து வரும் அடுத்த க்ஷணத்திற்கு இடையில் இருக்கும் முறையே கிரமம் ஆகும். அதனால் நிகழ்காலமே ஒரு க்ஷணம் ஆகும். முன்னர் இருப்பதும் பின்னர் வருவதுமான க்ஷணங்கள் நிகழ்காலம் ஆவதில்லை என்பதால் அதன் சம்ஹாரம் ஏற்படுவதில்லை. கடந்த மற்றும் எதிர்கால க்ஷணமானது பரிணாமத்தில் சேர்க்கப்பட வேண்டியது. இதனாலேயே நிகழ்கால க்ஷணத்திலேயே எல்லோரும் கரிணாமத்தினை அறிகின்றனர். மற்ற எல்லா தர்மமும் இந்த ஒரு நிகழ்கால க்ஷணத்திலேயே ஏற்றிப் பார்க்கப்படுவது இந்த க்ஷணத்திலும் அதன் கிரமத்திலும் சம்யமம் செய்வதால் அதன் சாக்ஷாத்காரமும் அதனால் விவேகத்தினால் உண்டாகும் ஞானமும் (விவேக ஜ்ஞானம்) உண்டாகின்றது.

அதன் (விவேகஜ்ஞானத்தின்) விசேஷமான விஷயம் இங்கு காண்பிக்கப்படுகின்றது.

जातिलक्षणदेशैरन्यतानवच्छेदातुल्ययोस्ततः प्रतिपत्तिः ।३.५३।।

ஜாதி, லக்ஷண மற்றும் தேசத்தினால் வேறுபாடானது நிச்சயிக்கப்படாததால் துல்யமானதின் வேறு வேறான ஞானம் உண்டாகும்.

तुल्ययोर्देशलक्षणसारूप्ये जातिभेदोऽन्यताया हेतुः, गौरियं वडवेयमिति । तुल्यदेशजातीयत्वे लक्षणमन्यत्वकरं कालाक्षी गौः स्वस्तिमती गौरिति । द्वयोरामलकयोर्जातिलक्षणसारूप्यादेशभेदोऽन्यत्वकर इदं पूर्वमिदमुत्तरमिति । यदा तु पूर्वमामलकमन्यव्यग्रस्य ज्ञातुरुत्तरदेश उपावर्त्यते तदा तुल्यदेशत्वे पूर्वमेतदुत्तरमेतदितिप्रविभागानुपपत्तिः । असंदिग्धेन च तत्त्वज्ञानेन भवितव्यमित्यत इदमुक्तं ततः प्रतिपत्तिर्विवेकज्ञानादिति । कथं, पूर्वमलकसहक्षणो देश

उत्तरामलकसहक्षणाद्देशाद्भिन्नः। ते चाऽऽमलके स्वदेशक्षणानुभवभिन्ने। अन्यदेशक्षणानुभवस्तु तयोरन्यत्वे हेतुरिति। तेन दृष्टान्तेन परमाणोस्तुल्यजातिलक्षणदेशस्य पूर्वपरमाणुदेशसहक्षणसाक्षात्करणादुत्तरस्य परमाणोस्तद्देशानुपपत्तावुत्तरस्य तद्देशानुभवो भिन्नः सहक्षणभेदात्तयोरीश्वरस्य योगिनोऽन्यत्वप्रत्ययो भवतीति। अपरे तु वर्णयन्ति -- येऽन्या विशेषास्तेऽन्यताप्रत्ययं कुर्वन्तीति। तत्रापि देशलक्षणभेदो मूर्तिव्यवधिजातिभेदश्चान्यत्वे हेतुः। क्षणभेदस्तु योगिबुद्धिगम्य वेति। अत उक्तं मूर्तिव्यवधिजातिभेदाभावान्नास्ति मूलपृथक्त्वमिति वार्षगण्यः।

இரண்டு ஒரே பொருட்களின் இடமும் லக்ஷணமும் ஒன்றாக இருக்கையில் அதன் வேற்றுமைக்கு அதன் ஜாதியே காரணமாகின்றது. இது ஒரு ஆடு, இது குதிரை முதலியவை போல ஒரே இடமும் ஒரே ஜாதியும் ஆகும் நிலையில் அதன் லக்ஷணையானது வேற்றுமையை தோற்றுவிக்கின்றது. இது கருப்பு கண்களுடைய மாடு இது ஸ்வஸ்திக சின்னம் பதித்த மாடு என்பது போன்று இரண்டு நெல்லிகணியில் அதன் ஜாதியும் லக்ஷணமும் ஒன்றாக இருக்கும் நிலையில் அதன் ஸ்தானத்தினை (இடத்தினை) கொண்டு வேற்றுமை நிச்சயிக்கப்படுகின்றது. இது முன்னே தோன்றியது இது பின்னர் என்று ஆனால் முன்னர் உள்ள நெல்லிக்கனியை கண்ட ஒருவரின் மனம் வேறு விஷயத்தினை பற்றும்போது நீக்கப்பாடு ஆகிய பின்னர் மீண்டும் உத்தர தேசத்திலுள்ள (பின்னர்) கனியில் வேறு வேறு என்கிற அறிவானது தோன்றுவது என்பதால் அது விவேகஜ்ஞானத்தினாலேயே அறியப்படுகின்றது. இது எவ்வாறு கூறப்பட்டது என்றால் முன்னர் பார்த்த நெல்லிக்கனியின் க்ஷணமும் பின்னர் கண்ட நெல்லிக்கனியின் க்ஷணமும் வேறுவேறானதாலும் அது ஒவ்வொன்றும் அதன்தன் தேசத்தில் அடைந்த அனுபவத்தினாலும் வேறுபடுகின்றது. வேறு தேசத்தில் உண்டாகும் க்ஷணத்தில் அடைந்த அனுபவமே அதனை வேறுபடுத்தி காண்பிக்கின்றது. இந்த உதாரத்தினால் சமானமான ஜாதி, லக்ஷணம் மற்றும் தேசம் உள்ள பரமாணுவின் முன்பு உள்ள பரமாணுவானது பின்பு உள்ள பரமாணுவின் முன்பு உள்ள பரமாணுவானது பின்பு உள்ள பரமாணுவின் தேசமானதுடன் வேறுபடுவதால் அந்த க்ஷணத்தில் அதற்கு உண்டான அனுபவம் வேறுபடுவதால் இப்படி அடுத்தடுத்த க்ஷணத்தில் உள்ள பரமாணுவின் வேற்றுமை விவேகஜ்ஞானமடைந்த ஐஸ்வர்முடைய யோகிக்கு உண்டாகின்றது. மற்றவர்களுக்கோ விசேஷம் என்றும் வேற்றுமை படுத்தும் காரணமே (பதார்த்தமே) அதனை பிரித்து காண்பிக்கின்றது என்று கூறுவர். அந்த பரமாணுக்களிலும் தேசம் மற்றம் லக்ஷணத்தின் வேற்றுமையும் இடம், பிரிவு மற்றம் ஜாதியின் வேற்றுமையும் வேற்றுமை செய்யும் காரணமாகின்றது. சூக்ஷ்மமான க்ஷணத்தினால் உண்டாகும் வேற்றுமையோ, யோகியின் புத்திக்கு மட்டுமே அறியப்படுகின்றது ஆகின்றது இதனால் இடம், பிரிவு மற்றும் ஜாதியின் வேற்றுமையின் இன்மை உண்டானால் பிரகிருதியில் வேற்றுமையே இல்லாது போகும் என்று **வார்ஷகண்யர்** கூறுகின்றார்.

तारकं सर्वविषयं सर्वथाविषयमक्रमं चेति विवेकजं ज्ञानम्।।३.५४।।

தாரகம், சர்வ விஷயம், சர்வதா விஷயம் மற்றும் அக்கிரமம் விவேகஜ்ஞானம் ஆகும்.

तारकमिति स्वप्रतिभोत्थमनौपदेशिकमित्यर्थः। सर्वविषयं नास्य किंचिदविषयीभूतमित्यर्थः। सर्वथाविषयमतीतानागतप्रत्युत्पन्नं सर्वं पर्यायैः सर्वथा जानातीत्यर्थः। अक्रममित्येकक्षणोपारुढं सर्वं सर्वथा गृह्णातीत्यर्थः। तद्विवेकजं ज्ञानं परिपूर्णम्। अस्यैवांशो योगप्रदीपो मधुमतीं भूमिमुपादाय यावदस्य परिसमाप्तिरिति। प्राप्तविवेकजज्ञानस्याप्राप्तविवेकजज्ञानस्य वा --

தாரகம் என்றால் தன்னுடைய பிரதிபாவினால் (பிராகசத்தினால்) உண்டான, உபதேசிக்கப்படாதது என்று பொருள். **சர்வவிஷயம்** என்பதால் எதுவும் இதற்கு விஷயமல்லாதது இல்லை என்று ஆகின்றது. **சர்வதாவிஷயம்** என்றால் கடந்த , எதிர் மற்றும் நிகழ்காலம் என்று எல்லாவற்றையும் எல்லாவாராகவும் (எல்லா ரூபத்திலும்) அறிவது **அக்கிரமம்** என்றால் ஒரே க்ஷணத்தில் தோன்றும் எல்லாவற்றையும் எல்லா வகையிலும் அறிவது இந்த விவேகத்தினால் உண்டாகும் ஞானமானது பரிபூர்ணமாகின்றது. **மதுமதி** என்னும் பூமியில் இருந்து இந்த நிலைவரை இதன் முடிவு உண்டாகின்றது. இந்த எல்லா போக பிரதீபமுமம் இதன் அம்சமே

ஆகும்.

सत्त्वपुरुषयोः शुद्धिसाम्ये कैवल्यमिति ।।३.५५।।

புத்தி மற்றும் புருஷனின் சுத்தத்தின் நிலைபோன்று ஆவதால் கைவல்யம் உண்டாகும்.

यदा निर्धूतरजस्तमोमलं बुद्धिसत्त्वं पुरुषस्यान्यताप्रतीतिमात्राधिकारं दग्धक्लेशबीजं भवति तदा पुरुषस्य शुद्धिसारूप्यमिवाऽऽपन्नं भवति, तदा पुरुषस्योपचरितभोगाभावः शुद्धिः। तस्यामवस्थायां कैवल्यं भवतीश्वरस्यानीश्वरस्य वा विवेकजज्ञानभागिन इतरस्य वा। नहि दग्धक्लेशबीजस्य ज्ञाने पुनरपेक्षा काचिदस्ति। सत्त्वशुद्धिद्वारेणैतत्समाधिजमैश्वर्यं ज्ञानं चोपक्रान्तम्। परमार्थतस्तु ज्ञानादर्शनं निवर्तते तस्मिन्निवृत्ते न सन्त्युत्तरे क्लेशाः। क्लेशाभावात्कर्मविपाकाभावः। चरिताधिकाराश्चैतस्यामवस्थायां गुणा न पुरुषस्य पुनर्दृश्यत्वेनोपतिष्ठन्ते। तत्पुरुषस्य कैवल्यं, तदा पुरुषः स्वरूपमात्रज्योतिरमलः केवली भवति।

ரஜோ மற்றும் தமோ குணம் என்னும் மனத்தினால் தீண்டப்படாமல் சத்துவகுணமான புத்தி புருஷன் அன்யதாகியாதியிலே மட்டும் நிலைபெற்று வறுபட்ட விதை போன்று கிலேஷம் ஆகிய நிலையில் புருஷனுடைய சுத்ததன்மையின் நிகரானது போன்ற நிலையை அடைகின்றது. அந்த நிலையில் கூறப்பட்ட போகங்களின் இன்மையே புருஷனின் சுத்த நிலை ஆகும். இந்த நிலையிலேயே புருஷனுக்கு கைவல்யம் உண்டாகின்றது - ஐஷ்வர்யமுள்ளவர்க்கும் இல்லாதவர்க்கும் அதாவது விவேகஜ்ஞானம் உள்ளவர்க்கும் இல்லாதவர்க்கும். வறுபட்ட கிலேஷ விதை நிலையை அடைந்த யோகிக்கோ ஞானத்தின் அவசியம் எதுவும் இல்லாது போகிறது. புத்தியின் சத்துவத்தின் சுத்தத்தின் காரணமாகவே என்று சமாதியால் உண்டாகும் ஐஷ்வர்யமும் ஞானமும் கூறப்படுகின்றது. உண்மையில் ஞானத்தால் அஞ்ஞானத்தின் நீக்கமும். அதனால் அதற்கு மேல் எந்த கிலேஷமும் தோன்றுவதில்லை. கிலேஷம் இல்லாததால் கர்மத்தின் பலனும் இல்லாது போகின்றது. இந்த நிலையில் அடையப்படவேண்டியது அடைந்த புருஷனுக்கு அது திருஷ்யமாக தோன்றுவதில்லை. இதுவே புருஷனின் கைவல்யம் ஆகும். இந்நிலையில் புருஷன் சுவரூபமாக மட்டும் பிரகாசிக்கும் , தூய்மையான மற்றும் தனித்தவராக ஆகின்றார்.

इति श्री पातञ्जले सांख्यप्रवचने योगशास्त्रे श्रीमद्व्यासभाष्ये तृतीयः विभूतिपादः ।।३।।

கைவல்யபாதம்

जन्मौषधिमन्त्रतपः समाधिजाः सिद्धयः॥४.१॥

சித்திகள் பிறப்பினால், ஓளஷதிகளால் (மருந்து), தவத்தினால் மற்றும் சமாதியால் உண்டாகும்.

देहान्तरिता जन्मना सिद्धिः। ओषधिभिरसुरभवनेषु रसायनेत्येवमादिः। मन्त्रैराकाशगमनाणिमादिलाभः। तपसा संकल्पसिद्धिः, कामरूपी यत्र तत्र कामग इत्येवमादि। समाधिजाः सिद्धयो व्याख्याताः। तत्र कायेन्द्रियाणामन्यजातीयपरिणतानाम् --

வேறு உடலை தரிப்பதான சித்தியானது பிறப்பிலேயே உண்டாவது ஆகும். அசுரர்களின் லோகத்தில் **ஓளஷதிகளினால்** அதாவது ரஸாயனம் முதலியதால் இது போன்ற சித்திகள் உண்டாகின்றது. மந்திரத்தினால் ஆகாயத்தில் செல்லுதல் முதலான அணிமா முதலிய சித்திகள் தோன்றுகின்றது. தவத்தினால் சங்கல்பத்தின் (எண்ணத்தின் பலம்) சித்தியானது உண்டாகின்றது. இதனால் விரும்பிய ரூபத்தினை அடைந்து விரும்பிய இடத்திற்கு செல்லுதல் வருதல் முதலிய சித்திகள் உண்டாகின்றது. சமாதியால் உண்டாகும் சித்தியோ விபூதி பாதத்திலேயே கூறப்பட்டுவிட்டது.

வேறு வகையாக மாற்றமடைந்த உடல் மற்றம் இந்திரியங்களுக்கு -

जात्यन्तरपरिणामः प्रकृत्यापूरात्॥४.२॥

வேறு வகையான மாற்றம் பிரகிருதியில் பிரவேசிப்பதால் உண்டாகும்.

पूर्वपरिणामापाय उत्तरपरिणामोपजनस्तेषामपूर्वावयवानुप्रवेशाद्भवति। कायेन्द्रियप्रकृतयश्च स्वं स्वं विकारमनुगृह्णन्त्यापूरेण धर्मादिनिमित्तमपेक्षमाणा इति।

முன்னால் இருந்த நிலை அழிந்து விடுவதால் வேறு புதிய நிலையின் உத்பத்தியானது புதிய **அவயங்கள்** (பாகங்கள்) புகுவதால் உண்டாகின்றது. உடல் மற்றும் இந்திரியங்களின் பிரகிருதியானது தங்கள் தங்கள் மாற்றத்தினால் அவயவத்தில் புகுவதினால் தர்மம் முதலிய நிமித்தத்தினை எதிர்பார்கின்றதாக ஆகின்றது.

निमित्तमप्रयोजकं प्रकृतीनां वरणभेदस्तु ततः क्षेत्रिकवत्॥४.३॥

நிமித்தம் பிரயோகிப்பது இல்லை பிரகிருதியை ஆனால், மூடலின் வகைகளானது அதனில் உண்டு, உழவரைப் போல.

न हि धर्मादि निमित्तं तत्प्रयोजकं प्रकृतीनां भवति। न कार्येण कारणं प्रवर्त्यत इति। कथं तर्हि, वरणभेदस्तु ततः क्षेत्रिकवत्। यथा क्षेत्रिकः केदारादपां पूर्णात्केदारान्तरं पिप्लावयिषुः समं निम्नं निम्नतरं वा नापः पाणिनाऽपकर्षत्यावरणं त्वासां भिनत्ति तस्मिन्भिन्ने स्वयमेवाऽऽपः केदारान्तरमाप्लावयन्ति तथा धर्मः प्रकृतीनामावरणधर्मं भिनत्ति तस्मिन्भिन्ने स्वयमेव प्रकृतयः स्वं स्वं विकारमाप्लावयन्ति। यथा वा स व क्षेत्रिकस्तस्मिन्नेव केदारे न प्रभवत्यौदकान्भौमान्वा रसान्धान्यमूलान्यनुप्रवेशयितुं, किं तर्हि

ஐந்து வகையாக இந்த உண்டாகிய சித்தமானது இருக்கும். காரணம், ஜென்மம் , மருந்து, மந்திரம், தபஸ் மற்றும் சமாதிகளால் சித்திக்ள உண்டாவதால் இவையில் எந்த சித்தமானது சமாதியில் இருக்கிறதோ அதனில் ராக துவேஷத்தினை கொண்டு செயல்படும் சம்ஸ்காரமானது இருக்காது என்பதால் புண்ணிய பாபங்களின் சம்பந்தமும் இருக்காது. காரணம் யோகியானவர் கிலேஷங்கள் அழிந்தவரானவரானதால், மற்றவைகளிலோ கர்ம கூட்டமானது நிச்சயம் இருக்கும்.

ஏனென்றால்

कर्माशुक्लाकृष्णं योगिनस्त्रिविधमितरेषाम् । १४.७ ।।

யோகிகளின் கர்மம் அசுக்ல அகிருஷ்ணம் (வெண்மையல்ல) கறுப்பல்ல, புண்ணியமல்ல பாபமல்ல) மற்றவருக்கு மூன்று வகையாகும்.

चतुष्पदी खल्वियं कर्मजातिः। कृष्णा शुक्लकृष्णा शुक्लाऽशुक्लाकृष्णा चेति। तत्र कृष्णा दुरात्मनाम्। शुक्लकृष्णा बहिःसाधनसाध्या। तत्र परपीडानुग्रहद्वारेणैव कर्माशयप्रचयः। शुक्ला तपःस्वाध्यायध्यानवताम्। सा हि केवले मनस्यायत्तत्वादबहिः साधनानधीना न परान्पीडयित्वा भवति। अशुक्लाकृष्णा संन्यासिनां क्षीणक्लेशानां चरमदेहानामिति। तत्राशुक्लं योगिन व फलसंयन्सादकृष्णं चानुपादानात्। इतरेषां तु भूतानां पूर्वमेव त्रिविधमिति।

இந்த கர்ம கூட்டமானது நான்கு வகைப்படுகின்றது பாவமயமானது, புண்ணியபாபமயமானது, புண்ணியமயமானது மற்றும் புண்ணியபாபமற்றது என்று. இவையில் கெட்டவர்களுக்கு (துராத்மாக்களுக்கு) கர்ம கூட்டமானது பாபமயமானது வெளிச்செயல்களால் அடையப்பட்டது. புண்ணியபாபமயமானது ஆகின்றது. இதிலும் மற்றவர்களுக்கு தரும்தொல்லையால் பாபமும் உதவியால் புண்ணியமான கர்ம சம்ஸ்காரமானது சேருகின்றது. தவம், சுவாத்யாயம் மற்றம் தியானம் செய்யவர்களின் கர்ம கூட்டமோ புண்ணிய மயமாகிறது. அவர்கள் மனமானது அடங்கிய காரணத்தால் மற்றவருக்கு துன்பம் விளைவிக்காமல் உள்முகமான சாதனையால் புண்ணியம் அடைகின்றனர். புண்ணிய பாபமற்ற கர்மகூட்டமோ கிலேஷங்கள் அழிந்த சன்னியாசிகள் அதாவது கடைசியாக சரீரமடைந்த யோகிகளுக்கு உண்டாகும். இவைகளில் யோகிகளுக்கு பலத்தின்மேல் எந்த பற்றும் இல்லாத காரணத்தால் புண்ணியம் இல்லாமலும், பாவமயமான செயல்கள் புரியாததாய் பாவம் இல்லாமலும் ஆகின்றனர். மற்ற எல்லா ஜீவர்களும் முதலி மூன்று வகையினரே ஆகின்றனர்.

ततस्तद्विपाकानुगुणानामेवाभिव्यक्तिर्वासनानाम् । १४.८ ।।

அதனால் அதன் பலனை சார்ந்ததாக உள்ள வாசனைகளே உண்டாகும்.

तत इति त्रिविधात्कर्मणः, तद्विपाकानुगुणानामेवेति यज्जातीयस्य कर्मणो यो विपाकस्तस्यानुगुणा या वासनाः कर्मविपाकमनुशरते तासामेवाभिव्यक्तिः। न हि देवं कर्म विपच्यमानं नारकतिर्यङ्मनुष्यवासनाभिव्यक्तिनिमित्तं संभवति। किंतु दैवानुगुणा वास्य वासना व्यज्यन्ते। नारकतिर्यङ्मनुष्येषु चैवं समानश्चर्यः।

தத (அதனால்) அதாவது மூவகை கர்மத்தினால் அதன் பக்குவமடைதலாலேயே வாசனையானது தோன்றுகின்றது. எந்த வகையான கர்மமானது பக்குமடைகிறதோ அதுபோலவே வாசனைகளும் பலமாக தொடர்கிறது. அதுவே தோன்றவும் செய்கின்றது. பலனை எதிர்பார்த்ததாக தெய்வ, நரக, ஊர்வன மற்றம் மனுஷ்யர்களின் தோற்றத்திற்கு காரணமாவதில்லை. ஆனால் தெய்வ கர்மத்திற்கு ஏற்றதுபோலவே வாசனைகளும் தோன்றுகின்றது. நரகத்தவர்களும், ஊர்வனவைக்கும், மனுஷ்யர்க்கும் இதுபோன்றே வாசனைகள் அதற்கேற்றார்போல தோன்றுகின்றது.

जातिदेशकालव्यवहितानामप्यानन्तर्त्यं स्मृतिसंस्कारयोरेकरूपत्वात् । १४.९ ।।

ஸமிருதி மற்றும் சம்ஸ்காரமானது ஒரு வகையானதால் பிறப்பு, இடம் மற்றும் காலத்தினால் பிரிக்கப்பட்டதும் (வாசனைகள்) உடனே உண்டாகும்.

वृषदंशविपाकोदयः स्वव्यञ्जकाञ्जनाभिव्यक्तः। स यदि जातिशतेन वा दूरदेशतया वा कल्पशतेन वा व्यवहितः पुनश्च स्वव्यञ्जकाञ्जन वोदियाद्द्रागित्येवं पूर्वानुभूतवृषदंशविपाकाभिसंस्कृता वासना उपादाय व्यज्येत्। कस्मात्। यतो व्यवहितानामप्यासां सदृशं कर्माभिव्यञ्जकं निमित्तीभूतमित्यानन्तर्यमेव। कुतश्च, स्मृतिसंस्कारयोरेकरूपत्वात्। यथाऽनुभवास्तथा संस्काराः। ते च कर्मवासनानुरूपाः। यथा च वासनास्तथा स्मृतिरिति जातिदेशकालव्यवहितेभ्यः संस्कारेभ्यः स्मृतिः। स्मृतेश्च पुनः संस्कारा इत्येवमेते स्मृतिसंस्काराः कर्माशयवृत्तिलाभवशाद्व्यज्यन्ते। अतश्च व्यवहितानामपि निमित्तनैमित्तिभावानुच्छेदादानन्तर्यमेव सिद्धमिति वासनाः संस्कारा आशया इत्यर्थः।

பூனை பிறப்பினை அடைவிக்கும் கர்மகூட்டமானது தன்னுடைய இயல்பினை அடைந்ததாகவும் வெளிப்பட்டதாகவும் இருக்கின்றது. இப்படிப்பட்ட கர்மகூட்டமானது பல பிறப்புகளுக்கு பின்னரோ பல கல்பங்களுக்கு பின்னரோ தன்னுடைய கர்மகூட்டத்தினை அடைந்தே தோன்றுகின்றதும், விரைந்து பலனளிப்பதாகவும் இருக்கிறது. அதாவது முன்னர் பிறவியில் அடையப்பட்ட பூனை பிறப்பின்போது அடையப்பட்ட வாசனைகளைக் கொண்டே அது உதயமாகின்றது. ஏனென்றால், இடைவெளி இருக்கும் போதும் இந்த வாசனைகளானது சமமான கர்மகூட்டத்தினை தோற்றுவிப்பதாகவே இருக்கின்றது. இதன் காரணமாகவே வாசனைகளானது இடைவெளியில்லாததாக ஆகின்றது. இது ஏனென்றால், ஸ்மிருதி மற்றும் சம்ஸ்காரங்கள் ஒன்றுபோல இருப்பதால். எப்படிப்பட்ட அனுபவமானது தோன்றுகின்றதோ அதற்கு ஏற்றார்போல சம்ஸ்காரம் உண்டாகின்றது. அந்த சம்ஸ்காரமும் கர்மம் மற்றும் வாசனைக்கு சம்பந்தமுள்ளதாகவே (சமமானதாக) உண்டாகின்றது. எப்படி இந்த வாசனையோ அப்படிப்பட்டதாகவே ஸ்மிருதியும். இதனால் ஜாதி (பிறப்பு), தேசம் மற்றும் காலம் இவைகளால் பிரிக்கப்பட்டதான சம்ஸ்காரங்களால் ஸ்மிருதி உண்டாகின்றது. இந்த ஸ்மிருதியினால் மீண்டும் சம்ஸ்காரம் கர்மகூட்டத்தினை எதிர்பார்த்து இருப்பதானலும் இந்த வாசனைகளானது நிமித்தம் மற்றும் நைமித்திக பாவத்தினால் (தன்மையினால்) பிரிக்கப்படாமல் இருப்பதால் தோற்றம் உண்டாகின்றது.

तासामनादित्त्वं चाऽऽशिषो नित्यत्वात् ॥४.१०॥

அவை அநாதியானதுமாகும் ஆசை (தன்னில்) நித்தியமானதால்.

तासां वासनानामाशिषो नित्यत्वाद्नादित्वम्। येयमात्माशीर्मा न भूवं भूयासमिति सर्वस्य दृश्यते सा न स्वाभाविकी। कस्मात्। जातमात्रस्य जन्तोरननुभूतमरणधर्मकस्य द्वेषदुःखानुस्मृतिनिमित्तौ मरणत्रासः कथं भवेत्। न च स्वाभाविकं वस्तु निमित्तमुपादत्ते। तस्मादनादिवासनानुविद्धमिदं चित्तं निमित्तवशात्काश्चिदेव वासनाः प्रतिलभ्य पुरुषस्य भोगायोपावर्तत इति। घटप्रासादप्रदीपकल्पं संकोचविकासि चित्तं शरीरपरिमाणाकारमात्रमित्यपरे प्रतिपन्नाः। तथा चान्तराभावः संसारश्च युक्त इति। वृत्तिरेवास्य विभुनश्चित्तस्य संकोचविकासिनीत्याचार्यः। तच्च धर्मादिनिमित्तापेक्षम्। निमित्तं च द्विविधम् -- बाह्यमाध्यात्मिकं च। शरीरादिसाधनापेक्षं बाह्यं स्तुतिदानाभिवादानादि, चित्तमात्राधीनं श्रद्धाद्याध्यात्मिकम्। तथा चोक्तम् -- ये चैते मैत्र्यादयो ध्यायिनां विहारास्ते बाह्यसाधननिरनुग्रहात्मानः प्रकृष्टं धर्ममभिनिर्वर्तयन्ति। तयोर्मानसं बलीयः। कथं, ज्ञानवैराग्ये केनातिशय्येते दण्डकारण्यं च चित्तबलव्यतिरेकेण शरीरेण कर्मणा शून्यं कः कर्तुमुत्सहेत समुद्रमगस्त्यवद्वा पिबेत्।

ஆசையானது நித்தியமானதால் வாசனைகளும் அநாதியாகின்றது. நான் இல்லாமல் போகும் நிலை இல்லாதிருப்பதாக, எப்பொழுதும் நான் இருப்பேனாக முதலிய ஆத்மகாமனையானது எல்லோரிலும் இருப்பதால் அது காரணமற்றதாக இருப்பது இயலாது. எவ்வாரென்றால், இப்பொழுதே பிறப்படைந்த மரணத்தினை அனுபவித்திராததுமான சிசுவானது வெறுக்கதகும் துன்பத்தின் ஸ்மிருதியினால் உண்டாகும் மரணபயமானது உண்டாவது எவ்வாறு, சுவாவமானது காரணத்தினை சார்ந்திருப்பதாகவும் இருப்பதில்லை. இதனால் அநாதியான வாசனைகளினால் சூழப்பட்டதான சித்தமானது மிக சில நிமித்தமான வாசனைகளையே கொண்டு புருஷனுக்கு போகத்தினை கொடுக்க பிரவிருத்திக்கின்றது. சிலர் குடத்தில் இட்ட விலக்கு மற்றும் குன்றில் இட்ட விலக்கு போன்றும் சுருங்கியதும் பரந்து விரிந்ததுமான வெளிச்சத்தினை உடைய

விளக்கிற்கு சமமான சித்தமானது உடலின் அளவினை ஒத்ததாகவும் இப்படி ஏற்பதினாலேயே முன் உடலை விட்டு அடுத்த உடலை ஏற்கும் முன்னர் அந்த இடைவெளியில் அந்த சித்தத்தின் இருப்பும் வேறு உடலை அடைவதும் ஆக முடியும் என்கின்றனர். இப்படிப்பட்ட நிலையில் விபுவான சித்தத்தின் விருத்தியே சுருங்கியதும், பரந்து விரிந்ததுமான நிலையை அடைகின்றது என்று ஆசாரியர்கள் ஏற்கின்றனர். இந்த சித்தமும் அதன் விருத்திகளும் தர்மம் மற்றும் அதர்மத்தினை எதிர்நோக்குவதாக இருக்கின்றது. இந்த எதிர்நோக்கும் நிமித்தமானது இரண்டு வகைப்படுகின்றது. வெளி மற்றும் உள்ளுள்ளது என்று. உடல் முதலிய கருவிகளை எதிர்நோக்குவதான ஸ்ருதி, தானம், வணக்கம் முதலியவை வெளிநிமித்தங்கள் ஆகும். சித்தத்தின் அதீனமாக மட்டுமே இருக்கும் சிரத்தா முதலியவை உள்நிமித்தம் (ஆத்யாத்மிகம்) ஆகும். இது யோகிகளின் மைத்ரீ முதலிய பாவங்களானது வெளி நிமித்தத்தினை எதிர்நோக்காததாகவும் மேன்மையான தர்மங்களை தோற்றுவிப்பதாகவும் உள்ளது என்று கூறப்பட்டுள்ளது. இந்த இரண்டு நிமித்தத்திற்கு இடையில் ஆத்யாத்மிகமானது பலமுடையதாகவும் இருக்கின்றது. காரணம், ஞானம் மற்றும் வைராக்கியமானதற்கு மேன்மையான எது இருக்கமுடியும், சித்த பலம் இல்லாமல் எவர் தண்டகா வனத்தினை ஒன்றுமில்லாமல் செய்ய இயலும், அல்லது அகஸ்தியரைப்போன்று எவர் சித்தத்தின் பலமின்றி கடலினை குடிக்க இயலும்.

हेतुफलाश्रयालम्बनैः संगृहीतत्वादेशामभावे तदभावः ।।४.११।।

காரணம்(அவித்தை), பலன்(வீடு) , ஆஸ்ரயம்(சித்தம்) மற்றும் ஆலம்பனை (விஷயம்) ஆகியவையால் தீண்டப்பட்டதாக இருப்பதால் இவைகளின் இன்மையுண்டானால் (வாசனைகள்) இன்மை அடைகிறது.

हेतुर्धर्मात्सुखमधर्माद्दुःखं सुखाद्रागो दुःखाद्द्वेषस्ततश्च प्रयत्नस्तेन मनसा वाचा कायेन वा परिस्यन्दमानः परमनुगृह्णात्युपहन्ति वा ततः पुनर्धर्माधर्मौ सुखदुःखे रागद्वेषाविति प्रवृत्तिमिदं षडरं संसारचक्रम् । अस्य च प्रतिक्षणमावर्तमानस्याविद्या नेत्री मूलं सर्वक्लेशानामित्येष हेतुः । फलं तु यमाश्रित्य यस्य प्रत्युत्पन्नता धर्मादेः, न ह्यपूर्वोपजनः । मनस्तु साधिकारमाश्रयो वासनानाम् । न ह्यवसिताधिकारे मनसि निराश्रया वासनाः स्थातुमुत्सहन्ते । यदभिमुखीभूतं वस्तु यां वासनां व्यनक्ति तस्यास्तदालम्बनम् । वं हेतुफलाश्रयालम्बनैरेतैः संगृहीताः सर्वा वासनाः । षामभावे तत्संश्रयाणामपि वासनानामभावः । नास्त्यसतः संभवः, न चास्ति सतो विनाश इति द्रव्यत्वेन संभवन्त्यः कथं निवर्तिष्यन्ते वासना इति --

தர்மத்தினால் சுகம் அதர்மத்தினால் துக்கம் என்பது **ஹேது** (காரணம்) ஆகும். சுகத்தினால் ஆசை துன்பத்தினால் வெறுப்பு. இதனால், அவைகளில் முயற்ச்சி அதன் காரணமாக, மனம், சொல் மற்றும் உடலால் செயலுடையதாக ஆகி ஒவ்வொரு ஜீவனும் மற்றவைக்கு நன்மையோ தீமையோ இழைக்கின்றது. இதனால் மீண்டும், தர்மம் மற்றும் அதர்மம், அதனால் இன்பம் மற்றும் துன்பம், இதனால் ஆசை மற்றும் வெறுப்பு என்று பிரவிருத்திக்கும் ஆறு ஆரங்களையிடைய சம்ஸார சக்கிரமாகும். ஒவ்வொரு கூணமும் சுழல்வதாக இருக்கம் இதற்கு , முன்னால் செல்லும் அவித்தையே எல்லா கிலேஷத்திற்கும் வேர் ஆகும். இதனாலேயே இது வாசனைகளுக்கு ஹேது ஆகும். பலம் என்பதோ, எதன் காரணமாக தர்மம் முதலியவை தோன்றுகின்றதோ அதுவே காரணம் அசதவஸ்துவிற்கு உத்பத்தியானது உண்டாவதில்லை. அதிகாரமுடைய (ஆட்சி செய்யும்) மனமே வாசனைகளின் **ஆஸ்ரயம்** ஆகும். ஏனென்றால், மனமானது அடைய வேண்டியதினை அடைந்த பின்னர் ஆஸ்ரயமற்ற வாசனைகளானது இருத்தல் இயலாது. முன்னால் தோன்றிய விஷயமானது எந்த வாசனையினை தோற்றுவிக்கின்றதோ, அந்த விஷயமே அந்த வாசனையின் ஆலம்பனை ஆகும். இப்படியே எல்லா வாசனைகளும் இந்த ஹேது , பலன், ஆஸ்ரயம் மற்றும் ஆலம்பனம் ஆகியவற்றால் நியமிக்கப்பட்டாகிறது. இவைகளின் இன்மை உண்டானால் இதனால் தோற்றுவிக்கப்படும் வாசனைகளும் இல்லாமல் போகும்.

अतीतानागतं स्वरूपतोऽस्त्यध्वभेदाद्धर्माणाम् ।।४.१२।।

கடந்த மற்றும் எதிர்கால விஷயங்கள் தங்களுடைய இயல்பான ரூபத்திலேயே இருப்பது

தர்மங்களின் கால பேதத்துடன் இருப்பதால் (தர்மி).

भविष्यद्व्यक्तिकमनागतमनुभूतव्यक्तिकमतीतं स्वव्यापारोपारूढं वर्तमानं, त्रयं कैतद्वस्तु ज्ञानस्य ज्ञेयम्। यदि चैतत्स्वरूपतो नाभविष्यन्नेदं निर्विषयं ज्ञानमुदपत्स्यत। तस्मादतीतानागतं स्वरूपतोऽस्तीति। किंच भोगभागीयस्य वाऽपवर्गभागीयस्य वा कर्मणः फलमुत्पित्सु यदि निरुपाख्यमिति तदुद्देशेन तेन निमित्तेन कुशलानुष्ठानं न युज्यते। सतश्च फलस्य निमित्तं वर्तमानीकरणे समर्थं नापूर्वोपजनने। सिद्धं निमित्तं नैमित्तिकस्य विशेषानुग्रहणं कुरुते नापूर्वमुत्पादयतीति। धर्मी चानेकधर्मस्वभावस्तस्य चाध्वभेदेन धमाः प्रत्यवस्थिताः। न च यथा वर्तमानं व्यक्तिविशेषापन्नं द्रव्यतोऽस्त्येवमतीतमनागतं च। कथं तर्हि, स्वेनैव व्यङ्ग्येन स्वरूपेणानागतमस्ति। स्वेन चानुभूतव्यक्तिकेन स्वरूपेणातीतमिति। वर्तमानस्यैवाध्वनः स्वरूपव्यक्तिरिति न सा भवत्यतीतानागतयोर्ध्वनोः। कस्य चाध्वनः समये द्वावध्वानौ धर्मिसमन्वागतौ भवत वेति नाभूत्वा भावस्त्रयाणामध्वानामिति।

இனி வரப்போகும் நேரத்தில் தோன்றுவதான விஷயத்திற்க்கு **அனாகதம்** என்றும், அனுபவிக்கப்பட்டுவிட்ட விஷயங்களுக்கு **அதீதம்** என்றும், நிகழ்காலத்தில் தற்போது நடந்து கொண்டிருக்கும் விஷயங்களுக்கு **வர்த்தமானம்** என்றும் அழைக்கப்படுகின்றது. இது மூன்றும் ஞானத்தின் விஷயமாகின்றது. இவை மூன்றும் தங்கள் இயல்பு நிலையில் இருக்காவிட்டால் முக்காலத்தின் ஞானமானது உண்டாகாது போகும். ஆனால் அது உண்டாவது காணப்படுகின்றது என்பதால் அதீதம் மற்றும் அநாகதம் இரண்டும் தங்களின் இயல்பு நிலையில் இருப்பது ஆகின்றது. அதுமட்டுமல்லாது யோகத்தினால் யோகசித்தியை அடைந்தவருமோ அல்லது மோக்ஷத்தினை அடைந்தவருக்கோ கர்மத்தினால் உண்டாகும் பலனானது அசத்தாக இருந்தால் அதனை எதிர்பார்த்து (பலனை) செய்யப்பட்ட சாதனைகளானது பிரயோஜனமில்லாததாகும். ஆனால், சாதனையானது அவ்வியக்தமாக இருக்கும் பலனை வர்த்தமானமாக ஆக்குவதற்க்கே பயனுடையவையாகின்றது. அசத்விஷயத்தினை உத்பத்தி செய்வதில் இல்லை. வர்த்தமானமானது சாதனையின் பலனை விசேஷ ரூபத்தில் தோன்றுவிக்கின்றது. அசத்தினை அல்ல. தர்மியானது பல தர்மங்களை உடையது ஆகின்றது. அந்த தர்மங்களும் கால போத்தினை உடையதாகின்றது. எப்படி வர்த்தமானம் என்கிற தர்மம் கூடியதானதாக தோன்றியுள்ள பொருட்கள் எல்லாம் உள்ளதோ அங்ஙனம் அதீதம் மற்றும் அநாகத விஷயமானது தோன்றும் யோக்கியமுடையதாக இருக்கின்றது. அதீதவிஷயமோ அனுபவிக்கப்பட்ட தோன்றிய விஷயமாக இருக்கின்றது இது அதீதம் மற்றும் அநாகத காலத்தினையுடைய விஷயத்தில் இருப்பதில்லை. ஒரு நேரத்தினையுடைய தர்மத்தினை உடையபோது இருக்காலத்தினையுடைய தர்மம் தர்மியில் தோற்றம் அடையாததாக இருக்கின்றது. என்பதால் மூன்று காலத்தினையுடைய தர்மத்தின் இருத்தல் இல்லாமல் முன்னால் தோன்றியது இருப்பதில்லை என்பது அறியப்படவேண்டும்.

ते व्यक्तसूक्ष्मा गुणात्मानः ।।४.१३।।

அவைகளான வியக்தம் மற்றும் சூக்குமமானது முக்குணமானதாகும்.

ते खत्वमी त्र्यध्वानो धर्मा वर्तमाना व्यक्तात्मानोऽतीतानागताः सूक्ष्मात्मानः षडविशेषरूपाः । सर्वमिदं गुणानां सन्निवेशविशेषमात्रमिति परमार्थतो गुणात्मानः । तथा च शास्त्रनुशासनम् -- गुणानां

மூன்று காலத்தின் தர்மத்தையுடையதில் வர்த்தமானமானது தோன்றியதாகவும் (அபிவியக்தமாகவும்) மற்ற அநாகதம் மற்றும் அதீதமானது தோற்றமில்லாததாகவும் (சூஷ்க்தமம் அல்லது **அவ்வியக்தமாக**) இருக்கின்றது. இந்த தர்மங்கள் யாவும் குணங்களின் (சத்துவம் முதலிய) விசேஷமான இருப்பே என்பதால் உண்மையில் குணரூபமே ஆகும் என்றே சாஸ்திரமும் கூறுகின்றது. குணங்களின் பாரமார்த்திகமான ரூபமானது பார்க்கப்படுவதாக இருப்பதில்லை. எது பார்க்கப்படுவதாக உள்ளதோ அது மாயாவை போன்று அழிவுடையதே ஆகும். என்று.

இவ்வாறு எல்லா விஷயங்களும் குணமேயாகும் என்றால் எவ்வாறு ஒரு சப்தம் ஒரு இந்திரியம் என்கிற வியவகாரம் -

परिणामैकत्वाद्दस्तुत्त्वम् ।।४.१४।।

பரிணாமமானது ஒரே தன்மையானதால் வஸ்துவின் குணங்களும் (அங்கனம்) ஆகும்.

प्रख्याक्रियास्थितिशीलानां गुणानां ग्रहणात्मकानां करणभावेनैकः परिणामः श्रोत्रमिन्द्रियं, ग्राह्यात्मकानां शब्दतन्मात्रभावेनैकः परिणामः शब्दो विषय इति, शब्दादीनां मूर्तिसमानजातीयानामेकः परिणामः पृथिवीपरमाणुस्तन्मात्रावयवस्तेषां चैकः परिणामः पृथिवी गौर्वृक्षः पर्वत इत्येवमादिभूतान्तरेष्वपि स्नेहौष्ण्यप्रणामित्वावकाशदानान्युपादाय सामान्यमेकविकारारम्भः समाधेयः। नास्त्यर्थो विज्ञानविसहचरः। अस्ति तु ज्ञानमर्थविसहचरं स्वप्नादौ कल्पितमित्यनया दिशा ये वस्तुस्वरूपमपह्नुवते ज्ञानपरिकल्पनामात्रं वस्तु स्वप्नविषयोपमं न परमार्थतोऽस्तीति य आहुस्ते तथेति प्रत्युपस्थितमिदं स्वमाहात्म्येन वस्तु कथमप्रमाणात्मकेन विकल्पज्ञानबलेन वस्तुस्वरूपमुत्सृज्य तदेवापलपन्तः श्रद्धेयवचनाः स्युः। कुतश्चैतदन्याय्यम् --

ஞானம், கிரியா மற்றும் ஸ்திதி என்கிற சபாவம் உள்ள கிரகிக்கப்படும் தன்மையுள்ள குணங்களின் இந்திரிய ரூபமாகவுள்ள மாற்றம் சப்தம் என்கிற விஷயம் ஆகும். சப்தம் முதலிய **மூர்த்தி** (உருவமுள்ள) தன்மாத்திரைகளின் மாற்றமான தன்மாத்திரையின் அவயமான பிருத்வீ பரமாணு ஆகும். அதன் மாற்றமே மாடு, மரம் மலை முதலியவை மற்ற பூதங்களிலும் ஸ்நேஹம், சூடு, ஒழுக்கும் தன்மை மற்றும் அவகாசம் முதலியவை கொண்டு சமான ஜாதியான ஒரு மாற்றம் உண்டாகின்றது என்று அறியவேண்டும். விஞ்ஞானம் (ஞானம்) இல்லாத விஷயமானது இல்லை. ஆனால் விஷயமற்ற கனவு முதலியவற்றில் கற்பிக்கப்பட்ட ஞானமே **சத்த** (உண்மை) ஆகும். என்று எவர் வெளி விஷயங்களினை குறித்து கூறுகின்றனரோ. விஷய ஞானத்தின் கற்பனை மாத்திரமே. கனவு விஷயத்தில் காணப்படுவது போல உண்மையில் இல்லாததே என்றும் எவர் கூறுகின்றனரோ அவர்கள் பிராமாணமற்ற விகல்பமான ஞானத்தினை ஆதாரமாக கொண்டு விஷயத்தின் இயல்பினை ஏற்காமல் அதனைப்போல வேறாக தோன்றும் அந்த விஷயத்தினை **அசத்** (பொய்) என்று நிரூபிப்பவர்கள் எவ்வாறு நம்பக்கூடியவர்கள் ஆவர்.

वस्तुसाम्ये चित्तभेदात्तयोर्विभक्तः पन्थाः ।।४.१५।।

வஸ்துவானது ஒன்றானபோதிலும் சித்தமானது (ஞானமானது) பலவகைப்பட்டதால் இரண்டும் வெவ்வேறு வழிகளானது (இருத்தலுடையது) ஆகும்.

बहिचित्तालम्बनीभूतमेकं वस्तु साधारणम्। तत्खलु नैकचित्तपरिकल्पितं नाप्यनेकचित्तपरिकल्पितं किंतु स्वप्रतिष्ठम्। कथम्। वस्तुसाम्ये चित्तभेदात्। धर्मापेक्षं चित्तस्य वस्तुसाम्येऽपि सुखज्ञानं भवत्यधर्मापेक्षं तत व दुःखज्ञानमविद्यापेक्षं तत व मूढज्ञानं सम्यग्दर्शनापेक्षं तत व माध्यस्थ्यज्ञानमिति। कस्य तच्चित्तेन परिकल्पितम्। न चान्यचित्तपरिकल्पितेनार्थनान्यस्य चित्तोपरागो युक्तः। तस्माद्वस्तुज्ञानयोर्ग्राह्यग्रहणभेदभिन्नयोर्विभक्तः पन्थाः। नानयोः संकरगन्धोऽप्यस्तीति। सांख्यपक्षे पुनर्वस्तु त्रिगुणं चलं च गुणवृत्तमिति धर्मादिनिमित्तापेक्षं चित्तैरभिसंबध्यते। निमित्तानुरूपस्य च प्रत्ययस्योत्पद्यमानस्य तेन तेनाऽऽत्मना हेतुर्भवति केचिदाहुः -- ज्ञानसहभूरेवार्थो भोग्यत्वात्सुखादिवदिति। त तया द्वारा साधारणत्वं बाधमानाः पूर्वोत्तरक्षणेषु वस्तुरूपमेवापह्नुवते।

வேறு எவ்வாறு இந்த விஷயம் நியாயத்திற்க்கு விரோமானது பல ஞானத்தினை ஆலம்பனமாக (விஷயமாக) கொண்ட ஒரு பொருளானது போன்றே இருக்கம். அந்த பொருளும் ஏதாவது ஒரு ஞானத்தினால் கற்பனை செய்யப்பட்டதாகவோ பல ஞானத்தால் கற்பனை செய்யப்பட்டதாகவோ இருக்காமல் தன்னுடைய இயல்பான ரூபத்திலேயே இருப்பதாகும். ஏனென்றால் அந்த பொருளானது ஒன்றாக இருக்கையில் ஞானமானது பலமாக இருப்பதால், ஒரு பொருளினால் சித்தமானது தர்மத்தின் சம்ஸ்காரத்தினால், அதனாலேயே சுகமான அனுபவம் உண்டாகின்றது. அதர்ம சம்ஸ்காரத்தினால் அதுவே துன்பமான அனுபவத்தினை தருகின்றது. அவித்தையினாலோ அது மோகத்தினை தருவதான அனுபவத்தினையும் தத்துவதர்ஷணத்தினால் அதுவே (விஷயமே) உதாஸீனமான அனுபவத்தினை உண்டு செய்கின்றது. இங்ஙனம் எவருடைய சித்தத்தில் உண்டாகின்றதோ, ஒருவருடைய சித்தத்தில் அடையப்பட்ட விஷயமானது மற்றவரின் சித்தத்தில் மாற்றத்தினை உண்டாக்கும் என்றாலும் அது சரியல்ல. அதனாலேயே

கிரகிக்கப்படுவதும் கிரகணத்தன்மையும் அல்லாது வேறானதான விஷயம் மற்றும் ஞானத்தினை அறியும் வழிகளானது வேறு வேறானது இவை இரண்டும் ஒன்றை ஒன்று சார்வது என்பது சிறிதும் இயலாது. சாங்கியர்களின் படியோ வஸ்துவானது முக்குணமுடையது ஆகின்றது. குணங்களோ மாற்றம் அடையும் தன்மையானது என்பதால் தர்மம் முதலியதினை காட்டிலும் சித்தத்துடன் சம்பந்தம் உடையதாக ஆகிறது. அதன் நிமித்தமாக உண்டாகும் அனுபவங்களினால் அதனதன் ரூபத்தினை அடைந்த காரணமாக ஆகின்றது.

சிலர் கூறுகின்றனர் ஞானத்துடனேயே இருப்பதானது வெளிவிஷயம். அனுபவிக்கப்படுவதாக இருப்பதால், சுகம் முதலியவை போன்று என்று அவர்கள் இந்த தர்கத்தினால் சாதாரணமாக இருப்பதான விஷயமாவதினை நிராகரித்து முன் கூணம் மற்றம் பின் கூணத்தில் மட்டும் வஸ்துவின் இருப்பினை ஏற்கின்றனர்.

न चैकचित्ततन्त्रं वस्तु तदप्रमाणकं तदा किं स्यात् ।।४.१६।।

ஒரு ஞானத்தின் விஷயமாவதில்லை வஸ்துவானது, அது (ஞானம்) பிரமாணமல்லாததால், அதனால் என்ன ஆகும்.

कचित्ततन्त्रं चेद्वस्तु स्यात्तदा चित्ते व्यग्रे निरुद्धे वाऽस्वरूपमेव तेनापरामृष्टमन्यस्याविषयीभूतमप्रमाणकमगृहीतस्वभावकं केनचित्तदानीं किं तत्स्यात् । संबध्यमानं च पुनश्चित्तेन कुत उत्पद्येत । ये चास्यानुपस्थिता भागास्ते चास्यन स्युरेवं नास्ति पृष्ठमित्युदरमपि न गृह्येत । तस्मात्स्वतन्त्रोऽर्थः सर्वपुरुषसाधारणः स्वतन्त्राणि च चित्तानि प्रति पुरुषं प्रवर्तन्ते । तयोः सम्बन्धादुपलब्धि पुरुषस्य भोग इति ।

இப்படி வஸ்துவானது சித்தத்திற்கு அதீனமாக இருப்பதனால் சித்தமானது வேறு விஷயத்தில் நிலைபெற்றபோதோ அல்லது அடங்கியபோதோ சூன்யமான சுவரூபத்தினை அடைந்த சித்தத்தினால் சிந்திக்கமுடியாததும் மற்ற சித்தத்திற்கு பாத்திரமாக ஆனதால் பிரமாணமற்றதாகவும் வேறு எந்த சித்தத்தினாலும் அறியப்படாத இருப்பினை உடையதாகவும் உள்ள அந்த வஸ்து என்னவாக இருக்கமுடியும் அதுமட்டுமல்லாமல் சித்தத்துடன் மீண்டும் சம்பந்தமடையும் போது அது எங்கிருந்து தோன்ற முடியும். அந்த வஸ்துவின் அறியப்படாத பாகமும் அதனில் இருத்தல் இயலாது . அதாவது, முதுகு இல்லாததால் வயிரும் இல்லாததாக வேண்டும். என்பது போல அதனால் வஸ்துவானது சுதந்திரமானதும் எல்லா புருஷர்களுக்கும் சமானமானதுமாக இருக்கிறது சித்தமும் சுகந்திரமானதும் ஒவ்வொரு ஜீவனிலும் வெவ்வேறாக பிரவிருத்திபதாகவும் உள்ளது. இந்த விஷயம் மற்றும் சித்தத்தின் சம்பந்தத்தால் ஞானமானது அதாவது புருஷனின் போகமானது உண்டாகின்றது.

तदुपरागापेक्षित्वाच्चित्तस्य वस्तु ज्ञाता ज्ञातम् ।।४.१७।।

வஸ்துவை சார்ந்ததாக இருப்பதால், சித்தத்திற்கு வஸ்து அறியப்பட்டதும் அறியப்படாததும் ஆகும்.

अयस्कान्तमणिकल्या विषया अयःसधर्मकं चित्तमभिसंबन्धोपरञ्जयन्ति । येन च विषयेणोपरक्तं चित्तं स विषयो ज्ञातस्ततोऽन्यः पुनरज्ञातः । वस्तुनो ज्ञाताज्ञातस्वरूपत्वात्परिणामि चित्तम् । यस्य तु तदेवं चित्तं विषयस्तस्य --

காந்தத்தின் போன்று விஷயமும் இரும்பினைப்போன்று உள்ள சித்தத்தினுடன் சம்பந்தத்தினை அடைந்து தன்னுடையதாக்குகின்றது. எந்த விஷயத்தினால் சித்தமானது சேர்ந்துள்ளதோ அந்த விஷயம் அறியப்படுவதாக இருக்கின்றது. மற்ற விஷயங்களோ சித்தத்தால் அறியப்படாததாகவே இருக்கின்றது. வஸ்துவின் (விஷயத்தில்) இயல்பினை அறிவதும் அறியாததுமாக சித்தம் இருப்பதால் அது மாற்றமுடையது என்று நிரூபணமாகின்றது.

सदाज्ञाताश्चित्तवृत्तयस्तत्प्रभोः पुरुषस्यापरिणामित्वात् ।।४.१८।।

எப்பொழுதும் அறியப்படுவதாக சித்தத்தின் விருத்திகள் இருப்பது அதன் ஸ்வாமியான புருஷன்

மாற்றமல்லாதவனாதால்

यदि चित्तवत्प्रभुरपि पुरुषः परिणमेत्तस्तद्विषयाश्चित्तवृत्तयः शब्दादिविषयवज्जाताज्ञाताः स्युः। सदाज्ञातत्वं तु मनसस्तत्प्रभोः पुरुषस्यापरिणामित्वमनुमापयति। स्यादाशङ्का चित्तमेव स्वाभासं विषयाभासं च भविष्यतीत्यग्निवत् --

அந்த சித்தமானது எதனுடைய விஷயமாகிறதோ அதன் சித்தமானது போன்றே சாஹியான புருஷனும் மாற்றம் அடையும் தன்மையுள்ளவராக இருந்தால் அதன் விஷயமான சித்தத்தின் விருத்திகளான சப்தம் முதலியவைப்போல அறியப்படுவதும் அறியப்படாததுமாக இருக்கும். மனமானது எப்பொழுதும் புருஷனால் அறியப்படுவதாக இருப்பதுவே அதனுடைய சாஹியான புருஷனின் மாற்றமில்லாதன்மையை நிரூபிக்கின்றது.

ஒரு சந்தேகம். சித்தமே தன்னையும் விஷயத்தினையும் நெருப்பினைப்போல பிரகாசிக்கின்றது என்று சித்தமே ஆத்மா எனும் வைநாசிகர்கள் கேட்கலாம்-

न तत्स्वाभासं दृश्यत्वात् ।। १९ ।।

அது தன்னையே பிராகாசிப்பது இல்லை. திருஷ்யமானதால் (பார்க்கப்படுவதால்).

यथेतराणीन्द्रियाणि शब्दादयश्च दृश्यत्वात्न स्वाभासानि तथा मनोऽपि प्रत्येतव्यम्। न चाग्निरत्र दृष्टान्तः। न ह्यग्निरात्मस्वरूपप्रकाशं प्रकाशयति। प्रकाशश्चायं प्रकाश्यप्रकाशकसंयोगे दृष्टः। न च स्वरूपमात्रेऽस्ति संयोगः। किं च स्वाभासं चित्तमित्यग्राह्यमेव कस्यचिदिति शब्दार्थः। तद्यथा स्वात्मप्रतिष्ठमाकाशं न परप्रतिष्ठमित्यर्थः। स्वबुद्धिप्रचारप्रतिस्वेदनात्सत्त्वानां प्रवृत्तिर्दृश्यते -- क्रुद्धोऽहं भीतोऽहममुत्र मे रागोऽमुत्र मे क्रोध इति। तत्स्वबुद्धेरग्रहणे न युक्तमिति।

எப்படி மற்ற இந்திரியங்களும் சப்தம் முதலிய விஷயங்களும் த்ருஷ்யமாகும் காரணத்தால் தன்னையே பிரகாசிப்பதாக இல்லையோ அப்படியே சித்தமும் என்றறியவேண்டும். இங்கு இதனை நிரூபிக்க நெருப்பு உதாரணமாக முடியாது ஏனென்றால் நெருப்பானது தன்னுடைய பிரகாசமாகாத இயல்பினை பிரகாசிப்பது கிடையாது. அப்படிப்பட்ட நிலை பிரகாசம், பிரகாசிக்கப்படும் விஷயம், பிரகாசிப்பவர் ஆகிய மூன்றின் சேர்க்கை இருந்தால் மட்டுமே இருக்க முடியும் அதுவும் வஸ்துவினுடைய சுவரூபத்திலேயே ஆவது கிடையாது. சித்தம் தன்னையே பிரகாசிப்பது என்பதின் தாத்தார்யம் அது வேறு எதன் விஷயமும் ஆவதில்லை என்பதே என்றாலும், எப்படி ஆகாயம் தன்னிலேயே பிரதிஷ்டையுள்ளது என்பது அது வேறு எதனிலும் பிரதிஷ்டையிடையது இல்லை என்பது எவ்வாறோ என்றால் அது தவறு. தங்களின் சித்தத்தின் செயலானது அனுபவமாகிய பின்னரே ஒவ்வொருவரும் பிரவிருத்தியில் ஈடுபடுவது காணப்படுகின்றது. எவ்வாறு நான் கோபமாக இருக்கின்றேன், பயப்பட்டவனாக இருக்கிறேன். இதன்மேல் எனக்கு ஆசையுள்ளது. இதன்மேல் எனக்கு கோபம் என்பது முதலாக தன்னுடைய அனுபவத்திற்கு ஏற்றார்போல பிரவிருத்திகளை தன்னுடைய சித்தத்தின் விருத்திகளை அறியப்படுவதாக ஏற்காவிடில் இயலாமல் போகும்.

एकसमये चोभयानवधारणम् ।। २० ।।

ஒரே நேரத்தில் இரண்டும் (தான் மற்றும் விஷயம்) உண்டாகாது என்பதாலும்.

न चैकस्मिन्क्षणे स्वपररूपावधारणं युक्तं, क्षणिकवादिनो यद्भवनं सैव क्रिया तदेव च कारकमित्यभ्युपगमः। स्यान्मतिः स्वरसनिरुद्धं चित्तं चित्तान्तरेण समनन्तरेण गृह्यत इति --

அதுமட்டுமல்லாமல் ஒரே க்ஷணத்தில் தன்னையும் தன் விஷயத்தையும் பிரகாசிப்பதாக ஏற்பது சரியல்ல. ஏனென்றால் அது க்ஷணிகவாதிகளின் சித்தாந்தம் ஆகும். எது ஆகுமோ(செய்முறை) அதுவே செயலும், செய்பவரும் ஆகும் என்று.

இவ்வாறு என்று ஏற்றால், தன்னுடைய சுவரூபத்தோடு அழித்துவிட்ட சித்தம் அதற்கு அடுத்ததாக உண்டாகும் வேறு சித்தத்தினால் கிரகிக்கின்றது, என்றால் -

चित्तान्तरदृश्ये बुद्धिबुद्धेरतिप्रसङ्गः स्मृतिसंकरश्च ।। ४.२१ ।।

வேறு சித்தத்தினால் த்ருஷ்யமாகும் என்றால் அதனை அறிபவர் (வேறு) என்று அநவஸ்தை (தோஷமும்) ஸ்மிருதி சங்கரம் (கலப்படம்) என்பதும் (தோஷமும்) உண்டாகும்.

अथ चित्तं चेच्चित्तान्तरेण गृह्येत बुद्धिः केन गृह्यते, साऽप्यन्यया साऽप्यन्ययेत्यतिप्रसङ्गः । स्मृतिसंकरश्च । यावन्तो बुद्धिबुद्धीनामनुभवास्तावत्यः स्मृतयः प्राप्नुवन्ति । तत्संकराच्चैकस्मृत्यनवधारणं च स्यादित्येवं बुद्धिप्रतिसंवेदिनं पुरुषमपलपद्भिर्वैनाशिकैः सर्वमेवाऽऽकुलीकृतम् । ते तु भोक्तृस्वरूपं यत्र क्वचन कल्पयन्तो न न्यायेन संगच्छन्ते । केचित्तु सत्त्वमात्रमपि परिकल्प्यास्ति स सत्त्वो य तान्पञ्च स्कन्धान्निक्षिप्यान्यांश्च प्रतिसंघातीत्युक्त्वा तत व पुनस्त्रस्यन्ति । तथा स्कन्धानां महर्निर्वेदाय चिरागायानुत्पादाय प्रशान्तये गुरोरन्तिके ब्रह्मचर्यं चरिष्यामीत्युक्त्वा सत्त्वस्य पुनः सत्त्वमेवाहनुवते । सांख्ययोगादयस्तु प्रवादाः स्वशब्देन पुरुषमेव स्वामिनं चित्तस्य भोक्तारमुपयन्तीति । कथम् --

சித்தத்தினை வேறு சித்தம் கொண்டு அறிய முற்படுவோமானால் முன்னிருந்த சித்தத்தினை எது கொண்டு அறிவோம். அதுவும் வேறு சித்தத்தினால் என்றால் அந்த சித்தமும் வேறொன்றால் அறியப்படுவது என்று இது நிலையில்லாமல் **அநவஸ்தா** தோஷமாகும். அதுமட்டுமல்லாமல் ஸ்மிருதிகளும் (நினைவுகளும்) கலப்படமாகும். ஒரு சித்தமானது எத்துனை அனுபவம் அடைந்ததோ அத்துனை ஸ்மிருதிகளே உண்டாகும். இவைகளின் கலப்படத்தினால் ஒரு ஸ்மிரத்தியும் நிச்சயமாக முடியாமல் போகும். இவ்வாறு புருஷனை சித்தத்தினை அறிபவராக ஏற்காத பௌத்தர்களின் மோக்ஷமானது நிலைகுலைக்கப்பட்டது. காரணம் அவர்கள் போக்தாவின் சுவரூபத்தை வேறொன்றில் கற்பனை செய்வது யுத்திக்கு ஏற்றதாக இல்லாததால். அவர்களிலும் (பௌத்தர்களிலும்) சிலர் ஜீவனுடைய இருப்பை மட்டும் ஏற்று அதுவே ஜீவன் ஆகும். எது இந்த ஐந்து **ஸ்கந்தத்தை** (ரூபம், விஞ்ஞானம், வேதனை, சம்ஞா மற்றம் சம்ஸ்காரம்) தியாகம் செய்து வேறு ஐந்து ஸ்கந்தத்தை ஏற்கின்றதோ என்று கூறி முன்னுள்ள நிலையைக்காட்டிலும் மேலும் பிரச்சனையிடையதாக ஆக்குகின்றார்கள் அப்படிப்பட்ட இந்த ஐந்து ஸ்கந்தத்திலும் இருந்து விடுபடும் வைராக்கியத்திற்க்காகவும் மீண்டும் பிறப்பு உண்டாகாது இருக்கவும் குருவின் அடுத்து இருந்து பிரம்மசரியத்தை கடைபிடிப்பேன் என்று ஜீவனின் இருப்பை அழிக்கின்றனர். சாங்கிய யோகம் முதலான மேன்மையான தத்துவமோ **ஸ்வ** அதாவது ஆத்மா என்னும் சொல்லின் சுவாமியாக புருஷனையே, சித்தத்தினை அனுபவிக்கிறான் என்று ஏற்கின்றனர்.

எவ்வாறு என்றால்-

चित्तेरप्रतिसंक्रमायास्तदाकारापत्तौ स्वबुद्धिसंवेदनम् ।। ४.२२ ।।

சித்தமானது மாற்றமடையாத புருஷனின் ஆதாரத்தை (ரூபத்தை) அடைவதால் தன்னுடைய புத்தியினை அறிகின்றது.

अपरिणामिनी हि भोक्तृशक्तिरप्रतिसंक्रमा च परिणामिन्यर्थे प्रतिसंक्रान्तेव तद्वृत्तिमनुपतति । तस्याश्च प्राप्त्यैतन्योपग्रहस्वरूपाया बुद्धिवृत्तेरनुकारमात्रतया बुद्धिवृत्त्यविशिष्टा हि ज्ञानवृत्तिराख्यायते । तथा चोक्तम् -- न पातालं न च विवरं गिरीणां नैवान्धकारं कुक्षयो नोदधीनाम् । गुहा यस्यां निहितं ब्रह्म शाश्वतं बुद्धिवृत्तिमविशिष्टां कवयो वेदयन्ते । अतश्चैतदभ्युपगम्यते --

மாற்றமற்றதும் செயலற்றதுமான அனுபவிப்பவர் என்றும் சக்தியான புருஷர். மாற்றமடையும் புத்தியில் செயலுடையவர் போல தோன்றி அதன் விருத்திகளை கிரகிக்கின்றார். சேதனான புருஷனின் பிரதிபிம்பத்தின் கிரகணத்தால் சேதனம் கூடியது போன்ற நிலையை அடையும். புத்தியின் விருத்தியினை தொடர்வதாக இருப்பதால் புத்தி போக்தா தன்மையுள்ள நிலை. புத்தியின் விருத்தியினை காட்டிலும் வேற்றதாக கூறப்படுகிறது. இது இந்த குகையானது எதனில் புருஷத்ததுவமானது நித்தியமாக இருக்கிறதோ அது பாதாளமோ, மலையிலுள்ள குகையோ அல்ல. இது இருட்டுமல்ல, சமுத்திரத்தின் உள்ளும் அல்ல. வேறென்னவென்றால், சிரேஷ்டமான ரிஷிகள் புருஷனின் போக்தாரூபமாக தோன்றும் விருத்தியோடு வேறல்லாது இருக்கும் புத்தியின் விருத்தியே அந்த குகை என்று அறிகின்றார்கள் என்று கூறப்பட்டுள்ளது.

द्रष्टृदृश्योपरक्तं चित्तं सर्वार्थम् ।। 8.23 ।।

திருஷ்டா (பார்பவர், புருஷர்) மற்றும் த்ருஷ்யம்(விஷயம்) ஆகியவையின் சேர்க்கையால் சித்தம் எல்லா விஷயமுடையதாகவும் ஆகும்.

मनो हि मन्तव्येनार्थनोपरक्तं । ततः स्वयं च विषयत्वाद्धिषयिणा पुरुषेणाऽऽत्मीयया वृत्त्याऽभिसंबद्धं, तदेतच्चित्तमेव द्रष्टृदृश्योपरक्तं विषयविषयिनिर्भासं चेतनाचेतनस्वरूपापन्नं विषयात्मकमप्यविषयात्मकमिवाचेतनं चेतनमिव स्फटिकमणिकल्पं सर्वार्थमित्युच्यते । तदनेन चित्तसारूप्येण भ्रान्ताः केचित्तदेव चेतनमित्याहुः । अपरे चित्तमात्रमेवेदं सर्वं नास्ति खल्वयं गवादिर्घटादिश्च सकारणो लोक इति अनुकम्पनीयास्ते । कस्मात् अस्ति हि तेषां भ्रान्तिबीजं सर्वरूपाकारनिर्भासं चित्तमिति । समाधिप्रज्ञायां प्रज्ञेयोऽर्थ प्रतिबिम्बीभूतस्तस्याऽऽलम्बनीभूतत्वादन्वयः । स चेदर्थश्चित्तमात्रं स्यात्कथं प्रज्ञयैव प्रज्ञारूपमवधार्यते । तस्मात्प्रतिबिम्बीभूतोऽर्थः प्रज्ञायां येनावधार्यते स पुरुष इति । वं ग्रहीतृग्रहणग्राह्यस्वरूपचित्तभेदात्त्रयमप्येतज्जातितः प्रविभजन्ते ते सम्यग्दर्शिनस्तैरधिगतः पुरुषः । कुतश्चैतत् --

அதனாலேயே இது இவ்வாறு ஏற்க்கப்பட்டும் உள்ளது - மனமே (சித்தமே) அறியப்படும் பொருட்களுடன் கூடியதாக இருக்கிறது. அது தானும் விஷயமானதாய் விஷயங்களை அறியும் விஷய புருஷனுடன் விருத்தியால் சம்பந்தப்பட்டதாக இருக்கிறது. இப்படி அந்த சித்தமே பார்பவராகவும் பார்க்கப்படும் விஷயமாகவும் ஆகின்றது. அதாவது, **விஷயமாகவும் விஷயமாகவும்** தோன்றுகின்றது. விஷயமாக உள்ளபோதும் விஷயமாக புருஷனைப்போன்றும், அசேதனமாக உள்ளபோதும் சேதனமான புருஷனைப்போன்று ஸ்படிகத்தினை போல எல்லா விஷயத்தினையும் பிம்பிப்பதாக உள்ளது. இதனால், சித்தத்தினை புருஷனைப்போன்று உள்ளதால் சேதனபுருஷன் என்று சிலர் கூறுகின்றனர். இப்படிப்பட்ட பிரமையினாலேயே இந்த விஷயமெல்லாம் சித்தமே, பானை, மாடு முதலிய வெளிவிஷயம் என்று ஒன்று உண்மையில் இல்லை என்று மற்றும் சிலர் ஏற்கின்றனர். இந்த இருவகை வாதிகளும் அனுதாபத்திற்குரியவர்கள் ஆவர். ஏனென்றால், எல்லா ஆகாரமாகவும் பிராகசிக்கும் சித்தமே இந்த வகை பிரமைக்கு காரணம். சமாதிரி ஞானத்தில் அறிபடும் புருஷன் மற்றும் வெளி விஷயம் பிரதிபிம்பமே ஆகும். என்பதால் அதன் ஆலம்பனையாகும் விஷயம் அதனின்றி வேறேயாகும். அந்த விஷயமும் (புருஷன் அல்லது வெளிவிஷயம்) சித்தமானால் எங்ஙனம் சித்தத்தால் அது சித்தரூபமாக தோன்ற இயலும். அது இயலாது என்பதால், அறிவில் பிரதிபிம்பமாகவே விஷயங்கள் எவரால் அறியப்படுகின்றதோ அவரே புருஷன் ஆவார். இப்படி அறிபவர், அறியப்படுவதும், அறிபடுவிஷயம் என்று மூன்றாகவும் உள்ள ஞானத்திலிருந்து வேரானதால் அவைகளை அப்படியே அறிபவர் சரியாக அறிபவர் ஆவார். அவராலேயே புருஷன் அறியப்படுகின்றார்.

அது எவ்வாறு உண்டாகின்றது -

तदसंख्येयवासनाभिश्चित्रमपि परार्थं संहत्यकारित्वात् ।। 8.24 ।।

அது கணக்கற்ற வாசனைகளால் நிரம்பியதானாலும் மற்றவருக்கானது ஒன்றாக சேர்ந்து செயல்படுவதானதால்.

तदेतच्चित्तमसंख्येयाभिर्वासनाभिरेव चित्रीकृतमपि परार्थं परस्य भोगापवर्गार्थं न स्वार्थं संहत्यकारित्वाद्गृहवत् । संहत्यकारिणा चित्तेन न स्वार्थेन भवितव्यं, न सुखंचित्तं सुखार्थं न ज्ञानं ज्ञानार्थमुभयमप्येतत्परार्थम् । यश्च भोगेनापवर्गेण चार्थेनार्थवान्पुरुषः स व परो न परः सामान्यमात्रम् । यत्तु किंचित्परं सामान्यमात्रं स्वरूपेणोदाहरेद्वैनाशिकस्तत्सर्वं संहत्यकारित्वात्परार्थमेव स्यात् । यस्त्वसौ परो विशेषः स न संहत्यकारी पुरुष इति ।

இந்த சித்தமாத் பலவகை வாசனைகளால் தீண்டப்பட்டதானதாக இருந்தும் சேர்ந்து செயல்படுவதாக உள்ளதால் வீட்டைப்போல மற்றவருக்கு ஆகின்றது அதாவது தனக்காக இல்லாமல், போகம் மற்றும் மோகஷத்திற்கு ஆகின்றது. சேர்ந்து செயல்புரியும் சித்தமானது தனக்காக இருத்தல் இயலாது. சுக அனுபவத்தை அடையும் சித்தம் சுகத்திற்க்காகவும் ஞானமயமான சித்தம் ஞானத்திற்க்கும் இல்லை, இவை இரண்டும் மற்றவருக்கே ஆகும். எந்த போகம் மற்றும்

மோக்ஷமாகிய பிரயோஜனமாகாத சித்தபிரயோஜனமான புருஷனனோ அதுவே அந்நியமான தத்துவம் ஆகும். இப்படி தர்க்கத்தால் அடையப்பட்ட அந்நியமான தத்துவம் சாமானியமான பதார்த்தம் இல்லை பெளத்தர் முதலியவர் இந்த அந்நிய பதார்த்தத்தை சாமானியமாக கூறினாலும் அவை எல்லாம் ஒன்று கூடி காரியத்தினை புரிவதால் மற்றவருக்காகவே ஆகும். அதனாலேயே. இந்த விசேஷமான அந்நிய பதார்த்தம் ஒன்று கூடி காரியத்தினை செய்வதாக இல்லாத புருஷன் ஆகும்.

विशेषदर्शन आत्मभावभावानिवृत्तिः ।। ४.२५ ।।

விசேஷமான (புருஷனை) பார்ப்பதால் ஆத்மபாவத்தின் பாலனை அழிகின்றது.

यथा प्रावृषि तृणाङ्कुरस्योद्भेदेन तद्बीजसत्ताऽनुमीयते तथा मोक्षमार्गश्रवणेन यस्य रोमहर्षाश्रुपातौ दृश्येते तत्राप्यस्ति विशेषदर्शनबीजमपवर्गभागीयं कर्माभिनिर्वर्तितमित्यनुमीयते। तस्याऽऽत्मभावभावना स्वाभाविकी प्रवर्तते। यस्याभावादिदमुक्तं स्वभावं मुक्त्वा दोषादेषां पूर्वपक्षे रुचिर्भवत्यरुचिश्च निर्णये भवति। तत्राऽऽत्मभावभावना कोऽहमासं? कथमहमासं? किंस्विदिदं? कथंस्विदिदं? के भविष्यामः? कथं वा भविष्याम इति। सा तु विशेषदर्शिनो निवर्तते। कुतः? चित्तस्यैवैष विचित्रः परिणामः, पुरुषस्त्वसत्यामविद्यायां शुद्धश्चित्तधर्मैरपरामृष्ट इति। ततोऽस्याऽऽत्मभावभावना कुशलस्य निवर्तत इति।

எப்படி மழைகாலத்தில் புல்லானது முலைக்கும் போது அதன் விதையின் இருப்பு அனுமானிக்கப்படுகின்றதோ அப்படியே மோக்ஷ விஷயத்தினை கேட்கும் ஒருவர்க்கு மயிர்கூச்செரியும் புலகாங்கிதமும் உண்டாவது கண்டு அவரில் யோகாங்க அனுஷ்டானத்திற்க்கும் மோக்ஷத்திற்க்கு காரணமான புருஷனுடைய சாக்ஷாத்காரத்திற்க்கு விதை இருப்பதும் அனுமானிக்கப்படுகின்றது. அவரில் இயல்பாகவே ஆத்மபாவத்தின் பாவனையானது தோன்றுகின்றது. இது இல்லாதவரை குறித்து தன்னுடைய ஆத்மாவின் இருப்பை ஏற்காமல். தோஷத்தினால் (அவித்தை முதலிய) இதன் பூர்வபகஷத்தில் ஆசை தோன்றுகின்றது. சித்தாந்தில் ஆசையின்மையும் தோன்றுகிறது - என்று கூறப்பட்டுள்ளது. அந்த விஷயத்தில் ஆத்மபாவ பாவனையானது எவ்வாறு உண்டாகும் என்றால், நான் யார், எவ்வாறு இருந்தேன், என்னவாக ஆவேன், என்ன வகையான ஆவேன் என்பது முதலாக இவை விவேககியாதியினை (புருஷனை) அடைவதால் அழிகின்றது. எவ்வாறு என்றால், மாற்றம் சித்தத்திற்கே உண்டாகும் ஆத்மாவுக்கு அல்ல. அவித்தையானது இல்லாது போகும் போது ஆத்மதத்துவமானது சுத்தமாக அதாவது சித்தத்தின் சம்பந்தமற்றதாக ஆகின்றது. இந்த விசேஷ தர்ஷணத்தால் யோகியின் ஆத்மாபாவ பாவனையானது முழுவதுமாக நீங்கி விடுகின்றது.

तदा विवेकनिम्नं कैवल्यप्राग्भारं चित्तम् ।। ४.२६ ।।

அப்பொழுது விவேகமானதும் கைவல்யத்தை நோக்கி செல்வதாகவும் சித்தம் ஆகும்.

तदानीं यदस्य चित्तं विषयप्राग्भारमज्ञाननिम्नमासीत्तदस्यान्यथा भवति कैवल्यप्राग्भारं विवेकज्ञाननिम्नमिति ।

எந்த யோகியின் சித்தமானது விஷயத்தை தேடியும் அஞ்ஞான மார்கமாகவும் செல்லுவதாக இருந்தோ அதுவே (அந்த சித்தமே) அதற்க்கு மாறாக அதாவது கைவல்யத்தை எதிர்நோக்கியும் விவேக மார்கமாக செல்லுவதாகவும் ஆகின்றது.

तच्छिद्रेषु प्रत्ययान्तराणि संस्कारेभ्यः ।। ४.२७ ।।

அதனிடையில் சம்ஸ்காரத்தினால் வேறு எண்ண அலைகளும் உண்டாகலாம்.

प्रत्ययविवेकनिम्नस्य सत्त्वपुरुषान्यताख्यातिमात्रप्रवाहारोहिणश्चित्तस्य तच्छिद्रेषु प्रत्ययान्तराण्यस्मीति वा ममेति वा जानामीति वा न जानामीति वा । कुतः, क्षीयमाणबीजेभ्यः पूर्वसंस्कारेभ्यः इति ।

விவேகமார்கமாகவும் சத்துவ புருஷ அன்யதாகியாதி மட்டுமே யாகவும் ஆன ரூபமாக பிரவிருத்திக்கும் சித்தத்திற்க்கு இடையில் உண்டாகும் நான் இருக்கிறேன் என்றோ, இது

என்னுடையது என்றோ, நான் அறிகிறேன் என்றோ, நான் அறியவில்லை என்பது முதலான மற்ற ஞானமும் தோன்றுகின்றது. ஏனென்றால், அழிந்து கொண்டிருப்பதான விதையைப் போன்ற சித்தத்தின் முன்னால் உண்டான சம்ஸார சம்ஸ்காரத்தினால் ஆகும்.

ஹானமேஷா க்லேஷவதுக்தம் | 18.28 |

இதன் ஹானமும் க்லேசத்தினை (க்லேஷ ஹானத்தினை) போல என்று கூறப்பட்டுள்ளது.

யथा क्लेशा दग्धबीजभावा न प्ररोह समर्था भवन्ति यथा ज्ञानाग्निना दग्धबीजभावः पूर्वसंस्कारो न प्रत्यग्रसूर्भवति । ज्ञानसंस्कारास्तु चित्ताधिकारसमाप्तिमनुशेरत इति न चिन्त्यन्ते ।

எப்படி கிலேஷங்களானது எரிந்த நிலையில், வருபட்ட விதைக்கு சமமான நிலையில் அது முலைப்பதற்கு சாமார்த்தியம் இல்லாது போகின்றதோ அதுபோலவே ஞானத்தினால் சம்ஸ்காரமான அந்த சித்தத்தின் காரியமானது முடியும் வரையில் உண்டானாலும் அது சம்ஸார ஞானத்தினை உண்டாக்க தகுதியற்றதாக ஆவதால் கவலைப்படவேண்டியதில்லை.

प्रसंख्यानेऽप्यकुसीदस्य सर्वथा विवेकख्यातेर्धर्ममेघः समाधिः | 18.29 |

விவேக்கியாதியிலும் விருப்பற்றவருக்கு எப்பொழுதும் விவேக்கியாதி உண்டாவதால் தர்மமேக சமாதி உண்டாகும்.

यदाऽयं ब्राह्मणः प्रसंख्यानेऽप्यकुसीदस्ततोऽपि न किञ्चित्प्रार्थयते । तत्रापि विरक्तस्य सर्वथा विवेकख्यातिरेव भवतीति संस्कारबीजक्षयान्नास्य प्रत्ययान्तराण्युत्पद्यन्ते । तदाऽस्य धर्ममेघो नाम समाधिर्भवति ।

இந்த யோகியானவர் விவேக்கியாதியிலும் வைராக்கியம் அடைந்தவராக, அதிலும் ஆசையல்லாதவராக ஆகின்றாரோ அப்பொழுதும் அவருக்கு விவேக்கியாதியானது உண்டாகி கொண்டிருக்கும் அதனாலேயே, சம்ஸார சம்ஸ்காரம் அழிந்த நிலையில் இவருக்கு வேறு எந்த ஞானமும் உண்டாவதில்லை. இந்த நிலையே **தர்மமேக சமாதி** என்றழைக்கப்படுகின்றது.

ततः क्लेशकर्मनिवृत्तिः | 18.30 |

அதனில் க்லேஷ கர்மங்கள் விலகுகின்றது.

तल्लाभादविद्यादयः क्लेशाः समूलकाषं कषिता भवन्ति । कुशलाकुशलाश्च कर्माशयाः समूलघातं हता भवन्ति । क्लेशकर्मनिवृत्तौ जीवन्नेव विद्वान्चिमुक्तो भवति । कस्मात्, यस्माद्विपर्ययो भवस्य कारणम् । न हि क्षीणक्लेशविपर्ययः कश्चित्केनचित्क्वचिज्जातो दृश्यत इति ।

அதனை அடைந்ததால் அவித்தை முதலிய கிலேஷங்கள் வேறுடன் அழிந்துபோகின்றது. பாவ புண்ணியமான கர்ம கூட்டமும் வேறுடன் அழிகின்றது. இப்படி கிலேஷம் மற்றும் கர்ம கூட்டத்திலிருந்து விடுபட்ட யோகி **ஜீவன் முக்தர்** ஆகிறார் ஏனென்றால், அஞ்ஞானமே பிறப்பிற்கு காரணமாகின்றது. அஞ்ஞானம் அழிந்து போன எந்த ஜீவனும் எதனாலும் எங்கும் பிறப்பது காணப்படுவதில்லை.

तदा सर्वावरणमलापेतस्य ज्ञानस्याऽऽनन्त्याज्ज्ञेयमल्पम् | 18.31 |

அந்நேரத்தில் எல்லா மூடலான அழுக்கும் இல்லாததான ஞானத்தின் அந்ந்த (முடிவற்ற) நிலையால் நேயம் (அறியப்படுவது) குறைவாகவே உள்ளது.

सर्वैः क्लेशकर्मावरणैर्विमुक्तस्य ज्ञानस्याऽऽनन्त्यं भवति । तमसाभिभूतमावृतम् ज्ञानसत्त्वम् क्वचिदेव रजसा प्रवर्तितमुद्घाटितं ग्रहणसमर्थं भवति । यत्र यदा सर्वैरावरणमलैरपगतमलं भवति तदा भवत्यस्याऽऽनन्त्यम् ।

ज्ञानस्याऽऽनन्त्याज्ज्ञेयमल्पं संपद्यते। यथाऽऽकाशे खद्योतः। यत्रेदमुक्तम् -- अन्धो मणिमविध्यत्तमनङ्गुलिरावयत्। अग्नीवस्तं प्रत्यमुच्चतमजिह्वोभ्यपूजयत्।।इति।।३१।।

எல்லா கிலேஷம் மற்றும் கர்ம கூட்டமும் இல்லாத ஞானமானது. ஆனந்தமாக இருக்கின்றது. மூடலுக்கு காரணமான தமோ குணத்தால் மறைக்கப்பட்ட (போர்த்தப்பட்ட) சித்தமானது சத்துவ மற்றும் ரஜோ குணத்தால் ஒரு இடத்தில் நிலைபெற்றோ மூடலற்றோ ஞானமடைய சாமார்த்தியம் உள்ளதாகின்றது. அதுவே மூடலற்றது நிர்மலமாக ஆகும்போது அது அநந்தமாக ஆகின்றது. இப்படி ஞானமானது ஆனந்தமானதால் **ஆனந்தம்** (அறியப்படும் விஷயம்) முழுமையாக குறைகின்றது. பரந்து விரிந்த ஆகாயத்தில் மின்னல் போன்று இவ்வாறு கூறப்பட்டுமுள்ளது - குருடன் மணியினை கண்டெடுத்தான், அதனை முடவன் மாலையாக தொடுத்தான், கழுத்தில்லாதவனோ அதனை அணிந்து கொண்டான் அதனை ஊமையானவன் புகழ்ந்து பாடினான் - என்று.

ततः कृतार्थानां परिणामक्रमसमाप्तिर्गुणानाम्।।४.३२।।

அதனால் செய்யப்படவேண்டியதை செய்த வராவைக்கு குணங்களின் மாற்றத்தின் கிரமமானது முடிவடைகின்றது.

तस्य धर्ममेघस्योदयात्कृतार्थानां गुणानां परिणामक्रमः परिसमाप्यते। न हि कृतभोगापवर्गाः परिसमाप्तक्रमाः क्षणमप्यवस्थातुमुत्सहन्ते। अथ कोऽयं क्रमो नामेति --

தர்மமேகசமாதி ஆனது உதித்த பின்னர் **கிருதகிருத்தியன்** (செய்ய வேண்டியதை செய்தவன்) ஆனவருக்கு சத்துவம் முதலிய குணங்களின் மாற்றங்கள் அழிந்து விடுகின்றது. போகமும் மோக்ஷமும் அடைந்த (முழுமையாக) நிலையில் குணங்களானது ஒரு க்ஷணமும் இருத்தல் இயலாது போகின்றது.

இனி, இந்த கிரமம் என்னவென்றால் -

क्षणप्रतियोगी परिणामपरान्तनिर्ग्राह्यः क्रमः।।४.३३।।

க்ஷணத்தின் அடுத்த ரூபமுடையும் மாற்றத்தின் முடிவாலும் கிரமம் அறியப்படுவது ஆகின்றது.

क्षणानन्तर्यात्मा परिणामस्यापरान्तेनावसानेन गृह्यते क्रमः। न ह्यननुभूतक्रमक्षणा पुराणता वस्त्रस्यान्ते भवति। नित्येषु च क्रमो दृष्टः। द्वयी चेयं नित्यता कूटस्थनित्यता परिणामिनित्यता च। तत्र कूटस्थनित्यता पुरुषस्य। परिणामिनित्यता गुणानाम्। यस्मिन्परिणम्यमाने तत्त्वं न विहन्यते तन्नित्यम्। उभयस्य च तत्त्वानभिधातन्नित्यत्वम्। तत्र गुणधर्मेषु बुद्ध्यादिषु परिणामपरान्तनिर्ग्राह्यः क्रमो लब्धपर्यवसानो नित्येषु धर्मिषु गुणेष्वलब्धपर्यवसानः। कूटस्थनित्येषु स्वरूपमात्रप्रतिष्ठेषु मुक्तपुरुषेषु स्वरूपास्तिता क्रमेणैवानुभूयत इति तत्राप्यलब्धपर्यवसानः शब्दपृष्ठेनास्तिक्रियामुपादाय कल्पित इति। अथास्य संसारस्य स्थित्या गत्या च गुणेषु वर्तमानस्यास्ति क्रमसमाप्तिर्न वेति। अवचनीयमेतत्। कथम्। अस्ति प्रश्न कान्तवचनीयः सर्वो जातो मरिष्यति मृत्वा जनिष्यत इति। ओ३म् भो इति। अथ सर्वो जातो मरिष्यतीति मृत्वा जनिष्यत इति। विभज्यवचनीयमेतत्। प्रत्युदितख्यातिः क्षीणतृष्णाः कुशलो न जनिष्यत इतरस्तु जनिष्यते। तथा मनुष्यजातिः श्रेयसी न वा श्रेयसीत्येवं परिपृष्टे विभज्य वचनीयः प्रश्नः पशूनधिकृत्य श्रेयसी देवानुषीश्चाधिकृत्य नेति। अयं त्वचनीयः प्रश्नः संसारोऽयमन्तवानथानन्त इति। कुशलस्याति संसारक्रमपरिसमाप्तिर्नतरस्येति अन्यतरावधारणे दोषः। तस्माद्व्याकरणीय वयं प्रश्न इति। गुणाधिकारक्रमसमाप्ता कवत्यमुक्त। तत्स्वरूपमवधार्यते --

க்ஷணத்திற்கு பின்னால் தோன்றும் கிரமமானது மாற்றத்தின் முடிவாக அதாவது கடைசியாக ஏற்க்கப்படுகின்றது. இந்த கிரமத்தை சார்ந்த க்ஷணத்தினை அனுபவிக்காதவர் பழைய உடையின் மேல் புதியது இடுவது போல இயலாதது ஆகும். நித்தியமான பதார்த்தத்திலும் கிரமம் உள்ளது. இந்த நித்தியமும் இருவகைபடுகின்றது. **கூடல்த நித்தியம் மற்றும் பரிணாம நித்தியம்** என்று. இதனில் கூடல்த நித்தியம் புருஷனுக்கும் பரிணாமி நித்தியம் குணங்களுக்கும் ஆகும். எதன் மாற்றமுண்டாகும் போதும் தத்துவமானது அழியாதோ அது நித்திய பதார்த்தமாகும். அப்படி

தத்துவம் அழியாததால் பிருஷன் மற்றும் குணமானது நித்தியமாகின்றது. இந்த முக்குணங்களின் தர்மமான புத்தி முதலிய பதார்த்தங்களின் மாற்றத்தின் முடிவிலேயே கிரமமானதும் முடிவை அடைகின்றது. அதுபோல நித்திய பதார்த்தமானது குணங்களில் முடிவை அடைவதில்லை. கூடஸ்தநித்திய பதார்த்தமான சுவரூபத்தில் நலைபெற்ற முக்த புருஷரிலோ சுவரூபத்தின் இருப்பானது கிரமமாகவே அனுபவத்திற்கு வருகின்றது. அதிலும் கிரமமானது முடிவை அடைவதில்லை. சொற்களினால் **அஸ்தி** (இருத்தல்) என்னும் செயலை கிரகித்து கிரமமானது விகல்பிக்கப்படுகின்றது. இந்நிலையில் இருத்தல் மற்றும் செயலுடைய குணங்களின் ரூபத்தில் இருக்கம் இந்த பிரபஞ்சமானதுடைய கிரமத்தின் முடிவு உண்டா இல்லையா என்கிற கேள்வி, எழும். இந்த கேள்வி பதிலளிக்க முடியாதது ஆகும். ஏனென்றால் , கேள்வி ஒரு பதிலை எதிர்பார்த்ததாகவே இருக்க முடியும். எப்படி , எல்லோரும் பிறந்தால் இறப்பார்களா என்ற கேள்விக்கு , ஆமாம் என்பதோ அதுபோல, எல்லோரும் இறந்து பிறப்பார்களா என்கிற கேள்விக்கு இரு பொருள் உண்டு. விவேகியாதி அடைந்த மற்றும் அழிவுற்ற ஆசையுடைய யோகிகள். பிறப்பதில்லை மற்ற ஜீவர்கள் பிறப்பெடுப்பார்கள் என்று. இதுபோல வேறு கேள்வி , மனிதபிறவி மேன்மையானதா இல்லையா என்றால் இதுவும் இருவகையாக ஆகும். பசு முதலியவைகளுடன் ஒப்பிட்டால் மேன்மையானது என்றும் தேவர்கள் மற்றும் ரிஷிகளை ஒப்பிட்டால் மேன்மையற்றவர்கள் என்றும், அதுபோல ஒருவகையாக பதிலளிக்க முடியாத கேள்வி, இந்த ஐகத்தானது முடிவுடையதா இல்லையா என்பதும், விவேக கியாதியை அடைந்த யோகிக்கு சம்ஸார சக்கிரமானது முடிவை அடைகின்றது. மற்றவருக்கு அல்ல என்ற இப்படி ஒவ்வொரு நிலைக்கும் வெவ்வேறு பதில் தருவது தோஷமில்லை. அதனாலே இந்த கேள்வியானது பிரிவுடையதே அதாவது இருவகையானதே ஆகும்.

குணத்தின் அதிகாரத்தன்மை முடிவற்றால் கைவல்யம் என்று கூறப்பட்டது. அந்த நிலை கூறப்படுகின்றது -

புருஷார்த்தானாं गुणानां प्रतिप्रसवः कैवल्यं स्वरूपप्रतिष्ठा वा चितिशक्तिरिति ।। ३४ ।।

புருஷார்த்தமானது இல்லாது குணங்களானது நன்றாக லீனமடைந்த நிலையே கைவல்யம் ஆகும். அல்லது, சித்தத்தின் சக்தியானது தன்னுடைய ரூபத்தில் நிலைபெறுவது (கைவல்யம்) ஆகும்.

कृतभोगापवर्गाणां पुरुषार्थशून्यानां यः प्रतिप्रसवः कार्यकारणात्मकानां गुणानां तत्कैवल्यं, स्वरूपप्रतिष्ठा पुनर्बुद्धिसत्त्वानभिसंबन्धात्पुरुषस्य चितिशक्तिरेव केवला, तस्याः सदा तथैवावस्थानं कैवल्यमिति ।

போகம் மற்றும் மோக்ஷம் அடைந்தவரும் புருஷார்த்தம் இல்லாதவரின் காரிய காரணமான **குணங்களின் லயமே கைவல்யம்** ஆகும்.. சுவரூபத்தில் நிலைபெறுதல் அதாவது மீண்டும் புருஷனானவர் புத்திசத்துவத்துடன் சம்பந்தமடையாது இருப்பதால் சிதிசக்தி மட்டுமேயாக எப்பொழுதும் அந்நிலையிலேயே இருப்பது கைவல்யம் ஆகும்.

इति श्रीपातञ्जले सांख्यप्रवचने योगशास्त्रे श्रीमद्व्यासभाष्ये चतुर्थः कैवल्यपादः ।। ३४ ।।

யோக சூத்திரம் சமாப்தம்